

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GİYİM ENDÜSTRİSİ VE GİYİM SANATLARI EĞİTİMİ
BİLİM DALI**

**MODA TASARIMI PROGRAMLARINDA
TASARIMCIYA KAZANDIRILAN YETERLİLİKLERİN
HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNÜN BEKLENTİLERİNİ
KARŞILAMA DÜZEYİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Naile ERDOĞAN**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Fatma HACIOĞLU**

Ankara-2006

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Naile Erdoğan'a ait "Moda Tasarımı Programlarında Tasarımcıya Kazandırılan Yeterliliklerin Hazır Giyim Sektörünün Beklentilerini Karşılama Düzeyinin incelenmesi" adlı çalışma Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Anabilim dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

16.10.2006

Başkan.....**Doç. Gülcan GÖNENÇ**.....

Üye.....**Yrd. Doç. Dr. Halime Yüceer ARSLAN**.....

Üye..... **Yrd. Doç. Dr. Fatma HACIOĞLU (Danışman)**....

ÖZET

Bu araştırmada; Moda tasarımı eğitimi veren Lisans, Ön lisans ve Özel Tasarım Kurslarında kazandırılan yeterliklerin, hazır giyim sektörünün tasarımcıdan beklentilerinin neler olduğu ve yukarıda belirtilen eğitim kurumlarında kazandırılan yeterliklerin hazır giyim sektörünün beklentilerini ne derecede karşıladığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın evrenini Ankara ve Bursa illerinde faaliyet gösteren hazır giyim işletmelerinin modelhane bölümünden sorumlu kişiler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenin % 30'unu oluşturan ve araştırmanın amacına uygun seçilen işletmenin modelhane bölümündeki sorumlulardan oluşmaktadır.

Araştırmada “Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarının Moda Tasarımı Programlarında tasarımcıya kazandırılan yeterlikleri belirlemek amacıyla yukarıda belirtilen kurumların programları incelenmiş ve bilgi- beceri- tutum düzeyinde yeterlikler belirlenerek moda tasarımı alanında uzman 20 kişinin görüşlerine sunulmuştur. Modelhane bölümünden sorumlu kişilere yönelik hazırlanan anket de ise işletmeleri tanımaya, tasarımcıya sunulan imkanlara ve tasarımcıdan beklentilerine yönelik çoktan seçmeli 17 soruya yer verilmiştir. Moda tasarım programında kazandırılan ve uzman görüşlerine göre düzenlenen yeterlikler tasarımcıyı değerlendirme ölçütleri olarak tablo halinde hazırlanmış ve işletme anketine konulmuştur.

Uzmanlara ve modelhane bölümünden sorumlu kişilere yönelik hazırlanan veri toplama araçlarından elde edilen veriler, SPSS paket programından yararlanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Toplanan veriler araştırmanın amaçlarına uygun olarak gruplandırılmış, frekans ve yüzde dağılımları tablolarda gösterilerek yorumlanmıştır.

Araştırmada modelhane bölümünden sorumlu kişilerden elde edilen bulgulara göre; İşletmelerin işe alırken tasarımcıda aradıkları özelliklerin başında mesleki deneyim , yaratıcılık ve ekip çalışmasına uyumluluk gelmektedir. Tasarım sürecinde yer alan tüm çalışmaları işletmelerin büyük bir çoğunluğunda görevli tasarımcılar yürütmektedir.İşletmelerde çalışan tasarımcıların çoğunu Meslek Yüksekokullarının, Özel Tasarım Kurslarının ve Fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olanlar oluşturmaktadır.İşletmeler tasarımcının kendisini geliştirebilmesi için alanıyla ilgili fuarları- defileleri izleme ve kaynakları takip etme imkanı sunmaktadır. İşletmeler tasarımcının yeterli bulunmadığı konuları, iş başında eğitim vererek giderme yolunu seçmektedirler. İşletmelerde çalışan tasarımcıların araştırmadan üretime kadar tüm tasarım süreciyle ilgili bilgi ve beceri düzeyindeki yeterlikleri taşıdıkları aynı zamanda alanlarıyla ilgili çalışmaları yapma, kaynakları takip etme ve grup çalışmalarına uyum sağlama gibi ilgi-tutum düzeyindeki yeterliklere de sahip oldukları tespit edilmiştir.

Moda tasarımcısında bulunması gereken yeterliklerin belirlenerek eğitim programlarının düzenlenmesi ve sektördeki değişikliklere göre güncellenmesi gerekmektedir.Sektörde çalışan tasarımcılara alana yönelik sunulan imkanların yanında yaratıcılığın geliştirilmesi için alan dışı sosyal, kültürel etkinliklere de yönlendirilmesi sağlanmalıdır.

ABSTRACT

In this study, what the skills that are taught in graduate studies and private design courses, and what ready clothes sector expects from the designers and how much the skills taught in educational institutions mentioned above meet the expectations of ready cloths sector.

The subjects of this study are the people who are responsible for the product improvement in ready clothes enterprises which are in Ankara and Bursa. The respondents of the study are people who are responsible for the product improvement part of 30 enterprises which were selected among the ones that were suitable for the purpose of this study; and this group constitutes 30% of the subjects.

In the study, in order to determine the skills that are taught in graduate studies and private design courses the programs of the institutions mentioned above have been analyzed, the ideas of the experts in fashion design about the skills which were categorized into knowledge, ability/ skills and attitudes were questioned. In the questionnaire which is applied to the people who are responsible for the product improvement part there are 17 test- type questions which aim to learn about enterprises, the opportunities given to designers and the expectations from the designers. The skills taught in fashion design programs and designed according to the experts' opinions, have been designed in table form as criterions of evaluating the designer and have been placed into the enterprises questionnaire.

The data collected from the questionnaires given to experts and people who are responsible for the product improvement, have been analyzed through the SPSS program on the computer. The data have been categorized according to the purposes of the study; percentage and frequency tables were shown in table format and commented on.

As the results of the study (carried out on the people who are responsible for the product improvement part) indicate the qualifications the enterprises expect from

the designers before they recruit them are job experience, creativity and being ready for team- work. All the work done during the process of design in enterprises is carried out by designers. Most of the designers working in enterprises are from the graduates of the related departments in faculties, occupation institutes and private design courses. Enterprises give the designers the opportunity of following the fairs and fashion shows and using sources- in order for the designers to improve themselves. Enterprises educate the designers while they are working when the designers are not qualified in some subjects. It has been found out that the designers working in enterprises have the qualifications which are related to knowledge and skills related to research and manufacturing and which are related to attitudes- interests such as doing research in their fields, following the sources and adjusting to group work.

Educational programs should be arranged and updated according to the changes in the sector by determining the necessary capacities that should be available in fashion designers. In addition to the presented opportunities that are related to field, the designers working in the sector should be oriented to the social and cultural activities that are not related with field for improving their creativity.

İÇİNDEKİLER

	Sarfa No
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
ÖNSÖZ.....	x

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı.....	4
1.4. Araştırmanın önemi.....	4
1.5. Sayıtlılar.....	5
1.6. Sınırlılıklar.....	6
1.7. Tanımlar.....	6
1.8. Kısaltmalar.....	7

BÖLÜM II

2.KAVRAMSAL BOYUTLAR

2.1.Hazır Giyim Sektörü.....	8
2.2. Tekstil Ve Hazır Giyim Sektörünün Türkiye’deki Durumu.....	10
2.3. Türk Hazır Giyim Sektörünün Yapısı.....	12
2.4. Hazır Giyim Sektöründe Moda Tasarımı.....	14

2.4.1. Moda Tasarımı Kavramları.....	14
2.4.2. Giysi Tasarımına Etki Eden Faktörler.....	16
2.4.3. Ürün Tasarımında Yer Alan Öğeler ve Tasarımının Anlatım Elemanları.....	19
2.4.3.1. Bir Ürünün Tasarımında Yer Alan Öğeler.....	19
2.4.3.2. Tasarımın Anlatım Elemanları.....	19
2.4.4. Giysi Tasarımında Uyulması Gereken İlkeler.....	23
2.4.5. Moda Tasarımında Temel İşlemler.....	25
2.4.6. Tasarımcının Görevleri ve Taşınması Gereken Değerler.....	31
2.4.7. Hazır Giyim Sektöründe Moda Tasarımının Önemi.....	35
2.5. Hazır Giyim Sektöründe Mesleki ve Teknik Eğitim.....	36
2.5.1. Hazır Giyim Sektörüne Yönelik Moda tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar.....	38
2.5.1.1. Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar.....	39
2.5.1.2. Ön Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar.....	46
2.5.1.3. Moda Tasarımı Eğitimi Veren Özel Dershaneler.....	48
2.6. İlgili Araştırmalar.....	53

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli.....	58
3.2.Evren ve Örneklem.....	58
3.3. Veri Toplama Teknikleri.....	59
3.4. Verilerin İşlenmesi ve Yorumlanması.....	60

BÖLÜM IV

4.BULGULAR VE YORUMLAR

4.1.Moda Tasarımı Programlarında Kazandırılan Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	61
4.2.Hazır Giyim İşletmelerinin Yapılarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	69
4.3.Hazır Giyim İşletmelerinin Moda Tasarımcısından Beklediği Yeterlilikler İle İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	82
4.4. Hazır Giyim İşletmelerinin Moda Tasarımcısına Kendini Geliştirebilmesi İçin Sunduğu Olanaklarla İlgili Bulgular Ve Yorumlar.....	90
4.5.Hazır Giyim İşletmelerinde Çalışan Moda Tasarımcılarının Yeterlilikleri İle İlgili Yönetici Görüşlerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	94

BÖLÜM V

5.SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Sonuçlar.....	103
5.2.Öneriler.....	106
KAYNAKÇA.....	108
ELLER.....	115

TABLO LİSTESİ

TABLO	SAYFA NO
1. Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar	40
2. Ön Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar.....	47
3. Moda Tasarımı Eğitimi Veren Özel Dershaneler	48
4. Moda Tasarımı Eğitimi Veren Lisans, Ön Lisans Kurumlarının Ve Özel Dershanelerin Program Analizi	50
5. Moda Tasarımı Programlarında Kazandırılan Bilgi Düzeyindeki Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşleri	62
6. Moda Tasarımı Programlarında Kazandırılan Beceri Düzeyindeki Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşleri.....	65
7. Moda Tasarımı Programlarında Kazandırılan Tutum Düzeyindeki Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşleri	68
8. İşletmelerin Kuruluş Yıllarına Göre Dağılımları	70
9. İşletmelerin Personel Sayılarına Göre Dağılımı	71
10. İşletmelerin Ürünlerinin Hitap Ettiği Tüketici Gurubuna Göre Dağılımı	72
11. İşletmelerdeki Tasarım Bölümünde Çalışanların Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	73
12. İşletmelerin Bünyelerinde Çalışacak Tasarımcıyı Bulmada Kullandıkları Yöntemlere Göre Dağılımları.....	75
13. İşletmelerin Moda Tasarımcılarını İşe Alırken Aradıkları Özelliklerin Önem Sırasına Göre Dağılımı	77
14. İşletmelerin Çalışan Tasarımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı	79
15. İşletmelerin Modelhane Bölümünde Yürüttükleri Çalışmalara İlişkin Görüşler	81
16. İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Görevleri.....	83

17. Piyasa Araştırması Sırasında İşletmelerin Tasarımcıdan Yapmasını Beklediği Çalışmaların Önem Derecesine Göre Dağılımı	85
18. İşletmelerin Kullanılan Malzemeler İle İlgili Tasarımcıdan Beklentileri	86
19. İşletmelerin Kalıp Hazırlama Sürecinde Tasarımcıdan Beklentileri	88
20. İşletmelerin Tasarımcıdan İnsan İlişkilerine Yönelik Beklentileri.....	89
21. Tasarımcının Yaratıcılığını Desteklemek İçin İşletmelerin Sunduğu Olanaklara Göre Dağılımı	91
22. İşletmelerin Tasarımcıların Yaralanması İçin Sunduğu Kaynaklara Göre Dağılımı.....	92
23. İşletmelerin Tasarımcılara Yönelik Eğitim Çalışmalarına Göre Dağılımı.....	93
24. İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Bilgi Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşleri.....	95
25. İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Beceri Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşleri.....	98
26. İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Tutum Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşleri	101

ÖNSÖZ

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Bölümü Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanan bu araştırmada Moda Tasarımı Programlarında Tasarımcıya Kazandırılan Yeterliklerin Hazır Giyim Sektörünün Beklentilerini ne derece karşılandığını belirlemek için hazırlanmıştır.

Araştırmanın birinci bölümünde, problem durumu açıklanmış, araştırmanın amacı, önemi, sayıltıları, sınırlılıkları, kullanılan terimler belirtilmiştir. İkinci bölümde literatür taraması yapılarak kavramsal boyutlara ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ve araçları, verilerin işlenmesi ve yorumlanması, dördüncü bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlar, son bölümde ise araştırma bulguları ışığında sonuçlara ve araştırma sonucunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

Araştırmanın planlanıp yürütülmesinde beni destekleyen, motive eden ve bana anlayış gösteren tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Fatma HACIOĞLU' na , araştırma verilerinin elde edilmesinde katkı ve duyarlılıklarını esirgemeyen Moda tasarımı alanında uzman öğretim üyelerine, sektörde çalışan tasarımcılara ve işletmelere, her zaman desteklerini esirgemeyen değerli aileme teşekkür ederim.

NAİLE ERDOĞAN

Ankara

2006

BÖLÜM I

1.GİRİŞ

1.1Problem Durumu

İnsanlık tarihi ile başlayan giyinme olgusu zamanla çevrenin ve toplum olmanın getirdiği faktörlerle , ihtiyaç olmaktan çıkarak moda olgusuna dönüşmüştür. Bireyler yaşadıkları toplumların kültürel özelliklerini, kişiliklerini ve yaşam tarzlarını giysilerine yansıtmaktadır.

İnsanları sosyal ve kültürel değerler bakımından ortak zevkler geliştirme ve paylaşma olgusunu gerçekleştirerek evrenselleşmeye yönlendirmede en büyük etken giyinmedir. Hazır giyim sektörüne bu gözle bakıldığında önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Günümüzde moda eğilimleri giyim sanayini önemli ölçüde yönlendirmektedir. Hatta bu alanda yapılan tüm çabalar sonucunda moda ön plana çıkmakta ve giysi ne kadar kaliteli üretilirse üretilsin moda olma özelliği taşııyorsa büyük bir tüketici grubu tarafından benimsenmemektedir.

Giyim üretiminde öncü olan ülkelerin bu sıfatı alabilmek için moda olacak kumaş, renk, konu, desen, stil hakkında önceden bilgi sahibi olmak ve kendi modellerini tasarlamak üzere çaba harcadıkları görülmektedir. Bu bağlamda özellikle giysi üretiminde özgün ve moda olabilecek tasarımların büyük önemi vardır.

Hazır giyim sektöründe bu denli önemli olan moda tasarımının amaca ve beklentilere cevap verebilmesi için bu işi yürütecek olan tasarımcılara büyük görevler

düşmektedir. Sektörün , bu denli önemli olan bir bölümünde çalışacak tasarımcılardan bazı beklentilerinin olması doğaldır.

Sektör tasarımcıdan, alanı ile ilgili teknik, teknolojik, sanatsal bilgi ve beceriye sahip olmasını; tüketici isteklerini, moda ve kullanım alanını dikkate alarak giysi tasarlamasını beklemektedir. Aynı zamanda tasarımcının, işletmenin satış ve fiyat politikasını, üretim kapasitesini, üretim teknolojisini, makine parkını ve geleceğe yönelik hedeflerini göz önünde bulundurarak bir sonraki sezonun modasını kumaş, renk, model olarak araştırmasını ve alternatifler geliştirmesini istemektedir.

Hazır giyim sektöründe çalışan tasarımcıların ve diğer elemanların sektörün beklentilerine tam anlamıyla cevap verebilmesi iş alanlarıyla ilgili aldıkları eğitime, ilgi ve tutumlarına göre mümkündür. Çünkü bireyin almış olduğu eğitim sonucu çalışma ortamlarına, çalışma koşullarına, alandaki gelişmelere daha kolay uyum sağladığı yapılan araştırmalar sonucunda görülmektedir. Bu gerçeğin bilincinde olan işletmeler alanında eğitim almış, bilgi, beceri ve duyuşsal yeterliliklere sahip bireylerle çalışmayı ya da elemanlarının yetersiz bulduğu yönlerini hizmet içi eğitim vererek gidermeyi tercih etmektedirler.

Mesleki ve teknik eğitimde başarı, mezunlara kazandırılan yeterliklerin istihdam sektörünün ihtiyaçlarına uygunluğu ile ölçülmelidir. Dolayısıyla hazır giyim sektöründeki mesleklerde, mesleği yapan kişide olması gereken yeterliklerin, bilgi, beceri ve davranış düzeyinde belirlenerek, mesleki ve teknik eğitim programlarının, bu yeterliklere dönük olarak hazırlanması ve iş hayatının taleplerine uygun işgücünün yetiştirilmesi ihtiyacı duyulmaktadır (Doğar, 1987:4).

Hazır giyim sektöründe nitelikli elemana duyulan ihtiyaç gün geçtikçe artmakta ve sektör bu ihtiyacı zaman, maliyet, verimlilik gibi nedenlerden dolayı elemanlarına hizmet içi eğitim vererek değil bu alanda eğitim almış nitelikli bireyleri işe alarak

gidermeyi tercih etmektedir. Burada hazır giyim sektörüne yönelik eğitim veren mesleki ve teknik eğitim kurumları devreye girmektedir. Firmalar ara eleman olarak ortaöğretim mezunlarını tercih ederken , tasarımın ve üretimin önemli bölümlerinde teknolojik gelişmelere göre eğitim almış yada gelişmelere uyum sağlayabilecek alt yapıya sahip, iletişim kurma becerisi olan meslek alanına uygun ön lisans, lisans ya da özel kurslardan mezun olanları tercih etmektedir.

Sektörün özellikle moda tasarımcısı sorununa çözüm aramak ve nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak için yöneldiği bu eğitim kurumlarının mezunlarının iş bulmalarını ve çalışma ortamlarına kolay adapte olmalarını sağlamak açısından eğitim programlarını ve eğitim ortamlarını sektöre göre düzenlemesi gerekmektedir.

Halen hazır giyim üretiminde önelli bir yere sahip olan moda tasarımı alanına nitelikli insan gücü yetiştirilmesi için öncelikle moda tasarımı eğitimi veren kurumların programlarının incelenerek bu programlarda tasarımcıya kazandırılan yeterliklerin belirlenmesine gereksinim vardır.Aynı zamanda hazır giyim sektörünün tasarımcıdan beklentilerinin neler olduğunun ortaya konulması ve moda tasarımı eğitiminde kazandırılan yeterliklerin sektörün nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılama düzeyinin sektör ve eğitim kurumları tarafından bilinmesi gerekmektedir.Eğitim programlarının ve istihdam edilecek insan gücünün niteliklerinin sektör beklentilerine cevap verebilecek şekilde düzenlenmesi açısından yukarıda belirtilen problem konusu araştırmaya değer bulunmuştur.

1.2. Problem Cümlesi

“Moda tasarımı programlarında tasarımcıya kazandırılan yeterlilikler nelerdir?Bu yeterlilikler hazır giyim sektörünün beklentilerini ne düzeyde karşılamaktadır.”

1.3.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı;Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarındaki moda tasarım programları doğrultusunda tasarımcıda bulunması gereken yeterlilikleri belirlemek ve programların hazır giyim sektörünün tasarımcıdan beklentilerini karşılama durumunu ortaya koyarak değerlendirmektir.

Araştırmanın amacına ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1-) Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarının moda tasarımı programlarında tasarımcıya kazandırılan yeterlilikler nelerdir?

2-) Sektörün moda tasarımcısından beklediği yeterlilikler nelerdir?

3-) Tasarımcıya alanında kendini geliştirebilmesi için sektörün sunduğu olanaklar nelerdir?

4-) Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarının moda tasarımı programlarında kazandırılan yeterlilikler hazır giyim sektörünün beklentilerini ne derecede karşılamaktadır?

1.4.Araştırmanın önemi

Dünya ekonomisinin hızla gelişmekte olduğu son yıllarda gerek gelişmekte olan ve gerekse gelişmiş bir çok ülkenin önem verdiği sanayi dallarından biride tekstil ve hazır giyim sanayidir.Türkiye'deki geçmişi çok eski yıllara dayanan tekstil endüstrisinin bir yan kolu olan hazır giyim sektörü, özellikle son yıllardaki büyüme hızı ile diğer endüstri dalları içerisindeki yerini sağlamlaştırmıştır.Buna bağlı olarak da yarattığı katma değer, istihdam olanakları ve sürekli bir biçimde artan ihracat hacmi ile Türkiye ekonomisinde büyük önem kazanmıştır (Pak, 1996: 10). Bunu devam ettirmek için yenilikleri takip edebilmenin yanında üretimin her aşamasında bizzat görev alacak olan bireylerin bilgi ve beceri yönünden değişime ve rekabete uyum sağlayabilecek düzeyde yeterlilikleri olması gerekmektedir.

Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi mesleki teknik eğitim kurumlarının sorumluluğundadır. Bu eğitim kurumlarında verilen eğitimin başarı düzeyi, hazır giyim sektöründe istihdam edilen bireylerin yeterliliklerinin sektörün ihtiyaçlarına cevap vermesi ile ölçülmektedir.

Bu araştırma ile hazır giyim üretiminde önemli bir görevi olan moda tasarımcısının taşıması gereken nitelikler belirlenmeye çalışılacaktır. Bunun için öncelikle eğitim veren kurumların programları incelenerek tasarımcının taşıması gereken yeterlilikler belirlenecektir. Daha sonra belirlenen yeterliliklerin sektör beklentilerini karşılama durumu belirlenmeye çalışılacaktır.

Bu çalışma ;

1. Moda tasarımı alanında eğitim alan öğrencilere ve eğitim veren öğretmenlere hazır giyim sektörünün tasarımcıdan beklediği yeterlilikler konusunda kaynak olabileceği,
2. Moda tasarımı programlarında kazandırılan yeterliklerin ve sektörün tasarımcılarda aradığı niteliklerin ortaya konulmaya çalışıldığı bu araştırmanın moda tasarımı programlarının sektöre uygun olarak güncellenmesine katkı sağlayabileceği,
3. Hazır giyime yönelik yapılacak çalışmalara kaynak olabileceği,
4. Okul-Sanayi işbirliğinin geliştirilmesine olanak sağlayabileceği için önemli görülmektedir.

1.5.Sayıtlar

Araştırmada elde edilen veriler geçerli ve güvenilirlerdir. Çünkü bu çalışmada ;

- Seçilen araştırma yöntemi araştırmanın konusuna ve problemin çözümüne uygun niteliktedir.
- Örneklem evreni temsil edebilecek büyüklüktedir.

- Kullanılan veri toplama araçları uzman kişilerin görüşleri alınıp küçük bir grupta uygulanarak geliştirilmiştir.
- Moda tasarımı programlarında kazandırılan yeterlikler konusunda görüşlerinden yararlanılan uzman grup konu ile ilgili gerekli donanımına sahiptir.

1.6.Sınırlılıklar

1-) Araştırma moda tasarımı eğitimi veren Lisans, Ön Lisans ve Özel tasarım kurs programları ile sınırlıdır. Orta öğretim düzeyindeki moda tasarımı programları araştırma kapsamına alınmamıştır.

2-) Araştırma TOBB'ne kayıtlı Bursa' daki ve AGSD'ne kayıtlı Ankara'daki hazır giyim işletmeleri ile sınırlıdır.

3-) Araştırma kadın giyimi üreten ve modelhane bölümü olan işletmelerin bu bölümünden sorumlu kişilere uygulanan anket ile sınırlıdır.

4-) Araştırmada yer alan bulgular örneklem grubundan elde edilen veriler, Türkçe ve İngilizce kaynaklardan elde edilen bilgiler ile sınırlıdır.

1.7.Tanımlar

Hazır Giyim: Standart ölçülere ve sipariş veren firmanın ölçütlerine göre seri bir şekilde üretilen, günün moda anlayışına uygun, rahat, kaliteli, ekonomik ve kısa sürede temin edilen giysi üretimidir.

Moda: Belirli bir toplumda uygun görülen ortak zevkler, geçici yaşama ve hissetme biçimlerinin birden bire yaygınlık kazanmasıdır.

Moda Tasarımı: İlk düşünceden dikime kadar üretim sürecinde toplumun, pazarın isteklerine ve işletmenin politikasına uygun, bir sonraki sezonun moda istekleri yansıtılmış ürünü tüketici beğenisine sunmak için yapılan çalışmaların tümüdür.

Moda Tasarımcısı: Giyim alanıyla ilgili teknik, teknolojik, sanatsal bilgi ve beceriye sahip, moda ve kullanım alanını dikkate alarak giysi planlayan kişidir.

Mesleki Eğitim: Bireye belirli bir meslekle ilgili bilgi, beceri ve iş alışkanlığı kazandıran ve bireyin yeteneklerini geliştiren eğitim sürecidir.

Nitelikli İşgücü: Bir ülkedeki nüfusun üretici durumunda bulunan eğitilmiş, ülke ekonomisine katkıda bulunan grubu.

1.8. Kısaltmalar

AGSD : Ankara Giyim Sanayicileri Derneği

TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

MYO : Meslek Yüksek Okulu

BÖLÜM II

2.KAVRAMSAL BOYUTLAR

2.1.HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ

İnsanlar ilk çağlardan günümüze kadar geçen milyonlarca yıl içinde çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için çaba sarf etmişlerdir. İnsan, ihtiyaçlarını gidermek için üretilen mal ve hizmetler zaman içerisinde nitelik değiştirmesine karşın insanın üç temel ihtiyacından biri olan giyinme ihtiyacı değişmemiştir (Çoban, 1995:1).

Gelişme süreci içinde bulunan insanoğlu, ilk zamanlar “örtünme” amacı ile kullanılan giyim tarzında birçok gelişmeler kaydetmiş ve zamanla kültürlerin refah düzeyinin artması, teknolojinin gelişmesi ve moda gibi etkenlerle toplumların, sosyal gereksinimlerini karşılar hale gelmiştir. Öyle ki, insanın doğasında var olan korunma güdüsünün yanında, güzel görünme, süslenme, bir gruba ve kategoriye dahil olma, kendini iyi ve güvenli hissetme, hatta kişiliğini ortaya koymada rol oynayan önemli bir faktör olarak birden fazla amaca hizmet eder olmuştur. Hatta giyim, giderek kişilerin toplumsal ve sosyal durumlarını sembolize eder biçime dönüşmüştür (Baysal, 1995: 6).

Birçok amaca hizmet eden sözlük anlamı “giyilecek şey, elbise” olarak açıklanan giyim, “vücudu tabiatın etkilerinden koruyan, medeniyetin ilerlemesiyle değişiklik gösteren, insan vücuduna göre şekil alan giysilerin tümüdür” diye de açıklanabilir (Bayraktar, 1993:2).

Giysi gerek doğadan korunmak, gerek beğeni kazanmak, gerekse çalışma rahatlığı getirmesi amacıyla doğrudan vücuda giyilen, bu nedenle de kolaylıkla vücudun formunu alabilecek, kesime, dikime ve temizlemeye uygun, çoğunlukla dokuma ve örme

her türlü kumaş ile ayrıca deri, kürk vb. çeşitli doğal, sentetik ve kimyasal materyallerden insan vücudunun doğal yapısı, estetik kullanım yeri ve amacı dikkate alınarak hazırlanan çok çeşitli kullanım eşyalarına verilen genel bir isimdir.

Gelişmiş ülkelerde gelir seviyesi arttıkça ihtiyaçlar da artıp çeşitlendiği için zamanımızda toplam tüketim harcamalarının gelir içindeki yüzdesinin sabit kaldığı, bireylerin daha rahat yaşamak için bu gibi harcamaların dışında başka ihtiyaçlarına kaynak ayırdıkları görülmektedir. Normal tüketim harcamaları içinde giyinme harcamaların da kısma eğilimi, kişileri hazır giyim ürünlerini kullanmaya itmektedir (Sezer ve diğerleri, 1989:1).

Konfeksiyon ve Hazır Giyim kelimeleri genellikle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak konfeksiyon Latince kökenli bir kelime olup imalat sanayinin hemen hemen bütün branşlarını kapsar. Bu anlamda konfeksiyon sanayi Hazır Giyim Sanayi'nden daha geniş bir anlama sahiptir. Sözgelimi ayakkabı imalatından, zarf imalatına kadar, her şey bir konfeksiyondur. Ancak Hazır Giyim denildiği zaman akla sadece insanın üstüne giydiği bir şey anlaşılmaktadır. Her hazır giyim ürünü bir konfeksiyondur. Ancak her konfeksiyon bir hazır giyim ürünü değildir. (Gümüş, 1995:119).

Hazır Giyim: “İstatistik verilerden yararlanılarak bulunan ortalama ölçüler esas alınarak seri halde üretilen ve alıcını ölçülerine göre satılan giyim eşyasının tümünü kapsamaktadır. Hazır giyim, moda akımını üzerinde taşıyan, kısmen ucuz ve kolay bir giyim şeklidir. Kişinin giyimde hangi modeli seçeceği ne kadar kumaş alacağı, kime ve kaç diktireceği problemini halletmiş, görüp beğenme, deneme ve aynı anda giyme zevki ve rahatlığı vermiş bir giyim sanatıdır” diye tanımlanabilir (Sezer ve diğerleri, 1989:2).

2.2. TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

Türkiye’de tekstil sanayinin tarihi Türklerin Anadolu topraklarına girmeleri ve pamuklu dokumacılıkla uğraşmaları ile başlamış olmasına rağmen konfeksiyon sanayinin tarihi aksine çok yenidir. Osmanlı İmparatorluğu süresince sadece Avrupa’nın pamuk ve pamuklu dokumada hammadde tedarikçisi konumunda bulunan tekstil sektörü, Cumhuriyetin kurulmasıyla geliştirilmeye başlanan dış ticaret, ekonomi ve sanayileşme politikaları ile yeni bir döneme girmiştir (Gürcan, 2001:7).

1923 İzmir İktisat Kongresinde alınan kararlar Türkiye’de tekstil sanayinin gelişmesine yardımcı olmuştur. Bu kararlardan hareketle İmparatorluk döneminden kalan Hereke ve Bakırköy işletmeleri ve ordunun şapka ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan feshane organize tekstil işletmeleri 1925 yılında, kurulan Sanayi ve Maden Bankasının yönetimine bırakılmıştır (Gümüş, 1995:125).

1950’li yıllarda başlayan özel sektör yatırımları, devlet tarafından gerçekleştirilen altyapının varlığıyla kolayca yönünü bulmuş ve sektörün hızla gelişmesinde başlıca etken olmuştur (Pak, 1996:11).

1970’lerden sonra hızlı bir büyüme sürecine ve dengeli bir Pazar arayışına giren hazır giyim sektörü, üretim ve satışı bir arada düşünen bir sektör durumuna gelmiştir (Yurdakul, 1999: 39).

Türkiye için gerek istihdam gerekse ihracat açısından son derece önemli olan Türk ekonomisinin itici ve lokomotif gücünü oluşturan hazır giyim sektörünün 1980-1990 yılları arasındaki dönemde ihracat hacmi % 40 oranında, 1990-1995 yılları arasındaki dönemde % 16,5 oranında artarken ,1995-2000 yılları arasında sektörün içinde bulunduğu kriz sebebiyle % 2 gibi oldukça düşük bir düzeyde artmıştır.2002 yılı

Ocak-Ağustos dönemi verileri 2001 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, konfeksiyon ihracatının % 18,7 oranında artış göstererek 7 milyar 800 milyon dolarlık ihracat rakamı elde ettiğini göstermektedir (2003, 14. Uluslar arası İstanbul Tekstil Fuarı İstatistik Bilgileri: 1). Aynı zamanda 2006 ağustos ayı itibariyle yaklaşık 1 milyar 209 milyon dolarlık hazır giyim ihracatını yakalayan sektör diğer sektörlerle fark atarak ihracatta birinci sıya oturmayı başarmıştır (Hedef, 2006 :17).

Türk hazır giyim sektörü, son yıllarda beklenenin üzerinde gelişme hızı ve ihracat gücü ile kendinden söz ettirir hale gelmiştir. Emek yoğun bir sektör olması, yarattığı katma değer, istihdam imkanı ve döviz geliri bakımından ülkelerin ekonomilerinde sürükleyici bir rol oynaması ve yatırım maliyetlerinin diğer sektörlerle nazaran daha düşük olması nedeniyle konfeksiyon yatırımlarında yoğun bir artış olmaktadır (Tekstil İşveren, 2001).

Hazır giyim sektörü ekonominin en dinamik, uluslar arası rekabete en duyarlı sektörüdür. Bu özelliğinin yanında çevreye olumsuz etkisi olmaması ,az yatırım gerektirmesi ve sağladığı istihdam olanakları ile diğer sektörler arasında avantajlı bir konuma gelmiştir (Gürgüç,1994:56)

Türk hazır giyim sanayisinin diğer ülkelere oranla daha hızlı gelişmesinde bazı üstünlüklere sahip olması etkili olmuştur. Bu üstünlükler ;

- Emek yoğun bir sanayi dalı olması, ülkenin sosyal ekonomik yapısının ve nüfusunu işgücü olanaklarına uygun olması ,
- İhracat imkanlarının bulunması, ülkenin dış taleplere paralel olarak sürekli üretim miktarını attıracak kuruluşlara yönelmesi
- Az yatırım gerektirmesi,
- Az yatırım ile en çok istihdamı sağlayabilmesi,
- Gelişmiş bir hammadde sanayiinin var olması ,

- Çevre kirliliğine neden olmaması, diğer ülkelerdeki hazır giyim sektörlerinden ve diğer sanayi dallarından daha fazla gelişmesinde etkili olmuştur (Yüksel ve diğerleri, 1999:769/775).

2.3. TÜRK HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNÜN YAPISI

Tekstil ve konfeksiyon sektörü, diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de gerek üretim ve istihdama katkısı gerekse ihracat yoluyla döviz kazandırması sebebiyle lokomotif sektör olma özelliği göstermektedir (www.foreigntrade.gov.tr). Hazır giyim sektörü bu nedenle diğer sektörlerle karşılaştırıldığında daha çok tercih edilen ve gelişen sektördür. Hazır giyim sektöründe üretim değişik yapı ve özellikte farklı büyüklüklerde üretim birimleri tarafından gerçekleştirilmektedir (Şişman,2002:2).

Büyüklüklerine göre giyim eşyası üreten işletmeleri üç grupta toplamak mümkündür. Bunlar;

- Hazır giyim atölyeleri
- Orta ölçekli hazır giyim işletmeleri
- Fabrikasyon üretimi yapan büyük hazır giyim işletmeleri

1.Hazır Giyim Atölyeleri

Atölyeler Türkiye iç piyasasına hizmet ederken aynı zamanda ihracat yapan firmalara da fason üretimi yapar durumdadırlar. Ancak son dönemlerdeki markalaşmaya yönelme çabaları, küçük atölyelerinde alanlarını daraltmaktadır.

2.Orta Ölçekli Hazır Giyim İşletmeleri

Çalışan personel sayısı 51-150 olan işletmelerdir. Orta ölçekli giyim işletmeleri atölyelerden daha kapsamlı olup, hem kendilerine ürün üretmekte hem de büyük

firmalara fason işi yapar durumdadırlar. Bu işletmelerde genellikle serim, kesim, ütüleme ve kalite kontrol işlemleri de yapılmaktadır (Gürcan, 2001:12).

Orta ölçekli işletmeler, dünya pazarındaki hareketlilik ve ortak pazar anlayışları ile Türk hazır giyim sektörünün de bu yöndeki eğilimleri doğrultusunda iç pazarın yanında dış pazarda da rekabet etme, kendi adlarına ürün geliştirme çabalarına yönelmektedirler.

3.Fabrikasyon Üretimi Yapan Büyük Hazır Giyim İşletmeleri

Büyük ölçekli hazır giyim işletmelerinde 150'nin üzerinde personel çalışmaktadır. Bu işletmeler büyük yatırımlar gerektirdiği gibi belli üretim sistemlerine uygun olarak kuruldukları için esnek çalışma imkanları yoktur. Ürünler başından sonuna kadar işletme bünyesinde işlem gördüklerinden kalite standardının sağlanması daha kolaydır. Çalışan personelin sosyal hakları bulunmaktadır. Dikiş otomatlarının kullanılması üretimi daha da hızlandırmaktadır (Yakartepe, 1993)

Hazır giyim sektöründe orta büyüklükte ve büyük miktarlarda üretimin, önemli ölçüde modaya bağımlı olması, üretim planlamasına etki etmekte ve mevsimlik üretim için plan yapılmasına neden olmaktadır. Firmalar kışın yaz, yazında kış sezonuna ait koleksiyonlar hazırlayarak ve bunları düzenledikleri moda gösterileriyle tanıtıp sipariş olarak üretime başlarlar. Bu nedenle, ürünler mevsimlik hazırlanmakta, stoklama ise klasik modellerle sınırlı kalmaktadır.

Büyük işletmeler günümüzde çalışmalarına marka yaratma yönünde ağırlık vererek, yatırımlarını ve üretim planlarını bunu göz önünde tutarak gerçekleştirmektedirler

Büyük işletmeler ve kendi bünyesinde üretim yapan diğer orta ölçekli işletmeler, marka yaratmak ve dünyadaki küreselleşme kültürü içinde ortaya çıkan gelişmelere uzak kalmamak için günümüz sanayisine yön veren modaya ayak uydurmakta ve giysi tasarımına ve sürecine büyük önem vermektedirler.

2.4. HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNDE MODA TASARIMI

2.4.1. Moda Tasarımı Kavramları

İnsanlık tarihi ile başlayan giyinme olgusu, iklim, cinsiyet, kültür, coğrafi konum bulunduğu çağın getirmiş olduğu değişikliklerle ve ekonomik imkanlarla gelişip, ihtiyaçtan moda olgusuna dönüşmüştür (Kutlu, 2001:9).

Moda, belirli bir toplumda uygun görülen ortak zevkler, geçici yaşama, hissetme biçimlerinin birdenbire yaygınlık kazanmasıdır. Yalnızca değişiklik olsun, diye gereksinimleri karşılayan bir kullanım aralıksız biçimde yenilenmekte ve modadan kaynaklanan süreç sonsuz olarak yeniden başlamaktadır (Hakko, 1992: 57).

Moda olgusunun bu değişikliği, üretim sektörünün içerisinde bulunan hazır giyim sanayisinde de ürün çeşitliliğiyle birlikte teknolojik gelişmelerin hızlı kullanımını da sağlamaktadır. Modanın hızlı değişimine ayak uydurmaya çalışan hazır giyim sanayinin de ürünün yaşam seyri de elbette kısa olmaktadır. Moda alanındaki bu hızlı değişme tasarımcı da ayak uydurmak zorunda kalmaktadır. Moda trendleri ve müşteri istekleriyle ilgili bilgileri ve yaratıcı gücünü tüketici için tasarımlarında birleştirmektedir (Kutlu, 2001:10).

Son yıllarda modaya genel olarak ilgi müthiş bir şekilde artmış. Günümüz yaşamında moda, en büyük ekonomik güçlerden birisidir. Yaygınlaşmak için insanların

ne alacaklarını belirler.Modadaki değişiklikler giysileri,kozmetikleri, ev eşyalarını, arabaları değiştirmek için motive edici bir etkindir.Moda müşterilerin değerlerinin değişmesine sebep olur ve aynı zamanda insanların yeni ürünler istemesine yol açar.Çünkü, moda dışı ürünleri kullanmak çoğu insan için rahatsız edici bir durumdur (Giacobello, 2000: 11).

İnsanların doğaya yakın ve doğayla iç içe olduğu dönemlerde gerek örtünmek, gerekse korunmak amacı ile ürettiği ürünler ilk tasarımlarıdır (Sayınalp, 1997:11).

“Tasarım” Latince kökenli bir kelimedir. Latince “de ignore” “kökünden” işaret etmek,, “belirtmek”, “planlamak”, “resmetmek”, bir model veya şekil olarak kurmak anlamına gelmektedir (Sezgin ve Önlü, 1992:84).

Tasarım terimi literatürde “tasarımlama işi” tasarımılanan biçim, “tasarı”, “dizayn-dizaynlamak”, “meydana getirilecek bir ürünü çizimini, kalıbını ve planını yaparak geliştirme” anlamlarında da kullanılmaktadır (Kutlu, 2001:10).

Bütün bu sözlük anlamlarının yanında tasarım, bir kimsenin yapmayı düşündüğü şey, olması ya da yapılması istenen bir şeyin zihinde aldığı biçim olarak tanımlanabilir. Bunu ürünün gerçekleştirilmesi aşaması izlemektedir (Gümüş, 1995:147).

Giysi tasarımı bir konu doğrultusunda, tüketicinin ekonomik ve sosyal yapısına uygun giysileri bir dizi araştırma ve geliştirme çalışmaları ile iki ve üç boyutlu olarak yorumlama şeklinde tanımlanmaktadır. Model çizimleri ve bunların kalıba dönüştürülmesi ile iki boyutlu; kalıpları kumaşa uygulayıp, deneme ve dikme çalışmaları ile üç boyutlu yapılan tasarım, bu alandaki yaratıcılığı geliştirmesi ve özgün modeller ortaya çıkmasına olanak vermesi bakımından önemli görülmektedir.

Giysi tasarımı ile bir giysinin, desenden dikime kadar giysi üretiminde kişi ve toplum isteklerine, işletmenin fiyat politikasına uygun, bir sonraki sezonun moda olacak çizgilerini taşıyan ürünü tüketici beğenisine sunmak mümkün olmaktadır.

Giyim model tasarımının oluşumunda hayal gücü, sezgi, beceri öğelerinin olması gerekmektedir. Aynı zamanda bir giysi çalışmasının tasarım niteliği taşıması için belirlenmiş bir amaçtan yola çıkarak belli bir düşünceyi yansıtmayı ve özgün bir çalışma ortaya çıkararak yaratıcılık değeri içeren bir sonuç elde etmesi zorunludur (Tansoy, 1994:72).

Bütün bu faaliyetlerde görev alacak olan tasarımcı, Moda temalarını kendisine göre yorumlayan ve ürünlere yansıtan kişi olarak tanımlanabilir. Tasarımcıda; iyi kalıp çıkarma bilgisi, ilginç fikirlere sahip olma, tüketici gruplarının özelliklerini tanıma, işletme becerisi, üretim yönetimi, yabancı dil, bir tasarımcıda olması gereken nitelikler olarak sıralanmaktadır.

Tasarımcı; insanların gereksinimlerini karşılayarak en üst düzeyde estetik, fonksiyonel tasarımları gerçekleştirmede bunu yaparken de yaratıcılığın gücünü kullanmaktadır. Kalıtımsal olan yetenek ile öğrenilebilir olan yaratıcılık tasarımının geçmişten aldığı bilgi ve sezgi gücünü gelecekle birleştirerek tasarımlarını oluşturmaktadır. Tasarımcı da var olması gereken bu sezgi, bilgi ve edindiği deneyimlere bağlı olmaktadır (Kutlu, 2001:11).

2.4.2. Giysi Tasarımına Etki Eden Faktörler

Moda tasarımını etkileyen pek çok faktör vardır. Giyim işletmelerinin politikaları, giysinin Pazar olanakları, giysinin karakteristik yapısı, ekonomik faktörler, giysinin üretim olanakları, moda ile sanatın etkileri, tasarımcının yaratıcılığı ve birikimi önemli ölçüde etkileyen faktörlerdendir (Gümü. 1995:162).

Günümüzde tasarlama işlemi tasarımcının bile hakim olamayacağı kadar çok genişlemiş ve gelişmiştir. Çünkü tasarlanacak ürünün elde edilmesi için göz önünde bulundurulması gereken teknik, ekonomik ve sosyal faktörler gelişmiştir. Bu faktörler ürünü kullanacak birey esas alınarak, hem bireyi hem de tasarımcıyı doğrudan etkilemektedir.

Tasarımcı, ürününü tasarlarken toplumun sosyal, kültürel, teknolojik, ekonomik ve estetik değerlerin ide göz önüne alarak ürününü meydana getirmektedir. Toplumun bu beklentilerini kendine göre yorumlamakta, uluslar arası moda merkezlerinin belirlediği moda trendlerini de tasarımlarına kaynak olarak almaktadır (Çivitçi, 2004: 90).

Tasarımcı tasarım olgusunu yönlendiren bir takım ilkelere göre hareket eder. Bu ilkeler çağa göre değişiklik gösterebiliyorken değişmeyen belirli ilkeler vardır. Bunlar;

- İnsanın gelişimindeki her dönem, kendi malzeme ve teknikleri ile karakterize edilir.
- Her dönem, kendi özel düşünce şekillerini ve kendi alışılmamış değerler dizisini oluşturur.
- Her başarılı dönem daha önceki dönemlerin başarıları üzerine kurulmuştur. Önemli gelişmeler bu sayede gerçekleşir.

Bu üç ilke çağın karmaşıklığını ortaya koyan şu iki olguyu teşkil eder.

- Tasarım süreçlerinin üretim süreçlerine uydurulması.
- Üretimin estetik değerler göz önüne alınarak sanat bulgularına göre düzenlenmesi.

Bu olgular zaman zaman birbirlerinin yerini alırlar. Üretim süreçleri değişse de, insanın yapısında ar olan estetik düşünce sanat bulgularıyla birleşerek kendini sürekli yenileyen sanat anlayışlarını oluşturur. Paralel olarak çağdaş tasarım, kendini sürekli

yenileyen sanat anlayışlarını oluşturur.Paralel olarak çağdaş tasarım, kendini oluşturacak değerleri ve üretim biçimlerini tasarlamak zorundadır (Gümüş, 1995:162-163).

Bir ürünün tasarlanması sırasında tasarımı yönlendiren ve tasarımcının giysi tasarımına etki eden faktörler vardır. Bunlar;

İnsan ; giysi tasarımında en önemli faktör ürünün insan için üretilmesidir. İnsan;sosyal, kültürel, teknolojik, ekonomik ve estetik değerleri etkilemekte ve bu değerler zamana göre değişiklik göstermektedir (Sezgin ve Önlü, 1992:85).

İşlevsellik; tasarımda amaç insanı giydirmektir. Bunun için de giysinin kişiye uygunluğu, işlevselliği kişiyi tanımakla ve hareket alanını bilmekle mümkündür. Giysinin işlevine uygun olarak insan vücudunun hareketleri saptanmalı, ölçülendirme ve kalıp tasarımı buna uygun olarak yapılmalıdır (Kutlu, 2001:12).

Üretime uygunluk; tasarımı yapılan ürünün üretim açısından da elverişli olmasına özen göstermek gerekmektedir. Üretim açısından elverişli olmayan bir ürünün tasarımı, üretim maliyetlerinin yükselmesine, kullanımda sorunlar çıkmasına neden olmakta ve dolayısıyla kaliteyi de etkilemektedir (Üreten, 1997:168).

Ekonomiklik; tasarımları ve tasarımcıyı ekonomik faktörlerde etkilemektedir. Yapılacak tasarımlar ve moda daha önceki yıllardan elde kalan kumaş, boya vb. tekstil kapsamına giren her malzemenin en iyi şekilde kullanılmasını sağlayacak şekilde belirlenir. Her yıl dünyanın belli başlı tekstil üreticileri ve modacıları bu malzemeleri ne şekilde değerlendireceklerine karar verirler ve estetik bir şekilde sanat öğelerini de kullanarak ve süsleyerek kullanıma sunarlar. Buna bağlı olarak yeni yılın modası bir yıl önceden hazırlanır (Saldıray, 1984:80).

Tasarımcının tasarımlarını gerçekleştirmesinde işletmenin izlemiş olduğu politikalar, işletmenin ekonomik durumu, tüketici istekleri, hammadde, yardımcı malzeme ve Pazar ,tasarımı yapılan ürünün hitap edeceği sosyal çevre ve kültürel yapı da tasarımı ve tasarımcıya etki eden faktörlerdendir (Aydın ve Çakar, 1993:271).

Giysi tasarımında öncelikle olarak istek ve ihtiyaçlarını karşılanacağı bir grubun bulunması ve bu grubun isteklerine cevap verebilecek tasarımların gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu istek ve beklentiler karşılanırken işletmenin izlemiş olduğu politikalar, ürünün üretim olanakları, ürün özellikleri, pazarlama olanakları gibi faktörler de tasarımda önemini korumaktadır (Kutlu, 2001:13).

2.4.3. Ürün Tasarımında Yer Alan Öğeler ve Tasarımının Anlatım Elemanları

2.4.3.1. Bir Ürünün Tasarımında Yer Alan Öğeler

- Kullanılan malzeme ya da malzemelerin olanakları.
- Bu malzemelerin işleve uyarlanması kullanılan yöntemler.
- Parçaların bütün içinde yan yana geliş biçimi.
- Ürünün onu izleyecek ya da kullanacak olanlar üzerindeki olan etkisi .

2.4.3.2. Tasarımın Anlatım Elemanları

Tasarım için tasarımcının yapmış olduğu ön araştırmalar sonunda sanatsal bilgi ve becerileriyle zihninde oluşturduğu yaratıcı fikirlerinin birleşmesiyle tasarlama işi başlamaktadır. Tasarımlama işinin özünde düşünülen şeklin gözlerle iletişim kuracak ve gözlerle algılanabilecek bir biçimde açık ve net olarak önce zihinde sonra da kağıt üzerinde şekillendirilmesinde yatmaktadır.

Tasarımcı yaratıcı fikirlerini kağıt üzerine boyalar vb. araçlarla aktarmaya çalışırken aynı zamanda tasarım elemanlarını doğru kullanmak durumundadır.

1. Siluet

Tasarımcının ana malzemesi insan vücududur. Tasarımcının vücudun doğal haline giysi giydirmek için kullandığı form siluettir. Giysi tasarımında görsel unsur olarak da egemen olan siluettir. Genellikle vücudun şeklini siluetin formu tamamlanmaktadır (Kutlu, 2001:14).

Geçmişte baş yüksekliği, karış, ayak ve parmak gibi ölçülebilen bir uzunluğa göre vücuda orantılamak, bilim adamları, mimarlar ve heykeltıraşların en çok ilgilendikleri konulardan biri olmuştur.

Bu nedenle çok eskiden beri sanatkarlar insan vücudu için bir ölçü sistemi bulmaya çalışmışlardır. MÖ 5'inci yüzyılda yaşamış Yunanlı Ressam Poluklet günümüzde de kullanılan "altın Kesit" orantısını geliştirmiştir. Rönesans döneminde Leonardo da Vinci Mikelanj ve Albrecht Dürer'de orantı bilimin vücuda uygulanışı üzerinde çalışmalar ve günümüzde de kullanılan 8 bölmeli dağılımı bulmuşlardır (Şener, 1995:16).

Giysi tasarımında kullanılan Altın Kesit Formu "Slim Line" olarak kullanılmaktadır. Tasarımcı iki silueti de kullanarak çeşitli formlarda giysiler tasarlamaktadır. Tasarımcı, tasarımlarında kullandığı modellere göre siluet kullanmaktadır. Ayrıca, vücudun bazı kısımlarında kullanılan vatka, korse vb. ilavelerle bel, kalça, omuz gibi yerlerde vücudun formu değiştirilebilmektedir (Kutlu, 2001:15).

2.Çizgi

Çizgi bir sadeleştirme olayıdır. Tasarımcının, zihnindeki fikirlerin en basit anlatım aracıdır. Önemli bir araç olmakla birlikte artistik duyguları, teknik yeteneği, sanatsal sezgileri ve hayal gücünü ölçmektedir. Çizginin hareketi, yönü ve ses gücü bulunmaktadır (Kutlu, 2001:15).

Çizgilerin psikolojik etkilerinin yanında fiziksel görünümü farklılaştıran etkileri vardır. Örneğin zayıf ve uzun boylu bir kişi enine düz çizgilerde oluşan bir giysi giyerse olduğundan daha toplu ve kısa, şişman ve kısa boylu bir kişi, boyuna düz çizgili bir giysi giyerse daha zayıf ve uzun görünecektir. Bu bir göz aldatması, olsa da, kişinin fiziki görünümünde etkili olacaktır (Gümüş, 1995:160).

Çizgilerin formları, insanda farklı anlamlar ve duygular uyandırır,

- Yatay düz çizgiler durgunluk etkisi verir, dinlendirici niteliktedir.
- Dikey düz çizgiler süreklilik etkisi verir, yükselişi temsil eder.
- Daireler genişleme, yayılma etkisi verir.
- Uyumlu eğriler, hareket, kaynaşma ve neşe duygusu uyandırır.
- Kırık çizgiler ise kararsızlık ve süreksizlik duygusu verir.

3.Renk

Giysiye hacim ve derinlik kazandırarak,giysinin silueti üzerinde söz sahibi olan renk ışıqla olan ilişkisinden dolayı giysinin dokusu ve kumaşını etkiler(Eray ve Çivitçi, 2000: 63).

Tasarımcı çizginin yanı sıra renk unsurunu da kullanarak kişinin vücut problemlerini de birer göz yanılgısı olarak ortadan kaldırmaya çalışmaktadır.

Tasarımcı tasarımlarında renk unsurunu vücut problemlerini kapatmak amacıyla;

- Şişman figürü büyük gösterecek açık renklerden kaçınmalıdır. Bunun yerine koyu ve mat renkler daha zayıf göstermektedir.
- İnce yapılı olanlarda ise açık ve parlak renkler kullanılmalıdır.
- Kalça yapısı geniş olanlardan, pantolon ve eteklerde koyu renk ve üst giyimde ise açık renkler kullanılmalıdır (Bulgun, 2000:85).

4.Doku

Dünya üzerinde varolan her şeyin yüzeyi bir doku türü ile örtülü bulunmaktadır. Bu dokunun çeşitleri vardır. Bunlar;

1-) Vizüel Doku: Kumaş yüzeyi gibi renklerin nerede başlayıp nerede bittiği el ile değil göz ile algılanmaktadır. Göz ile algılanan doku türlerine vizüel doku denmektedir.

2-) Dinamik Doku: Bir anda oluşmakta, bir müddet devam ederek sonra kaybolan doku türüne dinamik doku denilmektedir.

3-) Mekanik Doku: Bir anda oluşan ve sonra kaybolan doku türlerindendir. Mekanda görüntülenerek mekanda doku ismini almaktadır. Doku gündelik hayatta kullanılan eşyalarda, mimari ve sanat alanlarında çeşitli yollarla kullanılmaktadır.

Tasarımcı zihninde tasarladığı ürünün dokusunu çizimlerinde yansıtmak durumundadır. Aksi takdirde ürünün hammadde ile ilgili görüntü yanlış algılanabilir ve doğru iletişim sağlanamaz tasarımcı dokuya esas görüntüyü sağlayan lif özelliğini çok iyi bilmek durumundadır (Kutlu, 2001:17).

5- Form-Biçim

Uzayı yüzeylerle sınırlayan her varoluş, bir form örgütlenmesidir. Form; var olan, duyumsanıp-kavranandır. Tasarımcı, canlandırdığı nesneye özel ya da evrensel bir anlam yüklemesi ile tasarımlarını gerçek varlığın dışında bir yapıya dönüştürmektedir. Tasarımların da bütünüyle değişmez bir formdan bahsetmek gerekmektedir. Var olandan algısal olarak alıcıya göre yapılaşmış, hem içsel olarak hem dışsal olarak kullanıldığı tasarımda, bütünü oluşturan bir yapı taşı görev görmektedir.

Form daima iç yapısında ve parçaların birleşmesine göre kazandığı yapısallığı keskinlik ya da belirsizlik, güçlülük ya da zayıflık, ahenkli –yada ahenksizliği, itici ya da çekiciliği gibi, hareket- yaşam nitelikleriyle görüntünün salt imgesinin çok daha derinlerine giden temel işlevselliğinin algılanmasıdır (Kutlu, 2001:18).

2.4.4. Giysi Tasarımında Uyulması Gereken İlkeler

Giysi tasarımında tasarımcı, tasarım unsurlarının yanı sıra uyması gereken ve doğru şekilde kullanması gereken ilkeler bulunmaktadır. Bu ilkeler şöyle sıralanmaktadır.

1. Uyum

Giysi tasarımının da uyum ilkesi, tasarımı yapılan ürünün bütününde boyutların birbiriyle olan ilişkisini ifade etmektedir. Tasarımın işlevselliği ile birlikte görsel olarak biçiminde uyumlu olması istenmektedir. Yine tasarımın malzemesine ve içeriğine uygun olması ilkesi ile ilişkilidir (Kutlu, 2001:19).

2. Denge

Bir giysinin ilginç özellikleri üzerinde memnuniyet verici değişiklikler yapılması ile oluşturulan ve görünüşe düzenli ve dinlendirici bir kompozisyon verilen tasarımdaki faktöre denge denir (Gümüş, 1995:171).

Tasarımda iki türlü denge bulunmaktadır. Bunlardan, formal denge daha çok klasik giysi tasarımında, informal denge ise spor ve özel amaçlı giysi tasarımlarında kullanılmaktadır.

Denge aynı zamanda tasarımda “renklerin” kullanılmasında da önemlidir. Vücudun formuna uygun olarak renklerin denge içerisinde kullanımı bazı vücut kusurlarını da kapatmaktadır (Kutlu, 2001:19).

3. Ritim

Belirli bir tekrarı mümkün olan öğelerin, değişik güçte ve kombinezonlarda uyum yaratan bir sistemlilikle, bir bütün olarak kullanılmasıdır. Öğeler arasında uyumlu benzerlikler, tekrarlılıklar, bağlantılı yoğunlaşma veya açılmalar, ifadeleri güçlendirmekte, zıtlıklar ve geçişler ile yapılan düzenlemeler tasarıma hareketlik kazandırmaktadır. Tasarımda öğelerin uyum içindeki birlikteliklerinin düzenlenişi ritim öğesini oluşturmaktadır (Kutlu, 2001:20).

4. Vurgu

Vurgu ilkesini giysi tasarımında giysilerin bazı bölümlerinde vurgulamak daha etkili olmaktadır. Giysi tasarımında istenmeyen özellikleri önlemek, vücut problemlerini ortadan kaldırmak, kumaşı ve model özelliğini göstermek vurgu ilkesiyle mümkün olmaktadır. Tasarımcı düşsel olgularını silüet ve tasarımlarında kullanarak

tasarımlarını güncel ve çekici hale getirmektedir. Vurgu ilkesi zıt renklerle, güçlü değerde renklerle, yeni ayrıntılarla, tekrarlama veya sıradan olmayan denge ile yaratılmış tasarımla da kendini göstermektedir (Kutlu, 2001:20).

2.4.5. Moda Tasarımında Temel İşlemler

Giysi tasarımı problem çözme sürecidir. Model tasarımı çalışmalarına başlamadan önce işletme kendine özgü kuralların dışına çıkıp genel moda çizgisi paralelinde tüketici ihtiyacının araştırmasını yaparak tasarıma başlamalıdır. İşletmenin ürünü sunacağı tüketici istekleri, işletme satış politikası yönünden önemli bir etkidir (Sayinalp, 1997:13).

Tasarım süreci içinde hayal gücü, sezgi ve becerileri en iyi şekilde kullanmak tasarımcının yeteneğini ortaya koymaktadır. Tasarım çeşitli aşamalardan sonra son şeklini almaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmaktadır.

1. Piyasa Araştırmasının Yapılması

Giysi tasarımının ilk aşaması olan piyasa araştırması, giysi, üretim ve moda ile ilgili olmak üzere üç konuda yapılır. Bunlar;

- Giysinin kullanım sezonu, çeşidi, fonksiyonu ve hitap edilen yaş grubunun araştırarak belirlenmesi (Tansoy ve diğerleri, 1994:74).
- Üretim olanaklarının, hitap edilen pazarın, giysi için belirlenen maliyet limitlerinin araştırılması (Gümüş, 1995:152).
- Giysinin kullanım sezonuna ait, moda otoritelerince moda olması önerilen konuların renk, kumaş, stil, süsleme ve ilham kaynaklarının araştırılması, bu doğrultuda çizim, fotoğraf ve yazılı doküman toplanması (Tansoy ve diğerleri, 1994:74).

- Giysinin kullanılacağı sezonda moda olan desenlerin ve sezonun desenlerine hakim olan konuların belirlenmesi(Dinleyici, 2004: 27)

2. Özgün Modellerin Geliştirilmesi

Özgün model geliştirme renk-hikaye panosu hazırlama, özgün model çizme ve modele karar verme olmak üzere üç aşamada yapılmaktadır.

2.1. Renk-Hikaye Panosunun Hazırlanması

Tasarımcı, tasarımlarına ilham kaynağı olabilecek her konuda araştırma yaparak, bu araştırmaların sonucunda seçmiş olduğu bir konu veya temadan yola çıkarak tasarımlarını oluşturmaya başlamalıdır (Şener ve Kutlu, 2002: 84).

Belirlediği konu ya da tema ile ilgili tasarımcıyı etkileyen tüm verilerin bir arada toplandığı tablo hikaye panosunu oluşturur. Hikaye ve renk panosu iki boyutlu olabildiği gibi üç boyutlu da çalışılabilir. Renk panosu ve hikaye panosu ayrı ayrı hazırlanabildiği gibi bir arada da hazırlanabilir (Sayinalp, 1997:14).

Renk panosu tasarımcı tarafından son koleksiyon için kullanılan renklerin dizilerini göstermek için hazırlanmaktadır. Bu renkleri panoya yansıtabilmek için iplik, yün, boncuklar, düğmeler, yapraklar, saç tokaları, kağıt, kumaş vb. her türlü materyal kullanılabilir (Gümüş, 1995:153).

Hikaye panosu ise renk panosunun bir uzantısı olarak nitelendirilir. Piyasa araştırmasına dayalı olarak konu, renk, kumaş, süsleme ve yardımcı malzemelere sınırlama getiren, modelin özgeçmişini sergileyen bir tablodur. Bu tablonun hazırlanmasında seçilmiş kumaşlar, faaliyeti ve yeri gösteren resimler, mevsim, renk

panosundan seçilmiş renkler, ilham kaynakları ve model tasarımları, ayakkabı, şapka, kemer gibi aksesuarlardan yararlanılmaktadır (Tansoy ve diğerleri, 1994:74).

2.2. Özgün Modellerin Çizilmesi

Özgün tasarım geliştirme aşaması tasarımcının araştırmalarının sonucunda hitap edilen hedef kitleyi, giysinin sezonunu, çeşidini, giysinin fonksiyonunu ve işletme için uygulanabilirlik özelliği taşıyan modellerin tasarımını ve silüet üzerinde artistik olarak çizilerek kumaşa uygun renklendirmenin yapıldığı aşamayı kapsamaktadır (Kutlu, 2001:27).

Tasarımların gerçek vücut oranlarına uygun çalışılması ana kriterdir. Bunun nedeni de, kalıp hazırlayıcının, doğru ölçülerde, eksiksiz sunulmuş bir çalışma çizimine baktığı zaman, kalıbı hazırlayabilmek için gerekli tüm ölçüleri ve detayları doğru olarak algılayabilmesinin istenmesidir. Çizimlerde vücut ölçüleri ve oranları dahilinde çalışılarak aynı zamanda giysiyi tamamlayan spor dikişler, pililer, büzgüler vb. tüm detaylarda gösterilmelidir (Tansoy ve diğerleri, 1994: 74).

2.3. Modele Karar Verilmesi

Giysinin üretilmesi düşünülen kuruluş ile birlikte üretilebilirlik fonksiyonu, pazara uygunluk ve maliyet de göz önünde bulundurarak çalışma çizimleri içinden seçim yapılmaktadır. Seçilen modelin önden, arkadan, model özelliği gerektiriyorsa yandan ve tersten görüntüleri ayrıntılı olarak, detay çizimlerinde belirtilmelidir (Gümüş, 1995:155).

3. Temel Kalıbın Hazırlanması

Tasarımların kalıplarının hazırlanmasında blok kalıp-baz beden kalıbı da denilen temel kalıplar üzerinde her türlü model uygulamalarının yapıldığı kalıpları kapsamaktadır (Tansoy ve diğerleri, 1994: 74).

Model-kalıp bölümünde ve ürün geliştirmede çalışan kişilerin insan vücudunun yapısı, hedef kitlesini ölçülerinden ve vücut yapısından habersiz üretilen giysiler vücuda tam uyum göstermeyeceği için satılabilmeleri kısıtlı olacak veya satılmayacaktır. Bu nedenle işletmeler, ilk olarak hitap edecekleri kitlenin ölçü standartlarını belirlemeleri ve bunları dikkate alarak tüketici gruplarına yönelik giysi ölçülerini oluşturmaları gerekmektedir (Mete, 1999: 2).

4. Deneme Kalıbının Hazırlanması

Çalışma kalıbı da denilen temel kalıp üzerinde gerekli pens kaydırmalarının modelin gerektirdiği kurların, ilave bolluklarının veya gerekiyorsa daraltmaların, uzatmaların ve kısaltmaların yapıldığı, modelin gerektirdiği tüm detay çizgilerin belirtildiği kalıplardır (Gümüş, 1995:156).

5. Tasarım Prototiplerinin Hazırlanması

Kalıbı çıkarılan bir modelin, kontrol amacıyla ilk dikilen numunesi prototip olarak adlandırılmaktadır. Bu prototipler “numune bandı” adı verilen ve usta makinecilerin oluşturduğu bir ekip tarafından dikilmektedir (Kutlu, 2001:32).

Deneme kalıbının geçici bir kumaşa uygulanarak dikildiği; giysinin vücuda, modele, kullanım alanına uygunluğu, boyutlarına ve estetik görünümünün niteliğine bakıldığı aşamadır. Kontrolde çıkan aksaklıklar çizime ve kalıba aktarılarak gerekli yerler düzeltilmektedir. Ayrıca bu aşamada giysinin dikim tekniği, dikiş çeşidi, dikiş payı, proses analizi, süsleme gibi dikimle ilgili unsurların ön araştırması yapılmaktadır (Tansoy ve diğerleri, 1994: 74).

6. Tasarımların Üretim Kalıplarının Hazırlanması

Üretimde kullanılacak olan kalıpların üzerinde bulunması gereken bilgileri; model numarası, beden numarası, kalıp parçasının ismi, kaç adet kesileceği, tarih, kalıp kesim tarihi, tasarımcının ismi, kalıpların ait olduğu, modelin kod numarası birden fazla modelde kullanılacaksa bu modellerin kodu gibi gerekli bilgilerin yanı sıra dikiş payları, çıt işaretleri, varsa üst dikişlerin genişliği, büzgü payı, pili yönleri, düz boy ipliği gibi bilgilerinde yer alması gerekmektedir (Tansoy ve diğerleri, 1994:74).

7. Tasarımların Kalıplarının Serileştirilmesi

Belli bir beden ölçüsünde hazırlanmış üretim kalıbının, model özelliğinin gerektirdiği biçimde ve üretilmesi düşünülen diğer beden ölçülerine uygun hale getirilebilmesi için, kalıp küçültme ve büyültme tekniklerinden birini uygun olarak, sıçratma noktaları doğrultusunda, bedenler arasında belirlenmiş ölçü farklarından yararlanarak, değişik bedenler için uygun hale getirilmesidir (Gümüş, 1995:157).

8. Tasarımların Pastal Planının Hazırlanması

Serileştirme işlemi yapılmış olan modellerin, işletmenin sahip olduğu kesim masası boyu, kullanılacak olan kumaşın eni, kumaşın tüm yönü, desen yönü, düz boy ipliği gibi özellikleri dikkate alarak en az fireyle kesim yapılabilmesine olanak sağlayacak, ekonomik pastal serim planının hazırlanması aşamasını kapsamaktadır (Kutlu, 2001:34).

9. Tasarımların Dikim Planı (Proses Analizi)'nin Hazırlanması

Dikim planı (Proses Analizi) ekip çalışmasının gerçek durumunu anlamaya yarayan temel analiz metodudur. Malzemenin tamamlanarak bir ürün halini alana kadar;

üretim, kontrol, taşıma ve bekleme gibi aşamaları içermektedir. Bu aşamada şartlar kontrol edilebilmekte ayrıca gerektiği yerde değişiklikler yapılabilmektedir (Kutlu, 2001:35).

Dikim planı (Proses Analizi) hazırlaması, birim zamanı düşünecek, istenilen kaliteyi sağlayacak şekilde, işletmenin üretim teknolojisi de alınarak iş akışının çıkarılmasıyla hazırlanan proseslerin ayrıntılı olarak gösterilmesinden oluşmaktadır (Tansoy ve diğerleri, 1994: 75).

Dikim Planı hazırlanırken öncelikli olarak;

- Giysinin dikimi için gerekli olan işlem sırasına göre bir liste yapılmalıdır.
- Her işlem için gerekli olan makine tipi ve aparatlar belirlenmelidir.
- Her işlemin süresi belirlenmelidir.

Dikim planı hazırlanırken, giysinin üretilmesi için gerekli olan dikim ve ütü işlemlerinin sırasına göre listelenmelidir. Bu listeleme aşaması üretilecek giysinin modeline bağlı olarak bir sisteme göre hazırlanmaktadır. Hazırlık aşamasında önce yöntem karşılaştırması yapılarak, üretilecek olan giysiye en uygun ve en ekonomik dikim yöntemi tespit edilmelidir. Tespit edilen yöntem ile işlemler belirlenen sıraya göre ve bölümler halinde hazırlanmalıdır (Sezer, 1991: 135).

10. Prototip Ürünün Hazırlaması

Seri üretime geçmeden önce, bu aşamaya kadar yapılan çalışmaların sonucunu görmek için, bir prototip dikim yapılır seri üretime geçilmeden, gereken düzeltmelerin yapılabilmesini, modelde düşünülen ayrıntıların ve model özelliklerinin istenilen şekilde olup olmadığının belirlenmesini sağlar (Gümüş, 1995:157).

11. Tasarımların Maliyet Hesaplamasının Yapılması

Tasarımların prototiplerinin seri üretiminde kullanılabilirliği düşünülerek giysi maliyetinin, kullanılan iplik, kumaş, tela, astar, düğme, fermuar, süsleme materyalleri vb. gereçlerin özelliklerini, fiyatını, miktarını ve kaynağını belirten, yapılan açıklamalarla bunların niteliğini ortaya koyan rapordan oluşturmaktadır (Walsh, Roy and Bruce, 1992: 124).

Tasarımcı bu raporda modelin gerçek oranlarda hazırlanmış olan teknik çalışma çizimi üzerinde malzemenin nerelerde kullanılacağını göstererek kullanılan malzemelerin örneklerini de rapora eklemektedir (Kutlu 2001:36).

Tasarımların üretim maliyeti de hesaplandıktan sonra son kontroller yapılarak üretim aşamasına geçilmektedir.

2.4.6. Tasarımcının Görevleri ve Taşınması Gereken Değerler

Tasarımcı, giyim alanı ile ilgili teknik, teknolojik, sanatsal bilgi ve beceriye sahip, tüketici istekleri, moda ve kullanım alanını dikkate alarak giysi planlayan kişidir. Bu anlamda giysi tasarımcısı; çizimlerle özgün model geliştirme, kalıp hazırlama, üretim yapma bilgi ve becerisine sahip, sürekli uygulanabilir fikirler oluşturabilen kişi olarak yetiştirilmelidir (Tırpanalan, 1991).

Moda ve sanatın etkileri tasarımcının yaratıcılığını önemli ölçüde etkilemektedir. Tasarımcı fikirlerini ifade edebilmek için, anlatım aracı olarak tasarım öğelerinden faydalanır. Bir düzenlemede yer alan “çizgi, biçim, renk, doku, ölçü” gibi temel elemanlar “Estetik Tasarım Öğeleri”dir. Bu öğelerin değişik materyaller üzerinde bir araya gelip bağlantı kurulması, bazı ilkelere dayalı olarak gerçekleştirilmelidir. Bunlar, ritm, uygunluk, zıtlık, denge ve birlik olarak ifade edilen “Tasarım İlkeleri” olarak

adlandırılmaktadır. Yapılacak tasarımlarda bunlardan bir yada birkaçı bir arada kullanılabilir. Bunlardan hangilerinin, ne miktarda kullanılacağı tasarımcının başarısını ortaya koymaktadır (Doruk,1980).

Tasarımda hazırlanan giysinin kullanım alanıyla ilgili saptamalar yapmakta tasarımcıya düşen görevlerdendir. Kullanım alanı faktörünü içeren özelliklerle ilgili saptamalar, tasarımcının kırsal kesim tüketicisi için farklı, sıcak iklimde yaşayanlar için farklı, gece giysileri için farklı, deniz giysileri için farklı, dağ giysileri için farklı giysiler tasarlayabilmesinde kolaylık sağlayacaktır. Tasarımcı bu genellemelerle de kalmayıp daha detaya inerek çalışmalarını geliştirecektir. Böylece aynı iklim ve bölgedeki tüketici gruplarının ekonomik, sosyal ve kültürel farklılıklarını saptayacaktır (Sayinalp, 1997:18).

Giysi tasarımında, moda ile sanatın etkileri tasarımcının, yaratıcılığını ve birikimini önemli ölçüde etkileyen bir özellik taşımaktadır.

Dizaynır (designer) olarak da adlandırılan tasarımcının kendi yarattığı modellerin kalıplarını hazırlayabilmesi için öncelikle iyi bir kalıp bilgisine buna bağlı olarak da yarattığı modeli dikebilme, üretebilme bilgi ve becerisine sahip olması gerekmektedir.

Ayrıca tasarımcı, hazır giyim üretiminde, toplumun istekleri, işletmenin satış ve fiyat politikası, üretim kapasitesi üretim teknolojisi, makine parkı ve gelecekteki hedeflerini dikkate alarak bir sonraki sezonun moda olacak çizgilerini ve moda gelişimlerin ide tahmin etmek zorundadır.

Hazır giyim sanayinde tasarımcının, yaratıcılığı maliyet limitleri, üretim kapasitesi ve makine olanakları ile sınırlandırılmıştır. Bu da tasarımın en önemli ve zor yanlarından biridir. Bu nedenle tasarımcı, konusunda çok bilgili ve yaratıcı olmanın

yanında, uygun fiyatlarla, satılabilir giysi yaratmak ve üretmek becerisine de sahip olmalıdır (Gümüş, 1995:165).

Giysi tasarımcısının görev alanına giren konular genel olarak şunlardır;

- Moda olması öngörülen konu, stil, kumaş, desen, süsleme ve malzemelerin sezon öncesinden araştırmasını yaparak gerekli bilgi ve doküman toplamak.
- Üretilmesi düşünülen giysinin özgeçmişini sergileyen hikaye panosunu hazırlayarak, moda doğrultusunda konu, stil, kumaş desen, süsleme ve malzemeleri sınırlandırmak.
- Giyimin çeşidi, kullanıcının yapısı ve hikaye panosuna uygun çizimlerle özgün modeller geliştirmek.
- Çizimleri estetik, maliyet, üretebilirlik gibi açılardan inceleyerek aralarından seçim yapmak.
- Çizime uygun kalıp hazırlayarak deneme kalıbı oluşturmak.
- Kalıbı kumaşa uygulayarak vücut üzerinde denemek, gerekli görülen değişiklikleri yapmak ve çıkan değişiklikleri kalıba aktarmak.
- Belirlenen ölçü formlarına göre üretim kalıbı hazırlamak.
- Üretim kalıbını diğer bedenler için serileştirmek.
- Pastal planı hazırlamak.
- Üretim için ayrıntılı proses analizi tablosunu hazırlamak.
- Prototip giysi üretmek.
- Kullanılan malzemeleri açıklayacak şekilde maliyet hesabı yapmak (Dinleyici,2004:24).

Günümüzde tasarımcıya düşen görev, tasarımcının katkısı işletmelerde göz ardı edilmemelidir. Sektörün, kaliteli üretim yapabilecek eğitilmiş üretim hattı elemanlarına, üstün ve özgün kreasyonlar geliştirebilecek eğitilmiş tasarımcılara, yeni teknolojileri kullanacak iyi eğitilmiş teknisyenlere ve mühendislere, yeni makinelerin bakım ve

onarımını yapabilecek bakım elemanlarına, yönetim-bilişim teknolojilerini uygulayabilecek ve müşteri ile iyi iletişim kurabilecek işletmecilere, firmayı yurt dışına taşıyabilecek girişimcilere ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç giderek artmaktadır (Kırım, 1990:72).

Tüm bu gelişmeleri sağlayacak insan kaynaklarının geliştirilmesi ise, ancak mesleki ve teknik eğitimle sağlanabilir. Bu nedenle sektöre yeni sunulacak insan gücünün en iyi ve en uygun biçimde yetiştirilmesi ve hazır giyim sektörünün ihtiyaçlarına cevap verebilmesi, ilgili mesleki ve teknik eğitim kurumlarına ve bu kurumların organizasyonlarına düşmektedir (Yazıcıoğlu ve diğerleri, 1993:266).

Türkiye’de işgücü piyasasında iki yönlü bir dengesizliğin mevcudiyeti gözlenmektedir. Bir yandan vasıfsız işgücü fazlalığı, diğer yanda vasıflı işgücü açığı bir arada bulunmaktadır. Eğitim planlaması ve endüstriyel gelişmenin yeterli ölçüde koordine olmaması, vasıfsız işgücü açığının meydana gelmesine sebep olmaktadır (Yücel, 1990:1).

Türkiye’de bütün bu eğitim eksikliğini gidermek ve hazır giyim sektöründeki nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak üzere; meslek liseleri, meslek yüksekokulları, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri mevcuttur.

Bu sınıflandırmada vasıflı elemanları, meslek liseleri; ara-kademe meslek elemanı olarak tanımlanan teknikerleri, meslek yüksekokulları; üst düzeyde teknik eleman-uzmanları ise mesleki ve teknik eğitim fakülteleri yetiştirmektedir (Balcı, 1992:132).

Dünyada yeni bilgilerin, yeni ürünlerin ve üretim süreçlerinin ülke gelişmesini biçimlendirebilmesi, nitelikli ve yüksek ücretli insan gücüyle gerçekleştirilebilir. İnsan

gücünün nicelik ve nitelik yönünden belirlenmesi ise mesleki ve teknik eğitimin hareket noktasını oluşturmaktadır (Pak, 1996:24).

2.4.7. Hazır Giyim Sektöründe Moda Tasarımının Önemi

Günümüz giyim sanayini önemli ölçüde moda eğilimleri yönlendirmektedir. Hatta bu alanda yapılan tüm çabalar moda için olmakta ve giysi ne kadar kaliteli üretilirse üretilsin moda olma özelliği taşııyorsa tüketici tarafından benimsenmemektedir.

Giysi üretiminde öncü olan ülkelerin bu sıfatı alabilme nedenlerinden biri olarak, moda olacak kumaş, renk, konu (esin kaynağı), desen, stil hakkında önceden bilgi sahibi olmaları ve kendi modellerini tasarlamaları gösterilebilir. Bu bağlamda özellikle giysi üretiminde özgün tasarımların büyük yeri ve önemi vardır (Tansoy ve diğerleri, 1994:74).

Türk hazır giyim firmalarından bazıları Almanya, Fransa, İngiltere, Hollanda gibi Avrupa ülkelerinde kendi isimlerini taşıyan mağazalar açmışlardır. Çoğu dizaynından ipliğine kadar tamamen Türk damgası taşıyan bu ürünler girdikleri pazarlarda büyük ilgi görmektedirler. Türk Hazır Giyim firmalarından bazıları önce günün modasına yönelik konfeksiyon ihraç etmeye başlamışlardır. Son yıllarda da Türk Hazır Giyim firmaları pazara kendi markasıyla girmeye başlamıştır (Kadak, 1994:1).

Hazır giyim sektörü, istihdam ve ihracat açısından Türkiye'nin en önemli sektörlerinden biridir. Türk hazır giyim sektörü dünyanın 7. Büyük ihracatçısı konumundadır. Bugün, tüm tekstil ve konfeksiyon sektörü 20 milyar doları aşan yıllık üretim değeri, 10 milyar dolara varan ihracatı, sanayi üretiminde %14,2 , imalat sanayi üretiminde %16,3, toplam istihdamda %10,32'lük pay ile ülkemiz ekonomisinin lokomotif konumundadır (Sevim, 2002:5).

Katma değeri yüksek ürün pazarında, tüketiciyi çekecek yeni ürün tasarımının , kalitenin , kaliteyi markaya dönüştürmenin ve bu markayı uluslar arası alanda tutundurmanın önemi son derece büyüktür. Özellikle tasarım, kalite ve pazarlama ile doğrudan ilişkili olduğundan rekabet arttırıcı, yeni pazarlar kazandırıcı, kar yükseltici bir öğedir. Kalite kontrol, finans, üretim ve pazarlama gibi tüm aşamalarda başarılı olursa dahi, tüketiciyi tatmin edici yeni ürünler tasarlanmadığında, uzun vadede pazar kaybının yaşanması ve yerinizin başkaları tarafından doldurulması kaçınılmaz olacaktır (Sevim,2002:95).

Türk Hazır Giyim firmaları mevcut pazarlarını koruyabilmek, yeni pazarlarda pay kapabilmek, pazar paylarını arttırabilmek ve daha fazla katma değeri yüksek olan ürünleri pazara sunabilmek için moda tasarımı çalışmalarına önem vermeleri gerekmektedir. Türk Hazır Giyim firmaları modayı takip eden değil modayı oluşturan işletmeler olmalıdır (Gümüş, 1995:151).

Günümüzde Türkiye'deki ve Uluslar arası düzeydeki işletmelerle bu alanda rekabet edebilmenin üstünlüğü ancak insan gücünün bilgi ve beceri düzeyinde teknolojik yeniliklere uyumunu sağlayabilmekle gerçekleşir. Bu nedenle nitelikli eğitilmiş insan gücüne ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Burada alana yönelik eğitim kurumları devreye girmektedir.

2.5. Hazır Giyim Sektöründe Mesleki ve Teknik Eğitim

Son yıllarda sanayi toplumları, bilgi toplumuna dönüşmekte; bilimde ve teknolojiadaki gelişmeler, üretimi ve maliyeti büyük ölçüde etkilemektedir. En fazla ve kaliteli üretime en düşük maliyetle ulaşma amacı, çalışanların teknolojik yeniliklere paralel olarak bilgi ve beceri düzeylerini arttırmalarıyla gerçekleşmektedir. Böylece eğitim, her toplumda olduğu gibi bilgi toplumunda stratejik bir önem kazanmaktadır.

Stratejik bir önem kazanan eğitim, insanın bilgi, maharet ve tutumlarını sistemli bir şekilde geliştirerek, onun bugün için ve gelecekte kendine ve iş yerine daha faydalı olmasını temin etmektir. (Tuna, 1973:208).

Eğitim, fertlerin ve toplumun sosyal gelişimini hızlandıran, ekonomik kalkınmasını destekleyen, milli kültür değerlerini koruyan, nesilden nesile aktaran milli birlik ve bütünlüğü sağlayan en müessir faaliyetlerden biri ve en önemlisidir (METARGEM, 1995: 1).

Eğitim, Toplumsal bir süreç olduğuna ve toplumsal yaşamın ekonomik boyutu olduğuna göre, eğitim sürecinin ekonomik amaçlarının bulunması da kaçınılmaz bir olgudur. Eğitim ekonomik amaçlara dönük en çok görülebilen yönü, işgücü verimliliği artışına olan etkisidir. Eğitim, bu yöndeki bir anlam ile üretim sistemine, toplumsal anlamda da kalkınmaya katkıda bulunmaktadır.Eğitimin üretime dönük boyutu da daha çok “mesleki eğitim” ve “yetiştirme” kavramlarıyla ifade edilir (Yüksel, 2005: 7).

Eğitimin üretime dönük boyutunu oluşturan mesleki eğitimi genel anlamda “Bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırarak bireyi zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönleriyle dengeli biçimde geliştirme sürecidir.” Diye tanımlamak uygun olur (Alkan ve diğerleri, 2001: 3).

Mesleki ve teknik eğitim kanalı ile bireylere, farklı işleri yapabilmeyi gerektiren davranışlara sahip olma, bilişsel ve sosyal problemleri çözebilme, kariyer terciği yapabilme ve mesleki yeterliklere sahip olmaya ilişkin bilgi, beceri, ve tavırların kazandırılması gerekmektedir (Fer, 1999: 8).

Mesleki ve teknik eğitim, üretici insan yetiştirmeyi, iş ile birey arasında uyum sağlamayı amaçlar.Mesleki eğitimde iş, birey ve eğitim sürekli etkileşim halindedir.İş,

bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda sürekli değişmektedir..İş yaşamındaki değişiklikler meslek eğitimini de doğrudan etkilemekte, bu durum ise mesleki ve teknik eğitim sisteminin dinamik bir yapıda olmasını gerektirmektedir.

Hiç kuşkusuz bütün ülkeler açısından eğitilmiş ve istihdam edilmiş işgücü, önemli bir ekonomik servettir. Eğitimi istenilen bir biçimde tamamlamış olan bir kimsenin üretim faaliyetlerine katılması, üretim miktarı ve kalitesinin kısa zamanda artmasında ve üretim maliyetinin düşmesine önemli bir etki eder. Piyasada rekabet güçlerini korumak ve yeni teknolojileri sürekli izlemek durumunda olan firmalar ise yeni donatımları kullanabilecek nitelikli elemanlara ihtiyaç duymaktadırlar. Mesleki ve teknik eğitimden geçmiş bir kişinin verimi artmakta; işe adaptasyonu kolaylaşmakta ve işi öğrenmede geçecek zaman kaybı önlenmektedir. Eğitim görmemiş, nitelikleri gelişen sanayiye uyum sağlayamayan işgücü ise, işverenler açısından bir dezavantaj oluşturmaktadır (Yücel, 1990:1).

2.5.1. Hazır Giyim Sektörüne Yönelik Moda tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar

Türk ekonomisinde önemli bir yere sahip olan ve istihdam olanağı sağlayan hazır giyim sektöründe ihtiyaç duyulan bazı gerekli bilgi ve beceriye sahip elemanların yetiştirilmesi, mesleki eğitimin yaygınlaştırılması ve ihtiyaçlara yönltilmesi, Türkiye açısından zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır (Ayhan, 2002;38). Türkiye’de hazır giyim sektörünün ihracatta itici güç haline dönüşmesi, konu ile yakından ilgilenenleri harekete geçirmiş ve son on yıl içerisinde tekstil ve hazır giyim alanında eğitim veren yeni fakülte ve yüksek okların açılmasına imkan sağlamıştır.

Hazır giyim sektörüne yönelik moda tasarımı eğitimi veren beş kurumdan söz etmek mümkündür. Bunlar;

- Yüksek Öğretim Kurumlarına bağlı eğitim süresi dört yıl olan mesleki eğitim ve güzel sanatlar fakülteleri ile eğitim süresi üç yıl olan mühendislik fakülteleri,
- Yüksek Öğretim Kurumlarına bağlı eğitim süresi iki yıl olan meslek yüksek okulları,
- MEB' e bağlı eğitim süresi üç veya dört yıl olan Kız Meslek ve Anadolu Kız Meslek liseleri,
- MEB' in Çıraklık ve Yaygın Eğitim Kurumuna bağlı eğitim süresi üç yıl olan Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüleri,
- MEB' in Özel Öğretim Kurumuna Bağlı Özel kurslar,

Farklı kurumlara bağlı olan bu okulların arasında tam bir entegrasyon, organik bağ, mevcut değildir. Her birinin hedefi, ders programı, ders müfredatı, kazandırılmak istenen beceri seviyeleri, bağımsız olarak tayin edilmektedir (Tezcan, 1991:74).

2.5.1.1.Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar

Eğitim süresi 4-3 yıl olan, Hazır giyim sektörüne yönelik nitelikli tasarımcı, yönetici eleman yetiştiren lise sonrası yüksek öğretim kurumlarıdır. Tablo 1' de 2005-2006 öğretim döneminde Lisans düzeyinde Moda Tasarımı eğitimi veren kurumlar sunulmuştur.

TABLO 1
LİSANS DÜZEYİNDE MODA TASARIMI EĞİTİMİ VEREN KURUMLAR

Üniversite	Fakülte / yüksekokul	Bölüm / Program
Anadolu Üniversitesi	Endüstriyel Sanatlar Yüksekokulu	Moda Tasarımı Bölümü
Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Fakültesi	Tekstil Bölümü Moda Giyim Tasarımı Programı
Gazi Üniversitesi	Mesleki Eğitim Fakültesi	Moda Tasarımı Eğitimi Bilim Dalı
İstanbul Ticaret Üniversitesi	Mühendislik ve Tasarım Fakültesi	Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü
İzmir Ekonomi Üniversitesi	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Moda Tasarımı Bölümü Moda Tasarımı Uzmanlık Alanı
İzmir Ekonomi Üniversitesi	Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi	Moda Tasarımı Bölümü Moda İşletmeciliği Uzmanlık Alanı
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Güzel Sanatlar Fakültesi	Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü
Yedi Tepe Üniversitesi	Güzel Sanatlar Fakültesi	Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü

Kaynak: ÖSYM'nin 2005 kılavuzu ve Üniversitelerin İnternet sayfaları.

1. Anadolu Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Yüksekokul
Moda Tasarımı Bölümü

Moda Tasarımı Bölümü; 2001-2002 öğretim yılında eğitim ve öğretime başlamıştır. Öğretim programı, 1 yıl isteğe bağlı İngilizce hazırlık ve 4 yıllık lisans eğitimini kapsamaktadır. Öğretim programında yer alan dersler: temel, tamamlayıcı, mesleki seçmeli ve seçmeli dersler olmak üzere dört grupta toplanmaktadır. Bölüm, her yıl eşit ağırlık puan türünde ÖSS sınavı sonucuna göre 30 öğrenci almaktadır

Bu bölümden mezun olanlar Moda Tasarımcısı unvanı alırlar ve serbest tasarımcı olarak çalışabildikleri gibi, moda ve hazır giyim sektöründe, tasarım stüdyolarında, sahne sanatları ile ilgili resmi ve özel kurumlarda, sinema ve televizyon kurumları ile daha pek çok alanda tasarımcı olarak çalışma olanağı bulabilirler.

2. Dokuz Eylül Üniversitesi,Güzel Sanatlar Fakültesi

Tekstil Bölümü,Moda Giyim Tasarımı Programı

Tekstil Bölümü, Moda Giyim Tasarımı Programı, Türk Tekstil ve Giyim Endüstrisinin profesyonel moda tasarımcısı ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuştur. Bu programda görev alan akademik kadro ve dışarıdan görevlendirmeli öğretim görevlilerinin hemen hemen tamamı tecrübeli moda tasarımcılarından, konfeksiyon uzmanlarından, ürün geliştiricilerden ve hazır giyim teknolojistlerinden oluşmaktadır. Öğrencilerin eğitimi, çeşitli modaevlerine, tekstil ve hazır giyim firmalarına yapılan alan araştırmaları, teknik geziler, staj ve pratik çalışmalarla desteklenmektedir.

Bu bölümde öğrencilere çeşitli kaynaklardan etkilenecek giysilerin nasıl tasarlandığı, ürün geliştirme ve skeçten giysiye yaratma aşamaları uygulamalı olarak verilir. Moda illüstrasyon, kalıp hazırlama, moda sanatı ve tarihi, drapaj, kumaş bilgisi, dikim ve koleksiyon hazırlama vb ağırlıklı olarak verilen derslerdendir.

Aynı zamanda bu programda öğrencilere bilgisayar destekli tasarım ve üretim dersleri de verilmektedir. Son sınıfta öğrenciler bayan giyimi, erkek giyimi, çocuk giyimi, iç giyim, abiye giyim alanlardan seçtikleri birinde uzmanlaşırlar.

Moda Giyim Tasarımı Programından mezun olan öğrenciler, Moda Giyim Endüstrisinde moda tasarımcısı, yardımcı moda tasarımcısı, stilist, ürün geliştirme uzmanı veya moda yöneticisi gibi pozisyonlarda çalışabilirler.

3. Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi

Moda Tasarımı Eğitimi Bilim Dalı

Bölüm, giyim sektörünün gerekli kıldığı analiz-sentez, karar verme ve katılım gücüne; araştırma, projelendirme ve uygulayıcı niteliklere sahip, verimlilik ilkelerini ön planda tutan, estetik görüşleri gelişmiş tasarım, üretim ve kalite kontrol alanlarında gerekli bilgi düzeyinde eğitimi, öğretmenlik formasyonu almış öğretmen ve üretim elemanı yetiştirmektedir.

Bölümün bağlı bulunduğu eğitim kurumu Mustafa Kemal Atatürk tarafından 1934 yılında Türk kadınının çağdaşlaşması amacıyla kurulmuş olup, öğretim süresi ve programları açısından sırası ile;

- 1934-1935 öğretim yılında iki yıl süreli “ Kız Teknik Öğretmen Okulu”,
- 1938-1939 öğretim yılında 3 yıl süreli “ Meslek Öğretmen Okulu”,
- 1947-1948 öğretim yılında 4 yıl süreli “ Kız Teknik Öğretmen Okulu”,
- 1961-1962 öğretim yılından itibaren “ Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu”,
- 1982 yılında çıkarılan YÖK Yasası ile G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesini adını almıştır.

Mesleki ve Teknik Orta Öğretim kurumlarına giyim öğretmeni ile giyim sektörünün ihtiyaç duyduğu yönetici ve teknoloğu yetiştiren Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Bölümünde yetişen bu elemanlar Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı;

- Anadolu Kız Teknik,
- Anadolu Kız Meslek
- Kız Meslek Lisesi
- Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitülerinde

Giyim Endüstrisi, Moda Tasarımı Öğretmeni olarak görev almaktadırlar.

Giyim sektöründe ise sektörlerin ihtiyaç duyduğu üretim planlamacısı, tasarımcı, yönetici olarak görev almaktadırlar.Bölüm, üniversite seçme ve yerleştirme sınav sonuçlarında EA puana göre öğrenci almaktadır.

Moda Tasarımı Eğitimi Ana Bilim Dalı

Bu ana bilim dalında, kendi modasını yaratma hedefine doğru adım adım ilerleyen Türk giyim sektörüne moda tasarımcısı ve moda tasarımı öğretmeni yetiştirilmektedir. Mezun olan öğrenciler giyim kültürünü, giyinme özelliklerini doğa, insan, toplum, moda bağlantısı ve bütünlüğü içinde çağın gerçeklerine dönük olarak çizgisinden ölçüsüne, kalıbından dikimine ve süslemesinden sunuşuna üstün bir tasarım, estetik ve yaratıcılık anlayışını becerisiyle birleştirmiş eleman niteliğini taşımaktadırlar.

Bölüm; geçtikçe önemi daha da artan moda tasarımı alanında verdiği eğitimi ve yetiştirdiği tasarımcının taşıması gereken yeterlikleri sektördeki değişime ve gelişime uygun olarak düzenlemek ve geliştirmek için moda tasarımcısının taşıması gereken yeterlikleri belirlemek ve eğitim programlarını bu yeterlikleri göz önünde bulundurarak düzenlemek için çalışmalar yürütmektedir.Bu çalışmanın ilk aşaması olan tasarımcı yeterlikleri Ek:4’de yer almaktadır.

Yetişen bu elemanlar MEB/Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı Kız Teknik Öğretim kurumlarında giyim öğretmeni, giyim, hazır giyim,moda tasarımı sektöründe ise modacı-model ve kalıp tasarımcısı ve uygulayıcısı olarak görev almaktadırlar.

Bölümde eğitim ve öğretim süresi 4 yıl olup, dört yıllık eğitim programını başarı ile tamamlayan öğrencilere lisans diploması verilmektedir. İlk 4 yarıyıl eğitim programını tamamlayan öğrenciler istekleri üzerine ön lisans diploması almaya hak

kazanırlar ve kendilerine kaydı silinmek şartıyla ön lisans diploması verilir. Öğrenciler, bölümlere göre farklılık göstermekle ikinci ve üçüncü sınıfta 20-30 iş günü sektöre yönelik staja, dördüncü sınıfta ise öğretmenlik uygulamasına çıkmaktadırlar.

4.İstanbul Ticaret Üniversitesi, Mühendislik ve Tasarım Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü

Moda ve tekstil tasarımı bölümü 2003-2004 öğretim yılında eğitim ve öğretime başlamıştır. Eğitim süresi 3 yıldır.

Bölümde verilen eğitimin amacı, öğrenciyi yaratıcılığa yönelten **sanat** ve kültürü yanı sıra tekstil ve giyim teknolojisini bütünleştirmektir, alanında sentez ve analiz yaparak tasarımlar oluşturabilen,hem iç hem de dış pazarda rekabet edebilen yüksek performanslı tasarımcılar yetiştirmektir.

Öğrencilerimiz mezun olabilmek için iki ve üçüncü yılın sonunda 20 şer işgünü üretim ve tasarım konularında 4 kredilik yaz stajı yapmak zorundadırlar.

5. İzmir ekonomi üniversitesi Güzel sanatlar ve tasarım fakültesi

İzmir Ekonomi Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi, ülkenin teknolojik ve doğal kaynaklarının, toplumsal ve kültürel dokunun, endüstriyel ve ekonomik koşullar ölçüsünde değerlendirildiği, üniversite-sanayi işbirliğine dayanan bir tasarım eğitimi vermek amacıyla kurulmuştur. Bu doğrultuda, tasarım sektörüne yönelik; ulusal pazarın gerçeklerine ve uluslararası pazarın beklentilerine uygun olarak; tasarımda, üretimde, personel yönetiminde, kurumsal organizasyonda, ürünlerin markalandırılmasında ve pazarlamasında, yeni ürün yaratabilen ve sektörü iyi tanıyan, ülke endüstrisinin rekabet gücüne katkıda bulunan mezunlar vermeyi hedeflenmektedir.

Fakültenin Moda Tasarımı, Endüstriyel Tasarım, İletişim Tasarımı, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümleri fakülte bünyesinde gerçekleştirilen yetenek sınavıyla , Mimarlık Bölümü ise ÖSS sayısal puanıyla öğrenci almaktadır.

Moda Tasarımı Bölümü

Moda Tasarımı Bölümü Türk moda, tekstil ve konfeksiyon sektörünün uluslararası pazarlardaki payını artırmaya yönelik profesyoneller yetiştirmek amacı ile kurulmuştur. Moda Tasarımı, Tekstil Tasarımı ve Moda İşletmeciliği uzmanlık alanlarında eğitim verilerek, bu alanlarda uluslararası markalar yaratmak ve bunları pazarlamak hedeflenmektedir.

Eğitimin ilk yılında ortak eğitim gören öğrenciler, ikinci yıldan itibaren Moda Tasarımı, Tekstil Tasarımı ve Moda İşletmeciliği uzmanlık alanlarından birini seçmektedirler.

Moda İşletmeciliği Uzmanlık Alanı

Tekstil, konfeksiyon ve aksesuar sektörü bünyesinde yaratılan markaların uluslararası anlamda pazarlanabilmesi, yönetimi ve işletmeciliğine yönelik profesyoneller yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Türkiye'nin özellikle uluslararası ticari kapasitesi açısından giderek daha önemli bir yatırım aracı haline gelen tekstil ve konfeksiyon sektörü gerek üretim birimleri, gerekse pazarlama ve iletişim birimlerine yönelik insan kaynağına ihtiyaç duymaktadır. Bu sektörde dış ticarete yönelik dengeler açısından uluslararası markalar yaratma aşamasına geldiği bu günlerde İzmir Ekonomi Üniversitesi Türkiye'de böylesine gerekli personeller yetiştirmeye yönelik eğitim vermektedir.

6. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

Güzel Sanatlar Fakültesi

Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü

Güzel Sanatlar Fakültesi bünyesinde yer alan Tekstil ve Tasarım Bölümü, Tekstil ve Moda Tasarımı Ana sanat dalı ve bu sanat dalına bağlı, dokuma tasarımı, baskı tasarımı, giysi tasarımı sanat dalları'ndan oluşmaktadır. Tekstil ve Moda Tasarımı bölümü; tekstil sektörüne, Pazar istekleri doğrultusunda, modayı oluşturabilecek öncü fikirleri yakalayıp değerlendirebilecek tasarımcılar yetiştirmektedir.

Bölüm öğrencileri dört yıllık lisans eğitimi süresince, tasarım ilkesi bakımından aralarında fark bulunmayan, fakat ürün oluşturma aşamaları teknik olarak birbirinden farklı olan Dokuma, Baskı ve Giysi Tasarımı disiplinlerini paralel olarak almaktadırlar. Eğitim programında, bu üç tasarım dalını sanatsal, kültürel, mesleki ve teknik yönden besleyen , tamamlayan dersler yanında, sektör stajları, eğitim gezileri, sergi ve fuar katılımları da yer almaktadır. Öğrencilerin hazırladıkları diploma projeleri öğretim üyelerinden ve sektör temsilcilerinden oluşan jüri tarafından değerlendirilir ve başarılı olmaları durumunda mezun olmaya hak kazanırlar.

Bölüm, talepleri değerlendirebilen, malzemeyi ve üretim tekniklerini bilen tasarımcılar yetiştirmeye yönelik eğitim vermektedir.

2.5.1.2. Ön Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar

Eğitim süresi 2 yıl olan meslek yüksek okullarından mezun öğrenciler, tekniker unvanı almaktadır. Meslek Yüksek Okullarına ÖSYM tarafından merkezi yerleştirme veya yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Bu gruba giren okulların bazılarında normal

öğretim yanında ikinci öğretime de yer verilmektedir. Tablo 2’de 2005-2006 öğretim döneminde Ön Lisans düzeyinde Moda Tasarımı eğitimi veren kurumlar sunulmuştur.

TABLO 2
ÖNLİSANS DÜZEYİNDE MODA TASARIMI EĞİTİMİ VEREN
KURUMLAR

Üniversite	Meslek Yüksekokul	Program
Anadolu Kültür ve Eğitim Vakfı Üniversitesi	Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu	Moda ve Tekstil Tasarımı Programı
Gazi Üniversitesi	Beypazarı Meslek Yüksekokulu	Moda ve Tekstil Tasarımı Programı

Kaynak: ÖSYM’nin 2005 kılavuzu ve Üniversitelerin Internet sayfaları.

1. Anadolu Kültür ve Eğitim Vakfı Üniversitesi

Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu

Moda ve Tekstil Tasarımı Programı

Tekstil ve konfeksiyon sanayi uluslararası standartlarda yaptığı üretimle kendini kanıtlamış ve giderek markasını, modasını oluşturma yoluna girmiştir. Zorlu rekabete dayanan üretimin ve pazarlamanın yürütülmesi için, sektör estetik ve teknolojik eğitimi birlikte ele almış olup, sistemi oluşturmak için ticareti bilen eleman açığını kapatmak zorundadır.

Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu da sektörün bu ihtiyacını karşılamak amacı ile hazır giyim alanında nitelikli iş gücüne sahip Moda ve Tekstil Tasarımcısı yetiştirmektedir.

Eğitim süresi iki yıl olan bölümde öğrencilere kültür derslerinin yanında tekstil ve moda tasarımı, örme ve baskı teknikleri, bilgisayar ortamında baskı-desen ve giysi tasarımı gibi alana yönelik ve destekleyici derslerde verilmektedir.

2.5.1.3. Moda Tasarımı Eğitimi Veren Özel Dershaneler

Bu dershaneler MEB' in Özel Öğretimler Genel Müdürlüğüne bağlı yarı özel dershanelerdendir. Bu dershanelerde programlar eğitim süresinin, içeriğinin, eğitim koşullarının, öğrenci sayısının, eğitim kadrosunun Talim Terbiye Kurulunun onayını alması koşuluyla açılabilir. Özel dershaneler süre, içerik ve yapılan çalışmalar açısından farklılıklar gösterebilmektedir.

Kurslarını başarı ile bitirenler MEB onaylı sertifikalar almaktadırlar. Tablo 3'de 2005-2006 döneminde Moda Tasarımı eğitim veren Özel Dershaneler sunulmuştur.

TABLO 3

MODA TASARIMI EĞİTİMİ VEREN ÖZEL DERSHANELER

İl	Dershane Adı	Program
Ankara	Özel Elif Feryal Stilizlik, Modelistlik ve Kalıpcılık Kursu	Moda tasarımı kursu
Mersin	Özel Şakin Yürek Akademi İletişim Sanat ve Kültür Kursu	Moda tasarımı kursu
İstanbul	Özel Kariyer Moda Kursu Bakırköy Şubesi	Moda tasarımı kursu
İstanbul	Özel Akademi Hayat Kursları	Moda tasarımı kursu
İstanbul	Özel Mediha Yener Giyim Sanayi Stil, Model, Kalıp Kursu	Moda tasarımı kursu
İzmir	Özel Akademi Ege Kursları	Moda tasarımı kursu

Kaynak : Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretimler Genel Müdürlüğü , 2006

1. Özel Mediha Yener Giyim Sanayi Stil, Model, Kalıp Kursu

Hazır giyim sektörünün ihtiyaçlarına cevap verebilecek elemanlar yetiştirmek amacıyla 1975 yılında kurulmuştur. Modelist Kalıpcılık, Stilistik, Moda Tasarımı, İç Giyim, Resim alanlarında kurs programları bulunmaktadır.

Teorik ve pratik olarak verilen dersler branşlara göre farklılık göstermekle birlikte 700-1152 saatlik eğitim süresinde tamamlanmaktadır. Atölyelerde ve sınıflarda eğitim ortamları branşların teorik ve pratik derslerine uygun araç-gereç ve makineler ile desteklenerek oluşturulmuştur. Kurs bitiminde yapılan sınavda başarılı olan kursiyerlere Milli Eğitim Bakanlığı onaylı sertifikalar verilmekte ve isteyen kursiyerler alanlarına uygun iş yerlerinde istihdam edilmektedirler.

Moda Tasarımı Kurs Program

Moda Tasarımı kursunda Temel sanat, Moda Resmi, Kalıp, Dikim Teknikleri, Giysi Tasarımı, İşletme bilgisi dersleri verilmekte ve alana yönelik proje çalışmaları yaptırılmaktadır. Kursun amacı hazır giyim sektörüne Yönetici-tasarımcı yetiştirmektir. Bu programda tasarımcının firmanın mevsim trendlerine, müşteri profiline ve ürün yelpazesine uygun tasarımlar hazırlayabilecek yeterlilikler kazanarak mezun olmasını sağlayacak düzeyde eğitim verilmektedir.

Aynı zamanda moda tasarımı programından mezun olan tasarımcı koleksiyonu araştırma aşamasından, numune üretimine, modelhaneden vitrin düzenine kadar geniş bir perspektifte yönetip yönlendirebilecek yeterliliğe sahiptir.

Moda tasarımı programının eğitim süresi 12 ay (720 saat)'dır. Bu sürede kursiyerler branşları ile ilgili teorik ve pratik dersler alırken aynı zamanda alanlarına yönelik staj da yapmaktadırlar.

TABLO 4
MODA TASARIMI EĞİTİMİ VEREN
LİSANS, ÖN LİSANS KURUMLARININ VE ÖZEL DERSANELERİN

PROGRAM ANALİZİ

MODA TASARIMI EĞİTİMİ VEREN KURUMLAR	DÜZEY	SÜRE	GİRİŞ KOŞULLARI	AMAÇ	EĞİTİM SÜRESİNCE VERİLEN GRUPLANDIRILMIŞ DERSLERİN TOPLAM SAATLERİ	ETKİNLİK
Anadolu Üniversitesi ; Endüstriyel Sanatlar Yüksekokulu Moda Tasarımı Bölümü	Lisans	4	- ÖSS sınavının eşit ağırlık puan türünden en az bölüm taban puanını almış olmak.	- Serbest, - Hazır giyim sektöründe, - Tasarım stüdyolarında, - Sahne sanatları ile ilgili resmi ve özel kurumlarda çalışacak tasarımcılar yetiştirmek	- Teorik Dersler 35 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 201 saat	-İşletmeye yönelik staj (30 iş günü)
Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Bölümü Moda Giyim Tasarımı Programı	Lisans	4	-Fakülte bünyesinde yapılan yetenek sınavında başarılı olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek moda tasarımcısı yetiştirmek		-İşletmeye yönelik staj -Teknik geziler -sektöre yönelik alan araştırmaları

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Moda Tasarımı Eğitimi Bilim Dalı	Lisans	4	- ÖSS sınavının eşit ağırlık puan türünden en az bölüm taban puanını almış olmak.	- Orta öğretim kurumlarına yönelik moda tasarımı öğretmeni yetiştirmek, - Hazır giyim sektöründe, - Serbest olarak çalışabilecek tasarımcılar yetiştirmek	- Teorik Dersler 31saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 121 saat, - Öğretmenlik Formasyon Dersleri 64 saat	-İşletmeye yönelik staj (60 iş günü) -Mesleki orta öğretim kurumlarında öğretmenlik uygulaması (bir öğretim dönemi)
İstanbul Ticaret Üniversitesi Mühendislik ve Tasarım Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü	Lisans	3	- Fakülte bünyesinde yapılan yetenek sınavında başarılı olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; - Moda tasarımcısı, - Tekstil tasarımcısı yetiştirmek	- Teorik Dersler 49 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 91 saat	İşletmeye yönelik staj; -Temel teknoloji alanında (20 iş günü) - Moda tasarımı alanında (20 iş günü) Alana yönelik ülke dışında staj ve yaz okulu
İzmir Ekonomi Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Moda Tasarımı Bölümü Moda Tasarımı Uzmanlık Alanı	Lisans	4	- Fakülte bünyesinde yapılan yetenek sınavında başarılı olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; - Ürün tasarımcısı, - Moda koordinatörü, - Konsept tasarımcısı yetiştirmek	- Teorik Dersler 66 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 147 saat	-İşletmeye yönelik staj (40 iş günü)
İzmir Ekonomi Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Moda Tasarımı Bölümü Moda İşletmeciliği Uzmanlık Alanı	Lisans	4	- Fakülte bünyesinde yapılan yetenek sınavında başarılı olmak.	- Tekstil, konfeksiyon, aksesuar sektörüne yönelik pazarlamacı yetiştirmek, - Hazır giyim sektörüne yönelik yönetici ve işletmeci yetiştirmek	- Teorik Dersler 69 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 127 saat	-İşletmeye yönelik staj (40 iş günü)
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü	Lisans	4	- Fakülte bünyesinde yapılan yetenek sınavında başarılı olmak	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; - Moda tasarımcısı, - Tekstil tasarımcısı yetiştirmek	- Teorik Dersler 16 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 133 saat	-İşletmeye yönelik staj -Eğitim gezileri -Sergi ve Fuarlara katılım

Yedi Tepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü	Lisans	4	- Fakülte bünyesinde yapılan yetenek sınavında başarılı olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; - Moda tasarımcısı, - Tekstil tasarımcısı yetiştirmek	- Teorik Dersler 14 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 214 saat	İşletmeye yönelik staj ; -Moda tasarımı alanında (20 iş günü) -Baskı tasarımı alanında (20 iş günü) -Dokuma tasarımı alanında (20 iş günü)
Anadolu Kültür ve Eğitim Vakfı Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Moda ve Tekstil Tasarımı Programı	Ön Lisans	2	-. Yapılan yetenek sınavında başarılı olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; - Moda tasarımcısı, - Tekstil tasarımcısı yetiştirmek	- Teorik Dersler 31 saat, - Moda Tasarımı Alan Dersleri 57 saat	-İşletmeye yönelik staj
Gazi Üniversitesi Beypazarı Meslek Yüksekokulu Moda ve Tekstil Tasarımı Programı	Ön Lisans	2	-ÖSYM tarafından yapılan merkezi yerleştirmede bölüm için istenilen orta öğretim puanını almış olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; - Moda tasarımcısı, - Tekstil tasarımcısı yetiştirmek	- Teorik Dersler 16 saat - Moda Tasarımı Alan Dersleri 81 saat	-İşletmeye yönelik staj (30 iş günü)
Özel Mediha Yener Giyim Sanayi Stil, Model, Kalıp Kursu Moda tasarımı kursu	Özel Dershane	12 Ay	-En az bir İlköğretim kurumundan mezun olmak.	Hazır giyim sektöründe çalışabilecek; -Moda tasarımcısı, -Yönetici-Tasarımcı yetiştirmek	- Moda Tasarımı Alan Dersleri 720 saat	-İşletmeye yönelik staj

Kaynak: ÖSYM'nin 2005 kılavuzu ve Üniversitelerin Internet sayfaları.

2.6. İlgili Araştırmalar

Yapılan literatür taraması sırasında ulaşılabilen araştırma konusuyla doğrudan ilgili olmasa da asıl araştırma konusunu yönlendirmede ve anlamada yardımcı olan araştırmalar aşağıda alfabetik sırasıyla sunulmuştur.

AYHAN (2002), “Hazır Giyim Sektörünün İhtiyaçları Doğrultusunda Giyim Öğretmenliği Programlarının İncelenmesi” konulu araştırmada, hazır giyim işletmelerine anket uygulanmıştır. Anket yoluyla firmaların eğitim kurumlarından beklentileri, firmalarda yaşanan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda programların ders ve içerik açısından teorik olarak incelendiğinde sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikteyken, uygulama düzeyinde sektörle uyum içinde olmadığı görülmüştür. Ayrıca çalışanların ağırlık olarak ilkokul ve ortaokul mezunu olduğu, modelist ve stilistlerin ise üniversite mezunu olmadığı görülmüştür. İşletmelerden bazıları mesleki beceri ve bilginin kalite ve verim de önemli olduğunun bilincinde oldukları ve alan mezunlarını çalıştırmaya özen gösterdikleri görülmüştür.

BİLGİN ve Diğerleri (1989), “ Hazır Giyim Üretimi” adlı kitapta hazır giyim sanayinin tanımı, ülkemizdeki gelişimi hakkında bilgi verilmiş, hazır giyim sanayinde pazarlama, hazır giyim üretiminde model, kalıp, kesim, dikim aşamaları konusunda bilgi verilmiştir.

BÖLÜKBAŞI (2004), “ Kız Teknik Öğretim Okulları Tekstil Konfeksiyon Alanı Öğretim Programında Kazandırılan Teknik Bilgi ve Becerilerin İş Hayatındaki Uygulamalarla Tutarlılığı” adlı çalışmada Ankara il merkezinde bulunan Anadolu Meslek ve Kız Meslek Liseleri ile meslek stajı yapan, Giyim/ Hazır Giyim bölümü son sınıftaki 231 öğrenciye ve bu öğrencileri gözlemleyen 73 usta öğreticiye uygulanan anket formları değerlendirilmiştir.

Araştırma sonucunda; öğrencilerin branş dersleriyle ilgili bütün teknik bilgileri ve becerileri okulda öğrendikleri fakat işyerinde bu bilgi ve becerilerini üretime transfer etme zorluğu çektikleri görülmüştür. Öğrencilerin, insan ilişkileri, çalışma ortamına uyum, alan çalışmalarında görev ve sorumluluk alma gibi konularda sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir.

GÖKYER (1996), “ Hazır Giyim Sektöründeki İşgücünün Eğitim İhtiyacı Üzerine Bir Araştırma” konulu çalışmada hazır giyim sektöründe nitelikli işgücüne duyulan ihtiyacın ülke ekonomisindeki önemine ve sektördeki emeğin kalitesini arttırmak için mesleki ve teknik eğitim programlarının geliştirilmesi gerekliliğine değinilmiştir. Araştırmada hazır giyim sektöründe çalışan işgücünün istenilen niteliklerde olmadığı ve dolayısıyla da sektörün ihtiyaçlarına cevap veremediği belirlenmiştir. Bu durumun düzeltilmesinin mesleki ve teknik eğitim kurumlarının yeniden düzenlenmesiyle ve eğitim programlarının da sektördeki yeniliklere göre sürekli geliştirilmesiyle mümkün olabileceği üzerinde durulmuştur.

HİLMİOĞLU (1993), “Hazır Giyim İşletmelerinde Tasarım Sürecine Yönelik Bir Araştırma” başlıklı çalışmasında hazır giyim sektöründe tasarım süreci, bu süreçte karşılaşılan sorunlar tespit edilmeye ve çözüm önerileri üretilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda işletmelerin tasarım sürecinin gerektirdiği aşamaları, kendi yapılarına, olanaklarına uygun olarak değiştirdikleri belirlenmiştir.

MEB METARGEM (1998), “ Hazır Giyim Endüstrisinde Çalışan İşgücünün Mesleki Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Yeterliklere Dayalı Bir Program Modeli” konulu araştırmada, hazır giyim endüstrisi için ihtiyaç duyulan nitelikli işgücünün mesleki yeterliklerini yönetici ve işgücü görüşlerine göre belirlemek ve belirlenen mesleki yeterlikler dikkate alınarak yetiştirilecek işgücü için bir program modeli geliştirmek amaçlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda hazır giyim sektöründe modelist, makastar, makineci ve üretici mesleklerinde çalışacak nitelikli işgücü için mesleki yeterlik bulunamamıştır. Yapılan araştırma ile hazır giyim sektörü mesleklerinde ihtiyaç duyulan nitelikli işgücünün mesleki yeterlikleri yönetici ve işgücü görüşlerine göre belirlenmiş ve belirlenen mesleki yeterliklere göre program modeli geliştirilmiştir.

ÖNEN (2002), “Mesleki ve Teknik Orta Öğretim Kurumlarının Tekstil Konfeksiyon Bölümü Mezunlarının Mesleki Yeterlilikleri ile ilgili Meslek Dersi Öğretmenlerinin Düşünceleri” adlı çalışmada Ankara’da ki yirmi dört okulda bulunan üç yüz yirmi tekstil-konfeksiyon bölümü öğretmenlerine uygulanan anket sonuçları değerlendirilmiştir. Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarından mezun olanların mesleki yeterlilikleri ile araştırmaya katılan öğretmenlerin demokratik özellikleri ve konu hakkındaki düşüncelerinden elde edilen veriler doğrultusunda ulaşılan sonuçlar;

- Öğretmenler Ortaöğretim programlarını sektörün beklentilerini karşılamada yetersiz kaldığı bu yüzden eğitim programlarının sektördeki gelişmelere paralel olarak yenilenmesi görüşünde oldukları belirlenmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenler eğitim ortamlarını ve verilen mesleki bilgileri sektörün beklentilerine göre yeterli bulmadıkları belirlenmiştir.

ÖZBEĞE (2003), “ Hazır Giyim İşletmelerinde Çalışan Tasarımcıların Eğitim Sürecinde Kazandıkları Bilgi ve Becerilerini İşletmelerde Uygulama Durumları” adlı yüksek lisans tezinde Ankara, İstanbul ve İzmir’ deki 57 orta ve büyük ölçekli hazır giyim işletmelerindeki 71 tasarımcıya anket uygulanmıştır. Araştırmada tasarımcıların eğitim kurumlarından aldıkları giysi tasarımı ile ilgili bilgi ve becerilerin yeterliliği, okullar ve işletmeler arasındaki tasarım aşamalarının farklılığı ve bu farklılıktan kaynaklanan sorunlar belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda; tasarımcıların model tasarımında kendilerini yeterli buldukları, okullarda verilen giysi tasarımı ile ilgili eğitimle işletmelerde uygulanan tasarım aşamalarının birbirinden çok farklı olduğu bu yüzden bazı konularda tasarımcıların eğitime ihtiyaç duydukları ortaya çıkmıştır.

SAYINALP (1997) “Kız Teknik Öğretim Kurumlarında Moda Tasarımı Eğitiminin Sektörel Bazda İncelenmesi” araştırmasında hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren büyük ve orta ölçekli yirmi altı işletmeye 23 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Ankette, işletmelerin moda tasarımcılarının beklentileri ve tasarım eğitiminde nelerin öğretilmesi gerektiğinin cevapları aranmıştır. Araştırma sonucunda, işletmelerin moda tasarımcısında “estetik ve özgün tasarımlar yapabilme, doğru kalıplar çıkarabilme, seri üretim, kalite kontrol konularında bilgili olma” özelliklerini aradıkları belirlenmiştir.

TANSOY ve Diğerleri (1994), “Özgün Giysi Tasarımında Temel İşlemler ve Örnek Bir Çalışma” başlıklı makalelerinde, giysi tasarım kurumları ve tasarım aşamaları örnek bir çalışma ile sunulmuştur.

TIRPALAN (1991), “Mesleki Eğitim Fakültesi Giyim Endüstrisi ve Giyim sanatları Eğitimi Öğrencilerinin Giyim Teknikleri ve Üretimi Dersinde Giysi Tasarımı İşlemlerini Gerçekleştirme Düzeyleri” üzerine yapılan yüksek lisans tezinde, giysi tasarımı öğretiminin, giyim eğitimini sürdürmekte olan kişiye verilmesi gerektiği ve bu eğitimin problem çözme ve yaratıcılık doğrultusunda olması konusu incelenmiştir.

YÜKSEL (2005), “Türk Hazır Giyim Sektörü ile Mesleki Eğitim Veren Kurumlar Arasındaki Beklentilerin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada araştırmanın amaçları doğrultusunda Ankara’ daki hazır giyim işletmelerinin yöneticilerine, Gazi Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesine bağlı giyim eğitimi veren fakültelerdeki öğretim elemanlarına ve öğrencilere uygulanmak üzere üç ayrı anket hazırlanmıştır.

Araştırmada anketler aracılığıyla giyim eğitimi veren fakültelerin hazır giyim sektörünün nitelikli işgücü ihtiyacını karşılama düzeyi ve okul- sektör arasındaki işbirliği düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırma sonucunda; fakültelerde eğitim alan öğrencilerin hazır giyim sektörünün nitelikli işgücü ihtiyacını yeterli derecede karşılayamadığı, sektörün eleman ihtiyacını sektörde yetişen kalifiye elemanları işe alarak çözümlediği, giyim eğitimi veren fakültelerde beceri eğitiminin sektörün istediği niteliklerde verilmediği ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM III

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ve araçları, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel teknikler yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Araştırma, betimsel (survey) nitelikte bir çalışma olup, Moda Tasarımı Programlarında Tasarımcıya Kazandırılan Yeterliliklerin Hazır Giyim Sektörünün beklentilerini karşılama düzeyi incelenmiştir.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, TOBB' a kayıtlı Bursa' da ki 45 ve AGSD' ye kayıtlı Ankara' daki 54 toplam 99 büyük ve orta ölçekli hazır giyim işletmelerinin model hane bölümünden sorumlu kişiler oluşturmaktadır.

Örneklem grubunu ise; evrenin %30'unu oluşturan ve ulaşılanlar içinden araştırmanın amacına uygun olan Bursa ve Ankara' da ki kadın dış giyimi üreten 30 hazır giyim işletmesinin model hane bölümünde tasarımcıların çalışmalarını izleyen ve performansını değerlendiren sorumlu kişiler oluşturmaktadır.

3.3.Verı Toplama Teknikleri

Araştırma kapsamında, kavramsal çerçevenin oluşturulabilmesi için kütüphanelerden, kurumlardan, konferans ve sempozyum bildirilerinden, İnternet sitelerinden vb... kaynaklardan yararlanılmıştır.

Araştırmada “ Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarının Moda Tasarımı Programlarında tasarımcıya kazandırılan yeterlikler nelerdir?” sorusuna cevap aramak amacıyla yukarıda belirtilen kurumların programları incelenmiş ve bilgi- beceri- tutumlar yönünden toplam 60 yeterlik belirlenmiştir. Belirlenen bu yeterliklerin yer aldığı “ Moda Tasarımcısı Yeterliklerini Belirleme Formu” düzenlenerek moda tasarımı alanında uzman kişilerin görüşlerine sunulmuştur. Araştırmada yeterliklerin kabul edilme oranı %60 olarak alınmıştır. Uzman görüşlerine dayanarak her bir yeterliğin yüzdesi hesaplanarak kabul edilme oranı %60'ın altında kalanlar elenmiştir. Kabul edilme oranı %60'ın üstünde olan yeterlikler ise işletme anketinde tasarımcıyı değerlendirme ölçütleri olarak yer verilmiştir.

İşletmelerde uygulanmak üzere hazırlanan ankette; bu kuruluşları tanımaya, tasarımcılara alanları ile ilgili sundukları imkanlara ve tasarımcıdan beklentilerine yönelik çok seçenekli ve birden fazla seçenek işaretleme olanağı bulunan 17 soru yer almaktadır. Anketin 18. sorusu ise tablo halinde düzenlenmiştir. Tabloda moda tasarımcısının taşıması gereken alan yeterlikleri listelenmiştir. Yeterliklerin sağ tarafında ise tasarımcının değerlendirilebileceği sütunlar yerleştirilmiştir. Bu sütunların her birinde sırası ile “ fazlasıyla taşıyor”, “taşıyor”, “kısmen taşıyor”, “taşımıyor” ölçütleri yer almıştır.

3.4. Verilerin İşlenmesi ve Yorumlanması

Araştırmanın amaçları doğrultusunda anket sonuçlarından elde edilen verilerin SPSS 11,5 paket programından yararlanılarak gerekli çözümlmeleri yapılmıştır.

Moda tasarımcısı yeterliklerini belirleme formunda uzmanların bilgi, beceri ve tutumlara yönelik yeterlilikler ile ilgili görüşlerinin frekans ve yüzde dağılımları tablolarda gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

İşletme anketinde, işletmelerden elde edilen veriler araştırmanın amaçlarına uygun olarak gruplandırılmış, frekans ve yüzde dağılımları tablolarda gösterilerek yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

4.BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma kapsamına alınan moda tasarımı programlarında kazandırılan yeterliliklere ilişkin uzmanlardan ve hazır giyim işletmelerinden elde edilen veriler analiz edilmiş, bulgular tablolarda sunulmuş ve yorumlanmıştır.

4.1.MODA TASARIMI PROGRAMLARINDA KAZANDIRILAN YETERLİLİKLER İLE İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde; “ Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarının Moda Tasarımı Programlarında tasarımcıya kazandırılan yeterlikler nelerdir? ” sorulu alt problemine cevap aramak için elde edilen veriler tablolar halinde düzenlenmiştir.

Aşağıdaki tablolarda moda tasarımı eğitimi veren programlarla ilgili araştırmaların ve verilerin incelenmesi sonucu bilgi- beceri ve tutum düzeyinde belirlenen tasarımcı yeterliklerine ilişkin alanda uzman kişilerin görüşleri yer almaktadır. Ayrıca ilgili bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1.Moda tasarımı Programlarında

Kazandırılan Bilgi Düzeyindeki Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşleri

Moda tasarımı programlarında kazandırılan bilgi düzeyindeki yeterlilikler ile ilgili uzman görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 5’de sunulmuştur.

TABLO 5

MODA TASARIMI PROGRAMLARINDA

KAZANDIRILAN BİLGİ DÜZEYİNDEKİ YETERLİLİKLER İLE İLGİLİ

UZMAN GÖRÜŞLERİ

Tasarımcı Yeterlilikleri	Tasarımcının taşıması gereken				TOPLAM	
	Yeterlidir		Yeterlik değildir			
	F	%	F	%	F	%
Moda tasarımı alanında kullanılan temel terimleri tanıma.	20	100	-	-	20	100
Moda tasarımı alanının tarihsel gelişim sürecini kavrama	17	85	3	15	20	100
Eski uygarlıkların mimarisini ,düşünce akımlarını ,sosyal ve kültürel yapısını tanıma .	12	60	8	40	20	100
Eski uygarlıkların giyim tarzlarını ve bunu etkileyen faktörleri kavrama.	16	80	4	20	20	100
Eski uygarlıkların giysilerinde kullandıkları gereçlerin (kumaş, malzeme) özelliklerini tanıma	14	70	6	30	20	100
Çağdaş moda akımlarını ,modacıların tarzlarını ve moda tasarımı alanındaki etkilerini tasarımcı gözüyle yorumlama.	19	95	1	5	20	100
Sektörde kullanılan kumaşların fiziksel-kimyasal özelliklerini ve kullanım alanlarını tanıma	20	100	-	-	20	100
Sektörde kullanılan gereçlerin (kumaş, malzeme) fiziksel – kimyasal özelliklerini ve kullanım alanlarını açıklama.	20	100	-	-	20	100
Hazırlanan koleksiyonda yada giyside tasarım yapabilmek için esin kaynağının önemini açıklama.	20	100	-	-	20	100
Özgün tasarımlar yapabilmek için piyasanın ve hedef kitlenin ihtiyaçlarını tanıma	20	100	-	-	20	100
Renk ve hikaye panosu hazırlama ilkelerini tanıma	20	100	-	-	20	100
Renk ve hikaye panosu oluşturma ilkelerinden yola çıkarak gerekli materyalleri bir bütün oluşturacak şekilde seçme	20	100	-	-	20	100

Tasarımlarda çizgi, doku, renk, uyum gibi öğelerin önemini ve tasarımlara etkisini açıklama	20	100	–	–	20	100
Tasarımda kullanılacak malzemenin kullanım alanı, rengi, dokusu, modele uygunluğu açısından önemini açıklama	20	100	-	-	20	100
Modelin teknik çiziminin üretim süreci için önemini açıklama	20	100	-	-	20	100
Maliyete, pazara ve hedef kitleye uygun model belirlemenin önemini açıklama	20	100	-	-	20	100
Üretilcek modele uygun kalıp tekniğini belirleme	20	100	-	-	20	100
Kalıbın doğru hazırlanmasının sektör için önemini açıklama	20	100	-	-	20	100
Kullanılacak makine yada araçların kullanım ilkelerini tanıma	19	95	1	5	20	100
Modaya uygun dikim tekniklerinin özelliklerini tanıma	18	90	2	10	20	100
Modelin örnek dikimini (prototipini) hazırlamanın üretimdeki işlevini tanıma	20	100	–	–	20	100
Örnek dikimde çıkan hataların düzeltilmesinin üretim açısından gerekliliğini açıklama	20	100	-	-	20	100
Örnek dikimde yapılan düzeltmelere göre üretim kalıbı hazırlamanın işlevini tanıma	19	95	1	5	20	100
Üretilcek ürüne uygun serileştirme yöntemini ve bedenleri belirlemenin önemini kavrama	19	95	1	5	20	100
Modele ve kullanılacak malzemeye en ekonomik pastel planı hazırlama ilkelerini tanıma	17	85	3	15	20	100
Dikim planı (proses analizi)hazırlamanın işlevini tanıma	20	100	-	-	20	100
Maliyet hesaplama tekniklerini tanıma	16	80	4	20	20	100
Tasarım sürecindeki her bir işleme ilişkin işlem basamaklarını oluşturma	19	95	1	5	20	100

Bilgi düzeyinde tasarımcı yeterlikleriyle ilgili uzman görüşlerinin yer aldığı Tablo 5 incelendiğinde; Uzmanların tamamı tasarımcının; alanıyla ilgili temel terimler, esin kaynağı, hedef- Pazar kitlesi, renk- hikaye panosu, modelin artistik çiziminin hazırlanması, malzeme- aksesuarı, tasarım ilke- öğeleri, kalıp teknikleri, dikim planı ile ilgili tüm bilgilere sahip olması gerektiğini düşünmektedir.

Tasarımcının; moda akımları ve etkileri, kullanılan makine- araçlar, ürün üzerindeki düzeltmeleri kalıba aktarma, serileştirme ilke- yöntemleri, tasarımdaki işlemler için işlem basamakları hazırlama yöntemleri ile ilgili bilgilere sahip olması gerektiğini uzman grubun %95'ı ifade etmektedir.

Uzmanların %90'ı dikim teknikleri, %85'i pastal planı hazırlama ilke- yöntemleri ve moda tasarımının tarihsel gelişimi, %80'i eski uygarlıkların giyim tarzları ve maliyet hesaplama ilke- yöntemleri ile ilgili bilgilere tasarımcının sahip olması gerektiğini belirtmektedirler.

Araştırmaya katılan uzmanların %40'lık bir grubu eski uygarlıkların sosyal ve kültürel yapısıyla ilgili bilgilere tasarımcının sahip olması gerekmediği noktasında hemfikirdirler.

Tasarımcının hazır giyim sektörünün ihtiyacına cevap verebilecek niteliklere sahip olabilmesi için tasarım sürecinde yer alan tüm çalışmalar ile ilgili bilgilere sahip olması gerekir. Tasarımcının, hedef kitlenin ihtiyaçlarına ve sektörün beklentilerine cevap verebilecek ürünler oluşturabilmesi için önce bu beklentilerin neler olduğu hakkında gerekli bilgilere ve yaratıcı fikirle oluşturabilmesi için alt yapıya sahip olması gerekmektedir.

4.1.2. Moda Tasarımı Programlarında Kazandırılan Beceri Düzeyindeki Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşleri

Moda tasarımı programlarında kazandırılan beceri düzeyindeki yeterlilikler ile ilgili uzman görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

TABLO 6

MODA TASARIMI PROGRAMLARINDA KAZANDIRILAN BECERİ DÜZEYİNDEKİ YETERLİLİKLER İLE İLGİLİ UZMAN GÖRÜŞLERİ

Tasarımcı Yeterlilikleri	Tasarımcının taşıması gereken				TOPLAM	
	Yeterliktir		Yeterlik değildir			
	F	%	F	%	F	%
Eski uygarlıkların mimarisini, düşünce akımlarını, sosyal ve kültürel yapısını analiz ederek tasarımlar yapma	18	90	2	10	20	100
Hedef kitleye pazara ve modaya uygun esin kaynağı belirleme	20	100	-	-	20	100
Renk ve hikaye panosu için esin kaynağına uygun materyal toplama	19	95	1	5	20	100
Renk ve hikaye panosu oluşturma ilkelerini göz önünde bulundurarak panoları hazırlama	19	95	1	5	20	100
Pihasanın, hedef kitlenin, modanın beklentilerini ve üretim tekniklerini göz önünde bulundurarak özgün tasarımlar yapma	20	100	–	–	20	100
Renk, çizgi, doku, uyum gibi öğeleri tasarımlarında amacına uygun olarak kullanma	20	100	-	-	20	100
Artistik çizimi etkili ve çarpıcı bir şekilde yapma	20	100	–	–	20	100
Giyside kullanılacak kumaşı ve yardımcı malzemeyi tasarımlarda doğru olarak gösterme	20	100	-	-	20	100
Tasarımlarında kullanım alanına, modaya ve modele uygun olarak kumaş ve yardımcı malzeme kullanma	20	100	-	-	20	100

Tasarımlarında hedef kitleye, moda ve modele uygun süsleme ve dikiş tekniklerini kullanma	20	100	-	-	20	100
Maliyete, pazara ve hedef kitleye uygun model/ modelleri belirleme	20	100	-	-	20	100
Modele ve üretim yapılacak hedef kitleye uygun temel kalıbı hazırlama	19	95	1	5	20	100
Modeli doğru analiz ederek kalıbını hazırlama	19	95	1	5	20	100
Üretim için modele ve malzemeye uygun makine ve araçları kullanma	18	90	2	10	20	100
Giysiyi tasarıma uygun olarak dikme	20	100	-	-	20	100
Giysinin süslemesini tasarıma bağlı kalarak uygulama	20	100	-	-	20	100
Örnek dikilen giysi üzerinde gerekli düzeltmeleri yapma	20	100	-	-	20	100
Örnek dikilen giysi üzerinde yapılan düzeltmeleri üretim kalıbına aktarma	18	90	2	10	20	100
Modele ve belirlenen beden gruplarına göre serileştirme yapma	12	60	8	40	20	100
Malzeme ve modele uygun olarak pastal planı hazırlama	14	70	6	30	20	100
Dikim planını üretim sırasında kullanılacak araç gereçlere uygun olarak hazırlama	17	85	3	15	20	100
Ürünün maliyet tablosunu hazırlama	13	65	7	35	20	100

Tablo 6’da yer alan veriler incelendiğinde; uzmanların hepsinin tasarımcının hedef kitleye pazara ve moda uygun esin kaynağı belirlemenin, özgün tasarımlar yapmanın, tasarım öğelerini etkili bir biçimde kullanmanın, artistik çizim yapmanın, üretimde kullanılacak kumaş- malzeme ve aksesuarları modele uygun olarak seçmenin hatta bunları tasarımlarında yansıtmının, modelin prototipini dikmenin, prototip

üzerinde gerekli düzeltmeleri yapmanın tasarımcının taşıması gereken yeterlikler olduğunda birleştikleri anlaşılmaktadır.

Renk- hikaye panosu için materyal toplayarak panoları hazırlama, temel kalıp model uygulamayı yapma uzmanların %95'ine göre tasarımcının taşıması gereken yeterliklerdendir. Uzman grubun %90'ına göre eski uygarlıkları analiz ederek tasarımlar yapma, ürüne uygun makine ve araç kullanma, prototip üzerinde yapılan düzeltmeleri kalıba aktarma, %85'ine göre dikim planı hazırlama, %70'ine göre pastal planı hazırlama, %65'ine göre maliyet tablosu hazırlama ve %60'ına göre serileştirme yapma tasarımcının taşıması gereken yeterliklerdir.

Sahip olunan bilgilerin geçerliliğinden ancak kullanıldığında ve uygulamaya aktarıldığında söz edilebilir. Bilgiler; yaratıcı tasarımlar oluşturulmasında ve bu tasarımların kalıplarının, üretilebilmesi için gerekli diğer aşamaların hazırlanmasında kullandığında bir anlam ifade eder.

4.1.3. Moda tasarımı Programlarında Kazandırılan Tutum Düzeyindeki Yeterlilikler İle İlgili Uzman Görüşleri

Moda tasarımı programlarında kazandırılan tutum düzeyindeki yeterlilikler ile ilgili uzman görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 7'de sunulmuştur.

TABLO 7

MODA TASARIMI PROGRAMLARINDA

KAZANDIRILAN TUTUM DÜZEYİNDEKİ YETERLİLİKLER İLE İLGİLİ

UZMAN GÖRÜŞLERİ

Tasarımcı Yeterlilikleri	Tasarımcının Taşınması Gereken				TOPLAM	
	Yeterlidir		Yeterlik değildir			
	F	%	F	%	F	%
Yapılan işe uygun araç- gereç belirlemeye özen gösterme	19	95	1	5	20	100
Giyim tarihi evrelerini ve alan bilgilerini geliştirmek için araştırmaya zaman ayırma	16	80	4	20	20	100
Kaynakları takip etmenin önemini benimseme	16	80	4	20	20	100
Renk ve Hikaye panosu hazırlamak için kaynak ve materyal toplamının önemine inanma	17	85	3	15	20	100
Pazara, hedef kitleye ve moda uygun özgün tasarımlar yapmaya çaba harcama	19	95	1	5	20	100
Tasarım sürecinde gerekli makine ve araçları kullanabilmenin üretim için önemine inanma	16	80	4	20	20	100
Yapılan çalışmalarda görev almaya özen göstermenin önemini kavratma	16	80	4	20	20	100
Çalışmalarıyla ilgili eleştirilere açık olma	17	85	3	15	20	100
Çalışmanın verimliliği için ekip içinde görev almanın önemini takdir etme	17	85	3	15	20	100
Çalışma arkadaşlarına ve üstlerine karşı insan ilişkilerine özen gösterme	17	85	3	15	20	100

Tablo 7’de yer alan verilere göre; uzmanların %95’i tasarımcının işe uygun araç- gereç belirlemeye özen göstermesinin özgün tasarımlar yapmak için çaba harcamasının gerektiğini düşünmektedir.

Uzmanların %85’i de renk- hikaye panosu için materyal toplamaya önem vermesi, eleştirilere açık olması, ekip içinde çalışmaya uyumlu olması, insan ilişkilerine özen göstermesi gerektiği görüşünde birleşmektedir.

Uzmanların %80'ine göre alanıyla ilgili araştırmalara zaman ayırma, kaynakları takip etme, tasarım süreci için gerekli makine- araçları kullanmaya çalışma, çalışmalarda görev alma tasarımcının taşıması gereken tutum düzeyindeki yeterlikler olduğudur.

Tasarımcının alanına yönelik bilgi- becerileri kazanmasında ve bunları kullanma için seçtiği yollarda, kişinin ilgi ve tutumları etkili olmaktadır. İnsanları bir konuyla ilgili araştırma yapmaya ve öğrenmeye yöneltten onun gerekli olduğunun ve kendisi için yarar sağlayacağını düşünülmesidir. Tasarımcının yürüttüğü çalışmaların kalitesini arttırmak için kendisini sürekli geliştirmesi dolayısıyla da alanına yönelik ilgi ve tutum düzeyindeki yeterliklere sahip olması gerekmektedir.

4.2.HAZIR GİYİM İŞLETMELERİNİN YAPILARINA İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, anketten elde edilen işletmelerin kuruluş yıllarına, personel sayılarına, ürünlerinin hitap ettiği tüketici gruplarına, tasarımcıyı belirlemede kullanılan yöntemlere, tasarımcıların işe alımı sırasında aranılan kriterlere, tasarımcıların eğitim durumlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

4.2.4. İşletmelerin Kuruluş Yıllarına Göre Dağılımları

İşletmelerin kuruluş yıllarına ilişkin bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

TABLO 8
İŞLETMELERİN KURULUŞ YILLARINA GÖRE DAĞILIMLARI

Dönemler	F	%
1986-1990 arasındaki dönem	8	26,7
1991-1995 arasındaki dönem	9	30,0
1996-2000 arasındaki dönem	8	26,7
2001 ve sonrası dönem	5	16,7
TOPLAM	30	100,0

Araştırmaya katılan işletmelerin kuruluş yılları ile ilgili bilgilerin yer aldığı Tablo 8 incelendiğinde; işletmelerin %30'unun 1991- 1995 arası, %26.7'sinin 1986- 1990 yılları arası, %26.7'sinin 1996- 2000 arası ve %16.7'sinin de 2001 ve sonrası dönemde kurulduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye'de hazır giyim sanayi diğer sanayi kollarına göre daha az sermaye gerektiren iş gücü yoğun bir üretim dalı olma yönü ile ülke yapısına uygun özellikler gösterdiğinden giderek yaygınlaşmaktadır. Ayrıca yeni Pazar arayışları ile uluslar arası pazarlara açılımı gerçekleşmiştir. Son on beş yıllık dönemde ki yüksek büyüme hızı ile ülke için en fazla döviz girdisi sağlayan sektör konumuna ulaşmıştır (Keşçi,2002:6). İşletmelerin bunun bilincinde oldukları ve son yıllarda yaratıcı ürünler üretmek için modelhane bölümlerine önem verdikleri elde edilen verilerden anlaşılmaktadır.

4.2.5.İşletmelerin Personel Sayılarına Göre Dağılımı

İşletmelerin Personel Sayılarına ilişkin bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

TABLO 9

İŞLETMELERİN PERSONEL SAYILARINA GÖRE DAĞILIMI

Personel Sayıları	F	%
50 ve altıda kişi çalışıyor	11	36,7
51 – 150 kişi çalışıyor	8	26,7
151 – 250 kişi çalışıyor	4	13,3
251 – 350 kişi çalışıyor	2	6,7
351 ve üzerinde kişi çalışıyor	5	16,7
TOPLAM	30	100,0

İşletmelerin personel sayılarına göre dağılımının yer aldığı Tablo 9’a göre; işletmelerin %36.7’si 50 ve altında, %26.7’si 51- 150 kişi arasında, %36.7’si 151 ve üzerinde kişi çalıştırdığı görülmektedir. Araştırmaya katılan işletmelerin %36.7’sinin fabrikasyon üretimi yapan büyük ölçekli işletmeler olduğu, %26.7’sinin orta ölçekli, %36.7’sinin ise küçük ölçekli işletmeler olduğu ve hepsinde de modelhane bölümünün bulunduğu araştırmada elde edilen veriler arasındadır.

İşletmeler büyüklükleri ne olursa olsun sektörün beklentilerine ve tüketici kitlenin ihtiyaçlarına cevap verebilecek ürünler üretmesinde kalitenin yanında en önemli olan bir diğer faktörde ürünlerin modayı yansıtan ve özgün modeller olmasıdır.İşletmelerin bunun bilincinde olduğu modelhane bölümlerine ve çalışmakta olan elemanlarına verdikleri öneme ilişkin verilerden anlaşılmaktadır.

4.2.6.İşletmelerin Ürünlerinin Hitap Ettiği Tüketici Gurubuna Göre Dağılımı

İşletmelerin ürünlerinin hitap ettiği tüketici gurubuna ilişkin bulgular Tablo 10’da sunulmuştur.

TABLO 10

İŞLETMELERİN ÜRÜNLERİNİN HITAP ETTİĞİ TÜKETİCİ GURUBUNA GÖRE DAĞILIMI

Tüketici Gurubu	F	%
Kadınlara hitap eden ürünler	24	80,0
Kadın- Erkeklerle hitap eden ürünler	3	10,0
Çocuk- Kadın- Erkeklerle hitap eden ürünler	3	10,0
TOPLAM	30	100,0

İşletmelerin tüketici gruplarına göre dağılımının yer aldığı Tablo 10’daki verilere bakıldığında işletmelerin %80’i sadece kadınlara yönelik ürünler üretirken, %10’u kadın- erkeklere yönelik, %10’u ise kadın- çocuk ve erkeklere yönelik ürünler ürettiği görülmektedir.

Yüzyıllardan bu yana günümüzde de bayanlar modaya, giyime ve şıklığa büyük önem vermekte bu da hazır giyim sektörü için yadsınamaz bir hedef kitleyi oluşturmaktadır.

4.2.7.İşletmenizin Tasarım Bölümünde Çalışanlarının Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

İşletmenizin tasarım bölümünde çalışanlarının meslek gruplarına ilişkin bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

TABLO 11

İŞLETMELERDEKİ TASARIM BÖLÜMÜNDE ÇALIŞANLARIN MESLEK GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

Meslek Grupları	F	%
Moda Tasarımcısı- Modelist- Stilist- Ütücü – Makineci- Kesimci	8	26,7
Moda tasarımcı- Makineci- Ütücü- Kesimci	4	13,3
Moda tasarımcısı- Modelist- Makineci- Ütücü- Kesimci	3	10,0
Moda tasarımcısı- Modelist- Makineci- Kesimci	3	10,0
Stilist- Modelist- Makineci- Ütücü- Kesimci	3	10,0
Stilist- Modelist- Makineci- Kesimci	3	10,0
Moda tasarımcısı- Stilist- Modelist	2	6,7
Moda tasarımcısı- Stilist- Makineci- Ütücü- Kesimci	1	3,3
Stilist- Modelist- Makineci- Ütücü	1	3,3
Stilist- Modelist- Makineci	1	3,3
Moda tasarımcısı- Makineci	1	3,3
TOPLAM	30	100,0

Modelhane bölümünde çalışan meslek gruplarının dağılımına ilişkin verilerin yer aldığı Tablo 11 incelendiğinde; işletmelerin %73.3'ünde moda tasarımcısı çalışmakta, %26.7'sinde ise stilist ve modelist çalışmaktadır. Tablo 15'de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan işletmelerin %26.7'sinde çalışan stilist ve modelistlerin tasarımcıların görevlerini yerine getirdikleri araştırma kapsamında elde edilen veriler arasındadır.

Üretilcek modelin prototipini hazırlama sürecinde görev almak üzere modelhanelerin %93.3'ünde makineci, %66.6'sında ütücü, %56.6'sında kesimci çalıştığı görülmektedir.

Türk konfeksiyon sanayiinin başarılı olması ve rekabette kendisine avantaj yaratmasının önemli koşulları katma değeri yüksek moda ve markalı ürünlere ağırlık vermesidir. Bu da ancak güçlü tasarım birimine ve tasarım ekibine sahip olarak gerçekleştirilebilir (Moda Ankara Dergisi, 2005: 83). Tablo 11'deki veriler incelendiğinde işletmelerin bünyelerinde tasarımcı- stilist- modelist çalıştırarak bu gerçeği göz ardı etmedikleri anlaşılmaktadır.

4.2.8.İşletmelerin Bünyelerinde Çalışacak Tasarımcıyı Bulmada Kullandıkları Yöntemlere Göre Dağılımları

İşletmelerin bünyelerinde çalışacak tasarımcıyı bulmada kullandıkları yöntemlere ilişkin bulgular Tablo 12'de sunulmuştur.

TABLO 12

**İŞLETMELERİN BÜNYELERİNDE ÇALIŞACAK TASARIMCIYI BULMADA
KULLANDIKLARI YÖNTEMLERE GÖRE DAĞILIMLARI**

Yöntemler	F	%
Sektör içinden gelen tavsiyeler	12	40,0
Basın – yayın kuruluşlarına verilen ilanlarla	6	20,0
Özel Tasarım Kurslarından	2	6,6
Halk Eğitim ve Çıraklık Yaygın Eğitim Kurumlarından	1	3,3
İnternet’ten	-	-
Meslek Liseleri ile bağlantı kurarak	-	-
İnternet’ten ve Basın – yayın kuruluşlarına verilen ilanlarla	2	6,6
Sektör içinden gelen tavsiyeler ve Basın – yayın kuruluşlarına verilen ilanlarla	5	16,7
Referans / Basın – yayın kuruluşlarına verilen ilanlarla / Özel Tasarım Kurslarından	1	3,3
Referans / Özel Tasarım Kurslarından	1	3,3
TOPLAM	30	100,0

İşletmelerin çalışılacak tasarımcıyı bulmada izlediği yollara ilişkin verilerle ilgili Tablo 12 incelendiğinde; işletmelerin %40’ı sektörün içinde işletmelerle bağlantılı olarak gelen tavsiyelerle, %16.7’si basın- yayın organlarına verilen ilanlarla ve tavsiye edilmesiyle, %20 ‘si basın- yayın organlarına verilen ilanlarla, bunların dışında %23.1’lik bir grup ise özel tasarım kurslarıyla bağlantı kurarak ya da sektör içinden gelen tavsiyelerle, İnternet ilanları ya da insan kaynaklarıyla ilgili sayfaları takip ederek,

ayrıca halk eğitim ve çıraklı yaygın eğitim kurumlarıyla bağlantı kurarak tasarımcılarını buldukları anlaşılmaktadır.

Tablo 13’de de görüldüğü gibi tasarımcılarda mesleki deneyim, yaratıcılık ve ekiple uyumlu çalışma aranılan ilk beş özellikten olması işletmelerin sektörle veya eğitim kurumlarıyla bağlantı kurarak onlardan aldığı referanslarla tasarımcılarını bulduğu anlaşılmaktadır. İşletmelerin bu yolla tasarımcılarını bulmalarında sektörde çalışanlara ulaşmalarının, deneyimlerini kıyaslamamanın veya eğitim kurumlarından staj için gelen tasarımcıların bu dönemde tanınmasının etkili olduğu düşünülebilir

4.2.9.İşletmelerin Moda Tasarımcılarını İşe Alırken Aradıkları Özelliklerin Önem Sırasına Göre Dağılımı

İşletmelerin işe alırken moda tasarımcılarında önem derecesine göre aradıkları özelliklere ilişkin bulgular Tablo 13’de sunulmuştur.

TABLO 13

**İŞLETMELERİN MODA TASARIMCILARINI
İŞE ALIRKEN ARADIKLARI ÖZELLİKLERİN
ÖNEM SIRASINA GÖREDAĞILIMI**

Özellikler	1. Derecede		2. Derecede		3. Derecede		4. Derecede		5. Derecede	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Mesleki Deneyimi	9	30,0	8	26,7	7	23,3	3	10,0	1	3,3
Yaratıcılığı	8	26,7	5	16,7	4	13,3	4	13,3	6	20,0
Referansları	5	16,7	4	13,3	5	16,7	9	30,0	6	20,0
Bilgisayarda tasarım programları kullanabilme	4	13,3	2	6,7	2	6,7	3	10,0	2	6,7
Yaş	4	13,3	4	13,3	-	-	-	-	1	3,3
Ekiple uyumlu çalışma	-	-	5	16,7	10	33,3	6	20,0	5	16,7
Mezun olduğu okul	-	-	1	3,3	2	6,7	3	10,0	3	10,0
Yabancı dil	-	-	1	3,3	-	-	2	6,7	6	20,0
Medeni durumu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	30	100,0	30	100,0	30	100,0	30	100,0	30	100,0

İşletmelerden %96.7'sinde referansın, %93.3'ünde mesleki deneyimin, %90'ında yaratıcılığın, %43.4'ünde ise alanıyla ilgili bilgisayar programları kullanabilmenin moda tasarımcılarında aranılan ilk beş özellikten olduğu Tablo 13'den elde edilen verilere göre anlaşılmaktadır.

İşletmelerde tasarımcıda aranılan özelliklerin önem derecesine göre dağılımı incelendiğinde; işletmelerin %30'unda mesleki deneyim, %26.7'sinde yaratıcılık aranılan ilk özelliktir. Bunun yanında tasarımcının mezun olduğu okul, yabancı dil biliyor olması işletmelerde işe alım sırasında aranılan birinci derecede önemli kriterler olmadığı aynı zamanda medeni durumunda aranılan kriterler arasında yer almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İşletmelerin %86.7'sinde tasarımcının ekiple uyumlu çalışabilmesi aranılan ilk özellik olmamasıyla birlikte aranılan ilk beş özellik arasında yer aldığı Tablo 13'deki verilerden anlaşılmaktadır.

İşletmelerin tasarımcıda aradığı özellikler içinde mesleki deneyim, yaratıcılık ve ekip çalışmasına uyum ön sıralarda yer almaktadır. Bu özelliklerin pek çoğunun sistem içinde çalışırken kazanılabilecek özellikler olmasının yanında hazır giyim sektöründe tasarım sürecindeki çalışmaların yürütüş şeklinin ve çalışma ortamlarının eğitim kurumlarındakinden farklı olması da etkili olabilir. İşletmelerin tasarımcılarını bulurken sektörden gelen tavsiyelere öncelik verdiğine ilişkin veriler bunun bir kanıtı olabilir.

4.2.10. İşletmelerin Çalışan Tasarımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

İşletmelerin çalışan moda tasarımcıların eğitim durumuna ilişkin bulgular Tablo 14'de sunulmuştur.

TABLO 14
İŞLETMELERİN ÇALIŞAN TASARIMCILARIN
EĞİTİM DURUMUNA GÖRE DAĞILIMI

Mezun olduğu Okul-Kurs	F	%
Özel Tasarım Kursu	5	16,7
Meslek Yüksek okulu	4	13,3
Fakülte	4	13,3
Fakülte / Özel Tasarım Kursu	4	13,3
Meslek Yüksek okulu / Özel Tasarım Kursu	5	16,7
Fakülte / Meslek Yüksek okulu	3	10,0
Meslek Yüksek okulu / Meslek Lisesi	2	6,7
Fakülte / Halk Eğitim ve Çıraklık Yaygın Eğitim Kursu	1	3,3
Fakülte / Meslek Yüksek okulu / Özel Tasarım Kursu	1	3,3
Fakülte / Meslek Yüksek okulu / Meslek Lisesi	1	3,3
TOPLAM	30	100,0

Tablo 14 incelendiğinde işletmelerde çalışan tasarımcıların %53.3'ünün Meslek Yüksek Okullarından, %50'sinin Özel Tasarım Kurslarından, %33.2'sinin Fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olduğu görülmektedir.

Yapılan bir araştırmada sektör yöneticilerinin personel ihtiyacının karşılanmasında mesleki- teknik bilgi ve beceriye sahip olunmalarından dolayı Meslek Yüksek Okullarının Moda Konfeksiyon Programı mezunlarını tercih ettikleri ve mezunların en fazla görev aldıkları bölümlerin üretim ve modelhane olduğu elde edilen verilerde görülmektedir (Gürcan, 2001:156). Her iki araştırmaya göre de işletmeler modelhane bölümünde çalışacak elemanlarını Meslek Yüksek Okulu mezunlarından

tercih ettikleri bunda da bu okullardan mezun olanların mesleki bilgi ve becerilerinin hazır giyim sektörünün ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olduğu düşünülebilir.

4.2.11.İşletmelerin Modelhane Bölümünde Yürüttükleri Çalışmalar

Tasarım sürecinde yer alan çalışmalar aşağıda listelenmiştir.İşletmelerin bu çalışmalardan modelhane bölümünde yürüttüklerine ilişkin bulgular Tablo 15’ de sunulmuştur.

Tasarım Sürecinde Yürütülen Çalışmalar;

- Piyasa araştırması yapma
- Renk ve hikaye panosu hazırlama
- Model tasarlama
- Teknik çizim yapma
- Kalıp hazırlama
- Modelin örnek dikimini (prototip) yapma
- Serileştirme yapma
- Pastal planı hazırlama
- Dikim planı hazırlama
- Maliyet hesaplaması yapma

TABLO 15
İŞLETMELERİN MODELHANE BÖLÜMÜNDE
YÜRÜTTÜKLERİ ÇALIŞMALARA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Modelhane bölümünde yürütülen çalışmalar	F	%
Tasarım sürecinde yürütülen çalışmaların hepsi	20	66,7
Birim maliyet hesaplamasına kadar yapılan çalışmaların hepsi	8	26,7
Modelin örnek dikimi hariç dikim planının hazırlanmasına kadar yapılan çalışmaların hepsi	2	6,6
TOPLAM	30	100,0

Tablo 15’de verilen tasarım sürecinde yürütülen çalışmalardan işletmelerin modelhane bölümünde yaptıklarına ilişkin veriler incelendiğinde; işletmelerin %66.7’sinin listede verilen tasarım süreciyle ilgili bütün çalışmaları yürüttükleri, %26.7’sinin maliyet hesaplamaları dışındaki çalışmaları modelhanede yürüttükleri, , %6,6’ sının ise modelin prototipinin, dikim planının ve maliyet hesaplamalarının dışındaki çalışmaları modelhanede yaptıkları anlaşılmaktadır. Hazır giyim işletmelerinin tasarım sürecinin gerektirdiği aşamalarının bazılarını kendi yapılarına, olanaklarına uygun olarak değiştirmekte veya işletmelerin farklı birimlerinde yürütmekte olduklarını Kutlu tarafından yapılan bir araştırmada da elde edilen bulgularda destekler niteliktedir (Kutlu, 2001: 80-81).

İşletmelerin yapı ve büyüklükleri ne olursa olsun hazır giyim sektöründe bir yer edinebilmesi, hazır giyimde gün geçtikçe artan ithalat- ihracat gelirlerinden pay alabilmesi için yaratıcı tasarımlar yapan, bunu en iyi şekilde üretime yansıtan tasarımcılara ve bu çalışmaların yürütüldüğü modelhane bölümüne önem vermesi gerekmektedir. Modelhanede yürüttükleri çalışmalarla, tasarımcılardan beklentileriyle ve tasarımcıda aradığı kriterlerle ilgili araştırmadan elde edilen verilere bakıldığında

işletmelerin modelhanede yürütülen çalışmalara ve bu bölümde çalışanların özeliklerine önem verdiği söylenebilir.

4.3.HAZIR GİYİM İşLETMELERİNİN MODA TASARIMCISINDAN BEKLEDİĞİ YETERLİLİKLER İLE İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın“ Sektörün moda tasarımıcisından alanına yönelik beklediği yeterlilikler nelerdir?”sorulu alt problemine elde edilen veriler tablolar halinde düzenlenerek cevap aranmıştır.

Bu bölümde; tablolarda tasarım sürecinde yürütülen çalışmalarla ilgili işletmelerin tasarımıcından beklentilerine ilişkin modelhane bölümünden sorumlu kişilerin görüşleri ve bunlarla ilgili bulgular yer almaktadır.

4.3.12.İşletmelerde alışan Moda Tasarımcılarının Görevleri

İşletmelerde tasarım sürecinde yer alan çalışmalar sırasıyla aşağıda listelenmiştir. Bu çalışmalardan tasarımıcılarının görev alanına girenlere ilişkin bulgular Tablo 16’ de sunulmuştur.

Tasarım Sürecinde Yer Alan Çalışmalar;

- Piyasa araştırması yapma
- Renk ve hikaye panosu hazırlama
- Model tasarlama
- Teknik çizim yapma
- Kalıp hazırlama
- Modelin örnek dikimini (prototip) yapma
- Serileştirme yapma
- Pastal planı hazırlama
- Dikim planı hazırlama
- Maliyet hesaplaması yapma

TABLO 16

İŞLETMELERDE ÇALIŞAN MODA TASARIMCILARININ GÖREVLERİ

Moda Tasarımcılarının Görevleri	F	%
Tasarım Sürecinde Yer Alan Çalışmaların hepsi	13	43,3
Piyasa araştırmasını yapmadan Teknik çizim yapmaya kadar tüm çalışmalar	5	16,7
Piyasa araştırmasını yapmadan Pastal planını hazırlamaya kadar tüm çalışmalar	3	10,0
Piyasa araştırmasını yapmadan Kalıp hazırlamaya kadar tüm çalışmalar	9	30,0
TOPLAM	30	100,0

Tablo 16'ya göre; işletmelerde çalışan tasarımcıların %43.3'ü tasarım sürecindeki tüm çalışmaları, %16.7'si ürün için piyasa araştırması, renk- hikaye panosu, modelin tasarlanması, teknik çizimin yapılması aşamalarını, %30'u ise piyasa araştırmasından kalıbın hazırlanması sürecine kadar tüm çalışmaları yürütmektedir.

Araştırmaya katılan işletmelerin hepsinde ürünün prototipini modelhanelerde çalışan makineciler, üreticiler ve kesimciler birlikte hazırlamaktadır. İşletmelerin bu çalışmayı modelhanede yürütmeleri tasarım sürecinde görev alanların iletişim ve iş birliği ile kısa sürede verim elde ederek üretimde maliyeti aşağıya çekmek istemeleri etkili olabilir.

İşletmelerin tamamında tasarımcı kalıp hazırlama sürecine kadar yer alan tüm tasarım işlemlerini yürütmekte, %83'ünde ise tasarımcı kalıpları da hazırlamakta, yaklaşık ½'sinde ise tasarım sürecinin başından itibaren kendisi yürütmektedir. İşletmelerin büyüklükleri ve tasarım süreci göz önünde bulundurulduğunda Tablo 11'de de görüldüğü gibi işletmelerin büyük bir çoğunluğu tasarımcının yanı sıra modelist ve stilist de çalıştırmaktadır. Bu sayede tasarım sürecini birden fazla kişinin yürütmesi sağlanarak zamanı ve maliyeti düşürmekle birlikte kaliteyi yükseltmek istedikleri düşünülebilir. Günümüz koşullarında tasarım, koleksiyon, pazarlama ve üretim kurumlarında entegre çalışan firmalar rekabet güçlerini korurlarken sadece üretime önem veren firmalar sektörden çekilmeyi sürdürecektir (Örün, 2006: 10). Sektörde tasarım , koleksiyon ve pazarlamanın önem kazanması üretimin ise ikinci sırada yer alması işletmeleri bu şekilde çalışmaya yönlendirmiş olabilir.

4.3.13. Piyasa Araştırması Sırasında İşletmelerin Tasarımcıdan yapmasını Beklediği Çalışmaların Önem Derecesine Göre Dağılımı

İşletmelerin Tasarımcıdan Önem Derecesine Göre Sırasıyla Piyasa Araştırması sırasında yapmasını Beklediği Çalışmalara ilişkin bulgular Tablo 17'de sunulmuştur

TABLO 17

**PİYASA ARAŞTIRMASI SIRASINDA İŞLETMELERİN TASARIMCIDAN
YAPMASINI BEKLEDİĞİ ÇALIŞMALARIN
ÖNEM DERECESİNE GÖRE DAĞILIMI**

Piyasa Araştırması Sırasında Tasarımcıdan Beklenileni Çalışmalar	1. Çalışma		2. Çalışma		3. Çalışma	
	F	%	F	%	F	%
Sezonun moda olan kumaşlarını araştırma	11	36,7	10	33,4	7	23,3
Sezonun moda olan renklerini araştırma	2	6,7	9	30,0	6	20,0
Sezonun moda olan süsleme tekniklerini araştırma	1	3,3	3	10,0	6	20,0
Hedef kitlenin beklentilerini ve ihtiyaçlarını araştırma	12	40,0	4	13,3	5	16,7
Sezon modasına yönelik otoritelerin fikirlerini takip etme	4	13,3	4	13,3	5	16,7
Kendisine tasarım yapma ihtiyacı duyuracak bir ilham kaynağı araştırma	-	-	-	-	1	3,3
TOPLAM	30	100,0	30	100,0	30	100,0

Tablo 17 incelendiğinde; işletmelerin %93.4'üne göre sezon moda kumaşlarının, %70'ine göre hedef kitlenin beklentilerinin ve ihtiyaçlarının, %56.7'sine göre ise sezon renklerinin neler olduğunun belirlenmesi tasarımcının yapması gereken ilk üç araştırma arasında yer aldığı anlaşılmaktadır.

İşletmelerin %40'ına göre hedef kitlenin beklentilerinin ve ihtiyaçlarının belirlenmesi tasarımcının yapması gereken ilk araştırmadır. İşletmede görevli tasarımcının piyasa araştırması sırasında; moda otoritelerince moda olması önerilen sezonun renklerinin, kumaşlarının, stil ve süsleme tekniklerinin yanı sıra tasarımlarda esin kaynağı olabilecek konuları, ürünün hitap ettiği kitlenin zevk ve ihtiyaçlarını araştırılması gerekmektedir (Çivitçi, 2004: 99). İşletmelerde tasarım sürecinin bu

aşamasında tasarımcının yapmasını istediği ilk üç araştırma içerisinde sezonun renk ve kumaşları, hedef kitlenin beklenti ve ihtiyaçlarının yer alması işletmenin piyasa araştırmasının önemine inandığının ve gerekli gördüğünün bir göstergesi olabilir.

4.3.14.İşletmelerin Kullanılan Malzemelere Yönelik Tasarımcıdan Beklentileri

İşletmelerin tasarımcıdan tasarlanan giyside kullanılacak kumaş ve malzemeler ile ilgili beklentilerine ilişkin bulgular Tablo 18’de sunulmuştur.

TABLO 18
İŞLETMELERİN KULLANILAN MALZEMELER İLE İLGİLİ
TASARIMCIDAN BEKLENTİLERİ

Kullanılan Malzemeler İle İlgili Tasarımcıdan Beklentiler	F	%
Kumaşların ve malzemelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerini bilme / Giysinin kullanım alanına uygun malzeme seçme	4	13,3
Renk-doku gibi özellikleri dikkate alarak kullanılacak malzemeleri kombine etme / Kullanım alanına uygun kumaş ve malzeme seçme	4	13,3
Renk-doku ve kullanım alanı gibi özelliklere dikkat ederek kumaş ve malzeme seçme / Kumaşların ve malzemelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerini bilme	22	73,4
TOPLAM	30	100,0

Tablo 18 incelendiğinde işletmelerin %73.4 'ü tasarımcının kullanılan malzemelerin fiziksel- kimyasal özellikleri ile ilgili bilgilere sahip olmasının yanında kullanılan malzemelerin renk- doku gibi özelliklerini dikkate alarak bir arada kullanmasının yanı sıra giysinin kullanım alanına uygun kumaş ve malzeme seçmesi bunun için de yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerektiğini düşünmektedir.

Tabloda görüldüğü gibi işletmelerin %13.3'ü ise tasarımcının kullanılan kumaş ve malzemeleri renk- doku vb. özelliklerini dikkate alarak kombine edebilmesi aynı zamanda giysinin kullanım alanına uygun kumaş ve malzeme belirleyebilmesi için bilgi ve becerileri taşıması gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Kullanılacak olan kumaş ve yardımcı malzemelerin hammadde ve doku öğeleri dikkate alınarak yapılmalıdır. Hiç şüphesiz tasarımlarda kumaş seçimi, tasarımın geliştirilmesinde en önemli ve maliyeti en çok etkileyen kararlardan biridir. İşletmelerin üretim ve maliyet açısından böylesine önemli bir konuda tasarımcıdan beklentilerinin olması son derece doğaldır.

4.3.15.İşletmelerin Kalıp Hazırlama Sürecinde Tasarımcıdan Beklentileri

İşletmelerin kalıp hazırlama sürecinde tasarımcıdan beklentilerine ilişkin bulgular Tablo 19'da sunulmuştur.

TABLO 19
İŞLETMELERİN KALIP HAZIRLAMA SÜRECİNDE TASARIMCIDAN
BEKLENTİLERİ

Kalıp Hazırlama ile ilgili Beklentiler	F	%
Modeli doğru analiz etme / Hızlı ve hatasız kalıp çalışma	11	36,7
Modeli doğru analiz etme / Hızlı ve hatasız kalıp çalışma / İşletme beklentilerini hedef kitlenin özelliklerini dikkate alma	14	46,7
Diğer	5	16,6
TOPLAM	30	100,0

Tablo 19 incelendiğinde; işletmelerin %46.7'si tasarımcıların tasarım sürecinde modeli doğru analiz ederek hızlı ve hatasız kalıp hazırlarken işletmenin beklentilerini ve hedef kitlenin özelliklerini de göz ardı etmemesinin, %16.6'sı da modelistin kalıp hazırlama aşamasında yönlendirmesini beklemektedir.

Tasarımcının iyi bir kalıp hazırlama eğitimi alması, tasarımların başarısı için gereklidir. İşletmeler bundan yola çıkarak bünyelerinde çalışacak tasarımcıların kalıp hazırlama ile ilgili bilgi ve becerilere sahip olmalarını beklediği, ilgili araştırmalar bölümünde değinildiği gibi, Sayınalp tarafından yapılan bir araştırma bulgularıyla da desteklenmiştir (Sayınalp, 1997).

Tasarlanan model kadar önemli olan bir konu da modelin doğru analiz edilerek kalıbının hazırlanmasıdır. Üretilen ürünün müşteri memnuniyetini sağlayacak düzeyde olabilmesi sağlıklı ve kusursuz bir giysi kalıbının hazırlanmasıyla mümkün olabilir (Kuru ve Korkmaz, 2006:76). İşletmelerin üretim ve kalite için bu denli önemli bir konuda hassas olmaları ve tasarımcıların bu özelliklere sahip olması gerekmektedir.

4.3.16.İşletmelerin Tasarımcıdan alanına yönelik ilgi- tutum düzeyindeki Beklentileri

İşletmelerin tasarımcıdan beklediği insan ilişkileri ve alanına yönelik ilgi-tutumlarıyla ilgili görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 20’de sunulmuştur.

TABLO 20

İŞLETMELERİN TASARIMCIDAN İNSAN İLİŞKİLERİNE YÖNELİK BEKLENTİLERİ

Tasarımcıdan Beklenen İnsan İlişkilerine Yönelik Davranışlar	F	%
Sorumluluklarının bilincinde olmalı / İşini severek ve özveriyle yapmalı	4	13,3
Ekip çalışmasına uyumlu olmalı / Sorumluluklarının bilincinde olmalı / İşini severek ve özveriyle yapmalı	9	30,0
Ekip çalışmasına uyumlu olmalı / Güler yüzlü ve dürüst olmalı / Sorumluluklarının bilincinde olmalı / İşini severek ve özveriyle yapmalı	17	56,7
TOPLAM	30	100,0

İşletmelerin %56.7’si tasarımcının ekip çalışmasına uyumlu, güler yüzlü ve dürüst, sorumluluklarının bilincinde, işini seven özverili bir insan olmak gibi vasıflara sahip olmasını istediği elde edilen verilerden anlaşılmaktadır.

Doğan ve diğerleri’nin “ Okul Sanayi İlişkileri” adlı kitabında işverenlerin 21. yüzyılda başkalarıyla iş birliği içinde çalışabilme, alanıyla ilgili bilgileri toplama ve yorumlamaya istekli olma, materyal ve cihazları etkili ve verimli kullanma, gibi özelliklerin iş gücünden beklenen ilgi ve tutum yeterliklerinden olduğu görülmektedir (Doğan ve diğerleri, 1997:187- 188). Bu bilgilerden de anlaşılabacağı gibi artık tüm dünyada alanıyla ilgili bilgi ve becerilere sahip olma yeterli görülmemektedir. Bunun

yanında tasarımcının bilgi ve becerilerini yerinde ve etkili kullanabilmesi beklenmektedir. Ayrıca ekiple çalışabilme, sorumluluklarının bilincinde olma, işini severek ve özveriyle yapma, işin kalitesini yükselten ve işletme yöneticileri tarafından aranılan nitelikler arasında olduğu düşünülmektedir.

4.4. HAZIR GİYİM İŞLETMELERİNİN MODA TASARIMCISINA KENDİNİ GELİŞTİREBİLMESİ İÇİN SUNDUĞU OLANAKLARLA İLGİLİ BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde; “ Alanına yönelik tasarımcıya kendini geliştirebilmesi için sektörün sunduğu olanaklar nelerdir?” sorulu alt problemine elde edilen veriler tablo olarak düzenlenerek cevap aranmıştır.Tablolarda işletmelerin moda tasarımcısına alanıyla ilgili kendini geliştirebilmesi ve alanındaki yenikleri takip edebilmesi için sunduğu olanaklarla ilgili bulgular yer almaktadır

4.4.17.Tasarımcının Yaratıcılığını Desteklemek İçin İşletmelerin Sunduğu Olanaklara Göre Dağılımı

Tasarımcının yaratıcılığını desteklemek için işletmelerin sunduğu olanaklara ilişkin bulgular Tablo 21’de sunulmuştur.

TABLO 21

**TASARIMCININ YARATICILIĞINI DESTEKLEMELİK İÇİN
İŞLETMELERİN SUNDUĞU OLANAKLARA GÖRE DAĞILIMI**

Tasarımcıya Sunulan Olanaklar	F	%
Yurt dışında moda fuarları - defileleri izleme	11	36,7
Yurt içinde moda fuarları - defileleri izleme	9	30,0
Yerli ve yabancı moda fuarları - defileleri izleme / Rakip firmaların çalışmalarını takip etme / Vitrinleri gözlemleme	10	33,3
TOPLAM	30	100,0

İşletmelerin yaklaşık %37'sinin yurt dışında düzenlenen moda fuarları ve defileleri yerinde izlemenin, %33.3'nün ise yerli ve yabancı moda fuarlarını- defileleri yerinde izlemenin yanı sıra rakip firmaların çalışmalarını takip etme, vitrinleri gözlemleme yaratıcılığı desteklemek için tasarımcıya sunduğu imkanlar arasında yer aldığı Tablo21'deki verilerden anlaşılmaktadır.

4.4.18.İşletmelerin Tasarımcıların Yaralanması İçin sunduğu Kaynaklara Göre Dağılımı

İşletmelerin Moda Tasarımcısının özgün tasarımlar yapabilmesi ve kendini geliştirebilmesi için sunduğu yazılı ve görsel kaynaklara göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 22'de sunulmuştur.

TABLO 22
İŞLETMELERİN TASARIMCILARIN YARALANMASI İÇİN
SUNDUĞU KAYNAKLARA GÖRE DAĞILIMI

İşletmelerin Kullandığı Kaynaklar	F	%
Malzeme katalogları / Moda dergileri	12	40,0
Malzeme katalogları / Moda dergileri / Yerli ve yabancı firmaların katalogları	7	23,3
Malzeme katalogları / Moda dergileri / Yerli ve yabancı firmaların katalogları / Süreli yayınlar	6	20,0
Malzeme katalogları / Moda dergileri / Internet	3	10,0
Moda dergileri / Yerli ve yabancı defile kayıtları	2	6,7
TOPLAM	30	100,0

Tablo22'deki veriler incelendiğinde; işletmelerin %40'ı sadece malzeme kataloglarını ve moda dergilerini tasarımcıya kaynak olması için kullanırken bunların yanı sıra işletmelerin %23'ü yerli ve yabancı firmaların kataloglarını, %20'si yerli-yabancı firmaların kataloglarını ve süreli yayınları, %10'u da moda ile ilgili siteleri takip edebilmeleri için Internet'i tasarımcıya özgün tasarımlar yapabilmesi ve kendini geliştirebilmesi için kaynak olarak sunduğu elde edilen veriler arasındadır.

Başka bir ifadeyle araştırmaya katılan işletmelerin yaklaşık %93'ü tasarımcıya kaynak olması için malzeme kataloglarından ve moda dergilerinden yararlanmaktadır.

Tasarımcı yazılı ve görsel materyalleri analiz ederek elde ettiği bilgilerle yaratıcılığını bir araya getirerek etkili ve kabul görebilecek tasarımlar yapabilir. Bunun için de işletmelerin özgün ve piyasada tutulabilir tasarımlar yapabilmesi için tasarımcıya katalog, dergi, süreli yayın ve defile kayıtları gibi yazılı ve görsel materyalleri takip

etme imkanı sunmalıdır. Bunun yanı sıra tiyatrolara, sinemalara, müzelere, sergilere, yurt içindeki yada dışındaki tarihi ve doğal özellikleri olan yerlere, yöresel festivallere, endüstriyel fuarlara, spor etkinliklerine gidilmesi de tasarımcıda yaratıcı fikirlerin oluşmasında, esin kaynaklarının bulunmasında çoğu zaman alanıyla ilgili etkinlikleri, kaynakları takip etmesi kadar etkili olabileceğini göz ardı etmemesi gerekmektedir.

4.4.19. İşletmelerin Tasarımcılara Yönelik Eğitim Çalışmalarına Göre Dağılımı

İşletmelerin tasarımcılara yönelik eğitim çalışmalarına göre dağılımına ilişkin bulgular Tablo 23’de sunulmuştur.

TABLO 23

İŞLETMELERİN TASARIMCILARA YÖNELİK EĞİTİM ÇALIŞMALARINA GÖRE DAĞILIMI

Eğitim Çalışmaları	F	%
İş başında eğitim	23	76,7
Kurslar / İş başında eğitim	4	13,3
Seminerler / İş başında eğitim	3	10,0
TOPLAM	30	100,0

Tablo23 incelendiğinde; işletmelerin %76.7’ si tasarımcıyı yetersiz bulduğu konuları yeri geldikçe iş başında eğitim vererek, %13.3’ü iş başında eğitimin yanı sıra kurslara göndererek, %10’u ise iş başında eğitim vererek ve bunun yeterli olmadığı durumlarda seminerlere göndererek bu sorunu çözmeye çalıştıkları elde edilen verilerden anlaşılmaktadır.

İş başında eğitim bilgi ve becerilerin kısa bir sürede verilmesi için çok uygundur. Beceri, teknik ve mesleki nitelikleri taşıyan işlerde örgün eğitim etkin olmasına rağmen söz konusu işlerin tam olarak uygulanabilmesi ancak iş başında mümkündür (Bakioğlu, 1991: 106). İşletmeler bunun yanında zaman ve maliyeti de göz önünde bulundurarak tasarımcıların işe uyumunda ve mesleki yetersizlikleri durumunda işletmede işin devamı sırasında eğitim vererek bu sorunları gidermeyi tercih etmekte oldukları araştırma verilerinden anlaşılmaktadır. Erol'un (2002) yapmış olduğu araştırmada da bu sektördeki işletmelerin çoğunluğunda personelin eğitim ihtiyacının iş başında eğitim verilerek giderilmeye çalışıldığı bulgusu bu araştırma verilerini destekler niteliktedir.

4.5. HAZIR GİYİM İŞLETMELERİNDE ÇALIŞAN MODA TASARIMCILARININ YETERLİLİKLERİ İLE İLGİLİ YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın“ Ön Lisans, Lisans ve Özel Tasarım Kurslarının moda tasarımı programlarında kazandırılan yeterlilikler hazır giyim sektörünün beklentilerini ne derecede karşılamaktadır?” sorulu alt problemine işletmelerde çalışan tasarımcıların bilgi- beceri tutum düzeyindeki yeterliklerine ilişkin modelhaneden sorumlu kişilerin görüşlerine yer verilmektedir.Hazırlanan tablolardan ve elde edilen verilerden yola çıkılarak probleme cevap aranmaya çalışılmıştır.

4.5.20.İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Bilgi Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşleri

İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Bilgi Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 24’de sunulmuştur.

TABLO 24

**İŞLETMELERDE ÇALIŞAN MODA TASARIMCILARININ
ALANA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYİNDEKİ YETERLİLİKLERİ İLE İLGİLİ
MODELHANE SORUMLUSUNUN GÖRÜŞLERİ**

MODA TASARIMCISININ TAŞIMASI GEREKEN ALAN YETERLİLİKLERİ	Fazlasıyla taşıyor		Taşıyor		Kısmen taşıyor		Taşımıyor		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Eski uygarlıkların mimarisini, düşünce akımlarını, sosyal ve kültürel yapısını tanıma	9	30,0	10	33,3	7	23,3	4	13,3	30	100,0
Giyim tarihinin gelişimini tanıma	12	40,0	14	46,7	4	13,3	-	-	30	100,0
Moda tarihini ve modacıların özelliklerini tanıma	11	36,7	10	33,3	9	30,0	-	-	30	100,0
Sektörde kullanılan gereçlerin (kumaş ve malzeme) niteliklerini tanıma	13	43,3	9	30,0	8	26,7	-	-	30	100,0
Özgün tasarımlar yapabilmek için piyasanın ve hedef kitlenin ihtiyaçlarını tanıma	13	43,3	9	30,0	8	26,7	-	-	30	100,0
Renk ve hikaye panosu hazırlama ilkelerini tanıma	14	46,7	9	30,0	7	23,3	-	-	30	100,0
Tasarımlarında çizgi, doku, renk, uyum gibi öğelerin tasarıma etkisini tanıma	13	43,3	11	36,7	6	20,0	-	-	30	100,0
Vücut yapısına uygun tasarımlar yapabilmek için vücut oran ve orantılarını tanıma	12	40,0	13	43,3	5	16,7	-	-	30	100,0
Tasarımda kullanmak için gerekli kalıp hazırlama tekniklerin özelliklerini tanıma	12	40,0	13	43,3	5	16,7	-	-	30	100,0
Tasarımda kullanılabilecek model uygulamada izlenecek aşamaları tanıma	10	33,3	14	46,7	5	16,7	1	3,3	30	100,0

Üretim sırasında kullanılacak makine ve araçların çalışma prensiplerini tanıma	9	30,0	14	46,7	4	13,3	3	10,0	30	100,0
Üretimde kullanılabilecek dikim tekniklerini tanıma	12	40,0	12	40,0	5	16,7	1	3,3	30	100,0
Üretilen ürünün ve beden gruplarına uygun serileştirme aşamalarını tanıma	10	33,3	11	36,7	6	20,0	3	10,0	30	100,0
Pastal planı hazırlama ilke ve yöntemlerini tanıma	13	43,3	7	23,3	5	16,7	5	16,7	30	100,0
Dikim analizi hazırlama ilke ve yöntemlerini tanıma	8	26,7	10	33,3	9	30,0	3	10,0	30	100,0
Maliyet tablosunu hazırlama ilke ve yöntemlerini tanıma	11	36,7	11	36,7	7	23,3	1	3,3	30	100,0
Tasarım sürecindeki her işleme ilişkin işlem basamaklarını tanıma	10	33,3	11	36,7	8	26,7	1	3,3	30	100,0

Tablo 24’de tasarımcıların alanlarıyla ilgili sahip olması gereken bilgi düzeyindeki yeterlikler hakkında modelhaneden sorumlu kişilerin verdiği cevaplara göre; tasarımcıların yaklaşık %82’sinin model tasarlarırken ve kalıp hazırlarken gerekli bilgilere,%80’inin dikim teknikleri ile ilgili bilgilere, %76.7’sinin üretimde kullanılan makine ve araçlarla ilgili bilgilere, renk ve hikaye panosunu hazırlarken gerekli olan bilgilere, %73’ünün özgün tasarımlar yapılabilmesi için sahip olunması gereken ön bilgilere ayrıca hedef kitlenin ve piyasanın beklentileriyle ilgili bilgilerin, maliyet tablosunu hazırlamada gerekli olan bilgilere, %70’inin serileştirme ile ilgili bilgilere, tasarım sürecindeki işlemlere yönelik işlem basamakları oluştururken gerekli bilgilere, %67’sinin pastal planı hazırlamayla ilgili bilgilere, %60’ının dikim analizi hazırlarken gerekli olan bilgilere sahip olduğuna Tablo 24’deki verilerden ulaşılmaktadır

Alanıyla ilgili sahip olması gereken ön bilgilere ve tasarım aşamasında yürütülen çalışmalarla ilgili bilgilere tasarımcıların yaklaşık %74’ünün sahip olduğu %21’inin ise kısmen sahip olduğu tablodan elde edilen verilerden anlaşılmaktadır.

Tasarımcı toplumların sosyal, kültürel değerlerini, hedef kitlenin beklentilerini ve piyasanın gereklerini kendine göre yorumlayarak özgün tasarımlar yapmalı bunun yanı sıra tasarım süreci ile ilgili tüm bilgilere sahip olarak modelin tasarlanmasından

üretimine kadar yer alan tüm süreci yürütebilmeli ya da gerektiğinde bu süreçte görev alanları yönlendirebilmelidir.

Araştırmada işletmelerin tasarımcıdan kalıp hazırlama, piyasa araştırması yapma, malzeme belirleme ile ilgili beklediği bilgi düzeyindeki yeterlikleri tasarımcıların karşıladığı Tablo 24'ten elde edilen veriler doğrultusunda görülmektedir.

Tablo 14'teki verilere göre büyük bir çoğunluğu meslek yüksekokulunun, özel tasarım kurslarının ve fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olan tasarımcıların tasarım sürecine ilişkin bilgilere sahip olduğu anlaşılmaktadır.

4.5.21. İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Beceri Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşleri

İşletmelerde çalışan moda tasarımcılarının alana yönelik beceri düzeyindeki yeterlilikleri ile ilgili modelhane sorumlusunun görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 25'de sunulmuştur.

TABLO 25

**İŞLETMELERDE ÇALIŞAN MODA TASARIMCILARININ
ALANA YÖNELİK BECERİ DÜZEYİNDEKİ YETERLİLİKLERİ
İLE İLGİLİ MODELHANE SORUMLUSUNUN GÖRÜŞLERİ**

MODA TASARIMCISININ TAŞIMASI GEREKEN ALAN YETERLİLİKLERİ	Fazlasıyla taşıyor		Taşıyor		Kısmen taşıyor		Taşımıyor		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Eski uygarlıkların mimarisini, düşünce akımlarını, sosyal ve kültürel yapısını analiz ederek tasarımlar yapma	9	30,0	16	53,3	4	13,3	1	3,3	30	100,0
Hedef kitleye pazara ve moda uygun esin kaynağı belirleme	8	26,7	15	50,0	7	23,3	-	-	30	100,0
Renk ve hikaye panosu için esin kaynağına uygun materyal toplama	7	23,3	18	60,0	4	13,3	1	3,3	30	100,0
Renk ve hikaye panosu oluşturma ilkelerini göz önünde bulundurarak panoları hazırlama	5	16,7	17	56,6	8	26,7	-	-	30	100,0
Piyananın, hedef kitlenin, modanın beklentilerini ve üretim tekniklerini göz önünde bulundurarak özgün tasarımlar yapma	7	23,3	17	56,7	6	20,0	-	-	30	100,0
Renk, çizgi, doku, uyum gibi öğeleri tasarımlarında amacına uygun olarak kullanma	7	23,3	15	50,0	8	26,7	-	-	30	100,0
Tasarımlarını silüete doğru olarak aktarma	8	26,7	15	50,0	6	20,0	1	3,3	30	100,0
Giyside kullanılacak kumaşa ve yardımcı malzemeyi tasarımlarda doğru olarak gösterme	8	26,7	16	53,3	6	20,0	-	-	30	100,0
Tasarımlarında kullanım alanına, moda ve modele uygun olarak kumaş ve yardımcı malzeme kullanma	9	30,0	16	53,3	5	16,7	-	-	30	100,0
Tasarımlarında hedef kitleye, moda ve modele uygun süsleme tekniklerini kullanma	9	30,0	14	46,7	4	13,3	3	10,0	30	100,0
Maliyete, pazara ve hedef kitleye uygun model/modelleri belirleme	7	23,3	19	63,4	3	10,0	1	3,3	30	100,

Modele ve üretim yapılacak hedef kitleye temel kalıbı hazırlama	6	20,0	18	60,0	5	16,7	1	3,3	30	100,0
Modeli doğru analiz ederek kalıbını hazırlama	6	23,3	18	60,0	4	13,3	2	6,7	30	100,0
Üretim için modele ve malzemeye uygun makine ve araçları kullanma	7	23,3	18	60,0	2	6,7	3	10,0	30	100,0
Örnek dikilen giysi üzerinde gerekli düzeltmeleri yapma	7	23,3	16	53,3	5	16,7	2	6,7	30	100,0
Örnek dikilen giysi üzerinde yapılan düzeltmeleri üretim kalıbına aktarma	6	20,0	16	53,3	5	16,7	3	10,0	30	100,0
Modele ve belirlenen beden gruplarına göre serileştirme yapma	6	20,0	15	50,0	6	20,0	3	10,0	30	100,0
Malzeme ve modele uygun olarak pastal planı hazırlama	6	20,0	16	53,3	5	16,7	3	10,0	30	100,0
Dikim planını üretim sırasında işlenecek işlem basamaklarına ve kullanılacak araç gereçlere uygun olarak hazırlama	6	20,0	15	50,0	6	20,0	3	10,0	30	100,0
Ürüne ait maliyet tablosunu hazırlama	7	23,3	17	56,7	4	13,3	2	6,7	30	100,0

Beceri düzeyindeki tasarımcı yeterlikleri ile ilgili modelhane bölümünden sorumlu kişilerin görüşlerinin yer aldığı Tablo 25'e göre tasarımcıların %87'sinin üretim için tasarımlar arasından model seçme, %83'ünün tasarımlarında eski uygarlıklardan yararlanma ve tasarım aşamalarında kullanılan makine- araçları kullanma, %80'inin giysiye uygun kumaş- malzeme ve süsleme teknikleri kullanma, temel kalıp hazırlama ve model uygulama, maliyet tablosu hazırlama, %78'inin renk- hikaye panosu hazırlama, %77'sinin esin kaynağı seçme ve özgün tasarımlar yapma, %75'inin prototip üzerinde düzeltmeler yapma ve bunları kalıba aktarma, %73'ünün pastal planı hazırlama, %70'inin serileştirme yapma ve dikim planı hazırlama ile ilgili becerilere sahip olduğu görülmektedir.

Diğer bir ifadeyle modelhaneden sorumlu kişilerin görüşlerine göre işletmelerde çalışan tasarımcıların %78'inin tasarım sürecinde yürütülen çalışmalarla ilgili beceri düzeyinde yeterliklere sahip olduğu Tablo 25'teki verilerden anlaşılmaktadır.

İşletmelerin piyasa araştırması, malzeme seçimi ve kalıp hazırlanması ile ilgili beceri düzeyindeki beklentilerinin tasarımcı tarafından karşılandığı görülmektedir. Aynı zamanda Tablo13'de işe alım sırasında aranılan ilk beş özellik arasında olan mesleki deneyime ve yaratıcılığa Tablo 25'teki veriler tasarımcıların sahip olduklarının kanıtı olarak görülmektedir. Meslek yüksek okullarının, özel tasarım kurslarının ve fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olan tasarımcıların tasarım sürecinde yer alan çalışmaları uygulama becerisine sahip oldukları bunda okullarda verilen eğitimin yanı sıra işletmelerde sunulan imkanların ve gerektiğinde sunulan eğitim imkanlarının da etkili olduğu düşünülebilir.

Alandaki genel kanıya göre giysi tasarımı yapan kişilerin; çizim, kalıp, üretim bilgi ve becerisi, özgün fikirler üreterek bunlara kalıba dönüştürebilmesi, uygun teknolojiler kullanarak üretimi planlaması ve yürütebilmesi gerekmektedir.

4.5.22. İşletmelerde Çalışan Moda Tasarımcılarının Alana Yönelik Tutum Düzeyindeki Yeterlilikleri İle İlgili Modelhane Sorumlusunun Görüşleri

İşletmelerde çalışan moda tasarımcılarının alana yönelik tutum düzeyindeki yeterlilikleri ile ilgili modelhane sorumlusunun görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 26'da sunulmuştur.

TABLO 26

İŞLETMELERDE ÇALIŞAN MODA TASARIMCILARININ

ALANA YÖNELİK TUTUM DÜZEYİNDEKİ YETERLİLİKLERİ

İLE İLGİLİ MODELHANE SORUMLUSUNUN GÖRÜŞLERİ

MODA TASARIMCISININ TAŞIMASI GEREKEN ALAN YETERLİLİKLERİ	Fazlasıyla taşıyor		Taşıyor		Kısmen taşıyor		Taşımıyor		TOPLAM	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
Yapılan işe uygun araç- gereç belirlemeye özen gösterme	6	20,0	18	60,0	5	16,7	1	3,3	30	100,0
Alana yönelik bilgilerini geliştirmek için araştırmaya zaman ayırma	6	20,0	17	56,7	7	23,3	-	-	30	100,0
Kaynakları takip etmenin önemini benimseme	8	26,7	16	53,3	6	20,0	-	-	30	100,0
Renk ve Hikaye panosu hazırlamak için kaynak ve materyal toplamının önemine inanma	7	23,3	18	60,0	3	10,0	2	6,7	30	100,0
Pazara, hedef kitleye ve modaya uygun özgün tasarımlar yapmaya çaba harcama	8	26,7	15	50,0	7	23,3	-	-	30	100,0
Tasarım sürecinde gerekli makine ve araçları kullanabilmenin üretim için önemine inanma	7	23,3	18	60,0	5	16,7	-	-	30	100,0
Yapılan çalışmalarda görev almaya istekli olma	7	23,3	16	53,3	6	20,0	1	3,3	30	100,0
Çalışmalarıyla ilgili eleştirilere açık olma	5	16,7	18	60,0	7	23,3	-	-	30	100,0
Çalışmanın verimliliği için ekip içinde görev almanın önemini takdir etme	7	23,3	18	60,0	5	16,7	-	-	30	100,0
Çalışma arkadaşlarına ve üstlerine karşı insan ilişkilerine özen gösterme	6	20,0	21	70,0	1	3,3	2	6,7	30	100,0

Tablo26 incelendiğinde modelhaneden sorumlu kişilerin görüşlerine göre tasarımcıların %80'i alanlarıyla ilgili araştırmaları yapmak ve çalışmalarını yürütmek için çaba harcamakta aynı zamanda da özen göstermekte bunun yanı sıra tasarımcıların %82'sinin de çalışma arkadaşlarıyla uyumlu çalışmalarını ilgili eleştirilere açık olma, çalışmalarda görev alama ve insan ilişkilerine özen gösterme gibi yeterliklere de sahip olduğu elde edilen veriler arasında yer almaktadır.

Tasarımcının alanında bilgi ve becerilere sahip olması kadar bunları kullanabilmek ve geliştirebilmek için gerekli ilgi ve tutumlara, grupta çalışma yeterliklerine sahip olması tasarım sürecini yürüten ekibin verimini dolayısıyla da işin kalitesini büyük ölçüde etkilemektedir. Ekip çalışmasına uyumluluk, insan ilişkileri ve alana yönelik ilgi-tutumların araştırmada elde edilen diğer verilere göre de işletmeler tarafından tasarımcı da aranılan ilk beş özellik arasında yer alması ve Tablo 20'ye göre işletmelerin beklentileri arasında yer alması bu özelliklerin de en az alana yönelik bilgi ve becerilere sahip olmak kadar önemli olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM V

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. SONUÇLAR

Bu alt bölümde“ Moda Tasarımı Programlarında Tasarımcıya Kazandırılan Yeterliklerin Hazır Giyim Sektörünün Beklentilerini Karşılama Düzeyinin İncelenmesi” amacıyla yapılan araştırmada görüşleri alınan uzmanların ve model haneden sorumlu kişilerin görüşlerine dayalı olarak elde edilen bulgulara göre ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

- Uzmanlara göre; hazır giyim işletmelerinde çalışacak tasarımcılar alanlarıyla ilgili giriş bilgilerine ve ürünün tasarım araştırmalarından üretimine kadar gerekli bilgi ve beceri düzeyindeki yeterliklere sahip olmalıdır. Ayrıca tasarımcı alanına ve çalışma ortamına yönelik ilgi ve tutum düzeyinde yeterlikleri de taşınmalıdır.
- Araştırmaya katılan işletmelerin büyük bir çoğunluğunun modelhane bölümünde moda tasarımcısı çalışmaktadır. Moda tasarımcısının bulunmadığı işletmelerde ise modelistler ve stilistler tasarımcının görev alanına giren çalışmaları yürütmektedir.
- İşletmelerin işe alırken tasarımcıda aradıkları özelliklerin başında mesleki deneyim , yaratıcılık ve ekip çalışmasına uyumluluk gelmektedir. İşletmeler bu

özelliklere sahip tasarımcıları istihdam ederken öncelikle sektör içinde çalışanlara yönelik tavsiyeleri ve verilen ilanları dikkate almaktadır.

- İşletmelerin tasarım sürecinde yer alan tüm tasarım aşamalarını kendi yapısına ve çalışma koşullarına uyarlayarak yürüttükleri sonucuna ulaşılmıştır.
- İşletmeler tasarım sürecinde kalıp hazırlarken tasarımcıdan modelleri doğru analiz ederek hızlı ve hatasız kalıp hazırlamasının yanı sıra tüketici kitlenin özelliklerini ve işletmenin isteklerini göz önünde bulundurmasını beklemektedir. Buna bağlı olarak tasarımcıların kalıp hazırlama sürecinde gerekli bilgi ve becerilere sahip olmasının, işletmeler için önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- Kullanılan kumaşlarla- malzemelerin; fiziksel- kimyasal özelliklerini tanınmasının yanında, kullanım alanına ve birbirine uygun seçebilmesi için gerekli bilgi ve becerileri taşıması üretimin kalitesini ve maliyetini etkileyeceği için işletmelerin tasarımcılardan bu özelliklere sahip olmasını beklediği görülmektedir.
- İşletmelerce; tasarım sürecinde yürütülen çalışmaların verimli bir şekilde yürütülmesinde ve ürünün kalitesin yükseltilmesinde tasarımcıların bilgi- beceri yeterliği kadar insan ilişkileri ile alana yönelik ilgi ve tutumlara sahip olmasının gerekli olduğu düşünülmektedir. Tasarımcılardan beklentileri arasında yer alması ve işe alırken bu kriterlerin ön planda tutulması insan ilişkileri ile alana yönelik ilgi ve tutumların işletmeler için önemli olduğu sonucuna varılmıştır.
- İşletmeler; tasarımcının fuarları-defileleri izleyerek ve kayakları takip ederek alanıyla ilgili yenilikleri, trendleri görmesinin özgün modeller çizebilmesi ve yaratıcılığının gelişmesi için önemli olduğunu düşünmektedirler. İşletmelerin sadece alanlarıyla ilgili etkinlikleri ve kaynakları takip etmesini sağlamanın

yanında kültürel ve sosyal etkiliklerin de yaratıcılığın desteklenmesinde etkili olabileceğini göz ardı ettikleri düşünülmektedir.

- İşletmelerde büyük bir çoğunluğunu Meslek Yüksekokullarının, Özel Tasarım Kurslarının ve Fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olanların oluşturduğu tasarımcıların araştırmadan üretime kadar tüm tasarım süreciyle ilgili bilgi ve beceri düzeyindeki yeterlikleri taşıdıkları aynı zamanda alanlarıyla ilgili çalışmaları yapma, kaynakları takip etme ve grup çalışmalarına uyum sağlama gibi ilgi-tutum düzeyindeki yeterliklere de sahip oldukları görülmektedir.
- İşletmelerin tasarımcıları işe alırken mesleki deneyimine ve sektörden gelen tavsiyelere öncelik verirken çok azı mezun olduğu okula dikkat etmektedir. Bunun yanında işletmelerde çalışan tasarımcıların büyük bir çoğunluğunu Meslek Yüksekokullarının, Özel Tasarım Kurslarının ve Fakültelerin ilgili bölümlerinden mezun olanların oluşturması tasarım süreciyle ilgili bilgi- beceri ve ilgi-tutum düzeyindeki yeterlikleri taşıyor olmaların da mezun oldukları okullarda aldıkları eğitim kadar sektörde çalışmış olmalarının da etkisi olduğu düşünülmektedir.

5.2. ÖNERİLER

Bu alt bölümde“ Moda Tasarımı Programlarında Tasarımcıya Kazandırılan Yeterliklerin Hazır Giyim Sektörünün Beklentilerini Karşılama Düzeyinin İncelenmesini” amacıyla yapılan araştırmada görüşleri alınan uzmanların ve model haneden sorumlu kişilerin görüşlerine dayalı olarak elde edilen bulgulardan ulaşılan sonuçlara göre; sektöre yönelik eğitim veren kurumlarda verilen eğitimin daha kaliteli olabilmesi ve sektörün tercih ettiği nitelikli insan gücünün yetiştirilerek istihdam edilmesinin sağlanabilmesi için öneriler sunulmuştur.

- Moda tasarımcısında bulunması gereken yeterliklerin belirlenerek eğitim programlarının düzenlenmesi ve sektördeki değişikliklere göre güncellenmesi gerekmektedir.
- Moda tasarımcısının yeterliklerinin belirlenmesi aşamasında eğitimcilerin yanı sıra hazır giyim sektöründe çalışmakta olan tasarımcıların, meslek odalarında görevli uzmanların, Sektörün içinde yer alan modacıların da görüşleri alınmalıdır.
- Dünyada ihracat payı gün geçtikçe artan hazır giyim sektörünün bunu koruması ve arttırması için çalışanlarının diğer ülkelerdekilerle rekabet edebilecek niteliklere sahip olması gerekmektedir.Bunun için diğer ülkelerde moda tasarımcılarında aranılan niteliklerin araştırılarak moda tasarımcısının sahip olması gereken yeterliklerin standartlaştırılarak listelenmesinde yararlanılmalıdır.
- Moda tasarımı eğitimi veren okullardaki eğitimcilerin ve öğrencilerin sektördeki gelişmeleri ve sektörün beklentilerini takip edebilmeleri için işletmelere yönelik araştırma gezileri düzenlenmelidir.Ayrıca sektörden

yöneticiler ve tasarımcılar okullara davet edilerek bilgi-alış verişi sağlanmalıdır.

- Öğrencilerin okullarda kazandıkları tasarım yeterliliklerini geliştirebilmeleri ve çalışma koşullarına uyarlayabilmeleri için yapılan stajların süreleri arttırılmalı, eğitimcilerin de bu süreci gözlemlemesi ve değerlendirmesi sağlanmalıdır.
- Sektörde çalışan tasarımcıların alanlarındaki gelişmeleri takip edebilmeleri ve sektörde öncelikli olan yaratıcı ürünler tasarlayabilmeleri için sunulan imkanlar arttırılmalıdır. Bunun içinde kurumlar arası işbirliği ile ulusal ve uluslar arası projeler geliştirilerek tasarımcılar alanlarıyla ilgili etkinlikleri izleme ve kaynakları takip etmenin yanında alan dışı etkinliklere de yönlendirilmelidirler.

KAYNAKÇA

- ALKAN, Cevat ve Diğerleri. (2001). **Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları**. Ankara: Nobel Yayınları
- AYDIN, S. ve G.E. ÇAKAR. (1993). **Çağdaş Giysi Tasarımında Öge ve Prensipler**. 1.Türkiye Hazır Giyim ve Konferans Kongresi, İTKİB, İstanbul.
- AYHAN, Fatma . (2002). **Hazır Giyim Sektörünün İhtiyaçları Doğrultusunda Giyim Öğretmenliği Programlarının İncelenmesi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ,Yüksek Lisans Tezi.
- BAYSAL, Müjgan . (1995) **Hazır Giyim Sanayinde Kalıp ve Ürün Ölçülerinin Karşılaştırılması**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- BAŞER, Güngör. (1990). **Tekstil Sanayinin Sorunları ve Çözüm Önerileri**. Türk Tekstil Sanayisinin Yapısı ve İhracatta Karşılaşılan Güçlükler Semineri.
- BALCI, S. (1992). *YÖK I. Endüstriyel Eğitim Projesinin Meslek Yüksekokullarına Getirdiği Katkılar*. **Eğitim Dergisi**. Ocak.
- BULGUN, Yazgan. (2000). *Moda Tasarımında Renkler*. **Konfeksiyon & Teknik Dergisi**. Ocak.
- BÖLÜKBAŞI, Arzu. (2004). **Kız Teknik Öğretim Okulları Tekstil-Konfeksiyon Alanı Öğretim Programlarında Kazandırılan Teknik Bilgi ve Becerilerin İş Hayatındaki Uygulamalarla Tutarlılığı**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

ÇOBAN, Nurgül. (1995). **Türk Hazır Giyim Sanayinin Teknolojik Düzeyi ve Gelişen Teknolojinin Verimliliğe Etkisi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

ÇİVİTÇİ, Şule. (2002). **Moda Pazarlama**. Ankara: Asil yayınları.

DİNLEYİCİ, Tuğba. (2004). **Hazır Giyim İşletmelerinde Ürün Geliştirme Bölümleri Ve Bu Bölümde Çalışan Personelin Eğitimi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

DOĞAR, Mehmet. (1987). *Eğitimde verimlilik. Tekstil Teknik Dergisi*. (25)

DOĞAN, Hıfzı ve Diğerleri. (1997). **Okul Sanayi İlişkileri**. Ankara. Önder Matbaacılık.

DORUK, Birsen. (1980). **Temel Dizayn Öğretim Programlarını Geliştirme Üzerine Bir Çalışma**. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul.

ERAY, FATMA ve Şule ÇİVİTÇİ. (2000). *Giyside Kullanılan Renklerin İnsan Üzerindeki Psikolojik Etkileri*. **Mesleki Eğitim Dergisi**. 2(1): 63-72.

EROL, Şengül. (2002). **Ankara Hazır Giyim İşletmelerindeki Personel Yetiştirme- Geliştirme Eğitimi Faaliyetlerinin İncelenmesi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

FER, Seval. (1998) . **Hazır Giyim Endüstrisinde Modelist, Makastar, Makineci ve Ütücü Mesleklerinde Çalışan İşgücünün Mesleki Yeterliklerinin Belirlenmesi ve Yeterliklere Dayalı Bir Program Modeli**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

GIACOBELLO, J. Choosing. (2000). **A Career In The Fashion Industry**. The Rosen Publishing Group. New York.

GÜMÜŞ B. Ümit. (1995). **Uluslar arası Pazarlar İçin Üretim Yapan Türk Hazır Giyim İşletmelerinde moda Tasarımı Çalışmalarının Sektörel Olarak İncelenmesine İlişkin Bir Araştırma**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

GÜRCAN, Kevser. (2001). **Hazır Giyim Sanayi Yöneticilerinin Meslek Yüksekokulları Moda-Konfeksiyon Programı Mezunlarının Mesleki Yeterlilikleri Hakkındaki Görüşleri**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi.

GÜRGÜÇ, Selami. (1994). *Hazır Giyim Ve Konfeksiyonda Örgütsel Yapı*. **Çağın Tekstil Dergisi**, (39),5-6.

GÜRAK, Hasan. (2000). *Verimlilik Artışları ve Eğitim- Yaratıcı İnsan Kaynakları İlişkisi*. **Verimlilik Dergisi**. (3)

HAKKO, Cem .(1992). **Moda Olgusu**. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Vakko Yayınları, İstanbul.

KADAK, Şelale. (1994). **Türkiye'yi Dünyaya Tanıtan Markalar**. İstanbul. Sabah Gazetesi, 11 Aralık

KUTLU, Nurcan. (2001). **Hazır Giyim İşletmelerinde Tasarım Sürecine Yönelik Bir Araştırma**. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi).

KURU, Songül ve Meral KORKMAZ. (2006). *Meslek Yüksekokulu Hazır Giyim Programı Öğrencilerinin Meslek Stajlarındaki Yeterliliğin Akademik Personel Açısından Değerlendirilmesi. Tekstil Konfeksiyon Teknolojisi Dergisi.* (45)

METE, Fatma. (1999). *Giyim Sanayinde Bilgisayar Destekli Moda Tasarımı. Konfeksiyon&Teknik Dergisi.* Eylül.

ÖNEN, Süheyla. (2002). **Meslek ıve Teknik Ortaöğretim Kurumlarının Tekstil-Konfeksiyon Bölümü Mezunlarının Mesleki Yeterlilikleri ile ilgili Meslek Dersi Öğretmenlerinin Düşünceleri.** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi).

ÖRÜN, Nedim. (2006). *Hazır Giyimde Hızlı Olan Kazanacak,Tasarım Öne Çıkacak. Dünya Tekstil.* İstanbul

PAK, Saadet. (1996). **Üniversitelerde Giyim, Hazır Giyim, Moda Konfeksiyon Bölümü Mezunlarının Hazır Giyim İşletmelerindeki Yeterliliklerine İlişkin Bir Araştırma.** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.(Yüksek Lisans Tezi).

SALDIRAY, Beyhan. (1984). **Tekstil Endüstrisi İçindeki Konumunu Belirlerken Tasarımcının anlaşılmasının Gerekliliği.** TMMOB Odası Ulusal Teknik Sempozyumu 26-30 Kasım, Yayın No: 113. Bursa

SAYINALP, Meliha. (1997). **Kız Teknik Öğretim Kurumlarında Moda Tasarımı Eğitiminin Sektörel Bazda İncelenmesi.** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi

SEVİM, Ümit. (2002). **Türk Hazır Giyim Sanayinin İhracat İmkanları**. Ankara:Dış Ticaret Müsteşarlığı. İhracat Geliştirme Etüt Merkezi. Uzmanlık Tezi.

SEZER, H., F. BİLGİN ve A. KAYAOĞLU. (1989). **Hazır Giyim Üretimi**. Ankara.

SEZGİN, İ.(1987). **Becerili İnsan gücünün Yetiştirilmesi**. Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.(Doçentlik Tezi).

SEZGİN,Ş, N, ÖNLÜ .(1992). *Tekstilde Tasarım Olgusu*. **Tekstil ve Mühendis Dergisi**. Nisan: 84

ŞENER, Fatma. (1995). **Kadınların Vücut Özelliklerine Göre uygun Kalıp Çiziminde Bir Yöntem Geliştirme**. Ankara.: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi).

ŞENER, Fatma ve Nurcan KUTLU. (2002). *Küçük ve Orta Ölçekli Hazır Giyim İşletmelerinde Tasarım Sürecine Yönelik Bir Araştırma*. **Konfeksiyon Teknik Dergisi**. (6)

ŞİŞMAN, Selma. (2002). **Hazır Giyim Sektöründe ki İnsan Gücünün Eğitim İhtiyacı Üzerine Araştırma**. Ankara

TANSOY, Y., T. Vural, S.AĞAÇ. (1994). *Özgün Giysi Tasarımında Temel İşlemler ve Örnek Bir Çalışma*. **Tekstil ve Konfeksiyon Dergisi**. Haziran.

TANSOY, Yüksel (1994). **Giyim Tasarımı Ders Notları**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

TEZCAN, İ. (1991). *Hazır Giyimde Teknik Eğitim. Tekstil ve Konfeksiyon Dergisi*. Şubat.

TIRPANALAN, M. (1984). **Mesleki Eğitim Fakültesi Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatı Öğrencilerinin Giyim Teknikleri ve Üretim Dersinde Giysi Tasarımı İşlemlerini Gerçekleştirme Düzeyleri**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yüksek Lisans Tezi).

ÜRETEN, Sevinç. (1997).**Üretim İşlemler Yönetimi-Stratejik Kararlar ve Karar Modelleri**. Ankara

VURAL, T.B. (1993). *Türkiye'nin Hazır Giyim İhracat Kapasitesi. Tekstil ve Konfeksiyon Dergisi*. Mayıs.

VURAL, T. (1994). **Türk Hazır Giyim Ürünlerinde Marka İmajı Oluşturmanın Önemi ve Firmaların Bu Konuda Hazır Bulunuşluluk Düzeyinin Saptanmasına İlişkin Bir Araştırma**. Ankara.

WALSH, V. R .ROY, M. Bruce, and s. POTTER. (1992). **Winning By Design**. Blackwell Publishers. Oxford.

YAKARTEPE, Mehmet ve Zerrin YAKARTEPE. (1993). *Konfeksiyon Teknoloji Ansiklopedisi*. Cilt: 1, T.K.A.M. İstanbul.

YURDAKUL, Soner. (1999). **Orta ve Büyük Ölçekli Hazır Giyim İşletmelerinin Toplam Kalite Yönetimi Felsefesine Yaklaşımları ve Hazır Bulunuşluluk Düzeyini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

YÜKSEL, Öznur ve Diğerleri. (1999). **Hazır Giyim Üreticilerini Ekolojik Tekstil ve Hazır Giyim Üretimine Yaklaşımları.**

YÜKSEL, Hatice. (2005). **Türk Hazır Giyim Sektörü ile Mesleki Eğitim Veren Kurumlar Arasındaki Beklentilerin Değerlendirilmesi.** Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

www.foreigntrade.gov.tr

2005

www.gazi.edu.tr

2006

www.osym.gov.tr

2005

EKLER

- Ek.1** Anadolu Kültür ve Eēitim Vakfı Anadolu Bil MYO alan programı
- Ek.2.** Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Bölümü Moda Giyim Tasarımı Alan Programı
- EK.3.** Gazi Üniversitesi Mesleki Eēitim Fakültesi Moda Tasarımı Eēitimi Bilim Dalı Programı
- Ek.4.** Gazi Üniversitesi Mesleki Eēitim Fakültesi Moda Tasarımı Eēitimi Bilim Dalı tasarımcı yeterlikleri belirme  alışmaları
- Ek.5.** Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölüm programı
- Ek.6.** Yedi Tepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölüm Programı
- Ek.7.** Gazi Üniversitesi Beypazarı Meslek Yüksekokulu Moda ve Tekstil Tasarımı Programı
- Ek.8.**  zel Mediha Yener Giyim Sanayi Stil, Model, Kalıp Kursu Moda Tasarımı Kurs Programı
- Ek.9.** Türkiye İş Kurumu (İşKUR) Moda Tasarımı Teknisyeni Görev Tanımlaması
- Ek.10.** İşletme Anket Formu
- Ek.11.** Moda Tasarımcısı Yeterliklerini Belirleme Form

EK : 1

**ANADOLU KÜLTÜR
VE
EĞİTİM VAKFI
ANADOLU BİL
MESLEK YÜKSEK OKULU**

MODA VE TEKSTİL TASARIM

Tekstil ve konfeksiyon sanayi uluslararası standartlarda yaptığı üretimle kendini kanıtlamış ve giderek markasını, modasını oluşturma yoluna girmiştir. Zorlu rekabete dayanan üretimin ve pazarlamanın yürütülmesi için, sektör estetik ve teknolojik eğitimi birlikte ele almış olup, sistemi oluşturmak için ticareti bilen eleman açığını kapatmak zorundadır.

Uzun yıllardan beri tekstil sektörü işgücünün niteliği açısından pek çok yakınmaya neden olan bir sektördür. Bu aynı zamanda kaliteli üretimin yanı sıra verimli çalışmayı da önleyen bir durum olagelmıştır. Buna ek olarak sektörde eğitilmiş personellerin çok az olması personel devamlılığına da sekte vurmakta, çalışanların bir şirketten diğerine durmadan sirkülasyonuna sebebiyet vermektedir. Bu durumda şirketler süreç içerisinde istikrarsız bir grafik çizmektedirler.

Bunun sonucunda sektör büyük bir kaos yaşamakta, yaşanan sıkıntılar doğrudan sektörün verimliliğine yansırken, elbette ki bundan ulusal ekonomide büyük zarar görmektedir. Programın açılmasıyla sektörde bu güne kadar görülmeyen eğitilmiş personeller profesyonel bir biçimde şirketlerini optimal seviyeye çekmeye uğraşacaklardır. Bunlar sayesinde işyeri ve çalışan sadakati karşılıklı olarak gelişecek, bu sayede de stabil kalan şirketler düzenli olarak ekonomiye reel katkılarını sunarken, sektörün kontrolü daha kolaylaşacaktır. Bunun sonucunda da kontrol dışılık ortadan kalkacaktır.

Moda ve Tekstil Tasarımı bölümü sektörde görülen eğitilmiş işgücü açığını ortadan kaldıracaktır. Bu sayede eğitilmiş insanların sektöre girişi kolaylaşacaktır ki sektörün devamlılığı ve başarısı için bu zorunludur. Buna ek olarak Türkiye'nin son yıllarda üzerine yapışmış olan "Fasoncu ülke" tabiri de marka yaratan ve geliştiren bu eğitilmiş insanların sektöre girmeleriyle son bulacaktır.

**MODA VE TEKSTİL TASARIM
PROGRAMI
DERS İÇERİKLERİ**

Türk Dili-I (2+0) 2

Dil Nedir? / Türk Dilinin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri / Türk Dilinin Gelişmesi, Tarihi Evreleri ve Yayılma Alanları / Türkçe'nin Ses Özellikleri ve Ses Bilgisi ile İlgili Kurallar / Türkçe Kelimelerde Vurgu / İmla Kuralları / Noktalama İşaretleri / Kelimeler / Kelime Tahlili / Cümleler, Cümle Unsurları, Cümle Tahlili

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I (2+0) 2

Kavramların Açıklanması / Osmanlı İmparatorluğu'nun Çöküşü ve Bunun Nedenleri / Mondros Mütarekesi'nden Başlayarak Mustafa Kemal'in Anadolu'daki Çabaları ve Ulusal Mücadele / Devrimler (öncü devrimler ve gelişen devrimler olarak) iki grup içinde incelenmekte ve günümüzdeki sonuçları ele alınmaktadır.

Grafik-I (0+1) 1

Bu dersin içeriğini önemli dönemler ve akımlar çerçevesinde mimarlık, resim, heykel gibi dallarda verilen temel bilgiler oluşturur. Öğrencilerin estetik bir bakış açısına sahip olabilmeleri için özellikle resim, mimari ve sanat tarihi disiplinlerinin iletişim alanındaki yeri ve önemi üzerinde durulmaktadır.

Yabancı Dil-I (4+0) 4

Başlangıç düzeyinde İngilizce öğretimi esas alınmaktadır. Ders, öğrencilerin dinleme-anlama, konuşma, okuma ve yazma becerileri geliştirilir. Bu doğrultuda, İngilizce'nin temel dil bilgisi kuralları kavratılır, anadili İngilizce olan birisiyle iletişimi sağlayacak düzeyde sözcük öğretmek

Bilgisayar-I (1+1) 2

Bilgisayar Teknolojileri Temel Kavramları/ İşletim Sistemleri (Win2000) /Bilgisayar Ağları/ Bir Programlama Dili (Pascal,C,...)/ Algoritma ve Akış Diyagramları/ Veri".

Matematik (2+1) 3

Öğrenciye ders kapsamındaki konuları verimli bir şekilde öğretmek gerekli ve yeterli matematik temeli oluşturmak, meslek derslerindeki matematik

konularını daha iyi anlamasını ve öğrendiği matematik konularını mesleğinde kullanmasını sağlamak.

Temel Sanat Eğitimi-I (1+2) 2

Temel Sanat Eğitimi ile, öğrencilerin çizim serbestliği kazanmaları, nesnelerin objektif görünümlerini algılama ve canlandırma duyguları güçlenir. Çizim renk ile bütünleşir, reel ve sanal renklendirme yapımları sağlanır. Öğrencilerin illüstrasyon yetenekleri ön plana çıkarılır. Çalışmalarında görsel algılarının gelişmelerini sağlamak amacıyla kompozisyon ilkeleri anlatılır.

Genel Tekstil Teknolojisi-I (3+0) 3

Moda ve Tekstil Tasarımı eğitiminin bilgi tabanı tekstildir. Tekstil ve Konfeksiyon sanayinde kullanılan hammaddelerin (pamuk, yün, sentetik ve yapay lifler) elde edilmeleri, işlenmesinde kullanılan teknolojiler, kalite standartları ve kalite kontrol yöntemleri işlenir.

Konfeksiyon Teknolojisi-I (2+0) 2

Konfeksiyon Sanayinin genel durumu, üretim aşamaları ve yöntemleri görsel araçlar desteğinde verilir. Sanayinin üretim yöntemi ve tarzı güncel sayısal değerler ve örneklerle verilir. Ç pazardaki tercihler, dış yatırımlar, ithalat ve ihracattaki durum tartışılır. Temel kalıp – beden ilişkisi, ölçü sistemleri. Temel kalıp çıkarma. Temel kalıp üzerinde etek, pantolon elbise, bluz uygulamaları çizdirilir.

Moda Teknolojisi (1+2) 3

Renk, moda ya bağlı renk değişimleri verilir. Renk malzeme ilişkisi araştırılır. Color Indeks ve kartlarla renk canlandırılması ve çeşitli renk kompozisyonları yaptırılır Ölçü oranın önemi, model hareketlerini inceleyerek ölçü alma ve yerleştirerek silüete model giydirme yöntemleri verilir.

Grafik-II (0+1) 0

Bu dersin içeriğini önemli dönemler ve akımlar çerçevesinde mimarlık, resim, heykel gibi dallarda verilen temel bilgiler oluşturur. Öğrencilerin estetik bir bakış açısına sahip olabilmeleri için özellikle resim, mimari ve sanat tarihi disiplinlerinin iletişim alanındaki yeri ve önemi üzerinde durulmaktadır.

Yabancı Dil-II (4+0) 4

Öğrencilerin dinleme-anlama, konuşma, okuma ve yazma becerileri geliştirilerek, asgari

düzeyde anadili İngilizce olan birisiyle iletişimi sağlayacak düzeye getirilir.

Bilgisayar-II (1+1) 2

Bilgisayar Teknolojileri Temel Kavramları/İşletim Sistemleri (Win2000) /Bilgisayar Ağları/ Bir Programlama Dili (Pascal,C,...) /Algoritma ve Akış Diyagramları/ Veri Yapıları/Dosyalama Sistemleri.

Temel Sanat Eğitimi-II (1+1) 2

Nokta, çizgi, hacmi kullanarak iki ve üç boyutta tasarımlar yapma, cisimlerin ve geometrik boyutların birbirleri ile ilişkisi araştırılır. Öğrencilere çok boyutlu tasarım yapma serbestliği verilir. Doku, perspektif ve strüktür (iç yapı-dış yapı) konuları, teorikte olduğu gibi doğadan da yararlanılarak uygulamalı hale dönüştürülür.

Teknik Resim (1+1) 2

Giysilerden moda resmi çalışmaları olan etek, pantolon, ceket, manto-mont-kaban ölçü ve oranları dikkate alınarak tüm detayları ile teknik çizimleri uygulanır. Giyim çeşitlerine göre teknik çizimler yaptırılır.

Dokuma Teknolojisi (1+1) 2

Dokuma makinelerinin tanımı ve sınıflandırılması, çalışma prensipleri. Dokuma makinelerinin seçiminde dikkat edilecek noktalar. Dokuma analizi yapılır. Renk –desen –doku yönüyle zenginlik ve çeşitlilik gösteren geleneksel ve yöresel tekstiller teknik ve estetik açıdan incelenir. Güncel moda ya uyarlama yapılır. Serbest desen tasarımları yaptırılır. Katalogta toplanır, bilgisayara kaydedilir.

Örme Teknolojisi (1+1) 2

Örme makinelerinin tanıtılması. Örme kumaşların özelliklerinin konfeksiyon açısından incelenmesi. Üstünlükleri ve tercih edilme nedenleri. Örme teknolojisi, örmeye doku çeşitleri, örgüler ve desenler üzerinde durulur. Serbest desen tasarımları yaptırılır. Katalog da toplanır, bilgisayara kaydedilir.

Konfeksiyon Teknolojisi-II (1+1) 2

Bilgisayarda temel kalıp üzerinde elbise, etek, bluz, pantolon kalıp uygulamaları yapılır. Parça maliyeti hesaplanır. Konfeksiyon sektöründe kullanılan yardımcı malzemeler tanıtılır, özellikleri incelenir. Etiketler ve etiket teknolojisi incelenir. Üretime başlama aşamasından itibaren, kalite üzerinde durulur. Model uygulanmış etek, tişört,

pantolon kalıplarını serileştirilmesi ve pastal kalıplarını hazırlayabilme. Asimetri ve drape model uygulama çalışması yapılır.

Baskı Teknolojisi (1+1) 2

Baskı teknolojisi hakkında genel bilgi. Desen, renk, doku analizi yapılır. Desen tasarımları yapılarak raport sistemine uygun baskıya hazır hale getirilir. Çalışmalar bir katalogda toplanır ,bilgisayara kaydedilir.

Bilgisayarda Desen Kalıp Hazırlama Teknikleri (1+1) 2

Bilgisayarda desen ve programları kullanılarak doku , örme ve baskı tekniklerine uygun desen çalışmaları yapılır. Renk-desen-doku tasarımı yapılarak özgün çalışmalar tasarlanır, değerlendirilir ve bilgisayar sistemine yüklenir.

Tekstil Tasarım -I (1+2) 3

Çok çeşitli malzeme ve yardımcı malzeme,çeşitli tekstil ürünleri ile her çeşit giyside yaratıcılık,orijinallik ve moda öncülüğü denemeleri yapılır. Estetik ön planda tutularak yaratıcılık teşvik edilir. Temel amaç olan üretim gözden uzak tutulmadan , müzeler, kültür değerleri, basılı kaynaklardan yararlanılır,ancak kopyacılığa izin verilmez.

Moda Tasarımı-I (1+2) 3

Canlı model üzerinde çeşitli çalışmalar. Giysi tasarımları, stilizasyon çalışmaları yapılır. Erkek Kadın dış giyiminde moda akımları görsel arşivlerden incelenir. Kumaş, mevsim ve moda ilişkilendirmeleri, katalog hazırlatılarak incelenir.

Bilgisayarda Moda Tasarım-I (1+2) 3

Bilgisayar programları kullanılarak seçilen tema doğrultusunda giysi koleksiyonu proje çalışması yapılır. Projenin teması incelenir,rapor hazırlanarak değerlendirilir.

Bilgisayarda Tekstil Tasarım-I (1+2) 3

Bilgisayar Programları kullanılarak doku ve örgülere bağlı desen tasarımı yapılır. Renk-desen-doku tasarımı yapılan özgün çalışmalar şablon tezgahlarında dokunur .

Aksesuar Tasarım (1+2) 3

Giysilerde kullanılan süsleme araçları ve aksesuar çalışmaları yapılır. kullanılan malzemeler.

EKO Standartları ve kalite ön planda tutularak aksesuar tasarımı uygulama çalışmaları ve yaratıcılığı geliştirme çalışmaları yapılır.

Mesleki İngilizce-I (2+2) 4

Yabancı dili iş hayatında doğru kelime ve ifadeleri kullanarak, doğru telaffuz ile konuşabilme. Mesleği ile ilgili konularda daha ileri düzeyde yabancı dilde dinlediğini anlayabilme. Mesleği ile ilgili gerekli konularda yazışmalar yapabileme.

SEÇMELİ DERSLER

Haute Couture (0+2) 2

Kişiyeye özel giyim uygulamaları yapılır.

İç Mekan Tekstilleri (0+2) 2

Ev dekorasyon malzemeleri, tekne tekstilleri, teknik tekstiller. Serbest renk desen doku tasarımları yaptırılır ve katalog hazırlanır.

Bilgisayarda Desen Tasarım (0+2) 2

Bilgisayar ortamında tasarım uygulamaları. Minyatür Tezgahlarda çeşitli kumaş dokuma uygulamaları. Bilgisayar ortamında koplike kumaş ve baskı tasarım ve uygulamaları yapılır.

Konfeksiyon Maliyet Hesaplar

Maliyet ve maliyet muhasebesi ile ilgili kavramlar. Maliyetleri oluşum yerlerine göre ayırabilmek. Konfeksiyon sektöründe kullanılan araç-gereç ,makineler, malzeme,işçilik hesaplarını ve birim maliyetlerini ve kontrollerini yapabilmek.

Stilistik Uygulamaları

Stilistikle ilgili temel kavram ve bilgileri öğrenme. Kreasyonu anlayabilme ve yeni kreasyonlar oluşturabilme.

Tekstil Tasarım -II (1+2)

Ana dokumalar ve örgüler. Renk efektleri. Kumaş tipleri. Üretim tipleri. Üretim planlaması. Kapasite analizi. Yükleme, Bilgisayara yüklenen kumaş tasarımlarının dokunması

Moda Tasarım-III (1+2) 3

Seçilen tema doğrultusunda Giysi,İplik,Kumaş tasarımları yapılarak koleksiyon hazırlanır. Projenin teması incelenir,rapor hazırlanarak değerlendirilir.

Bilgisayarda Moda Tasarım- II (1+2) 3

Bilgisayar programları kullanılarak model tasarımları geliştirilir. Program kullanılarak bir modelin renk varyasyonları oluşturulur. Bilgisayar ortamında koleksiyon hazırlanır ve sergilenir, akademisyenler, profesyoneller ve sanayicilerin değerlendirilmesine sunulur.

Bilgisayarda Tekstil Tasarım -II (1+2) 3

Bilgisayar ortamında tasarım uygulamaları. Minyatür Tezgahlarda çeşitli kumaş dokuma uygulamaları. Bilgisayar ortamında koplike kumaş tasarımları ve uygulamaları yapılır,değerlendirilir

İş ve Tasarım Hukuku (1+0) 1

Marka olmak. Patent hakkı. Taklit edilmeme hakkı. bilinmesi gereken hukuksal bilgiler.

Yönetim Teknikleri ve İletişim (1+0) 1

Müşteri profili. Müşteri ilişkileri. Yeni modeller. Genel kavramlar. Stratejik Pazarlama yönetimi, durum analizi. Yeni ürün geliştirmede yönetim. Reklam ve satış. Dağıtım programı ve dağıtım kanalları. E- Ticaret. Toplam kalite yönetimin temel kavramları.

Koleksiyon Hazırlama (1+2) 3

Bilgisayar ortamında tasarımlar yapılarak koleksiyon hazırlanır. Üretimi yapılır Defile ile değerlendirmeye sunulur.

Mesleki İngilizce-II (2+2) 4

Yabancı dili iş hayatında doğru kelime ve ifadeleri kullanarak anlaşılır bir şekilde konuşabilme. Mesleği ile ilgili konularda konuşulanı ve okuduğunu anlayabilme.

SEÇMELİ DERSLER

İç Mekan Tekstilleri (3 +0)

Büro, döşeme ve kaplama malzemeleri,sahne ,salon tekne tekstilleri, teknik tekstiller. Serbest renk desen doku tasarımları yaptırılır ve katalog hazırlanır.

Girişimcilik (2+0) 2

Girişimciliğin ekonomideki önemi ve katkıları. Küçük işletmelerin çeşitleri , işletme fonksiyonları. İşletmelerin sorunlarını tanıyabilme ,sorunları giderici çözüm önerileri sunabilme.

Bilgisayarda Kalıp Hazırlama Tekniği (0+2) 2

Bilgisayar ortamında tasarlanan giysilerin,kalıp çıkarma, kesim,dikim uygulamalarının yapılması. CAD Ortamında koleksiyon hazırlama, kalıpların çıkarılması ve dikilmesi. Her tür giyim konu olarak seçilebilir.

EK: 2

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ
TEKSTİL BÖLÜMÜ
MODA GİYİM TASARIMI PROGRAMI**

Tekstil Bölümü, Moda Giyim Tasarımı Programı, Türk Tekstil ve Giyim Endüstrisinin profesyonel moda tasarımcısı ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulmuştur. Bu programda görev alan akademik kadro ve dışarıdan görevlendirmeli öğretim görevlilerinin hemen hemen tamamı tecrübeli moda tasarımcılarından, konfeksiyon uzmanlarından, ürün geliştiricilerden ve hazır giyim teknolojistlerinden oluşmaktadır. Öğrencilerin eğitimi, çeşitli modaevlerine, tekstil ve hazır giyim firmalarına yapılan alan araştırmaları, teknik geziler, staj ve pratik çalışmalarla desteklenmektedir.

Dokuz Eylül Üniversitesi Moda Giyim Tasarımı Programında öğrenciler çeşitli kaynaklardan etkilenecek giysilerin nasıl tasarlandığını, ürün geliştirme ve skeçten giysiye yaratma aşamalarını uygulamalı öğrenirler. Moda illüstrasyon, kalıp hazırlama, moda sanatı ve tarihi, drapaj, kumaş bilgisi, dikim ve koleksiyon hazırlama vb dersler ağırlıklı olarak öğretilir.

Diğer taraftan bu programda öğrenciler GGT – Gerber Garment Technology – Artworks, ASSYST – AssyCAD and AssyLAY, vb. ileri CAD/CAM sistemleri ile bilgisayar destekli tasarım ve üretimi de öğrenirler. Son sınıfa gelen öğrenciler bayan giyimi, erkek giyimi, çocuk giyimi, iç giyim, abiye giyim gibi seçtikleri alanlardan birinde uzmanlaşırlar. Moda Giyim Tasarımı Programından mezun olan öğrenciler, Moda Giyim Endüstrisinde moda tasarımcısı, yardımcı moda tasarımcısı, stilist, ürün geliştirme uzmanı veya moda yöneticisi gibi pozisyonlarda çalışabilirler

DERS İÇERİKLERİ

**1. YIL
Zorunlu Dersler**

Temel Sanat Eğitimi

Eğitim; düşünce ve tasarımların iki boyutta anlatım yeteneği ve becerilerini kazandırmak amacıyla çizgi ve doku araştırmaları, uyum ilkeleri ve uygulamaları, yazı çeşitleri, imler ve simgeler, doğadan desen araştırmaları, modelden resim, geometrik düzen çalışmaları, renk kuramları ve değişik malzemelerle irdeleme ve uygulamaları içerir.

Genel Sanat Tarihi I

Eski çağlardan başlayarak, Mezopotamya, Mısır, Yunan ve Roma medeniyetlerinde sanat eserlerinin kronolojik bir düzen içinde tanıtılması ve karşılaştırmalar yapılarak çağlar arası bağların kurulması.

Tekstil Tarihi

Tarih boyunca kullanılan tekstil tekniklerinin irdelenmesi, kültürlere göre tekstil hareketleri, günümüz sanat akımlarıyla ilişkilendirme.

Temel Bilgi Teknolojileri

Bilgisayara giriş; hardware, software, bilgisayar işletim sistemlerinin tanıtımı, Windows tabanlı işletim sistemleri ve programları üzerinde uygulamalı çalışmaların yaptırılması.

Seçmeli Dersler**Tekstil Maddeleri**

Tekstil ürünlerinde kullanılan hammaddelerin sınıflandırılması, tanımlanması, fiziksel-kimyasal özellikleri, kullanım alanları, elde ediliş yöntemleri, tanıma özellikleri vb konularını kapsar.

Temel Giyim Bilgisi

Giysi tasarım detayları, temel ve modül bazında giyim uygulamaları, dikiş teknikleri ve uygulama alanlarını konu alır.

Tasarım Yöntemleri

Giyim Tasarımına giriş niteliğinde bir ders olup, temel renk armonileri, dokusal ve formasal çalışmalar ön planda tutularak tasarım prensipleri ve kriterleriyle temel tasarım konularına yönelik örnek ve uygulamaları içerir.

Kumaş Bilgisi

Kumaşın ve kumaş türlerinin tanımı, dokuma, örme ve diğer kumaş türlerinin genel özelliklerinin incelenmesi. Dokuma tekniği ve bu teknikle üretilen kumaşların incelenmesi. Dokuma kumaşlarda temel örgüler, tahar armür, tarak raporlarının hazırlanması, kumaş analizinin genel anlatımı. Örme kumaş yapıları ve örme kumaş üreten makinelerin tanınması. Atkı örmeciliği ve çözgü örmeciliği teknikleri ve bu tekniklerle üretilmiş kumaşların incelenmesi. Diğer tekniklerle üretilen kumaşların genel hatlarıyla anlatımı. Dokuma, örme ve diğer kumaş türlerinin kumaş örnekleriyle incelenmesi.

2. YIL Zorunlu Dersler

Giyim Tarihi

Tarihsel süreç içinde giyim kuşamın gelişimi, kronolojik bir sırayla ele alınır. Giyim olgusunda kültürel etkiler ve çağdaş modalar incelenir.

Genel Sanat Tarihi II

Erken Hristiyanlık sanatından başlayarak Bizans, Ortaçağ Avrupası, İslam, Roma ve Gotik sanatları, 11 - 13. yy.daki Anadolu Türk Sanatı, Rönesans ve Osmanlı Sanatı Klasik eserlerinin tanıtılması, karşılaştırılarak etkilerinin irdelenmesi.

Algı Psikolojisi

Görsel algılama, renk ve biçim algılaması, renk kuramları üzerinde durur.

Görsel Algılama

Görsel algılama, renk ve biçim algılaması, renk kuramları üzerinde durur.

Sanat Felsefesi

Felsefenin alanı, temel kavramları ve akımları ile sanat felsefesinin genel felsefe ve sanattaki yeri.

Seçmeli Dersler

Moda Giyim Tasarımı I

Çeşitli yaşam tarzlarına ve hedef kitlelere yönelik olarak, farklı kaynaklardan etkilenecek giyim ürünlerinin yaratılmasını ve geliştirilmesini konu alır. Öğrenciler güncel moda trendleri, tarihsel olaylar, sanat akımları, etnik kaynaklar, çevre ve dünyadaki en son gelişmeler gibi çeşitli kaynaklardan etkilenecek tasarladıkları giysileri ürüne dönüştürmeyi öğrenmektedir. Spor giyim, abiye giyim, erkek giyim, bayan giyim, çocuk giyim gibi giyim kategorilerinden birine yönelik projelerle, artistik ve teknik tasarım skeçlerinin hazırlanmasından, materyal seçimine, kalıp hazırlamadan dikimine ve bitim işlemlerinden sunumuna kadar tüm yaratma, geliştirme, üretim ve sunum aşamalarını konu alır.

Kalıp Hazırlama

Müller, metrik, blok vb. kalıp hazırlama sistemleri ile ana kalıpların hazırlanması ve elde edilen temel kalıplar kullanılarak orijinal model uygulamalarının gerçekleştirilmesi.

Bilgisayar Destekli Moda Tasarımı

En son bilgisayar teknolojileri yardımı ile giysilerin tasarlanmasını ve orijinal fikirler üretilmesini konu alır. Teorik ve pratik anlatımlarla desteklenen uygulamalarda artistik ve teknik tasarım, hikaye panosu, renk varyantlarının hazırlanması, giydirme gibi çalışmalar GGT – Gerber Garment Technology – Artworks CAD sisteminde gerçekleştirilir.

Tekstil Boya ve Terbiye

Ham haldeki tekstilleri bitmiş ürün haline getirmek üzere yapılan ön terbiye, boya, baskı ve bitim işlemleri incelenmektedir. Tekstil boyar maddeleri ve temel özellikleri, boyama yöntemleri ve makineleri, baskı çeşitleri ve teknikleri, özel boya- baskı teknikleriyle moda tekstillerin üretilmesi olanakları, doğal boyar maddeler, yeni boya- baskı ve terbiye teknolojileri, mikrolif, tencel, denim gibi güncel tekstillerin boya- baskı özellikleri, ekotekstiller, kalite ve performans kazandırıcı bitim işlemleri, kumaşların performans testleri konuları işlenerek görsel örneklerle desteklenmektedir.

Tekstil Baskıcılığı

Tekstil yüzeylerinin baskı ile desenlendirilmesinde yaygın olarak kullanılan baskı teknikleri anlatılır. Giysilik kumaşlarda en çok kullanılan metotlar ve bunların görsel ve fonksiyonel performansları üzerinde durulur.

Moda İllüstrasyon

Moda illustasyonunun ilkeleri ve prosedürleri üzerinde durulur. Çeşitli tekniklerle ve farklı yaklaşımlarla, giysinin vücut ile olan ilişkisini de göz önünde bulundurarak moda figürlerinin ve tasarım detaylarının stilize çizimini konu alır.

3. YIL Zorunlu Dersler

Moda Tekstil Pazarlama

Tekstil ve hazır giyim firmalarında pazarlama departmanının rolünü ve pazarlama perspektifi ile tasarım ve ürün geliştirme proseslerini konu alır. Moda tasarımı ve

pazarlama etkileşimlerini, moda pazarlama stratejilerini, ulusal ve uluslararası moda ürünlerinin ticaretini ve pazarlamasını konu alan bu ders, aynı zamanda moda ürünlerinin pazarlanmasında kullanılan ticari terimleri, uygulamaları ve çeşitli alan araştırmalarını da içerir.

Genel Sanat Tarihi III

Avrupa'da Barok ve Rokoko sanatı ile bunların Türk Sanatına etkisini, 18 - 19. yy.da Avrupa Türk Sanatları, 20. yy.da Avrupa Türk Sanatı ve Avrupa dışı diğer sanatlar ve yeni sanat akımları tanıtılır.

Seçmeli Dersler

Moda Giyim Tasarımı II

Çeşitli yaşam tarzlarına ve hedef kitlelere yönelik olarak, farklı kaynaklardan etkilenecek giyim ürünlerinin yaratılmasını ve geliştirilmesini konu alır. Öğrenciler güncel moda trendleri, tarihsel olaylar, sanat akımları, etnik kaynaklar, çevre ve dünyadaki en son gelişmeler gibi çeşitli kaynaklardan etkilenecek giysi tasarımları yapmakta ve ürüne dönüştürmeyi öğrenmektedir. Spor giyim, abiye giyim, erkek giyim, bayan giyim, çocuk giyim gibi giyim kategorilerinden birine yönelik projelerle, artistik ve teknik tasarım skeçlerinin hazırlanmasından, materyal seçimine, kalıp hazırlamadan dikimine ve bitim işlemlerinden sunumuna kadar tüm yaratma, geliştirme, üretim ve sunum aşamalarını konu alır.

Drapaj

Bir giysinin tasarlanmasında ve koleksiyonların hazırlanmasında temel drapaj metotlarının uygulanmasını ve geliştirilmesini konu alarak öğrencilerin yaratıcılık yönünü geliştirmeyi hedefler. Üst beden, kol, yaka, etek ve pantolon kalıplarının drapaj mankenleri ve canlı manken üzerinde drapaj tekniğiyle hazırlanmasını, çeşitli model uygulamalarının yapılmasını, kumaşın direk manken üzerinde şekillendirilmesiyle sanatsal giysi tasarımlarını içerir.

Bilgisayar Destekli Kalıp Hazırlama ve Serilendirme

ASSYST – AssyCAD and AssyLAY CAD/CAM sistemleri kullanılarak bilgisayar destekli kalıp hazırlama ve serilendirme yöntemleri ve pastal hazırlama çalışmalarını içerir.

Hazır Giyim Teknolojisi

Hazır Giyim firmalarındaki en son planlama ve üretim teknolojilerini konu alır. Hammadde deposundan, planlama, ürün geliştirme, kalıp, kesim, üretim, kalite kontrol, bitim işlemleri ve mamul madde deposuna kadar tüm işlem akışlarının detaylı incelenmesini kapsar. Tasarım ve kullanım alanlarına bağlı olarak malzeme, makine ve dikiş tipi gibi tercihlerin seçimine yönelik kriterler öğretilir.

4. YIL

Zorunlu Dersler

Çağdaş Tekstil Sanatı

Günümüz tekstil sanatından kavramsal ve teknik değişim ve gelişimlerin açılımları geleneksel tekstil tekniklerinden miyo media teknikleri bilgisayar ortamında geliştirilen teknik yorumlar. Farklı tekstil alanlarında (dokuma sanatı, lif sanatı, yüzey düzenleme, moda uygulamaları) uluslararası ve Türkiye'deki örneklerde çözümlenir.

İş Hukuku

Dünyada ve yurdumuzda iş hayatında karşılaşılan kavramlar. İşçi ve işveren ilişkileri, çalışma şartları, iş yasası ve anayasamız açısından işçiye ve işverene tanınan haklar ve yükümlülükler. İşçi ve işveren ilişkilerinde denge kurulması.

Yöntembilim

Bilimsel yöntem, yöntem ve araştırma yöntemleri kavramlarını konu alır. Bilimsel araştırma süreci ve bilimsel araştırmanın temel aşamaları, temel araştırma yöntemleri. Bilgi toplama teknikleri, anketler, tez yazım kuralları, alıntı ve dip not sistemleri.

Diploma Çalışması

Uzmanlaşılacak alana yönelik olarak tez yazımı ve uygulama çalışmalarının belirlenen bir danışman öğretim üyesi ile birlikte yürütülmesi.

Seçmeli Dersler

Moda Giyim Tasarımı III

Çeşitli yaşam tarzlarına ve hedef kitlelere yönelik olarak, farklı kaynaklardan etkilenecek giyim ürünlerinin yaratılmasını ve geliştirilmesini konu alır. Öğrenciler güncel moda trendleri, tarihsel olaylar, sanat akımları, etnik kaynaklar, çevre ve dünyadaki en son gelişmeler gibi çeşitli kaynaklardan etkilenecek giysi tasarımları yapmakta ve ürüne dönüştürmeyi öğrenmektedir. Spor giyim, abiye giyim, erkek giyim, bayan giyim, çocuk giyim gibi giyim kategorilerinden birine yönelik projelerle, ön tasarım skeçlerinin hazırlanmasından, materyal seçimine, kalıp hazırlamadan dikimine ve bitim işlemlerinden sunumuna kadar tüm yaratma, geliştirme, üretim ve sunum aşamalarını konu alır. Giysiyi oluşturan modül parçalarının incelenmesinden başlayarak verilen projelerin artistik çizim, teknik çizim ve kalıp aşamasının ardından koleksiyon mantığı içinde bitmiş ürünlerin oluşturulmasını içerir.

Moda Prezantasyon

Moda ürünlerinin tasarımdan en son ürüne kadar etkin prezantasyonunu konu alır. Moda tasarım paftalarının hazırlanması, Trend & style book hazırlama, hikaye panolarının hazırlanması, sergileme&sunum yöntemleri ve uygulamaları, defile sunumları, moda fuarları.

EK: 3
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

Fakültemizin temel amacı Mesleki ve Teknik Eğitime öğretmen yetiştirmektir. Mezunlarımız, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından meslek liselerinde öğretmen olarak istihdam edilirken, hizmet ve sanayi sektöründe de, yetiştikleri alanlarda iş imkanı bulabilmektedir. Mesleki ve teknik eğitime nitelikli öğretmen yetiştirecek şekilde hazırlanmış olan eğitim programlarımız, iş piyasasının gerektirdiği nitelikte elemanları da yetiştirmeyi gerçekleştirecek şekilde geliştirilmektedir.

ÖĞRENİM SÜRESİ VE STAJ DURUMU

Fakültemize bağlı bölümlerde eğitim ve öğretim süresi 4 yıldır (8 Yarıyıl). Dört yıllık eğitim programını başarı ile tamamlayan öğrencilere lisans diploması verilir. İlk 4 yarıyıl (2 yıl)'lık eğitim programını tamamlayan öğrenciler istekleri üzerine ön lisans diploması almaya hak kazanır ve kendilerine kaydı silinmek şartıyla ön lisans diploması verilir. Öğrenciler, bölümlere göre farklılık göstermekle ikinci ve üçüncü sınıfta birlikte 20-30 iş günü staj yapmaktadır. Dördüncü sınıfta ise öğretmenlik uygulamasına çıkılmaktadır. Mesleki Eğitim Fakültesinde yedi bölüm bulunmaktadır.

**GIYIM ENDÜSTRİSİ VE MODA
TASARIMI EĞİTİMİ BÖLÜMÜ**

Giyim sektörünün gerekli kıldığı analiz-sentez, karar verme ve katılım gücüne; araştırma, projelendirme ve uygulayıcı niteliklere sahip, verimlilik ilkelerini ön planda tutan, estetik görüşleri gelişmiş tasarım, üretim ve kalite kontrol alanlarında gerekli bilgi düzeyinde eğitimi, öğretmenlik formasyonu almış öğretmen ve üretim elemanı yetiştirir.

Bölümün bağlı bulunduğu eğitim kurumu Mustafa Kemal Atatürk tarafından 1934 yılında Türk kadınının çağdaşlaşması amacıyla kurulmuş olup, öğretim süresi ve programları açısından sırası ile;

- 1934-1935 öğretim yılında iki yıl süreli “Kız Ertik Öğretmen Okulu”,

- 1938-1939 öğretim yılında 3 yıl süreli “Meslek Öğretmen Okulu”,
- 1947-1948 öğretim yılında 4 yıl süreli “Kız Teknik Öğretmen Okulu”,
- 1961-1962 öğretim yılından itibaren “Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu”,
- 1982 yılında çıkarılan YÖK Yasası ile G.Ü. Mesleki Eğitim Fakültesini adını almıştır.

Mesleki ve Teknik Orta Öğretim kurumlarına giyim öğretmeni ile giyim sektörünün ihtiyaç duyduğu yönetici ve teknoloğu yetiştiren Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı Eğitimi Bölümünde yetişen bu elemanlar Milli Eğitim Bakanlığı Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı;

- Anadolu Kız Teknik,
- Anadolu Kız Meslek
- Kız Meslek Lisesi
- Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitülerinde

Giyim Endüstrisi, Moda Tasarımı ve Kuaförlük ve Güzellik Bilgisi Öğretmeni, Giyim ve Kuaförlük sektöründe ise sektörlerin ihtiyaç duyduğu üretim planlamacısı, tasarımcı, yönetici olarak görev almaktadırlar. Bölüm, üniversite seçme ve yerleştirme sınav sonuçlarında EA puana göre öğrenci almaktadır.

**MODA TASARIMI EĞİTİMİ ANABİLİM
DALI**

Bu ana bilim dalında, kendi modasını yaratma hedefine doğru adım adım ilerleyen Türk giyim sektörüne moda tasarımcısı ve moda tasarımı öğretmeni yetiştirilmektedir. Mezun olan öğrenciler giyim kültürünü, giyinme özelliklerini doğa, insan, toplum, moda bağlantısı ve bütünlüğü içinde çağın gerçeklerine dönük olarak çizgisinden ölçüsüne, kalıbından dikimine ve süslemesinden sunuşuna üstün bir tasarım, estetik ve yaratıcılık anlayışını becerisiyle birleştirmiş eleman niteliğini taşımaktadırlar. Yetişen bu elemanlar MEB/Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı Kız Teknik Öğretim kurumlarında giyim öğretmeni, giyim, hazır giyim, moda tasarımı sektöründe ise modacı-model ve kalıp tasarımcısı ve uygulayıcısı olarak görev almaktadırlar.

- Ana bilim dalı, üniversite seçme ve yerleştirme sınav sonuçlarında EA puana göre öğrenci almaktadır.

MODA TASARIMI ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI DERS İÇERİKLERİ

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE GİRİŞ

Dersin İçeriği : Öğretmenlik mesleği, özellikleri ve ilkeleri. Sınıf ve okul ortamı, eğitimde alternatif perspektifler, eğitimin sosyal, psikolojik, felsefi ve tarihi temelleri, Türk eğitim sistemi.

Dersin Amacı : Türk eğitim sisteminin yapısını, öğretmenlik mesleği ve özelliklerini, okul ve sınıf ortamının özelliklerini tanıtabilmek.

Konular:

- Eğitim ve Öğretim İle İlgili Temel Kavramlar.
- Eğitimin Tarihi Temelleri
- Eğitimin Felsefi Temelleri
- Eğitimin Sosyal Temelleri
- Eğitimin Psikolojik Temelleri
- Eğitimin Hukuksal Temelleri
- Eğitimin Ekonomik Temelleri
- Türk Eğitim Sisteminin Yapısı
- Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri
- Öğretmen Yetiştirmenin Tarihi Gelişimi
- Okul ve Okulun özellikleri
- Sınıf ve Sınıfın Özellikleri
- Eğitimde Alternatif Yaklaşımlar

TEMEL KALIP ÇİZİMLERİ

Dersin İçeriği: Vücut anatomisi, kadın temel etek, pantolon çizimi için ölçü alma, temel etek ve pantolon çizimleri, şablon hazırlama

Dersin Amacı : Vücut anatomisini tanıma, kadın temel etek, pantolon çizimi için ölçü alma, temel etek ve pantolon çizimleri, şablon hazırlamaya ilişkin bilgi ve becerileri kazanma.

Konular:

- Vücut anatomisi ve ölçü alma
- Temel etek kalıbı ve şablon hazırlama
- Pilili etek
- Çan etek ve daire etek
- Pantolon etek
- Etek model uygulamaları
- Etek model uygulamaları
- Temel kadın pantolonu
- Pilili pantolon
- Pantolon Şablon hazırlama
- Pantolon model uygulama
- Pantolon model uygulama
- Pantolon model uygulama

TEMEL DİKİM TEKNİKLERİ

Dersin İçeriği : Basit dikiş egzersizleri, dikiş payı temizleme teknikleri, etek ucu temizleme ve katlama teknikleri, etek yırtmaç teknikleri, bel temizleme teknikleri, cep teknikleri, pantolon patleti hazırlama, pantolon cebi hazırlama pantolon beli temizleme.

Dersin Amacı : Temel dikim ve dikiş tekniklerini tanıma, Basit dikiş egzersizlerini, dikiş payı temizleme tekniklerini, etek ucu temizleme ve katlama tekniklerini, etek yırtmaç tekniklerini, bel temizleme tekniklerini, cep tekniklerini uygulamaya, pantolon patleti hazırlama, pantolon cebi hazırlama pantolon beli temizlemeye yönelik bilgi ve becerileri kazanma.

Konular:

- Dikiş makinesini tanıma ve basit dikiş alıştırmaları yapma
- Etek kalıbını kumaşa uygulama ve kesme, pensleri ve arka ortasını dikme
- Arka ortasına tek taraflı fermuar dikme, arka ortasında etek ucuna açık yırtmaç çalışma ön etek parçası ile arka etek parçasını yan dikişlerden birleştirme
- Astarı kesme ve parçaları birleştirme, etek kemerini hazırlama
- Kemerini eteğin beline takma, dikiş paylarını temizleme, etek ucunu temizleme
- İkinci etek kalıbını kumaşa uygulama ve kesme, pensleri ve arka ortasını dikme,
- Arka ortasına çift taraflı fermuar dikme, arka ortasında etek ucuna kapalı yırtmaç çalışma ön etek parçası ile arka etek parçasını yan dikişlerden birleştirme
- Astarı kesme ve parçaları birleştirme, etek kemerini hazırlama
- Kemerini eteğin beline takma, dikiş paylarını temizleme, etek ucunu temizleme
- Aplike cep
- Kapaklı körüklü cep
- Yelek cep
- Dikişten açılan cep
- Pantolon kalıbını kumaşa uygulama ve kesme, pililerini hazırlama
- Patlet hazırlama ve fermuar dikme, ön cepleri hazırlama ve dikme
- Arka cebi dikme ve yan dikişleri birleştirme

MODA RESMİNE GİRİŞ

Dersin İçeriği: Moda tasarımı terminolojisi, moda ve giyimi etkileyen faktörler, temel moda resmi çizimleri, moda resmine yönelik insan vücudu etütleri silüet hazırlama yöntemleri

Dersin Amacı : Temel moda resmi çizimlerini bilir. Moda resmine ait silüet hazırlar

Konular:

- Temel Moda resmi çizimleri
- Temel moda resmi çizimleri (yaka)
- Temel moda resmi çizimleri (kollar)
- Temel moda resmi çizimleri (etek)
- Temel moda resmi çizimleri (pantolon)
- Temel moda resmi çizimleri (cep-manşet-düğme-ilik)
- Temel moda resmi çizimleri (pili-verev-büzgü)
- Basit giysi çizimleri
- Silüet çizimleri

TEMEL SANAT EĞİTİMİ

Dersin İçeriği: Sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili beceri ve davranışları, farklı teknik ve uygulamalarla desteklemek.

Dersin Amacı: Sanatın temel kavramlarını teorik ve uygulamalı olarak kavratmak.

Konular:

- Nokta: Ölçü-yön
- Çizgi: Ölçü, yön, aralık, kolaj tekniği
- Nokta çizgi ile yüzey düzenlemesi, leke çalışması
- Obje etüdü, karakalem
- Obje etüdü, kuru boya
- Transformasyon yöntemleri
- Form üretme yöntemleri
- Tasar ilkeleri
- Doku
- Renk kontrastları
- Renk kontrastları
- Renk kontrastları

TEKNİK RESİM

Dersin İçeriği: Teknik çizim teknikleri. Tasarı geometri ve izdüşüm teknikleri. Ölçümlendirme. Perspektif. Açılım teknikleri.

Dersin Amacı: Çizim aletlerini kullanma, geometrik parçaların çizim tekniklerini kavrama, tasarı geometride temel izdüşüm prensiplerini, ölçümlendirmeyi, perspektifleri, kesitleri, gölgelendirme ve kroki konularını çizerek ifade edebilmektir.

Konular:

- Teknik resmin tanıtımı ve sağladığı avantajlar, eskiz kağıdının tanıtımı, T cetveli ve gönyelerin görevleri ve kullanımları, çerçeve ve antetlerin tanıtımı ve eskiz kağıtlarına çizimi, çizgilerin tanıtımı ve verilen örneklere göre uygulama.

- Rapido kalemlerin tanıtımı ve kullanma tekniklerini çerçeve, antet ve çizgi uygulamalarını aydınlatıcı kağıtlar üzerinde yaptırılması.
- Nokta, doğru, kırık çizgi, eğri çizgi ve açı tanımları. Doğruların pergel yardımı ile eşit parçalara bölünmesi, doğrular üzerine dik çıkmak, açı taşıma ve bölmeleri, doğru-yay birleştirmeleri, teğet çizimleri.
- Oval, elips ve spiral çizimleri.
- Tasarı geometri tanımları ve çeşitleri, eşlenik izdüşüm metodu tanıtımı ve çizim teknikleri, derste dağıtılan basit maketler üzerinde uygulamalar yapılması.
- Ölçümlendirme.
- Perspektif tanıtımı ve çeşitleri, konik perspektif ve çeşitleri, derste tek noktalı perspektif çizimleri.
- İki noktalı konik perspektif ve üç noktalı konik perspektif.
- Paralel perspektif tanıtımı ve çeşitleri, izdüşümlerden izometrik ve eğik perspektif çizimleri.
- Perspektiflerden perspektif çizimleri.
- Kesitler.
- Gölgeleştirme ve kroki çizimler.

MESLEKİ YABANCI DİL

Dersin İçeriği: Kıyafet bakımı, tuvalet seçimi ve özellikleri, kıyafet alışverişi, modadaki stillerden seçimler

Dersin Amacı: Öğrencilerin kavramlar, temel işlemler, temel bağlantılar ve türev arasındaki ayırt edebilecek bilgi, beceri ve tutum kazandırmak, alanındaki teknik ve mesleki terminolojiyi tanıyabilmek.

Konular:

- Kıyafet Bakımı
- İyi giyinme
- Kıyafet alış-verişi
- Dilbilgisi problemleri üzerine çalışma
- Modadaki stillerden seçimler
- Dilbilgisi problemleri üzerine çalışma

GENEL İŞLETME

Dersin İçeriği: Ekonomik yaşam ve işletme, İşletmenin amaçları, işletmelerin türleri, İşletme sistemi (Sistem yaklaşımı, durumsallık yaklaşımı), işletme kurma fikri ve sonuçları, kuruluş araştırmaları (ekonomik araştırmalar), kuruluş araştırmaları (teknik ve mali araştırmalar), özel işletmelerin hukuki yapıları (tek kişi işletmeleri, ortaklıklar, kooperatifler, dernek ve vakıf işletmeleri), kamu işletmelerinin

hukuki yapıları, işletmelerin birleşmeleri, yabancı sermayeli ve çok uluslu işletmeler, yönetim ve işlevleri (yönetimin tanımı, yönetsel düzeyler ve becerileri, yönetsel düşüncenin tarihsel gelişimi, yönetim işlevleri (planlama), yönetim işlevleri (örgütlenme), yönetim işlevleri (yöneltme ve etkileme, kontrol), işletmenin temel işlevleri (üretim yönetimi, pazarlama yönetimi), işletmenin temel işlevleri (finans yönetimi) ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırılması

Dersin Amacı:Ekonomik birimler olan işletmeler ve işletmeciliğe ilişkin temel kavram ve yaklaşımlar ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırılması.

GELİŞİM VE ÖĞRENME

Dersin İçeriği:Bu ders, öğrencinin gelişimsel özellikleri, bireysel farklılıklar, güdülenme, öğrenme ve öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrenmeyle ilgili öne sürülen görüşler, öğrenmede verimin artırılması, öğrenme ürünlerinin değerlendirilmesi gibi konuları içerir.

Dersin Amacı :Gelişim ve Öğrenme dersinin amacı, eğitim ortamı içerisinde öğrencinin sahip olduğu kişisel özellikleri ve kişisel özelliklerle etkileşimli olarak öğrenme sürecini ve ortamını incelemektir.

Konular:

- **Giriş**
 - Psikolojinin tanımı ve amacı
 - Psikolojinin alt alanları
 - Gelişim Psikolojisi ve Öğrenme Psikolojisi
- **İnsanın Gelişimi**
 - Büyüme, olgunlaşma ve gelişim
 - Gelişim ilkeleri
 - Gelişim ödevleri
- **Bedensel Gelişim ve Devimsel Gelişim**
 - Bedensel büyüme ve gelişim aşamaları
 - Devimsel gelişim
- **Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi**
 - Piaget'in zihin gelişimi yaklaşımı
 - Bilişsel gelişim dönemleri
 - Dil gelişimi
- **Kişilik Gelişimi**
 - Kişiliğin topografik sınıflaması
 - Kişiliğin yapısal sınıflaması
 - Psiko-seksüel gelişim dönemleri
 - Psiko-sosyal gelişim dönemleri
- **Ahlak Gelişimi**
 - Piaget'in ahlak gelişim kuramı
 - Kohlberg'in ahlak gelişim kuramı
- **Öğrenmenin Doğası**

Öğrenme ve öğrenmeyi etkileyen

faktörler

Öğrenmenin biyolojik temelleri

Öğrenmede bireysel ayrılıklar

- **Öğrenmede Biyolojik Yaklaşım**

Nörofizyolojik öğrenme kuramı

Bellek transferi

- **Öğrenmede Davranışçı Yaklaşımlar**

Klasik Koşullanma

Edimsel Koşullanma

Genelleme, ayıt etme ve sönme

Pekiştirme tarifeleri

- **Sosyal Öğrenme Kuramı**

Sosyal öğrenme kuramının temel ilkeleri

Gözlem yoluyla öğrenme süreçleri

Gestalt Öğrenme Yaklaşımı

Gestalt öğrenme kuramının temel ilkeleri

Algılama ve algılama yasaları

İçgörüsöl öğrenme

Üretici düşünme

- **İnsancıl Yaklaşım ve Öğrenme**

İnsancıl eğitimin ilkeleri

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi

- **Bilgiyi İşleme Kuramı**

Bilgi depoları

Bilişsel süreçler

Unutma ve unutma türleri

Yürütücü süreçler

MODA RESMİ

Dersin İçeriği:Moda tasarımı terminolojisi, moda ve giyimi etkileyen faktörler, temel moda resmi çizimleri, moda resmine yönelik insan vücudu etütleri siluet hazırlama yöntemleri

Dersin Amacı:Temel moda resmi çizimlerini bilir. Moda resmine ait siluet hazırlar

Konular:

- Temel Moda resmi çizimleri
- Temel moda resmi çizimleri (yaka)
- Temel moda resmi çizimleri (kollar)
- Temel moda resmi çizimleri (etek)
- Temel moda resmi çizimleri (pantolon)
- Temel moda resmi çizimleri (cep-manşet-düğme-ilik)
- Temel moda resmi çizimleri (pili-verev-büzgü)
- Basit giysi çizimleri
- Siluet çizimleri

TEMEL KALIP ÇİZİMLERİ

Dersin İçeriği:

1. 0-12 Yaş çocukların vücut anatomisi, ölçü alma ve hesaplamaları,

2. 3-6 yaş erkek çocuklar için temel pantolon ve gömlek çizimleri,
3. 3-6-12 yaş kız çocukları için temel pantolon, etek, gömlek, elbise kol çizimleri
4. Erkek ve kız çocuklar için model uygulamalı çizimler
5. 0-12 şablon kalıp çizimleri
6. 0-12 yaşlar için hazırlanan kalıpları serileme çizimleri

Dersin Amacı:

1. Büyüme ve gelişmeyi araştırarak açıklayıcı diyagramlar çizebilir.
2. Çocuk vücut ölçülerini, ölçü tablolarını ve kaynaklarını araştırabilir.
3. Çeşitli giysiler için temel kalıplar hazırlayabilir.
4. Çeşitli modeller için temel kalıp üzerine model uygulayabilir.
5. Çocuk kalıplarını şablonlayabilir.
6. Çocuk kalıplarını serilendirir ve kontrol edebilir.

Konular:

1. 0-12 Kız ve erkek çocukları için anatomik diyagramlar hazırlama.
2. 0-12 yaş çocuklarına yönelik bölgesel ve uluslar arası ölçü tabloları hazırlama.
3. Temel kalıp hazırlama
 - Erkek çocuklar için 3-6 yaş pantolon, gömlek çizime
 - Kız çocukları için 3-6-12 yaş pantolon, etek, gömlek, elbise ve kol çizimi
4. Erkek çocuklar için model uygulamalı modeller çizme.
5. Kız çocukları için model uygulamalı modeller çizme.
6. Bebekler için; zıbın, tulum, badi, elbise, pijama kalıpları çizme.
7. 0-12 yaşlar için hazırlanan kalıpları şablonlama
8. 0-12 yaşlar için hazırlanan kalıpları serileme

TEMEL DİKİM TEKNİKLERİ

Dersin İçeriği: Erkek ve kız çocuk giysi üretimi için, kesim, dikim planı, dikim işlemi ,ütü, kalite kontrol

Dersin Amacı: Erkek ve kız çocuk giysi üretimi için, kesim, dikim planı, dikim işlemi ,ütü, kalite kontrol süreçlerini planlama ve uygulama.

Konular:

- Çocuk giyiminin tanımı ,sınıflandırılması,çocuk giyiminde kullanılan kumaşlar
- Çocuk giyiminin model özellikleri ve çocuk elbisesi dikerken dikkat edilecek noktalar

- Çocuk giyiminde kullanılan süsleme çeşitleri ve teknikleri
- Kumaşı kesime hazırlama,Kalıbı kumaşa uygulama ve kesim
- Giysiyi kontrole hazırlama
- Kontrol ve gerekli düzeltmeler
- Model özelliğine göre yapılması gereken süslemelerin yapımı
- Makine çekme ve ütöleme Dikiş paylarını tekniğine uygun temizleme
- Yaka hazırlama ve bedene takma
- Kol hazırlama ve bedene takma
- Yaka ve kolun kontrolü
- İlik açma ve düğme dikme
- Son kontrol ve ütü

TASARIM İLKE VE YÖNTEMLERİ

Dersin İçeriği: Amaç, bilinç,özgünlük, kendine özgü yaratıcılık ve teknik bilgi temelinde bir giysinin düşünceden ürüne dönüşüncüye kadar geçen süre içinde sürece ilişkin bilgileri kazanma.

Dersin Amacı: Giysi tasarımıda özgün yaratıcılık becerisinin verilmesi.

Konular:

- Birlik ve çeşitlilik Tasarım hakkında genel bilgiler
- Tasarım elemanları
- Çizgi
- Doku
- Leke
- Form, şekil ve perspektif
- Boşluk
- Renk ve kontrast
- Değer(valör)
- Tasarım ilkeleri
- Ritm ve hareket
- Denge ve vurgu

GİYİM SÜSLEME TASARIMI

Dersin İçeriği:

1. Giysi çeşitlerinden;
 - bebek ve çocuk giyimleri
 - erkek giyimleri
 - abiye giyimler
 - spor ve günlük giyimler
 - iç giyimler için süsleme tasarımları
2. Süsleme malzemelerinden
 - iplikler
 - biye, şerit ve kurdaleler
 - kordon
 - kordonet
 - tül, dantel,gipür
 - hazır harçlar

- fistolar
- pul, boncuk ve payetler
- kumaşlar
- aplikeler
- kapitoneler
- düğme,fermuar, agraf
- 3. Süsleme tekniklerinden:
Dikiş tekniği ile yapılanlar;
 - Pili
 - aplike
 - nervür
 - kapitone
 - volan
 - büzgüler
 - biye
 - hazır gereçlerin dikişi
 - malzeme uyumu
- 4. Nakış tekniği ile yapılanlar;
 - basit nakış iğneleri
 - zincir işi
 - çin iğnesi
 - iğne ardı
 - sap işi
 - el ve makine dikişleri
 - pul boncuk tutturmaları
 - elektronik makine nakışları
 - zig zaglar
 - pikolar
 Yapıştırma ve çakma yöntemleri ile yapılan süslemeler
- 5. İçerik 1, 2 ve 3 e göre giysi çeşidine uygun süslemelerin
 - amaca uygunluğunun
 - tekniğine uygunluğunun
 - Temizliğinin (ön-arka)
 - boyutlarının ve oranlarının kontrolü
 - renk uyumunun

Dersin Amacı:“Giyim Süsleme” dersini tamamlayan öğrenci; giysi çeşitlerine göre süsleme tasarımları yapar ve uygun malzeme ve tekniklerle giysiyi süsler.

Konular:

- Dersin Tanımı Amacına ilişkin genel bilgi,
- Giysi çeşitlerinden;
 - bebek ve çocuk giyimleri
 - erkek giyimleri
 - abiye giyimler
 - spor ve günlük giyimler
 - iç giyimler için süsleme tasarımları
- Süsleme malzemelerinin tanımları
 - iplikler

- biye, şerit ve kurdaleler
- kordon
- kordonet
- tül, dantel,gipür
- hazır harçlar
- fistolar
- pul, boncuk ve payetler
- kumaşlar
- aplikeler
- kapitoneler
- düğme,fermuar, agraf
- Dikiş tekniği ile yapılan süslemeler
 - Pili
 - Aplike
 - nervür
 - volan
 - kapitone
 - büzgüler
 - biyeler
 - hazır gereçlerin dikişi
- Nakış tekniği ile yapılanlar;
 - basit nakış iğneleri
 - zincir işi
 - çin iğnesi
 - iğne ardı
 - sap işi
 - El ve makine dikişleri ile yapılan süslemeler
 - Pul boncuk tutturmaları
- Elektronik makine nakışları
 - Zig zaglar
 - Pikolar
- Giysi çeşidine uygun süslemelerin
 - Amaca uygunluğunun
 - Tekniğine uygunluğunun
 - Temizliğinin (ön-arka)
 - Boyutlarının ve oranlarının
 - renk uyumunun kontrolünü yapma

MALZEME BİLGİSİ

Dersin İçeriği: Giysinin oluşturulmasın da gerekli olan tüm ana ve yardımcı malzemelerin tanıtılması; özelliklerinin belirtilmesi; modele uygun ana ve yardımcı malzeme seçme bilgisinin aktarılması.

Dersin Amacı:Modele, mevsime, cinsiyete vb. unsurlara göre ana ve yardımcı malzeme seçme bilgisinin kazandırılması.

Konular:

- Lif Teknolojisi genel tekrar

- İplikçilik Esasları (Pamuk iplikçiliği, Yün iplikçiliği, Ketten iplikçiliği, İpek iplikçiliği) ve Dikiş iplikçiliği
- Tekstil yüzey Bilgisi ve Dokumacılık esasları
- Tekstil yüzey Bilgisi ve atkılı örmecilik esasları
- Tekstil yüzey bilgisi ve çözgülü örmecilik esasları
- Dokusuz tekstil yüzeyler
- Renk teorisi ve tekstil mamullerini renklendirme esasları
- Tekstil boyama işlemleri ve boyama makineleri
- Tekstil bitim işlemleri ve bitim makineleri
- Tekstil baskı işlemleri ve baskı makineleri
- Diğer Tekstil yüzeyler (lamine, kürk, peluş, deri ve suni deri)
- Giysi destekleme malzemeleri (astar, vatka, tela,vs..)
- Giysi birleştirme malzemeleri (fermuar, çıt çıt, düğme, agraft vs..)

MESLEKİ YABANCI DİL

Dersin İçeriği:Kıyafet bakımı, tuvalet seçimi ve özellikleri, kıyafet alışverişi, modadaki stillerden seçimler

Dersin Amacı:Öğrencilerin kavramlar, temel işlemler, temel bağlantılar ve türev arasındaki ayırt edebilecek bilgi, beceri ve tutum kazandırmak, alanındaki teknik ve mesleki terminolojiyi tanıyabilmek.

ÖĞRETİM TEKNOLOJİSİ VE MATERYAL GELİŞTİRME

Dersin İçeriği:Öğretim Teknolojileri ile ilgili temel Terimler.Öğretim Teknolojisinin ,Öğretim Sürecindeki yeri ve önemi.İletişim Süreci.Öğretim Materyallerinin,seçimi,tasarımı ve kullanım ilkeleri.Çağdaş Uygulama Modelleri.Tasarım ilkelerine uygun materyal geliştirme

Dersin Amacı:

- 1.Öğretim Teknolojileri ile ilgili temel terimler bilgisi
- 2.Öğretim Teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve önemini kavrayabilme
- 3.Öğretim materyallerinin seçimi tasarımı ve kullanım ilkelerini kavrayabilme
- 4.Tasarım ilkelerine uygun öğretim materyali geliştirebilme
- 5.Çağdaş uygulama modellerini ve özelliklerini açıklayabilme

6.Öğretim materyallerinin öğretim sürecindeki yerine ve önemine inanma

MODA RESMİNE GİRİŞ

Dersin İçeriği:Moda tasarımı terminolojisi, moda ve giyimi etkileyen faktörler, temel moda resmi çizimleri, moda resmine yönelik insan vücudu etütleri silüet hazırlama yöntemleri

Dersin Amacı:Temel moda resmi çizimlerini bilir. Moda resmine ait silüet hazırla

Konular:

- Temel Moda resmi çizimleri
- Temel moda resmi çizimleri (yaka)
- Temel moda resmi çizimleri (kollar)
- Temel moda resmi çizimleri (etek)
- Temel moda resmi çizimleri (pantolon)
- Temel moda resmi çizimleri (cep-manşet-düğme-ilik)
- Temel moda resmi çizimleri (pili-verev-büzgü)
- Basit giysi çizimleri
- Silüet çizimleri

MODEL VE KALIP TASARIMI I

Dersin İçeriği:Günün moda eğilimlerine uygun olarak özgün kadın dış üst giysi modellerinin geliştirilmesi, model uygulamalarının yapılarak kalıplarının hazırlanması: raglan ve japone kol uygulamalarının yapılması.

Dersin Amacı:

- Üst giysi modellerinin tasarımını yapmak.
- Dış giysi modellerinin tasarımını yapmak.

Konular:

- Dış Ve Üst Giysi Hazırlamada Kullanılan Ölçüler.
- Dış Ve Üst Giysi Hazırlamada Temel Kalıpların Tanıtımı.
- Temel manto çizimleri
- Temel manto çizimleri
- Temel raglan kol çizimi
- Temel japone kol çizimi
- Raglan kollu manto çizimleri
- Japone kollu manto çizimleri
- Model uygulamalı manto çizimleri
- Değişik yakalı manto çizimleri
- Enine boyuna kuplu manto çizimleri
- Asimetrik manto modellerinin çizimleri
- Özgün model tasarımı ve çizimleri

ÜST GİYSİ TASARIMI

Dersin İçeriği:

1.Ceket çeşitleri: Tek düğmeli, çift düğmeli, spor, klasik, abiye, safari, takma kollu, raglan kollu,

japone kollu, erkek yakalı, şal yakalı, dik yakalı, V,U, sıfır yakalı

2.Manto çeşitleri: Tek düğmeli, çift düğmeli, spor, klasik,pelerin, kop, panço, takma kollu, raglan kollu, japone kollu, erkek yakalı, şal yakalı, dik yakalı, V,U, sıfır yakalı, kapüşonlu modeller için uygun kumaş ve malzemeler

3.Ceket ve manto kalıplarının pastal resmine uygun kesimi

Ceket ve manto parçalarının dikime hazırlaması

- işaretleme,
- metolama (etiketleme)
- fiksaj,
- regula(düzeltilme, kontrol etme)
- eşleme

4.Ceket ve Mantoyu iş akış şemasına uygun olarak dikme

Ceket ve mantoyu astarlama

5.Ceket ve mantoyu ütüleme

- dikiş açma
- düzleştirme
- form verme

6.Ceket ve mantonun kalite kontrolünü yapma

- boyut
- ölçü
- dikiş
- ütüleme ve fiksaj
- genel görünümün kontrolü

7.Ceket ve mantoyu sevkıyata hazırlama

- Paketleme malzemeleri
- Paketleme yöntemleri

Dersin Amacı:“Ceket Manto Üretimi ” modülünü tamamlayan öğrenci; çeşitli model ve bedenlere uygun ceket ve manto kesim, dikim, ütüleme, kalite kontrol ve paketleme işlemlerini yapar.

Konular:

- Ceket çeşitleri: Tek düğmeli, çift düğmeli, spor, klasik, abiye, safari, takma kollu, raglan kollu, japone kollu, erkek yakalı, şal yakalı, dik yakalı, V,U, sıfır yakalı
- Manto çeşitleri: Tek düğmeli, çift düğmeli, spor, klasik,pelerin, kop, panço, takma kollu, raglan kollu, japone kollu, erkek yakalı, şal yakalı, dik yakalı, V,U, sıfır yakalı, kapüşonlu modeller için uygun kumaş ve malzemeler
- Ceket ve manto kalıplarının pastal resmine uygun kesimi
- Ceket ve manto parçalarının dikime hazırlaması işaretleme,
 - metolama (etiketleme)
 - fiksaj,

- regula(düzeltilme,kontrol etme)
- eşleme

- Ceket ve Mantoyu iş akış şemasına uygun olarak dikme
- Ceket ve mantoyu astarlama
- Ceket ve mantoyu ütüleme
 - dikiş açma
 - düzleştirme
 - form verme
- Ceket ve mantonun kalite kontrolünü yapma
 - boyut
 - ölçü
 - dikiş
 - ütüleme ve fiksaj

genel görünümün kontrolü

- Ceket ve mantoyu sevkıyata hazırlama
- Paketleme malzemeleri
- Paketleme yöntemleri

ÜÇ BOYUTLU KALIP TASARIMI

Dersin İçeriği:1/1 ölçülerde cansız manken üzerinde temel beden kalıbı elde etme,pens kaydırmaları,kol ,yaka, basit model uygulamaları yapma ve model kalıplarında gerekli düzenlemeleri yaparak kesime hazır kalıpları elde etme.

Dersin Amacı:Manken üzerinden drapaj yöntemi ile kalıp elde etme.

Konular:

- Göğüs pensi uygulamaları
- Bel pensi uygulamaları
- Yaka uygulamaları
- Drape uygulamaları
- Yaka üzerinde drape uygulamaları
- Bel hattında drape uygulamaları
- Kalça üzerinde drape uygulamaları
- Arka bel hattında drape uygulamaları
- Genel model uygulamaları

MODA PAZARLAMASI

Dersin İçeriği:Pazarlama, moda ve marka kavramları, ürünlerin sınıflandırılması, pazar araştırması, moda pazarlamada ürün oluşturma, fiyatlandırma, dağıtım ve tutundurma faaliyetleri, satış geliştirme çabaları ve tüketici davranışlarına ilişkin bilgi kazandırılması

Dersin Amacı: Moda pazarlama sürecinin içeriğini bilmesi

Konular:

- Moda ve Pazarlamanın Tanımı, İçeriği
- Moda pazarlama araştırması
- Moda pazarlama planlaması
- Müşteri özelliği
- Moda pazarlamada ürün oluşturma

- Moda pazarlamada markalaşma
- Moda pazarlamada fiyatlandırma
- Moda pazarlamada dağıtım kanalları
- Moda pazarlamada tutundurma
- Dünyada ve Türkiye'de Hazır giyim sektörünün moda pazarlama yapısı ve Stratejileri

ALAN ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ

Dersin İçeriği:Bilimsel araştırmanın dayandığı temel kavram ve ilkeler; araştırma yöntem ve teknikleri; araştırma raporunda bulunması gereken temel kriterler.

Dersin Amacı:Bilimsel araştırmanın dayandığı temel kavram ve ilkeleri ,araştırma yöntem ve tekniklerini, araştırma raporunda bulunması gereken temel kriterleri kavrama ve bilgileri alana yönelik araştırmalarda kullanma .

Konular:

- Araştırma Dersinin Amacı ve Temel Kavramlar
- Problem Çözme ve Bilimsel araştırmanın Tanımı, Bilim Araştırma İlişkisi
- Bilimsel Araştırma Yöntemi Türleri ve Özellikleri
- Araştırma Süreci (Araştırma Konusunun Seçimi, Araştırmanın Amacı, Tanımı, Araştırmanın Teorik Çerçevesinin Çizilmesi)
- Araştırma Süreci (Hipotez Geliştirme ve Özellikleri)
- Araştırmanın Önemi ve Varsayımlar
- Sınırlılıklar, Tanımlar ve Araştırma Modeli
- Araştırma Yöntemi
- Araştırma Ortamı ve Veri Toplama Yöntemleri
- Verilerin Toplanması Analizi ve Yorumlanması
- Bulgular Verilerin Yorumlanması, Özet, Sonuç ve Öneriler
- Araştırmanın Yazımı Dili ve Kaynakça Yazımı

OKUL DENEYİMİ-II

Dersin İçeriği:Okullarda bir uygulama öğretmeni gözetiminde öğretmenlik uygulaması dersine temel oluşturmak amacıyla yapılan gözlem ve uygulamalar

-Mikro öğretim uygulamaları

-Dersi planlama, çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması, ders kitaplarından yararlanma

-Sınıf organizasyonu, grup çalışmaları, yönerge ve açıklamalar

Dersin Amacı:Öğretim becerilerinin özelliklerini kavrayabilmek

Çeşitli öğretim becerilerini mikro öğretim deneyleri ile uygulayabilme

Öğretmenlik rollerine ilişkin tutumlar kazanabilme

Uygulama okulunda planlanan etkinlikleri gerçekleştirebilme

Konular:

- Dersin tanıtımı (Hedefler, konular, yöntem, kaynaklar, değerlendirme vb.) Öğretmen nitelikleri, öğretim becerileri, mikro öğretim.
- Mikro öğretim planı hazırlama.
- Öğretim becerilerini uygulama.
- Sınıfta deneme dersleri yapma.
- Uygulama okulunda tanışma ve gözlem
- Uygulama okulu yöneticilerinden meslekle ilgili bilgi alma.
- Deneme dersi

ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ II

Dersin İçeriği:Konu alanında öğretim yöntemleri, öğrenme-öğretme süreçleri, genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması,

Konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir bakışla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi, mikro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.

Dersin Amacı: Öğretmen adaylarına, öğrenme-öğretme süreçleri ve yöntemleri, alanı ile ilgili programlar, ders planlarının hazırlanması ve uygulamasına ilişkin bilgi, beceri, tutum ve alışkanlık kazandırma.

Konular:

- Özel öğretim yöntemleri ve öğrenme-öğretme süreçleriyle ilgili kavramlar ve ilkeler
- Eğitimde yeni yaklaşımlar ışığında öğrenme-öğretme süreç ve yöntemleri
- Uygun içerik seçebilme ve içerik düzenleme ilkeleri
- Yeni müfredat programlarının incelenmesi
- Öğretimin planlanması ve ders planlarını hazırlama ilkeleri
- Ders planlarını hazırlamaya yönelik uygulamalar
- Hazırlanan planların mikro-öğretim amaçlı uygulanması
- Uygulamaların değerlendirilmesi
- Ölçek geliştirme
- Ölçme-değerlendirme teknikleri
- Ölçek hazırlama (Test hazırlama)
- Ölçekleri uygulama ve
- Sonuçları değerlendirme

KOLEKSİYON HAZIRLAMA

Dersin İçeriği:Koleksiyon hazırlamada tasarım öge (silüet, çizgi, renk, doku) ve prensipleri (uyum, denge, bütünlük, ritim, vurgu)Pazar araştırması verilerini (tüketici profili, gelişmelere uygunluk, fiyat düzeyi, sezonun eğilimleri, pazarlama teknikleri, vitrin ve moda gösterileri, sipariş, satış imajı ve genel etki) dikkate alınarak tema (moda eğilimleri, gelecek ile ilgili yayınlar, renk ve kumaş trendleri, tasarımcı çalışmaları, periyodik giysi modeller müzeler ve geleneksel giysi) belirleme, renk ve malzeme panosu hazırlama.Pazar verilerine ve temaya uygunluk ölçütleri dikkate alınarak, 2 boyutlu model çizimleri yapma ve varyasyonlarını geliştirme

İşletmenin üretim tarzı, üretim olanakları, rekabet koşulları, satış bilgileri vb. dikkate alınarak, model çizme, üretimine karar verilen modelleri seçme, seçilen modellerin kalıplarını hazırlama, model özelliğine uygunluğunun denenmesi.

Üretilen modellerin teknik çizimleri (ölçü, oran, dikiş detayları, aksesuar özellikleri dikkate alınarak) yapma, kalite ölçütlerini belirleme .

Üretim kalıplarını hazırlama (astar, tela vb.) ve iş planını hazırlama. İş planına uygun üretim yapma (kesim, dikim)

Dersin Amacı: “Koleksiyon Hazırlama” dersini tamamlayan öğrenci; pazar araştırması yaparak, belirlenen temaya göre koleksiyon hazırlar.

Konular:

- Koleksiyon hazırlamada tasarımın öğeleri (silüet, çizgi, renk, doku) ve prensipleri (uyum, denge, bütünlük, ritim, vurgu)
- Pazar araştırması verilerinden yararlanarak tüketici profili, gelişmelere uygunluk, fiyat düzeyi, sezonun eğilimleri, pazarlama teknikleri, vitrin ve moda gösterileri, sipariş, satış imajı ve genel etkilerini dikkate alarak tema belirleme
- Moda eğilimleri, gelecek ile ilgili yayınlar, renk ve kumaş trendleri, tasarımcı çalışmaları, periyodik giysi modeller müzeler ve geleneksel giysi verilerini kullanarak , renk ve malzeme panosu hazırlama
- Pazar verilerine ve temaya uygunluk ölçütleri dikkate alınarak, 2 boyutlu model çizimleri yapma
- Modellerden varyasyonlarını geliştirme
- İşletmenin üretim tarzı, üretim olanakları, rekabet koşulları, satış bilgileri vb. dikkate alınarak, model çizme,

- Üretimine karar verilen modelleri seçme, seçilen modellerin kalıplarını hazırlama,model özelliğine uygunluğunun denenmesi
- Üretilen modellerin teknik çizimleri (ölçü, oran, dikiş detayları, aksesuar özellikleri dikkate alınarak) yapma, kalite ölçütlerini belirleme
- Üretim kalıplarını hazırlama (astar, tela vb.) ve iş planını hazırlama. İş planına uygun üretim yapma (kesim, dikim)
- Üretilen giysinin kontrolünü yapma

MEZUNİYET TEZİ

Dersin İçeriği:Bilimsel araştırmanın dayandığı temel kavram ve ilkeleri ,araştırma yöntem ve tekniklerini, araştırma raporunda bulunması gereken temel kriterleri kavrama ve bilgileri alana yönelik mezuniyet tezinde kullanma .

Dersin Amacı: Bilimsel araştırmanın dayandığı temel kavram ve ilkeleri ,araştırma yöntem ve tekniklerini, araştırma raporunda bulunması gereken temel kriterleri kavrama ve bilgileri alana yönelik araştırmalarda kullanarak alana yönelik literatüre katkıda bulunma .

Konular:

- Mezuniyet Tezi Dersinin Amacı ve Temel Kavramlar
- Tez Konusunun Seçimi
- Seçilen Konuyla İlgili Teorik Çerçevenin Oluşturulması
- Hipotez Geliştirme
- Araştırmanın Önemi ve Varsayımlar
- Sınırlılıklar, Tanımlar
- Araştırma Yöntemi
- Veri Toplama Aracının Hazırlanması
- Verilerin Toplanması Analizi ve Yorumlanması
- Bulgular Verilerin Yorumlanması
- Özet, Sonuç ve Öneriler
- Kaynakça Yazımı
- Mezuniyet Tezi Raporu Hazırlama

BİLGİSAYAR DESTEKLİ MODA TASARIMI

Dersin İçeriği:Moda tasarımında kullanılan yazılımları tanıma; bilgisayarda model oluşturma, modeli renklendirme, örme ve dokuma yüzey tasarlama, bir kumaşın çeşitli renk varyantlarını oluşturma.

Dersin Amacı:Giysi tasarımı ile ilgili bir yazılım kullanarak bilgisayar ortamında model oluşturma, modeli renklendirme, örme ve

dokuma yüzey tasarlama, kumaş varyantları oluşturma bilgi ve becerisini kazandırma.

Konular:

- Bilgisayar ve Yazılımın Genel Tanıtımı-Özellikleri
- Model Çizim Programındaki Çizim Araçları ve Kullanımı

Model Çizim Programındaki Şekil Araçları ve Kullanımı

- Model Çizim Programındaki Düzenleme Araçları ve Kullanımı
- Model Çizim Programındaki Bitirme Araçları ve Kullanımı
- Model Çizim Programındaki Diğer Araçlar ve Kullanımı
- Model Çizim Programında Çizilmiş Modeli Renklendirme-Kumaş Giydirme
- Model Seçme ve Bilgisayar Ortamında Model Tasarlama
- Örme Yüzey Tasarlama
- Dokuma Yüzey Tasarlama
- Baskı Kumaş Yüzeyi Tasarlama
- Kumaş Varyantları Oluşturma
- Modelin Çıktısını Alma ve Kataloglama

GIYSİ SUNUMU

Dersin İçeriği:Giysi seçimi yapılan ürünlerin özellikler dikkate alınarak sunuma geçirilmesidir

Dersin Amacı:Giysiyi saç makyaj aksesuar v.b tamamlayıcı öğeleri ile bütünlük içinde sergileme veya canlı modeller tarafından uygun bir kareografide sunma

Konular:

- Dersin genel içeriği
- Vücut tiplerini tanıma
- Renkleri öğrenme
- Aksesuarları kullanma
- Saç şekillerini yapma
- Yüz şekline göre makyaj yapma
- Oturuş,duruş ve yürümeyi öğrenme
- El ve mimikleri düzgün kullanma
- İş giyimi sunumu(etek+pantolon)
- İş giyimi(pantolon+ceket)
- Elbise sunumu
- Abiye giysi sunumu
- Genel giysileri sunma

OKUL DENEYİMİ I

Dersin İçeriği:Öğretmen adaylarının mümkün olduğu kadar erken bir aşamada, bir uygulama öğretmeni nezaretinde okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanınması

amaçlanmaktadır. Bu ders kapsamında yer alması önerilen başlıca etkinlikler:

- Okul örgütü ve yönetimi ,
- Okuldaki günlük işler,
- Zümre etkinlikleri,
- Bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısı.
- Bir öğretmenin okuldaki günlük yaşantısı,
- Okul-aile işbirliği,
- Ana ve yan branşlarla ilgili derslerin gözlenmesi,
- Okul ve sorunları,
- Araç gereç ve yazılı kaynaklar,
- Öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönleri.

Dersin Amacı:Öğretmen adaylarının okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanınması.

Konular:

- Dersin tanımı, hedefleri, kapsam, ilkeler, yöntem, çalışma planı
- Okul örgütü
- Okul yönetimi
- Okuldaki günlük işler
- .Zümre etkinlikleri
- Bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısı
- Okul –aile işbirliği
- Ana ve yan branşlarla ilgili derslerin gözlenmesi
- Okul ve sorunları
- Araç-gereç ve yazılı kaynaklar
- Öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönleri
- Mikro öğretim
- Okul deneyimi çalışmalarının değerlendirilmesi

MODA RESMİ

Dersin İçeriği :Silüet hazırlama, renkli silüet çalışmaları yapma.Modacılar tasarımcılarından kopya etüdler hazırlama.Saç, yüz etüdleri ve renklendirilmesi.

Temel kol, yaka, etek, bluz, pantolon çizimlerini silüetlere giydirme çalışmaları

Dersin Amacı :Silüet çizerken dikkat edilecek noktaları öğrenme. Işık, gölge ve renk uyumlarını doğru kullanabilme. Silüet üzerine giydirme işlemlerinde teknik ve estetik unsurları öğrenebilme

Konular:

- Hazırlamada Dikkat Edilecek Noktalar
- Hazır Silüetler Üzerinde Düzeltme ve Kopya Çalışmaları
- Moda Tasarımcılarının Silüetlerinden Etütler (Karakalem)

- Moda Tasarımcılarının Silüetlerinden Etütler (Renkli)
- Dergilerden Esinlenerek Silüet Çalışmaları (Renkli)
- Değişik Yüz Şekillerine Uygun Etütler (Karakalem)
- Değişik Yüz Şekillerine Uygun Etütler (Renkli)
- Değişik Yüz Şekillerine Göre Saç Etütleri (Karakalem)
- Değişik Yüz Şekillerine Göre Saç Etütleri (Renkli)
- Büzgü v.b. Teknik Çizimler, Renkli ve Karakalem Etütler
- Silüet Üzerine Giydirmeye Çalışmaları

TEMEL KALIP ÇİZİMLERİ

Dersin İçeriği:

- Temel Çizimler için ölçü almak ,
- Temel Ölçülere göre Yardımcı Ölçüleri hesaplama,
- Temel Beden Çizimi, Temel Kol Çizimi,
- Pens Kaydırmaları,
- Temel Yaka Çizimleri,
- Kalıplarını Hazırlama ve Kontrollerini Yapma

Dersin Amacı: Temel kalıp ölçülerini tanıyarak doğru kalıp çıkarmak.

Konular:

- Ölçü Almak
- Ölçülerin kontrolü
- Yardımcı ölçülerin hesaplanması
- Temel beden çizimi
- Temel kol çizimleri
- Pens kaydırmaları
- Temel yaka çizimleri
- Temel beden kalıbının çıkarılması
- Temel kol kalıbının çıkarılması
- Pens kaydırmalarının yapılması
- Yaka çizimlerinin yapılması
- Birebir ölçülerde temel beden çalışması

TEMEL DİKİM TEKNİKLERİ

Dersin İçeriği: Temel Cep Dikim Teknikleri. Kol Yırtmaç Çalışmaları, Kol Ağzı Temizleme Teknikleri. Ön Kapama Teknikleri. Yaka Çalışma Teknikleri (bedenden çıkan ve bedene takılan yakalar)

Dersin Amacı: Temel dikim tekniklerini öğrenmek ve uygulamak

Konular:

- Temel dikim tekniklerinden cep çalışması
- Kol yırtmaç çalışması

- Kol ağzı temizleme teknikleri
- Ön kapama teknikleri
- Yaka çalışma teknikleri (bedenden çıkan yaka)
- Yaka çalışma teknikleri (bedene takılan yaka)

GIYİM SANAYİ MAKİNELERİ

Dersin İçeriği: Giysi üretim aşamalarında (tasarım, kalıp hazırlama, serileme, pastal planı hazırlama, kumaş serme ve kesme, üretim, bitirme, depolama v.b) kullanılan standart ve özel makinelerin özellikleri, kullanıldığı yerler, basit bakım ve onarımlarını yapabilmek.

Dersin Amacı: Hazır giyim üretiminde kullanılan makinelerin giyim sanayindeki yerini ve fonksiyonlarını kavramak, makinelerin bakımı ve güvenlik önlemleri ile bilgilere sahip olmak.

Konular:

- Hazır giyim tanımı
- Hazır giyim üretiminde kullanılan makineler
- Hammaddede deposunda kullanılan makineler tanımı ve çeşitleri
- Kalıp hazırlama ve kumaş serme makineleri, tanımı ve çeşitleri
- Kumaş kesme makineleri, tanımı ve çeşitleri
- İşaretleme ve etiketleme makineleri, tanımı ve çeşitleri
- Hazır giyim sanayi tipi dikiş çeşitleri
- Sanayi tipi düz dikiş makineleri yapısı ve elemanlarının tanımı
- Bilgisayarlı sanayi makineleri, tanımı ve çeşitleri
- Zincir dikiş makineleri ve çeşitleri
- Ütü makineleri ve presler
- Makinelerin bakımı ve basit arızalarının giderilmesine yönelik bilgiler
- Makinelerin kullanımı ile ilgili güvenlik önlemleri ile ilgili bilgiler

MODA TASARIMI

Dersin İçeriği: Kumaş özellikleri, lif ve lif türleri, tasarım, renk seçimi ve kullanımı, moda ve yerel kıyafetler,

Dersin Amacı: Öğrencilerin kavramlar, temel işlemler, temel bağlantılar ve türev arasındaki ayırt edebilecek bilgi, beceri ve tutum kazandırmak, alanındaki teknik ve mesleki terminolojiyi tanıyabilmek.

Konular:

- Giriş ve genel değerlendirme
- Kumaş özellikleri,
- Lif ve lif türleri,

- Tasarım
- Dilbilgisi problemleri üzerine çalışma
- Renk seçimi ve kullanımı, moda ve yerel kıyafetler
- Dilbilgisi problemleri üzerine çalışma
- Dönemin gözden geçirilmesi

ÖĞRETİMDE PLANLAMA VE DEĞERLENDİRME

Dersin İçeriği:Eğitimde program geliştirme kavramları ve süreçleri. Meslek analizi. Ders programı, yıllık, ünite ve günlük planların geliştirilmesi. İçerik seçimi ve organizasyonu. Ölçme-ve değerlendirme; değerlendirme yaklaşımları, Bilişsel, devinsel ve duyuşsal davranışları ölçme ve değerlendirme teknikleri. İzleme ve başarı testlerinin geliştirilmesi, sınav sorusu yazma teknikleri ve not verme.

Dersin Amacı:Program geliştirme ve ölçme-değerlendirmeye ilgili bilgi, beceri, tutum ve alışkanlık kazandırma.

Konular:

- Program geliştirmede temel kavramlar,
- Program geliştirme süreçleri
- Hedef düzeyleri; uzak hedef, genel hedefler, özel hedefler
- Taksonomik düzeyler; (özel) hedefler ve davranışlar; sınıf içinde uygulamalar,
- Eğitim planlarının (öğretmen yapımı) türleri
- Öğretim planı yapma ilkeleri
- Yıllık ünite ve günlük planların yapılması
- Bu planların sınıfta uygulanmasında temel ilkeler
- Ölçme ve değerlendirmenin temel kavramları; ölçme hataları; güvenilirlik, geçerlik, kullanışlılık,
- Taksonomik düzeyler ve sınav sorularının yazılması; sınıf içinde uygulamalar
- Test türleri; test maddelerinin yazılması; sınıf içinde uygulamalar
- Test maddelerinin yazılması; test geliştirme; madde analizi; test analizi; sınıf içinde uygulamalar

MODA RESMİ

Dersin İçeriği:Moda ve hazır giyim üretim özellikleri dikkate alınarak koleksiyon çizimleri hazırlama, koleksiyon planlamasında dikkat edilecek noktaları kavrama ve değişik faktörlere uygun koleksiyon çizimleri oluşturma.

Dersin Amacı:Hazır giyim üretim özelliklerini bilir. Hazır giyime yönelik giysi tasarlar. Teknik çizimlerini yapar. Koleksiyon çizimlerini sunuş haline getirir.

Konular:

- Hazır giyim tanınması ve hazır giyim üretim özellikleri.
- Hazır giyim firmaları, sundukları giysilerin özellikleri.
- Bir sonraki sezonun trendlerinin araştırılması, modacıların çizimlerinin incelenmesi.
- Belirlenen trendlere yönelik çizim araştırmaları
- Model-kumaş bağlantıları, kumaşların seçiminde ve renk armonisinde dikkat .
- edilecek noktalar. Renklendirme çalışmaları
- Modellerde kullanılacak süsleme özellikleri.
- Teknik çizimlerin yapılması.
- Koleksiyonun sunum haline getirilmesi

TEMEL KALIP ÇİZİMLERİ

Dersin İçeriği:Kadın ve erkek giyimi için gerekli olan ölçüleri alma, hesaplama, kadın ve erkek temel ceket kalıbını hazırlama ve model uygulama.Kadın manto, kapüşon, kap, pelerin kalıbı çizimleri ve şablon kalıbı hazırlama.

Dersin Amacı:Öğrencilerin Kadın ve erkek giyimi için gerekli olan ölçüleri alma, hesaplama, kadın ve erkek temel ceket kalıbını hazırlama ve model uygulama.Kadın manto, kapüşon, kap, pelerin kalıbı çizimleri ve şablon kalıbı hazırlamaya yönelik bilgi ve becerileri kazanma.

Konular:

- Kadın ve erkek giyimi için gerekli olan ölçülerin vücut üzerinden alınışı- hesaplanması ve gerekli bolluk ilaveleri, standart ölçü tablosu
- Kadın temel ceket kalıbı çizimi.
- Kadın temel kol kalıbı çizimi.(iki parçalı kol)
- Model analizi ve model uygulamalı ceket kalıbı çizimi
- Model uygulamalı ceket kalıbı çizimi
- Tela ve astar kalıbı çizimi
- Erkek temel ceket kalıbı çizimi
- Erkek temel kol kalıbı çizimi
- Erkek pantolon kalıbı çizimi
- Kadın manto kalıbı çizimi
- Model uygulamalı manto kalıbı çizimi
- Kap ve pelerin kalıbı çizimi

TAYYÖR MANTO DİKİM TEKNİKLERİ

Dersin İçeriği:Kadın erkek üst giyiminde kullanılan kumaş, tela, astar vb. ana ve yardımcı malzemeleri kullanarak temel ceket ve manto kesim telalama, kol yırtmacı, klapa, yaka, ön kapama, cep astarlama tekniklerini uygulama.

Konular:

- Kadın üst giysilerinin tanımı ve giyimdeki yeri ve önemi
- Kadın üst giyiminde kullanılan kumaşlar ve yardımcı malzemelerin tanımı ve seçimi.
- Ceket ve manto tasarım aşamaları
- Dikimi yapılacak modelin seçimi.
- Dikimi yapılacak model kalıbının hazırlanması.
- Kalıbın şablon çiziminin yapılması.
- Şablon kalıbının kumaşa yerleştirilmesi ve kesimi.
- Model uygulamalı ceket ve manto dikimi(ceket ve manto ünitesi ile ilgili teknik uygulamalar çalışılacaktır.)
- Ceket ve manto'da kullanılan tela çeşitlerinin tanımı,seçimi.
- Ceket ve manto'da kullanılan tela geçirme teknikleri.
- Ceket ve manto'da kullanılan astar geçirme teknikleri
- Model uygulamalı ceket ve manto'nun tamamlanması.

AKSESUAR TASARIMI**Dersin İçeriği:**

- Moda aksesuarlarının tanımını, sınıflamasını; (başta, bedende, ayakta kullanılanlar ve takıları) giysinin çizgi, renk, doku, uyum, denge, bütünlük, ritim ve vurgu öge ve prensiplerini dikkate alarak,
- Başta kullanılan aksesuarlar ve takılar (şapka, bere, bandana, fular, toka, gözlük, tepelik, toka,taç, oya, çiçek,)
- Bedene takılan aksesuarlar ve takılar (kemer, önücek (jabo), fular, manşet, eldiven, yaka, çanta, manşon, etol, kravat, papyon, kolye, broş, bilezik,küpe, saat,yüzük)
- Ayağa takılan aksesuarlar ve takılar (ayakkabı, çizme, terlik, çorap, bot, halhal vb.)

Dersin Amacı: Giysiyi Tamamlayan (çanta, ayakkabı, fular, kemer , takı, şapka vb.) aksesuarları giysinin renk, doku, ve model özelliklerini dikkate alarak tasarlar ve uygun olanlarını üretir.

Konular:

- Moda aksesuarlarının tanımını, sınıflamasını; (başta, bedende, ayakta kullanılanlar ve takıları)

- Giysinin çizgi, renk, doku, uyum, denge, bütünlük, ritim ve vurgu öge ve prensiplerini dikkate alarak tasarımların yapılması
- Başta kullanılan aksesuarlar ve takıların tasarımlarının yapılması (şapka, bere, bandana, fular, toka, gözlük, tepelik, toka,taç, oya, çiçek,)
- Yapılan tasarımlardan seçilen bir ürünün üretilmesi
- Bedene takılan aksesuarlar ve takıların tasarımlarının yapılması (kemer, önücek (jabo), fular, manşet, eldiven, yaka, çanta, manşon, etol, kravat, papyon, kolye, broş, bilezik,küpe, saat,yüzük)
- Ayağa takılan aksesuarlar ve takıların tasarımlarının yapılması (ayakkabı, çizme, terlik, çorap, bot, halhal vb.)
- Giysi üzerinde kullanılan aksesuarlar ve takıların tasarımlarının yapılması (broş, fular, düğme,fermuar, toka, takılıp sökülen giyim unsurları)
- Yapılan tasarımlardan seçilen bir ürünün üretilmesi

MODA TARİHİ**Dersin İçeriği:**

1. Moda tarihi kitapları, tarih kitapları, aylık, haftalık ve günlük dergi, gazeteler ile arşivleri, moda katalogları, araştırma raporları, TV, Radyo
2. Birinci maddedeki içerik ile birlikte Modanın etki alanları, moda yönelimleri, modayı etkileyen olaylar, toplumlar, kişiler, ve moda akımları
3. Dünyada;
 - İlk çağ
 - Orta çağ
 - Yakın çağ
 - Yeni çağ
 - Günümüz
4. Türkiyede;
 - Selçuklular dönemi
 - Osmanlı erken dönemi
 - Osmanlı imparatorluk dönemi
 - Cumhuriyetten günümüze
 - Bölgesel Türk giysileri
5. Dünyada ve Türkiye’de modaya yön veren modacılar, giysi stilleri ve özellikleri
6. Günümüz modacılarının giysi stilleri ve özellikleri
7. Güncel moda yönelimleri

Dersin Amacı: Bu modülü tamamlayan öğrenci; sosyolojik ve tarihsel açıdan giyim ve moda kavramı, moda oluşumu, moda yönelimleri, modanın etkileri ile modacılar ve stilleri hakkında mesleki davranışlar kazanır.

Konular:

- Dersin tanımı, içeriği hakkında genel açıklama moda kavramları ve modanın tanımı
- Modanın etki alanları, moda yönelimleri
- Modayı etkileyen olaylar, toplumlar, kişiler ve Moda akımları
- Dünyada; İlk çağlardan günümüze giysi tarihi
- İlk çağ
- Orta çağ
- Yakın çağ
- Yeni çağ
- 1900 – 1930 Yılları arasında moda ve modacılar
- 1940- 1970 Yılları arasında moda ve modacılar
- 1980 – 2000 Yılları arasında moda ve modacılar
- Dünyada ve Türkiye’de modaya yön veren modacılar, giysi stilleri ve özellikleri
- Türk Giyim Tarihi, İslamiyet öncesi, Selçuklular dönemi, Osmanlı erken dönemi, Osmanlı imparatorluk dönemi, Cumhuriyetten günümüze Bölgesel Türk giysileri
- Günümüz moda eğilimleri

GIYSİ ERGONOMİSİ

Dersin İçeriği: Giysi üretiminde gerekli olan, vücudun hareket sistemleri makroskobik anatomik yapısı, antropometrik ve fizyolojik özellikleri, Vücut tipleri ve oranlarının giysi tasarımında kullanılması. Çalışma ortamının ergonomik düzenlenmesi

Dersin Amacı: Öğrencilerin giysi üretiminde gerekli olan, vücudun hareket sistemleri makroskobik anatomik yapısı, antropometrik ve fizyolojik özellikleri, vücut tipleri ve oranları ile çalışma ortamının ergonomik düzenlenmesi konularında bilgilendirilerek giysi tasarımında kullanabilmeleri.

Konular:

- Ergonominin Tanımı, Tarihi Gelişimi ve İlgili Bilim Dalları
- İnsan Vücudunun Makroskopik Anatomik Yapısı
- Hareket Sistemleri

- Antropometri, Giysi Üretiminde Gerekli Vücut Ölçüleri
- Vücut Oranları ve Tipler
- Giysi Tasarımında Hareket Sistemleri Uygulamaları
- İnsan-Makine Ara kesiti
- Psiko-sosyolojik Yaklaşımlar
- Çevre Koşulları
- Aydınlatma ve Gürültü
- Ortam Isısı ve Havalandırma
- İş Kazaları
- Bir Hazır Giyim İşletmesinde Çalışma Ortamının Düzenlenmesi

KALIP SERİLEŞTİRME SİSTEMLERİ

Dersin İçeriği: Temel, model uygulanmış ve şablonlanmış kalıpların standart ölçü farklarına göre çeşitli sistemler kullanılarak büyültülüp-küçültülerek serilerinin hazırlanması.

Dersin Amacı: Hazır giyim sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda, seri sistemlerini öğretmek, giysi kalıplarını sistematik şekilde serileme becerisi kazandırmak

Konular:

- Hazır giyimde beden ölçüleri, ölçü standardı, ölçü tablolarının hazırlanması, seri tanımı, serileme yöntemleri,
- Tabloların okunması, sıçrama noktaları, sıçrama oranları, serilemede dikkat edecek noktalar,
- Temel etek kalıbı serileme, çeşitli etek modelleri serileme,
- Çeşitli etek modelleri serileme,
- Etek pantolon kalıbı serileme, temel pantolon serileme,
- Model uygulamalı pantolon kalıbı serileme
- Temel beden ve temel kol kalıbı serileme
- Penssiz bluz kalıbı serileme
- Model uygulamalı elbise veya bluz kalıbı serileme
- Temel ceket ve kol kalıbı serileme
- Model uygulamalı ceket kalıbı serileme
- Temel manto ve kol kalıbı serileme
- Model uygulamalı ceket kalıbı serileme

MESLEKİ YABANCI DİL

Dersin İçeriği: Lif ve lif türleri, kıyafet ve aksesuar kullanımı, kumaş seçimi, kıyafetlerin saklanması, modern ve geleneksel giyim tarzları

Dersin Amacı: Öğrencilerin kavramlar, temel işlemler, temel bağlantılar ve türev arasındaki ayırt edebilecek bilgi, beceri ve tutum

kazandırmak, alanındaki teknik ve mesleki terminolojiyi tanıyabilmek.

Konular:

- Giriş ve genel değerlendirme
- Lif ve lif türleri,
- Kıyafet ve aksesuar kullanımı,
- Kumaş seçimi,
- Kıyafetlerin saklanması,
- Dilbilgisi problemleri üzerine çalışma
- Modern ve geleneksel giyim tarzları
- Dilbilgisi problemleri üzerine çalışma

ÜRETİM YÖNETİMİ VE PLANLAMA

Dersin İçeriği:Giderlerin incelenmesi, ilk madde malzeme giderleri, işçi ücret ve giderleri, genel üretim giderleri (maliyeti oluşturan giderler)

Dersin Amacı Mamul üretim maliyetlerinin hesaplanması bilgilerinin verilmesi

Konular:

- Gider, harcama, maliyet kavramı
- Giderlerin sınıflandırılması
- Üretim maliyet tablosu
- Satışların maliyet tablosu
- İlk madde malzeme giderleri
- Stok değerlendirme yöntemleri
- İşçilik giderleri
- Net ücretin hesaplanması
- Genel üretim giderleri
- Genel üretim giderlerinin dağıtılması
- Genel Uygulama örnekleri

SINIF YÖNETİMİ

Dersin İçeriği:Öğrenci davranışını etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler, Sınıf ortamı ve grup etkileşimi, sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama, sınıf içinde zaman kullanımı, sınıf organizasyonu, motivasyon, iletişim, Yeni bir döneme başlangıç, olumlu ve öğrenmeye uygun ortam yaratma, sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler.

Dersin Amacı:Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi, sınıf organizasyonu, iletişim ve davranış problemleri ile ilgili bilgi kazanması.

Konular:

- Dersin İşleniş Yönteminin Tartışılması, Uygulama İlkeleri, Değerlendirme, Yapılacak Etkinlikler
- Etkili Sınıf Yönetimi, Sınıf Yönetiminde Etkili Öğrenim İlkeleri
- Sınıf İçi Davranış Kuralları

- Sınıf İçinde Öğrenme-Öğretme Ortamının Düzenlenmesi
- Öğretimin Yönetimi
- Zaman Yönetimi
- Öğretmen-Öğrenci İletişimi
- Öğretmen Beklentileri
- Anne-Baba İle İlişkiler
- Güdülenme (Motivasyon)
- Sınıfta İstenmeyen Davranışların Önlenmesi ve Giderilmesi
- Çatışmaların Çözümünde Problem Çözme ve Arabuluculuk
- Sınıf İçi Disiplin ve Disiplin Modelleri

ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ I

Dersin İçeriği:Öğretme-öğrenmede özel öğretim yöntemlerinin amaç, işlev ve önemi. Öğretme-öğrenme süreçleri ve temel unsurları, ilkeleri, genel öğretim yöntemleri. Disiplin alanlarının özelliğine uygun eğitsel ortamlarının tasarımı, planlanması ve düzenlenmesi.

Dersin Amacı:Öğretme-öğrenme süreçlerinde özel öğretim yöntemlerinin amaç, işlev ve öneminin verilmesi.

Konular:

- Kavramlar
- Öğretme ve Öğretme Süreçleri
- Değerlendirme Süreci
- Öğretim Durumlarının Planlanması
- Eğitsel Hedefler ve Davranışlar
- Öğretim İlkeleri
- Öğretimde Yöntem Seçimi
- Genel Öğretim Yöntemleri
- Anlatım, Soru-Cevap ve Örnek Olay
- Tartışma, Gösteri ve Deney
- Gözlem, Problem Çözme Ve Programlı Öğretim
- Öğretim Yaklaşımları; Sunuş, Buluş, Araştırma, Tam ve Yapıcı

MODA RESMİ

Dersin İçeriği:Moda ve hazır giyim üretim özellikleri dikkate alınarak koleksiyon çizimleri hazırlama, koleksiyon planlamasında dikkat edilecek noktaları kavrama ve değişik faktörlere uygun koleksiyon çizimleri oluşturma.

Dersin Amacı:Hazır giyim üretim özelliklerini bilir. Hazır giyime yönelik giysi tasarlar. Teknik çizimlerini yapar. Koleksiyon çizimlerini sunuş haline getirir.

Konular:

- Hazır giyimin tanımlanması ve hazır giyim üretim özellikleri.
- Hazır giyim firmaları, sundukları giysilerin özellikleri.
- Bir sonraki sezonun trendlerinin araştırılması, modacıların çizimlerinin incelenmesi.
- Belirlenen trendlere yönelik çizim araştırmaları
- Model-kumaş bağlantıları, kumaşların seçiminde ve renk armonisinde dikkat .
- edilecek noktalar. Renklendirme çalışmaları
- Modellerde kullanılacak süsleme özellikleri.
- Teknik çizimlerin yapılması.
- Koleksiyonun sunum haline getirilmesi

MODA TASARIMI ÖĞRETMENLİĞİ

Dersin İçeriği:Günün moda eğilimlerine uygun özgün abiye giysi modellerinin geliştirilmesi, kalıpların hazırlanması, kontrolü ve şablonlanması.

Dersin Amacı:Model tasarımı , modelin kalıbını , şablonunu hazırlama.

Konular:

- Temel elbise çizimi üzerine abiye model uygulama
- Enine ve boyuna kesikli modeller
- Çeşitli yaka uygulamaları olan modeller
- Çeşitli kol uygulamaları olan modeller
- Pilili modeller
- Drapeli modeller
- Özgün model tasarımları
- Uygulanacak elbise modelinin hazırlanması
- Kalıp çizimi
- Şablonunun hazırlanması
- Kalıp kontrol
- Model Uygulama

ABIYE GİYSİ TASARIMI

Dersin İçeriği:Abiye giysilerde kullanılan ana ve yardımcı malzemelerle modele uygun süsleme tasarımı yaparak kesim ve dikim planı yapma ve uygulama.

Dersin Amacı:Abiye giysi üretimi yapma.

Konular:

- Proje hazırlamada tasarımın öğeleri (silüet, çizgi, renk, doku) ve prensipleri (uyum, denge, bütünlük, ritim, vurgu)
- Belirlenen abiye giysi tasarımlarını çizme
- Belirlenen modellerin kalıplarını kontrol etme
- Giysiyi kesime hazırlama
- Giysinin genel kontrollerini yapma

- Giysiye uygun tasarımlar için gerekli malzemelerle tasarım yapma
- Tasarımları uygulama
- Abiye giysi yaka çalışmaları yapma
- Kol çalışmaları yapma
- Abiye giysiyi dikme
- Giysiyi astarlama Üretilen giysinin kontrolünü yapma
- Gerekli kontrolleri ve ütü yapma

ÜÇ BOYUTLU KALIP TASARIMI-II

Dersin İçeriği:1/1 Ölçülerde cansız manken üzerinde drapeli, kesikli, asimetrik üst ve dış giysi model uygulamaları yapma.Model kalıplarında gerekli düzeltmeleri yaparak kesime hazır kalıplar elde etme

Dersin Amacı:1/1 Ölçülerde cansız manken üzerinde drapeli, kesikli, asimetrik üst ve dış giysi model uygulamaları yapmak.Model kalıplarında gerekli düzeltmeleri yaparak kesime hazır kalıplar elde etmek

Konular:

- Drapaj da kullanılan araç ve gereçler
- Manken seçimi
- Manken hazırlama
- Ön ve arka bedeni çalışma
- Kalıbı çıkartma-düzeltilme-esas kalıp haline getirme
- Kesikli model çalışması
- Modelin kalıbını çıkartma-esas kalıp haline getirme
- Drapeli model seçme
- Drapeli model çalışma
- Drapeli modeli kalıbını mankenden çıkarma
- Drapeli model kalıbını düzeltme
- Kalıpları listeleme ve kontrolünü yapma

REHBERLİK

Dersin İçeriği:Eğitimde öğrenci kişilik hizmetleri, yeri ve önemi; rehberliğin tanımı ve ilkeleri; rehberlikte hizmet alanları; rehberlik hizmetlerinin tarihçesi,rehberliğin türleri ve eğitimde rehberlik hizmetleri,kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik hizmetlerinin tanımı ve amacı, bu hizmet alanlarında öğrenciye kazandırılması gereken yeterlilikler ile eğitim kademelerine göre yapılması gereken uygulamalar ,özel eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri,bireyi tanıma teknikleri; testler ve test-dışı teknikler,rehberlikte program geliştirme, örgüt ve mevzuat

Dersin Amacı:Öğretmen adaylarının; öğrencileri hangi yaş ve eğitim kademesinde bulunursa bulunsun; gelişim ve uyumlarına yardımcı

olabilmeleri ve kendilerini gerçekleştirebilmelerini sağlamaya yönelik bilgi/beceriler kazandırabilmektir. Ayrıca, problemi olsun ya da olmasın her öğrencinin her eğitim kademesinde rehberlik yardımına gereksinimi olabileceği ve istediği zaman da bu yardımı alması gerektiği konusunda yeterli ve ortak bir anlayışa ulaşmalarını sağlayabilmektir.

Konular:

- Eğitimde öğrenci kişilik hizmetleri, yeri ve önemi; çağdaş eğitimde okulun yapısı; öğrenci kişilik hizmetleri kapsamındaki etkinlik alanları
- Rehberliğin tanımı ve amacı, rehberlik hizmetleri kapsamında yer alan ve almayan etkinlikler; rehberliğin ilkeleri ve rehberlikte hizmet alanları
- Rehberliğin türleri ve eğitimde rehberlik hizmetleri
- Kişisel-Sosyal Rehberlik (tanımı, amacı ve bu kapsamda öğrenciye kazandırılması gereken yeterlilikler; insançı psikoloji ve eğitimle ilişkisi)
- Kişisel-Sosyal Rehberlik (eğitim sürecinde öğretmen-öğrenci ilişkilerini kolaylaştırıcı faktörler; saygı, içtenlik-dürüstlük ve empatik anlayış; kişisel-sosyal rehberlikte etkili öğretmenlik)
- Mesleki Rehberlik (tanımı, amacı ve bu kapsamda öğrenciye kazandırılması gereken yeterlilikler; mesleki gelişim süreci ve aşamaları)
- Mesleki Rehberlik (mesleki gelişim kuramları; klasik ve gelişimsel kuramlar; eğitim kademelerine göre mesleki rehberlik hizmetlerinin amacı ve yapılması gereken uygulamalar)
- Eğitsel Rehberlik (tanımı, amacı ve bu kapsamda öğrenciye kazandırılması gereken yeterlilikler)
- Eğitsel Rehberlik (eğitim kademelerine göre eğitsel rehberlikle ilgili etkinlikler ve yapılması gereken uygulamalar)
- Bireyi Tanıma Teknikleri (tanımı, amacı ve bireyi tanımının önemi; testler)
- Bireyi Tanıma Teknikleri (test-dışı teknikler; bireyi tanımada uyulması gereken ilkeler) Özel Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri
- Rehberlikte program geliştirme (okul ve sınıf rehberlik programlarının hazırlanması)
- Rehberlik Örgütü ve İlgili Mevzuat (merkez ve taşra örgütü, ilgili yasa ve yönetmelikler)

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI

Dersin İçeriği: Öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine daha iyi hazırlanmaları için öğrenimleri süresince kazandıkları, genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleği ile ilgili bilgi beceri tutum ve alışkanlıkları gerçek bir öğretim ortamında kullanmaları sağlama etkinlikleri.

Dersin Amacı: Öğretmenlik mesleğinin (bir dersi okutmanın) gerektirdiği ön hazırlıkları yapıp bilme. Alanıyla ilgili bir dersi işleyebilme. Okuttuğu derste, öğrenci başarısını ölçüp değerlendirebilme. Okul yönetimine karşı sorumluluklarını meydana getirebilme. Öğrenciler, veliler diğer öğretmenler ve okul yönetimi ile olumlu ilişkiler kurabilme.

Konular:

- Dersin tanımı (yapılacak çalışma ve hazırlıkların planlanması)
- Öğretim sürelerine göre planların gözden geçirilmesi
- Uygulama okullarının belirlenmesi ve tanışma
- Uygulama okullarında gözlem
- Gerçek ortamda ders verme
- Fakültede uygulamaların genel değerlendirmesinin yapma
- Çalışma hazırlıklarını toplayan dosyayı oluşturma ve teslim etme

MODA RESMİ

Dersin İçeriği: Bireye yönelik özel ortamlarda kullanılacak giysi tasarımları hazırlamak için gerekli kavramların verilmesi, giysi süslemeleri ve giysi tasarımlarına ilişkin moda resmi çizimlerini yapma.

Dersin Amacı: Bireye yönelik giysi tasarlamak için gerekli kavramları bilir ve uygular. Süslemelerin seçimini ve kullanım yerini bilir, uygular. Özgün moda resmi çizimleri yapar.

Konular:

- Bireye yönelik giysi tasarımı hazırlamanın özellikleri, modacıların özel çizimlerinin incelenmesi
- Özel ortamlarda giyilecek giysi tasarımı çizimleri
- Tasarımlarda kullanılacak süsleme malzemelerin seçiminde dikkat edilecek noktalar..
- Tasarımlara uygun özgün silüet hazırlanması.
- Bireye özel giysilerin silüet üzerinde renklendirilerek sunum haline getirilmesi.

MODEL VE KALIP TASARIMI

Dersin İçeriği:Günün moda eğilimlerine uygun olarak özgün kadın giysi modelleri geliştirme, model uygulamalarını yaparak kalıplarını hazırlama: raglan ve japone kol uygulamalarını yapma.

Dersin Amacı:Artistik-asimetrik giysi modellerinin tasarımını yapmak ve kalıbını hazırlamak. Özel amaçlı giysi modellerinin tasarımını yapmak ve kalıbını hazırlamak.

Konular:

- Giysi kalıbı hazırlamada kullanılan ölçüler.
- Temel Kalıpların Tanıtımı
- Asimetrik model elbise kalıp çizimleri
- Asimetrik elbise modellerinin kalıp çizimleri
- Temel raglan kol çizimi
- Temel japone kol çizimi
- Raglan kollu giysi kalıp çizimleri
- Japone kollu giysi kalıp çizimleri
- Özel amaçlı giysi kalıp çizimleri
- Değişik yakalı elbise kalıp çizimleri
- Enine kuplu elbise kalıp çizimleri
- Boyuna kuplu elbise kalıp çizimleri
- Özgün model tasarımı ve kalıp çizimleri

PROJE

Dersin İçeriği:

- Proje hazırlamada tasarım öge (silüet, çizgi, renk, doku) ve prensipleri (uyum, denge, bütünlük, ritim, vurgu)
- Pazar araştırması verilerini (tüketici profili, gelişmelere uygunluk, fiyat düzeyi, sezonun eğilimleri, pazarlama teknikleri, vitrin ve moda gösterileri, sipariş, satış imajı ve genel etki) dikkate alınarak tema (moda eğilimleri, gelecek ile ilgili yayınlar, renk ve kumaş trendleri, tasarımcı çalışmaları, periyodik giysi modeller müzeler ve geleneksel giysi) belirleme, renk ve malzeme panosu hazırlama
- Pazar verilerine ve temaya uygunluk ölçütleri dikkate alınarak, 2 boyutlu model çizimleri yapma ve varyasyonlarını geliştirme
- İşletmenin üretim tarzı, üretim olanakları, rekabet koşulları, satış bilgileri vb. dikkate alınarak, model çizme, üretimine karar verilen modelleri seçme, seçilen modellerin kalıplarını hazırlama, model özelliğine uygunluğunun denenmesi
- Üretilen modellerin teknik çizimleri (ölçü, oran, dikiş detayları, aksesuar özellikleri

dikkate alınarak) yapma, kalite ölçütlerini belirleme

- Üretim kalıplarını hazırlama (astar, tela vb.) ve iş planını hazırlama. İş planına uygun üretim yapma (kesim, dikim)

Dersin Amacı : “Proje” dersini tamamlayan öğrenci; pazar araştırması yaparak, belirlenen temaya göre koleksiyon hazırlar.

Konular:

- Proje hazırlamada tasarımın öğeleri (silüet, çizgi, renk, doku) ve prensipleri (uyum, denge, bütünlük, ritim, vurgu)
- Pazar araştırması verilerinden yararlanarak tüketici profili, gelişmelere uygunluk, fiyat düzeyi, sezonun eğilimleri, pazarlama teknikleri, vitrin ve moda gösterileri, sipariş, satış imajı ve genel etkilerini dikkate alarak tema belirleme
- Moda eğilimleri, gelecek ile ilgili yayınlar, renk ve kumaş trendleri, tasarımcı çalışmaları, periyodik giysi modeller müzeler ve geleneksel giysi verilerini kullanarak , renk ve malzeme panosu hazırlama
- Pazar verilerine ve temaya uygunluk ölçütleri dikkate alınarak, 2 boyutlu model çizimleri yapma
- Modellerden varyasyonlarını geliştirme
- İşletmenin üretim tarzı, üretim olanakları, rekabet koşulları, satış bilgileri vb. dikkate alınarak, model çizme,
- Üretimine karar verilen modelleri seçme, seçilen modellerin kalıplarını hazırlama,model özelliğine uygunluğunun denenmesi
- Üretilen modellerin teknik çizimleri (ölçü, oran, dikiş detayları, aksesuar özellikleri dikkate alınarak) yapma, kalite ölçütlerini belirleme
- Üretim kalıplarını hazırlama (astar, tela vb.) ve iş planını hazırlama. İş planına uygun üretim yapma (kesim, dikim)
- Üretilen giysinin kontrolünü yapma

BİLGİSAYAR DESTEKLİ KALIP TASARIMI

Dersin İçeriği:Bilgisayar ortamında giysi kalıbı hazırlamak için sistemin tanıtılması; özelliklerinin aktarılması; menülerin ve araçların özellikleri ve kullanılması; temel kalıp hazırlanması.

Dersin Amacı:Bilgisayar ortamında ölçülerle kalıp hazırlayabilmek için gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması

Ek – 4

YETERLİLİK TABLOSU

Yeterlilik Numarası	Ana Yeterlilikler	Yeterlilikler											
A	Moda Resmi Çizmek	A1 Silüet Oluşturmak	A2 Silüete giysi giydirmek	A3 Yaka çizmek	A4 Kol Çizmek	A5 Kup Çizmek	A6 Drape oluşturmak	A7 Büzgü çizmek	A8 Pili Çizmek	A9 Kapama Çizmek	A10 Cep Çizmek	A11 Volan Çizmek	
B	Model Tasarlamak	B1 Pazar araştırması yapmak	B2 Tema belirlemek	B3 Hikaye panosu hazırlamak	B4 Renk panosu hazırlamak	B5 Malzeme panosu hazırlamak	B6 Model Geliştirmek	B7 Koleksiyon oluşturmak	B8 Modeli drapajla hazırlamak	B9 Teknik çizim yapmak	B10 Kumaş seçmek	B11 Yardımcı malzeme seçmek	
B	Model Tasarlamak	B12 Ürün kalite parametrelerini belirlemek	B13 Modeli belirlemek	B14 Bilgisayarda model tasarlamak	B15 Doku yüzey tasarımı yapmak	B16 Aksesuar tasarımı yapmak	B17 Tasarım ilke ve öğelerini uygulamak	B18 İnsan vücut tiplerine uygun tasarım yapmak	B19 Modernizasyon yapmak	B20 Makyaj ve saç tasarımı yapmak			
C	Üretimi Planlamak	C1 Süreç analizi yapmak	C2 Metot etüdü yapmak	C3 Kumaş hesabı yapmak	C4 Ürün tanıtım kartı kimliği hazırlamak	C5 Maliyet hesabı yapmak							
D	Kalıp Hazırlamak	D1 Model analizi yapmak	D2 Modeli tanımlamak	D3 Ölçü almak	D4 Temel kalıp hazırlamak	D5 Modeli uygulamak	D6 Drapajla kalıp hazırlamak	D7 Kalıbı kontrol etmek	D8 Prova yapmak	D9 Şablon hazırlamak	D10 Serileme yapmak	D11 Kesim planı yapmak	D12 Bilgisayarda kalıp hazırlamak
D	Kalıp Hazırlamak	D13 Bilgisayarda kesim planı hazırlamak					D6 Makasla kumaş kesmek	D7 Kumaşı işaretlemek					
E	Kumaş Kesmek	E1 Kumaşı kesime hazırlamak	E2 Kumaşı sermek	E3 Kalıpları kumaşa yerleştirmek	E4 Makasla kumaş kesmek	E5 Kumaşı işaretlemek							
F	Dikiş Dikmek	F1 Dikiş makinesini dikişe hazırlamak	F2 Cep dikmek	F3 Kol dikmek	F4 Kapama dikmek	F5 Astar dikmek	F6 Astarlamak	F7 Yırtmaç hazırlamak	F8 Ürüne etiket dikmek	F9 Makinede düğme dikmek	F10 Makinede ilik açmak	F11 Yaka dikmek	F12 Giysi restorasyonu yapmak
F	Dikiş Dikmek	F13 Reçme yapma	F14 Baskı yapmak	F15 Overlok çekmek	F16 Enkrüste yapmak	F17 Büzgü yapmak	F18 Köprü yapmak	F19 Kemer yapmak	F20 Lişet yapmak	F21 Pervaz dikmek	F22 Biye yapmak	F23 Vatka dikmek	F24 Drape yapmak
F	Dikiş Dikmek	F25 Supra dikmek	F26 Duble yapmak	F27 Dantel/tül dikmek	F28 Dokunmamış yüzeyleri birleştirmek	F29 Kürk dikmek	F30 Deri dikmek	F31 Penye dikmek	F32 Triko dikmek	F33 Ürünü birleştirmek			
G	Elde Dikiş Yapmak	G1 Teyel yapmak	G2 Tela işlemek	G3 Sürfile yapmak	G4 Baskı yapmak	G5 Punto dikişi yapmak	G6 Ilık açmak	G7 Düğme dikmek	G8 Vatka dikmek	G9 Fleş yapmak	G10 Kumaşı onarmak	G11 Kaynatma dikişi yapmak	
H	Süsleme Yapmak	H1 Süsleme malzemesi hazırlamak	H2 Hazır gereçlerle süslemek	H3 Dikiş teknikleriyle süslemek	H4 Nakış teknikleriyle süslemek	H5 Boya baskı terbiye ile süslemek							
I	Ütü Yapmak	I1 Dikiş hazırlık ütüsü yapmak	I2 Dikişi ütölemek	I3 Tela yapıştırmak	I4 Form ütüsü yapmak	I5 Ütüyü kullanıma hazırlamak							
K	Ürünü Tanıtmak	K1 Ürünü sergilemek	K2 Katalog hazırlamak	K3 Defle yapmak	K4 Afiş hazırlamak	K5 Vitrin düzenlemek	K6 Show- room düzenlemek	K7 Moda fotoğrafı çekmek					
J	Kaliteyi Kontrol Etmek	J1 Malzemelerin fiziksel kontrollerini yapmak	J2 Malzemelerin kimyasal özellikleri	J3 Dikim testleri yapmak	J4 Ara kontrol yapmak	J5 Son Kontrol yapmak	J6 Kalite raporu hazırlamak						

EK : 5

MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ TEKSTİL VE MODA TASARIMI BÖLÜMÜ TARİHÇE

Bugünkü Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü'nün başlangıcı, Sanayi-i Nefise Mekteb-i Alisi bünyesinde **1925** yılında kurulmuş olan "Umumi Tezyinat Atölyesi"ne dayanır.

1938 yılında "Tezyini Sanatlar Şubesi"ne tayin edilen öğretim elemanlarının yönlendirmelerine bağlı olarak İç Tezyinat, Afiş, Kumaş Desenleri gibi çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu şubenin öğretim elemanları arasında sayılabilen Tahirzade, Halim Özyazıcı, Rikkat Kunt, Muhsin Onat, Sabih Gözen'nin ilgi ve bilgileri doğrultusunda giderek şubenin atölyeleri kurulmaya başlamıştır. Öğrencilerin diplomalarında mezun oldukları atölyelerin adları da yer almıştır.

1943 yılından itibaren Orta ve Yüksek kısım olmak üzere iki aşamalı eğitim vermeye başlayan "Yüksek Süsleme Bölümü" içinde "Kumaş Desenleri Atölyesi"de yerini almıştır.

1957 yılında Dekoratif Sanatlar Bölümü, "Kumaş Desenleri Atölyesi" olarak eğitime devam etmektedir.

1958 yılında Kumaş Desenleri Atölyesi içinde Baskı Atölyesi kurulur.

1966 yılında Yüksek Süsleme Bölümü "Yüksek Dekoratif Sanatlar Bölümü" adını alır ve bölüm ilk "Tekstil Desenleri Atölyesi" mezunlarını verir.

1971-1980 yılları arasında Yüksek Dekoratif Sanatlar Bölümü içinde "Tekstil Sanatları Atölyesi" adı ile devam eder.

1978 yılında Tekstil Sanatları Atölyesi içinde Dokuma Atölyesi kurulur.

1980-1982 yılları arasında Tekstil Sanatları Atölyesi adı "Tekstil Sanatları Bölümü" olarak değişir.

1982 yılından itibaren Yüksek Öğretim Yasası ile İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi "Mimar Sinan Üniversitesi" adını alır. Güzel Sanatlar Fakültesi içinde Uygulamalı Sanatlar Bölümü Tekstil Anasanat Dalı adı ile tekstil dalı mezun vermeye devam eder.

1994 yılından itibaren ise Güzel Sanatlar Fakültesi'ne bağlı bölüm, "Tekstil Bölümü" olarak, **2004** yılından itibaren de "Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü" adını alarak eğitime devam etmektedir.

Tekstil Bölümü oluşumu;

Tekstil Tasarımı Anasanat Dalı

a) Dokuma Sanat Dalı

b) Baskı Sanat Dalı

c) Giysi Sanat Dalı

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü; tekstil sektörüne, pazar istekleri doğrultusunda, modayı oluşturabilecek öncü fikirleri yakalayıp değerlendirebilecek **Tekstil ve Moda Tasarımcıları** yetiştirmektedir.

Bölümümüz öğrencileri dört yıllık lisans eğitimi süresince, dokuma, baskı ve giysi tasarımı disiplinlerini paralel olarak.

DERSLER

TEMEL SANAT EĞİTİMİ

Amaç: Sanat nesnesinin biçimini oluşturan öge ve ilkelerin tanımı, kompozisyondaki işlevleri ve birbirleri ile olan ilişkileri.

Nokta, doku, çizgi, renk, boşluk- doluluk, ışık-gölge, oran (ölçü), hareket, yön, strüktür, tekrar(ritim), uygunluk, zıtlık,sıradüzen, denge(simetri), bütünlük...

- Desen, çizgi tanımı, çizgi değerleri ve işlevleri
- Nesnelerin çizgisel çözümü, yüzey-kütle ilişkisi
- Perspektif (aksonometrik ve artistik perspektif)
- Modle ve Rönesans ustalarından ışık-gölge özellikli kopya
- Kompozisyona giriş: Bakmak-görmek-algılamak
- Görsel alanda etki oluşumları ve bunların düzenlenmesi
- Görsel algılamada Gestalt ilkeleri tanımı ve kompozisyonlara uygulanması.

ÇİZİM ANLATIM YÖNTEMLERİ I

Canlı bitkisel objelerin model olarak kullanıldığı gözlemleme metodu ile oluşturulan çizimlerden hareketle önce tek, daha çok biçimlerle kurgulamalar yapıp, nokta, çizgi, leke, ton, renk, doku gibi estetik değerlerin boyutlarını, dengelerini birleşim ve sınırlarını kavrayarak çeşitli renklendirme teknikleri denemeleri ile kağıt üzerine çalışmalar yapılır.

SANAT VE TASARIM I

Genel anlamda sanatsal yaratma, tasarım ilişkileri anlatılır. Her öğrencinin ayrı ayrı seçtiği konular üzerinde gerekli düşüncel, kültürel, işlevsel açıklama ve anlatım aktif olarak yapılır ve program ilkeleri verilir.

BİLGİSAYAR I

Bilgisayar sistemi tanıtılır. CAD/CAM/CNC/CIM konuları ve bilgisayarın tekstildeki kullanım alanları anlatılır.

KUMAŞ YAPI BİLGİSİ I

Tekstil endüstrisinde kullanılan basit örgüler ile bu örgülerle yapılan kumaşların özelliklerinin tanıtılmasını amaçlayan bu ders kapsamında; dokuma kumaşların sınıflandırılması, tahar ve örgü planlarının kağıt üzerinde gösterilmesi, ana örgüler ve türevleri verilir.

SANAT TARİHİ I

Ortaçağ, Romanesk, Gotik, Rönesans, Barok ve Rokoko başlıkları altında, tarihsel, ekonomik, sosyal ve siyasal arka plan temel alınarak görsel malzeme desteğinde aktarılmaktadır.

KÜLTÜR TARİHİ I

Kültürün kavramsal düzeyde tanımlanması, tarihsel evriminin verilmesi amaçlanmaktadır.

- Kavramsal çerçeve
- Tarihsel süreç
- Öğeler, etkileşim, iletişim

TÜRK DİLİ I

Öğrenciye anadilinin yapı ve işleyiş özelliklerini gereğince kavramasını sağlamak, dil-düşünce bağlantısı açısından, yazılı ve sözlü ifade aracı olarak Türkçe'yi güzel ve doğru kullanabilme yeteneği kazandırabilmektir.

YABANCI DİL I

Öğrencinin dünyadaki teknolojik ve sanata yönelik gelişmeleri takip edebilmesi, mesleki araştırma ve inceleme yapabilmesi için gerekli yabancı dili geliştirmesi sağlanır.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ I

Cumhuriyetin yeni yetişen nesillerine, Türk devriminin temellerini sistemli bir eğitimle öğretim benimsenerek geleceğin nesillerinin Atatürk İlkeleri doğrultusunda biraraya gelmeleri sağlanır.

TEMEL SANAT EĞİTİMİ

Amaç: sanat, yaşam çevresi ve doğadan kaynaklanan özgün tasarımlarda temel tasarım ilke

ve öğelerinin kullanılması.

- Kaynağın özünü yansıtan iki ve üç boyutlu tasarımlar
- Doku ve renk sistemlerinin kompozisyonlarda kullanılması
- Tasarımda farklı etkiler oluşturan malzeme-tekniklerin tanımı ve uygulanması.

ÇİZİM ANLATIM YÖNTEMLERİ II

Birinci sömestir de yapılan temel bilgilenmenin ve yetenek geliştirmenin devamı olarak belli boyutlar ve konunun içinde teknik kısıtlamalardan soyutlanarak metraj etkisini verecek çeşitli kontrastların ve malzemelerin uyumunun yakalanmasının amaçlandığı yüzey değerlendirmeleri çalışmaları yapılır.

SANAT VE TASARIM II

Tekstilin dokuma, baskı, giysi konuları dalları için malzeme ve biçim ilişkisi çerçevesinde bilgiler verilir. Bu bilgiler doğrultusunda tekstil tasarımı diğer sanat dallarıyla ilişkilendirilerek analitik uygulamalar yaptırılır.

BİLGİSAYAR II

Çeşitli CAD programları uygulamalı olarak öğretilir.

KUMAŞ YAPI BİLGİSİ II

Bu sömestirde, ana örgülerden çıkan diğer örgüler, renk ve örgü efektleri, kumaş analizi, dokuma teknolojisi verilir.

BASKI TEKNİKLERİ I

Tekstil ürününe baskı yolu ile uygulanacak desenin, kurgu özelliklerini değişmeden “raport” ve “renk ayırımı” işlemlerinin çözüm ve basılma aşamaları anlatılır. Uygulamalı çalışmalar yaptırılır.

SANAT SOSYOLOJİ

Toplumsal yapılanmaların ve kültürel kimlikler ilişkisinin ortaya konması. Bunları oluşturan etkenlerin, göstergelerin incelenmesi.

- Yabancı topluluklar
- Tarım toplulukları
- Kentlerin ortaya çıkışı

SANAT TARİHİ II

Avrupa resim, heykel ve mimarlığının gelişimi, Erken Hristiyan, Bizans, Erken Ortaçağ, Romanesk, Gotik, Rönesans, Barok ve Rokoko başlıkları altında, tarihsel, ekonomik, sosyal ve siyasal arka plan temel alınarak görsel malzeme desteğinde aktarılmaktadır.

TÜRK DİLİ II

Öğrenciye anadilinin yapı ve işleyiş özelliklerini gereğince kavramasını sağlamak, dil-düşünce bağlantısı açısından, yazılı ve sözlü ifade aracı olarak Türkçeyi güzel ve doğru kullanabilme yeteneği kazandırabilmektir.

YABANCI DİL II

Öğrencinin dünyadaki teknolojik ve sanata yönelik gelişmeleri takip edebilmesi, mesleki araştırma ve inceleme yapabilmesi için gerekli yabancı dili geliştirmesi sağlanır.

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKİLAP TARİHİ II

Cumhuriyetin yeni yetişen nesillerine, Türk devriminin temellerini sistemli bir eğitimle öğretim benimseterek geleceğin nesillerinin Atatürk İlkeleri doğrultusunda biraraya gelmeleri sağlanır.

DOKUMA TASARIMI I

Öğrencinin, bez ayağı, rips, panama, dimi gibi temel örgüler ve diğer basit strüktürler ile ilgili bilgileri kullanabileceği giysi tekstil ürünleri konusunda projeler yaptırılır. Çeşitli endüstriyel tekstil ürünlerinden örneklerle konu irdelenir. Yapılması düşünülen ürünün kullanım alanına uygun malzeme ve teknik yapı belirlenir. Projelerden birer tanesi ürün haline dönüştürülür.

BASKI TASARIMI I

Giysilik metraj kumaşlara kumaş baskı yöntemleri ile geçirilmesi amaçlanan desen tasarımları yaptırılır. Bu çalışmalarda; etki, uyum, süreklilik prensipleri kompozisyon açısından irdelenir.

GIYSİ TASARIMI I

Öğrencilerin model yaratma kavramına varmaları için gerekli bilgiler; “Model Taşıma”, “Model Renklendirme”, “Model Alternatifleri” ve “Detay Çalışmaları” başlıkları altında verilecektir.

BİLGİSAYAR III

Bilgisayar destekli giydirmeye ve renk ayırımı konularında eğitim verilir.

KUMAŞ YAPI BİLGİSİ III

Tekstil endüstrisinde kullanılan çift katlı kumaş örgülerinin ve bu örgülerle yapılan kumaşların özelliklerinin tanıtılmasını amaçlayan bu ders kapsamında; iplik numaralama sistemleri, kuvvetlendirilmiş kumaş örgüleri verilir.

BASKI TEKNİKLERİ II

Metraj desenler için sürekliliğin tanımı yapılır. Düz, soter, diyagonal soter raport sistemlerinin alıştırması yaptırılır. Raportlama

işleminin basit bir kurgudan başlayarak çözümü alıştırması yaptırılır.

GIYSİ TEKNİKLERİ I

Giysi ile ilgili teknik terimler, giysi bölümlerini ve giysi oluşturma araç ve teknolojilerini kavrama bilgi ve becerisi geliştirilir.

TEKSTİLDE RENK

Tekstilin renkleri anlam, dil, boyarmadde-tekstil ilişkileri, görülme biçimleri, varlığı, ışıkla ilişkisi, ölçülmesi, değerlendirilmesi açısından incelenir. Örnekler üzerinde tartışılır. Öğrencilerin önerdiği örnekler değerlendirilir. Teorik ve Uygulamalı çalışmalar yapılır.

TEKSTİL TARİHİ

Makineleşmenin başlamasından 1980'lere kadar uzanan bir süreç içerisinde batı ülkelerinde oluşan teknolojik ve sosyolojik olayların ve bunlara bağlı sanat akımlarının içerisinde kumaş deseninin geçirdiği evrelerin örneklemeler ve kıyaslamalarla anlatımı.

MODA İLLÜSTRASYONU

Canlı Model ve Moda fotoğraflarından yararlanarak yapılan figür ve giysi çizimleri çeşitli boyama tekniklerinin kullanımı ile illüstre edilir.

YABANCI DİL III

Öğrencinin dünyadaki teknolojik ve sanata yönelik gelişmeleri takip edebilmesi, mesleki araştırma ve inceleme yapabilmesi için gerekli yabancı dili geliştirmesi sağlanır.

DOKUMA TASARIMI II

Dokuma Tasarımını I'de yapılan ve temel örgülerden oluşan giysi tekstil ürünleri konusunda bilgisayar destekli tasarımlar ve bunların kumaş uygulamaları yapılır.

BASKI TASARIMI II

Pamuklu metraj giysilik kumaşlar için malzeme ve kullanım alanlarına göre baskı desen tasarımlarından oluşan bir koleksiyon hazırlanır. Tekstil Baskı Atölyesi'nde ilk baskı uygulamaları yaptırılır.

GIYSİ TASARIMI II

Öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirerek çalışmalar öğrenciye verilen veya öğrencinin önerdiği kumaşlara uygun tasarım gruplaşmaları içinde özgün tasarımlara varılması hedeflenerek gerçekleştirilir.

KUMAŞ YAPI BİLGİSİ IV

Bu sömestride, çok katlı kumaş örgüleri, step kumaş örgüleri, dokuma hazırlık makinelerinin çalışma prensipleri, jakarlı dokuma

makinelerinde üretilen kumaşların teknik bilgileri verilir.

GIYSİ TEKNİKLERİ II

Teknik çizgi ile ifade edilmiş giysileri ölçüler ve vücut formunu dikkate alarak kalıp çalışmasını yaparak giysi örneğini oluşturma becerisi geliştirilir.

TEKSTİL TERBİYE

Öğrencilerin ağartma, boyama, basma, apre, emprenye v.b. gibi kimyasal terbiye işlemleri ile fiziksel terbiye işlemleri uygulamaları; tekstil yüzeylere ve ürünlere uygulayabilecekleri, yaratıcılıklarına yardımcı olabilecek şekilde anlatılır.

AKSESUAR TASARIMI

Malzeme konusunda yapılan bilgilendirme ve araştırmalar paralelinde seçmeli olarak oluşturulan Takı, Ayakkabı-Çanta, Şapka konularında birine ait tasarım çalışmaları gerekli görüldüğünde fakülte içi seçmeli teknik derslerle desteklenir.

TEKSTİL ÜRETİM YÖNTEMLERİ

Çeşitli tekstil yüzeylerinin endüstriyel üretim yöntemleri ile elyaf , iplik, kumaş çeşitleri ve özellikleri hakkında bilgiler verilir.

DOKUMA TASARIMI III

Konunun işlevine uygun çözümleri kendi gereklilikleri içinde bulmak ve öğrenciyi kişiliğine uygun sentezlere yönleltmek, soyut düşünceyi somut önerilere dönüştürecek alıştırmalar yaptırmak amacıyla; karmaşık strüktürlü kumaş yapılarını içerecek olan ve geometrik desenlemeye olanak sağlayan armürlü dokuma tekniklerini kullanarak çözümlenmek üzere iç mekan tekstil ürünleri konusunda projeler yaptırılır. Yapılması düşünülen ürünün kullanım alanına uygun malzeme ve teknik yapı belirlenir ve projelerden birer tanesi ürün haline dönüştürülür.

BASKI TASARIMI III

Döşemelik ve perdelik kullanım alanına yönelik kumaş baskı desen tasarım çalışmaları, seçilmiş bir “tema”ya bağlı olarak proje kapsamında yürütülür. Konu kuramsal olarak tartışılıp temaya uygun biçim ve renk araştırmaları yapılır. Endüstriyel tekstil baskı teknikleri ve yöntemleri dikkate alınarak desenler oluşturulur.

GIYSİ TASARIMI III

Kadın için fantazi ve spor giysiler, verilen konseptler doğrultusunda koleksiyon mantığına uygun olarak yaptırılır.

ÖRGÜ KUMAŞ YAPI BİLGİSİ

Tekstil endüstrisinde dokuma kumaşlar yanında büyük bir paya sahip olan örme kumaşlarının tanıtılmasını amaçlayan bu ders kapsamında; örme elemanları, temel örgüler, örme makineleri,örme ürünlerinin sınıflandırılması, örmecilikte kullanılan iplik ve elyaf çeşitleri ,örme tekstil yüzeylerinin kullanım alanları hakkında bilgiler verilir.

BASKI TEKNİKLERİ III

Tarama ve füzeli karmaşık desenlerde renk ayırımı (negatif) alıştırmaları yaptırılır ve çeşitli baskı teknikleri tanıtılır.

GIYSİ TEKNİKLERİ III

Belirlenmiş modelin ürün haline gelişi ile ilgili aşamaları takip etme bilgi ve becerisini geliştirilir.

DRAPAJ

Düşünülp kağıt üzerinde geliştirilmiş bir giysi formu fikrinin cansız manken üzerinde kumaş ile gerçekleştirilip üç boyutlu hale getirilmesi için aşamalar halinde çalışmalar yapılır.

DOKUMA TASARIMI IV

Konunun işlevine uygun çözümleri kendi gereklilikleri içinde bulmak ve öğrenciyi kişiliğine uygun sentezlere yönleltmek, soyut düşünceyi somut önerilere dönüştürecek alıştırmalar yaptırmak amacıyla; karmaşık strüktürlü kumaş yapılarını içerecek ve armürlü dokuma tekniklerini kullanarak çözümlenecek giysi tekstil ürünleri konusunda projeler yaptırılır. Yapılması düşünülen ürünün kullanım alanına uygun malzeme ve teknik yapı belirlenir ve projelerden birer tanesi ürün haline dönüştürülür.

BASKI TASARIMI IV

Transparan ve dökümlü kumaşlar için baskı desen koleksiyonu hazırlanır. Her öğrenci hazırlamış olduğu koleksiyonun bir parçasını baskı ön hazırlık işlemlerini gerçekleştirir. Tekstil Baskı Atölyesi'nde çok renkli metraj baskı uygulaması yapılır.

GIYSİ TASARIMI IV

Çocuk- kadın ve erkek için trendlere uygun koleksiyon çalışmaları yapılır.

TEKSTİLDE SANAT VE TASARIM I

Günümüz sanatlarında form, öz, ifade; Çeşitli sanat ürünlerinin tanıtılması, analizi yapılır. Kitap katalog ve slayt vb. araçlardan yararlanılır. Konu anlatılır, soru verilir, belli bir plan içinde çözümü istenir. Yazılı, şematik çizimli geliştirme ve alıştırmalar, önceki işler ve arşivden örneklerden yararlanılır.

PAZARLAMA

Öğrencilerin konuyla ilgili terminolojiyi kavramalarını geliştirerek meslek ve işletme prensiplerini anlayacakları bilgi donanımını sağlar. Tasarım, patent ve tescil hakları dersin kapsamı içindedir. Öğrencilerin ticari konulardan iş yaşamına uzanan bir zeminde kişisel algılamaları ve bilgi birikimleri artırılır.

ÖRME KUMAŞ TASARIMI

Süprem, ribana, interlok ve çift yönlü örme kumaşların tasarımı, geliştirilmesi ve desenlerin örme makinelerine adaptasyonu ile çalışmalar yapılır.

KUMAŞ YAPI BİLGİSİ V

İç mekanda kullanılan çeşitli tekstil ürünleri konusunda inceleme yapılarak, ürünlerin kişisel ve toplumsal kullanımının önemi anlatılır. İç mekan için üretilen kumaşların yapısal özellikleri hakkında bilgiler verilir. Ürünlerin detayları analiz edilerek araştırılır. Ürünler üzerinde sistemli düşünme alışkanlığı ile araştırma, tartışma ve değerlendirme yapılır.

DOKUMA TASARIMI V

Çok renkli çalışmaların dokuma sistemleri içindeki uygulamalarından doğabilecek sorunları çözerek en doğru sonuca ulaşabilmek, tasarımda sisteme uygun düşünebilme ve geliştirme alışkanlığını kazandırmak amacıyla; karmaşık strüktürlü kumaş yapılarını içerecek olan ve organik desenle meye olanak sağlayan, jakarlı dokuma tekniklerini kullanarak çözümlenmek üzere iç mekan tekstil ürünleri konusunda projeler yaptırılır. Çeşitli endüstriyel tekstil ürünlerinden örneklerle konu irdelenir.

BASKI TASARIMI V

Bu sönestrde öğrenci kendi seçmiş olduğu bir konuda (giysi, döşemelik, yatak odası tekstil ürünleri, mutfak tekstil ürünleri) bir desen koleksiyonu hazırlar. Koleksiyon özgünlük, teknik yeterlilik ve sunum açısından değerlendirilir.

GIYSİ TASARIMI V

Öğrenci tarafından biri seçilen Deri ve Triko tasarımı konularında hazırlanan trendlere uygun koleksiyonlar endüstri işbirliği ile uygulanmalı olarak çalışılır.

TEKSTİLDE SANAT VE TASARIM II

Tasar, tasarı, tasarım evreleri; bütünün amaç, işlev, ifade nitelikleri saptanır. Analitik ve sentezci yaklaşımlarla aktif bir yöntem uygulanır. Tasarlamada malzeme ve kullanılan tekniklerin uygunluğu örneklenir, örnek istenir, yeni kombinasyonların araştırılması yapılır. Sanat malzemesi olarak kumaş, elyaf iplik formları ile sanat ilişkileri kurulur.

SUNUM TEKNİKLERİ

Bu ders kapsamında öğrencilere kişisel portfolyolarını sunabilmeleri için yaratıcı planlamalar yapabilme olanakları sunulur. Koleksiyonların endüstriye yönelik prezentasyon amaçlı hazırlanma yöntemleri öğretilir.

ÖZGÜN DOKUMALAR

Öğrencilere, dokuma, işleme, aplike gibi değişik üretim yöntemleri ve değişik malzemeler kullanarak özgün dokumalar yaptırılır.

ÖZGÜN TEKSTİL BASKILAR

Kumaş yüzeyine, değişik baskı ve renklendirme teknikleri kullanarak, atölye ortamında özgün baskılar yaptırılır.

DİPLOMA PROJESİ

Öğrenciler önerdikleri diploma projelerini bir öğretim üyesinin danışmanlığında gerçekleştirirler. Projeler, özgünlük, teknik yeterlik ve sunum yönleri ile jüri tarafından değerlendirilir.

EK : 6**YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ****MODA VE TEKSTİL TASARIMI**

Güzel Sanatlar Fakültesi'nde yer alan ve dört yıllık bir eğitimden sonra "Moda ve Tekstil Tasarım" ünvanıyla mezun veren bölümümüz, tasarım dersleri ağırlıkta olan ama bir o kadar da tekstilde iş anlayışının da üstünde duran, çoğu, piyasada söz sahibi öğretim kadrosuyla tam donanımlı tasarımcılar yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Birinci ve ikinci dönemlerde öğrenci, gözünü ve elini geliştirmeye yönelik, sanat tarihi, düşünce tarihi, temel sanat eğitimi, tekstil tasarımı gibi temel, teorik dersler ve tasarım dersleri, alarak vizyonunu oluşturmaya başlar. Üçüncü ve dördüncü dönemlerde öğrenci artık tekstille iç içe olmaya başlar. Kumaşın temel yapısından, tekstil deseninin kurgulanmasına, insan figürünün stilizasyonundan bilgisayar destekli tasarıma kadar tüm temel prensipleri öğrenmeye başlar. Beşinci ve altıncı dönemlerde, koleksiyon mantığına uygun giysi ve aksesuar tasarımları yapılmaya başlanır, bir ürünün tasarım aşamasından tüketicinin eline geçişine kadar olan süreç incelenir ve önceki dönemlerde başlayan tasarım dersleri geliştirilerek sürdürülür. Yedinci dönemde öğrenci, kendisini tekstilin hangi dalına yakın hissediyorsa o dala ait alan seçmeli dersleri alarak son dönemde vereceği diploma projesine hazırlık niteliğinde bir süreç geçirir. Bu dönemde Moda Tasarımı, Baskı Tasarımı ve Dokuma Tasarımı olmak üzere seçilebilecek üç alan ve ortak dersler vardır. Sekizinci dönemde öğrenci, diploma projesini vereceği alanı belirler ve yine o alana ait derslerle zorunlu derslerini alır. Dört yıllık eğitim süreci boyunca öğrenci moda tasarımı, baskı tasarımı ve dokuma tasarımı alanlarında yirmişer iş günü olmak üzere üç staj yapmak ve yaptığı her staj için de bir rapor hazırlamakla yükümlüdür. Bu sayede öğrencinin tekstil piyasasını tanıyabilmesine ve öğrenim sürecinde doğru kararlar alabilmesine yardımcı olunur. Bu dönemin sonunda jüri karşısında proje sunumunu ve savunmasını başarıyla yapan ve kredilerini tamamlayan öğrenci mezun olmaya hak kazanır.

Diğer bölümlerde okumakta olan öğrencilerin bölümümüzde Yan Dal veya Çift Ana dal yapma imkanları olduğu gibi bölümümüzde okuyan öğrencilerin de diğer bölümlerde Yan Dal ve Çift Ana Dal yapma olanakları vardır.

MODA VE TEKSTİL TASARIMI**DERSLERİN İÇERİKLERİ****Tekstil Tasarımı I-II Kredi: (2,4) 3**

İçerik: Tekstil Deseni
Açıklama: Tekstil tasarımında kullanılan (floral, geometrik) çeşitli biçimlerden oluşturulmuş desenlerin doku, ton, boyut farkı ve boşluk gibi katkılarla çeşitlenmesi, bunların kara kalemle değerlendirilmesi yapılacaktır. Öğrencilere guaj, ekolin ve suluboya teknikleri öğretilir. Tekstil Tasarımı II dersinde, Tekstil Tasarımı I dersinde gösterilen floral ve geometrik desenlerden öğrencilerin tasarım yapmaları sağlanır. Boya teknikleri öğretilerek yapılan tasarımların boyanması öğretilir.

Desen I-II Kredi: (2,2) 3

İçerik: Desen Bilgisi
Açıklama: Füzen, pastel, desen kalemi gibi malzemelerle cansız modelden somut etütler, araştırma ve kroki çalışmaları, desen bilgisi ve sanat tarihinden seçilmiş önemli örnekler incelenir. Bu disiplin ilerdeki yarıyılarda (PLAS 102) kapsamı genişletilerek sürdürülür. Desen II dersinde, Desen I dersinden daha kapsamlı bir şekilde canlı modelden somut ve soyut etütler, araştırma ve kroki çalışmaları, desen bilgisi ve sanat tarihinden seçilmiş önemli örnekleri incelenir.

Temel Sanat Eğitimi I-II Kredi: (2,6) 4

İçerik: Temel öğeler, Tasarım İlkeleri
Açıklama: Nesnelerden araştırmalar, doğa biçimlerinin incelenmesi ve yabancılaştırılması, plastik dilin gramerinin ve bunu oluşturan elemanların incelenmesi ve uygulanması (Strüktür) yaptırılır. Bu disiplin 2. Sömestrde (PLAS 112) kapsamı genişletilerek sürdürülür (kolaj, boyama teknikleri)

Sanat Tarihi Kredi: (3,0) 3

İçerik: Sanat Tarihi
Açıklama: Sanat Tarihi dersinin amacı ilk uygarlıklardan başlayarak günümüze kadar sanat hakkında öğrencilere görsel ağırlıklı bir bakış ve değerlendirme perspektifi kazandırmaktır. Uygarlıklar ve akımlar boyu sanatın gelişimi, bunları etkileyen faktörler, bunlar arasındaki ilişkiler ile aynı dönemdeki farklı sanat

dallarından, öncelikle resim, heykel, mimarlık ve müzik ürünlerinden örnekler görsel ve işitsel imkanlarla diaporitif ve CD'lerle ele alınır açıklanarak incelenir.

Düşünce Tarihi Kredi: (2,0) 2

İçerik: Tarih Boyunca Düşünce Akımları
Açıklama: Düşünce tarihi dersi, özellikle 20.yy.sanatını yönlendiren düşünce yöntemlerini, bu yöntemler arasındaki koşutlukları ya da farkları konu etmektedir. Ele alınan her konu, gerektiğinde 20.yy.öncesi düşüncelere de göndermeler yapmaktadır.

Tekstil Tasarımı III Kredi: (4,2) 3

İçerik: Stilizasyon, kumaş tanıma.
Açıklama: Moda tasarımına uygun figürleri stlize ederek giysi tasarımları oluşturulur. Çeşitli kumaş türleri incelenerek çizim uygulamaları yapılır.

Kumaş Yapı Bilgisi Kredi: (4,0) 3

İçerik: Dokuma strüktürü, örgü çeşitleri
Açıklama: Dokuma tekstil yüzeyini oluşturmaya uygun tasarımlar üretmek için, alt yapı tekniklerinin teorik aktarımı yapılır.

Dokuma Tasarımı I Kredi: (4,4) 4

İçerik: örgü teknikleri
Açıklama: Kumaş tasarımında sisteme uygun düşünebilme ve bu düşünceyi geliştirebilme alışkanlığını kazandırılır. Temel örgüler kullanılarak basit tasarımlar yaptırılır ve dokuma atölyesinde uygulanır. Uygulamalar giderek gelişir ve çeşitli örgü yöntemleri ve malzemeler bir araya getirilerek özgün dokuma yüzeyler elde edilir.

Bilgisayar Destekli Tasarım I-II Kredi: (3,0) 3

İçerik: Uygun Tasarım Programları
Açıklama: Bilgisayara giriş ve Photoshop programının menüleri öğretilir. İkinci dönem öğretilen menüler yardımıyla tasarıma giriş yapılır.

Atölye I-II Kredi: (0,4) 2

İçerik: Dikiş Teknikleri
Açıklama: Giysi teknikleri dersinde hazırlanan kalıplarla, çeşitli dikiş teknikleri kullanarak Dikiş Atölyesi'nde uygulamalar yapılır.

Moda ve Aksesuar Tasarımı I-II Kredi: (3,4) 3

İçerik: Koleksiyon oluşturma, aksesuar tasarlama
Açıklama: Dünya'da ve Türkiye'de süregelen moda akımlarını ve modacılarını izleyerek I. ve II. sınıfa verilen tekstil bilgilerini de içeren özgün giysi tasarımlarının proje halinde sunumu yaptırılır. Aksesuar Tasarımı'nda da giyside kullanılan yan ürünlerin (eşarp, kravat, parfüm şişesi, mücevher, çanta, ayakkabı vs.) tasarlanır.

Giysi Teknikleri I Kredi: (2,0) 2

İçerik: Temel kalıp çıkarma bilgileri.
Açıklama: Tasarlanan giysilerin dikim aşamasına geçmeden önce kalıplarının nasıl çıkarılacağı öğretilir. Temel giysi biçimlerinin (etek, pantolon vs.) kalıpları çıkartılarak kumaş üzerinde uygulanır ve giysi hayata geçirilir.

Dokuma Tasarımı II Kredi: (4,4) 4

İçerik: Karmaşık Örgü Teknikleri, form-deformasyon-desen süreci
Açıklama: Karmaşık strüktürlü kumaş yapılarına uygun desenleme yapılır. Seçilen tema ve yola çıkılan kaynak yardımıyla oluşturulan tasarım dokuma atölyesinde uygulanır.

Moda Tarihi Kredi: (3,0) 3

İçerik: tarih boyunca moda akımları, öne çıkan giysi tasarımcıları.
Açıklama: Giysinin bilinçli bir tasarım olarak bugüne değin geçirdiği evreler ve dönem üslupları incelenir. Değişik dönemlere damgalarını vuran modacıların, sektöre ne gibi yenilikler getirdiği incelenir.

Bilgisayar Destekli Tasarım III-IV Kredi: (2,0) 2

İçerik: uygun bilgisayar programlarında tasarım uygulamaları
Açıklama: Photoshop programı kullanılarak baskı ve dokuma tasarımı yapılır.

Atölye III-IV Kredi: (0,4) 2

İçerik: Gelişmiş dikiş teknikleri ve çeşitli uygulamalar.
Açıklama: Atölye I-II'de yapılan uygulamalar geliştirilerek devam eder.

Baskı Tasarımı II Kredi: (4,4) 4

İçerik: Doku araştırmaları, nevresim takımı desenleri, atölyede uygulama. **Açıklama:** Döşemelik baskı tasarımları ve çeşitli malzemelerle doku araştırmaları yapılır. Yapılan tasarımlar Baskı Atölyesinde uygulanır.

Tekstil Organizasyon Kredi: (3,0) 3

İçerik: Ürün tasarımı, üretim, pazarlama süreci. **Açıklama:** Tasarımdan üretime, üretimden ambalaja ve tüketiciye ulaşana kadar teorik olarak ürünün incelenmesi, markalaşma ve markalaşma süreci incelenir. Uygulama aşamasında, bir ürün, tasarlanır ve daha önce teorik olarak incelenmiş olan prensipler doğrultusunda hayata geçirilir.

Tekstil Renk ve Malzeme Bilgisi Kredi: (3,0) 3

İçerik: Tekstilde kullanılan hammaddeler, renk-ışık-algı ilişkisi. **Açıklama:** Tekstil yüzeyleri oluşturmada kullanılan doğal ve sentetik malzemeler (pamuk, yün, keten, naylon, polyester vs.) ve bu malzemelerin ne gibi aşamalardan sonra iplik haline geldiği incelenir. Hangi malzemeye ne gibi işlemler uygulandığı etüd edilir.

Çağdaş Moda Tarihi Kredi: (3,0) 3

İçerik: 20. Y.Y. giysi tasarımcıları, moda akımları. **Açıklama:** Özellikle 20. y.y. giysi tasarımcıları üzerinde durulur. Moda dünyasına ne gibi yenilikler getirdikleri incelenir. Dönemin ekonomik ve sosyolojik gelişmelerinin tasarımlara ve endüstrileşmeye başlayan modaya etkileri irdelenir.

Moda Tasarımı I Kredi: (3,3) 3

İçerik: kapsamlı koleksiyon oluşturma **Açıklama:** Öğrenci güncel eğilimler doğrultusunda belirleyeceği bir tema çerçevesinde, teknik çizimleri ve kumaş örneklerini da kapsayacak şekilde bir giysi koleksiyonunu hazırlar. Bazı parçalarını uygular ve ön jüride sunumunu gerçekleştirir.

Giysi Teknikleri II-III Kredi: (2,0) 2

İçerik: 1/1 boyutta kalıp çalışmaları. **Açıklama:** Kalıp çıkarma yöntemleri geliştirilerek

sürdürülür. TEXT 401'de tasarlanan koleksiyonlardaki parçalar için kalıplar çıkarılır.

Bilgisayar Destekli Tasarım V-VI Kredi: (3,0) 3

İçerik: uygun programlarda gelişmiş tsarımlar **Açıklama:** Tasarlanan baskı ve dokuma tasarımlarının bilgisayar ortamında objelere ve figürlere giydirilmesi öğretilir.

Tekstil Pazarlama Kredi: (3,0) 3

İçerik: Tekstilde pazarlama ilkeleri **Açıklama:** Yapılan tasarımların (giysi,baskı,dokuma) satış, pazarlama ve işletme bilgilerinin teorik aktarımı yaptırılır.

Çağdaş Sanat ve Yorumu Kredi: (3,0) 3

İçerik: 20. y.y. sanat akımları ve sanatçıları, çağdaş sanat. **Açıklama:** 20. y.y. sanat akımları ve sanatçıları incelenir. Çağdaş sanatla ilgili çeşitli sergiler hakkında eleştiriler yapılır.

Atölye V-VI Kredi: (0,4) 2 / (0,6) 3

İçerik: gelişmiş dikiş teknikleri **Açıklama:** Geçen dönemlerde öğretilen dikiş teknikleri ayrıntılı bir şekilde, gelişerek sürdürülür. Moda tasarımı I dersindeki ve Bitirme Projesinde geliştirilen koleksiyonların bazı parçaları uygulanır.

Kostüm Tarihi Kredi: (3,0) 3

İçerik: tiyatro, film, opera vs. kostümleri **Açıklama:** Değişik çağların kostümleri hakkında teorik bilgiler verir. Tiyatro kostümleri hakkında nasıl analiz yapılabileceği oyunlar örnek alınarak öğretilir.

Seminer Kredi: (3,0) 0

İçerik: Araştırma teknikleri **Açıklama:** Sektörden kurumlar ve şahıslar, çeşitli öğretim elemanları ve öğretim üyeleri uzmanlıkları dahilinde öğrencilere sözel ve görsel aktarımlarda bulunurlar. Araştırma teknikleri hakkında teorik bilgi verilir.

Baskı Tasarımı III Kredi: (2,1) 2

İçerik: Ev Tekstiline Yönelik Koleksiyonlar
Açıklama: Öğrenci güncel eğilimler doğrultusunda belirleyeceği bir tema çerçevesinde döşemelik baskı tasarımı koleksiyonu hazırlar.

Dokuma Tasarımı III Kredi: (2,1) 2

İçerik: Giysilik dokuma tasarımları
Açıklama: Öğrenci güncel eğilimler doğrultusunda belirleyeceği bir tema çerçevesinde giysilik dokuma tasarımı koleksiyonu hazırlar. Koleksiyondan bazı parçalar dokuma atölyesinde uygulanır.

Moda Tasarımı II (BİT.PRO.) Kredi: (4,4) 4

İçerik: Tema çerçevesinde kolleksiyon hazırlamak ve uygulamak.
Açıklama: Öğrenci, seçeceği bir tema ve yola çıkacağı bir kaynak ile, dönem sonunda jürinin değerlendireceği bir giysi koleksiyonu hazırlar ve koleksiyondan bazı parçalar üretilip sunulur.

Moda Teknikleri (Portfolyo) Kredi: (2,0) 2

İçerik: Dosya sunumu hazırlamak.
Açıklama: Oluşturulan giysi koleksiyonunun sunumu üzerinde durulur.
Baskı Tasarımı IV (BİT.PRO.) Kredi: (4,4) 4

Açıklama: Öğrenci, seçeceği bir tema ve yola çıkacağı bir kaynak ile, dönem sonunda jürinin değerlendireceği, giysilik veya ev tekstiline yönelik baskı tasarımı koleksiyonu hazırlar ve koleksiyondan bir desen üretilip sergilenir.

Baskı Teknikleri (Portfolyo) Kredi: (2,0) 2

İçerik: Dosyaların sunuma hazırlanması.
Açıklama: Baskı yolu ile oluşturulan desenlerin teknik ve estetik yönleri ile sektörde uygulanış biçimlerinin öğrenciye teorik ve uygulamalı aktarımı yaptırılır.

Dokuma Tasarımı IV (BİT. PRO.) Kredi: (4,4) 4

İçerik: Giysilik ve ev tekstillik dokuma tasarımı
Açıklama: Öğrenci, seçeceği bir tema ve yola çıkacağı bir kaynak ile, dönem sonunda jürinin değerlendireceği, giysilik veya ev tekstiline yönelik dokuma tasarımı koleksiyonu hazırlar ve

koleksiyondan bir desen üretilip sergilenir

Dokuma Teknikleri (Portfolyo) Kredi:(2,0) 2

İçerik: Dosya sunumu hazırlamak
Açıklama: Dokuma yolu ile oluşturulan desenlerin teknik ve estetik yönleri ile sektörde uygulanış biçimlerinin öğrenciye teorik ve uygulamalı aktarımı yaptırılır.

Kalıp Uygulama (Seçmeli) Kredi: (3,0) 3

İçerik: Uygulamalı kalıp
Açıklama: Kalıp Uygulama dersinde tasarımı hazırlanmış olan giysiler küçük ölçekte oluşturulan kalıp prototipleri beden ölçülerine göre büyütülerek kumaşa uygulanır ve dikime uygun hale getirilir.

Kostüm Uygulama (Seçmeli) Kredi: (3,0) 3

İçerik: Uygulamalı kostüm
Açıklama: Öğrenciler, Kostüm Tarihi dersinde öğrendikleri doğrultusunda tiyatro oyunlarının kostümlerinin uygulamaları üstüne yoğunlaştırılır. Tiyatro oyunları, Tiyatro Bölümü'nün sergileyeceği oyunlardan da seçilebilir, bu şekilde Tiyatro Bölümü ile ortak çalışılmış olunur.

Tekstil İmalat (Seçmeli) Kredi: (3,0) 3

İçerik: Örgü kumaşların analizi ve uygulama.
Açıklama: Örgü kumaşları oluşturmada kullanılan iplikler ve örgü teknikleri incelenir. Uygulamalı olarak örgü kumaşların analizi yapılır. Örgü kumaştan bir giysi (t-shirt vb.) tasarlanır, çizimi, ölçülendirmesi, varsa aksesuar tespiti yapılır ve baskısı belirlenir, etiketi oluşturulur ve bölümümüz bünyesindeki atölyelerde hayata geçirilir.

Tekstilde İş İdaresi (Seçmeli) Kredi: (3,0) 3

İçerik: Pazarlama ve reklam teknikleri
Açıklama: Öğrenci, pazarlama, ürün tasarımı ve reklam gibi kavramlarla ilgilenir. Tasarımcı-Firma ilişkisi üstünde durulur. Türkiye'nin tekstil pazarındaki yerinin ve bir firma kurmanın prensipleri üzerinde durulur.

EK : 7

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
BEYPAZARI MESLEK YÜKSEKOKULU

TEKSTİL-MODA TASARIMI
PROGRAMININ AMACI

Moda Tasarımı Programı, eğitim öğretim süresince öğrencilerin sanatsal yetenek ve yaratıcılığının gelişmesini sağlayacak sanatın temel ilke ve öğeleri ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmayı amaçlarken, bir koleksiyon hazırlama sürecinde izlenecek esin kaynağının seçiminde;

- ☐ Hikaye ve renk panolarının hazırlanması,
- ☐ Temel ve model uygulamalı kalıp çizimi,
- ☐ Prototip hazırlama,
- ☐ Üretim kalıbı hazırlama,
- ☐ Pastal planı ve kesim işlemleri, planlama ve organizasyon,
- ☐ İş ve zaman etüdü ölçümleri,

ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla uygulamalı eğitim verilir.

TEKSTİL-MODA TASARIMI DERS
İÇERİKLERİ

Türk Dili-I (2+0)

Dil ve kültür arasındaki ilişki, Türk Dili'nin tarihi gelişimi, bu günkü durumu ve dilbilgisi (kelime).

Türk Dili-II (2+0)

Anlatım yolları (nesir,şiir), dil bilgisi (cümle) ve bilimsel yazıların hazırlanışıyla ilgili temel bilgiler.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-I (2+0)

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini okumanın amacı ve inkılap kavramı, Osmanlı imparatorluğunun yıkılışını ve Türk inkılabını hazırlayan sebeplere toplu bakış; Osmanlı İmparatorluğunun parçalanması, Mondros Ateşkes Antlaşması, işgaller karşısında memleketin durumu ve Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışı, milli mücadele için ilk adım, kongreler yolu ile teşkilatlanma, Kuvayı Milliye ve Misak-ı Milli, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin

İstiklal Savaşı'nın yönetimini ele alması, Sakarya Zaferine kadar milli mücadele, Sakarya Savaşı ve Büyük Taarruz, Mudanya'dan Lozan'a, eğitim ve kültür alanında milli mücadele, sosyal ve iktisadi alanda milli mücadele.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-II (2+0)

Türk İnkılabının Stratejisi, Cumhuriyet yönetiminin kurulması, halifelüğün kaldırılması, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ve Takrir-i Sükun, Türk hukuk İnkılabı, eğitim ve kültür inkılabı, iktisadi inkılap, devletçilik ilkesinin kabulü, çok partili hayata geçme denemesi ve bazı iç siyasi olaylar, sosyal yapıda ve sağlık alanında inkılap, Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikası (1919-1960), jeopolitik ve Türkiye'nin jeopolitik durumu, üniversite gençliğine yönelik psikolojik hareket tehdidi, Atatürk İlkeleri, Atatürkçülük, Türkiye ve Atatürkçü düşünceye yönelik tehditler hakkında bir genel değerlendirme. Atatürk ve devlet hayatı, Atatürk ve fikir hayatı, Atatürk ve milli eğitim, Atatürk ve kültür politikası, Atatürk ve iktisat, din ve laiklik konularına yer verilmektedir.

Yabancı Dil-I (İngilizce) (2+0)

Öğrencinin aktif şekilde gerek sözlü gerek yazılı anlatımla kendisini ifade edebilmesi, derste işlenen okuma parçaları, diyaloglar ile kelime haznesini geliştirme çalışmaları ve bunlara uygun alıştırma ve dinleme-anlama ve konuşma yeteneğinin geliştirilmesi, zorluk düzeyi giderek artan şekilde konuşmalara katılma durumlarının yaratılması.

Yabancı Dil-II (İngilizce) (2+0)

Öğrencinin aktif şekilde gerek sözlü gerek yazılı anlatımla kendisini ifade edebilecek düzeyde yetiştirmesi, derste işlenen okuma parçaları, diyaloglar ile kelime haznesini geliştirme çalışmaları ve bunlara uygun alıştırma ve dinleme-anlama ve konuşma yeteneğinin geliştirilmesi, zorluk düzeyi giderek artan şekilde konuşmalara katılma durumlarının yaratılması.

Bilgisayar-I (1+1)

Matematik ve Fen alt yapısı beklemeksizin bilgisayarda hiç veya çok az deneyimi olan öğrencilere bilgisayarın donanımlarını tanıtarak günümüzde kullanılan

güncel yazılımlar hakkında bilgi sahibi yapmak. Bilgisayar çalışma ve kullanma mantığını tanıtmak. Operatörlük düzeyinde bilgisayar kullanmayı öğretmek ve kullanıcı düzeyinde paket programlar üzerinde rahat çalışma yapabilecek şekilde bilgilenmelerini sağlamak. MS-Dos, Windows (Word, Excel, Power Point).

Bilgisayar-II (1+1)

Bilgisayarın çalışmasını sağlayan sistem programları ve kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak hazırlanan uygulama programlarını tanıtarak bilgisayar programlama ve işletim mantığının kazanılmasını sağlamak. Programlama safhalarını, tasarım ve uygulama aşamalarına yönelik bilgi sahibi yapmak ve Access paket programı ile veri tabanı programlarının hazırlanmasının öğrenilmesini sağlamak.

Temel Sanat Eğitimi (2+2)

Sanatın tanımı. Çağdaş sanat anlayışı içinde Temel Sanat eğitiminin yeri. Moda tasarımı için gerekli olan temel sanat öğelerini algılamak, kavramak, doğal biçimlerden sanatsal yapılara varmak; nokta, çizgi, ışık, gölge, hacim, biçim, doku, renk konsantrasyonları, renk uyumları, rengin yoğunluğu. Farklı malzeme ve teknikler yardımıyla insan doğasındaki duygu ve düşüncelerin de aktarıldığı sanatsal düzenlemeler yapılabilir.

Dikiş Teknikleri (4+2)

Temel dikim ve dikiş teknikleri ile bel temizleme, kapama, etek ucu temizleme teknikleri, değişik teknik ve modellerde cep, yaka, yırtmaç ve manşet çeşitleri uygulama işlemleri. Örnek giysi üzerinde dikiş tekniklerini doğru ve yerinde uygulama becerileri.

Temel Kalıp Hazırlama (4+2)

Doğru kalıp hazırlamada insan anatomisinin ve doğru ölçü almanın önemi, vücut tiplerini tanıyıp, oranları hakkında bilgi sahibi olma. Temel giysi kalıplarını çizme, şablon hazırlama ve serileştirme işlemleri.

Genel Tekstil Teknolojisi (2+2)

Dünyada ve Türkiye’de tekstilin yeri ve önemi, tekstil liflerinin tanımı ve sınıflandırması. Pamuk iplikçiliğinde kullanılan makine parkı çalışma elemanları, çalışma prensipleri, görevleri ve teknolojik şemaları. İplik çeşitleri ve iplikçilikle ilgili

hesaplamalar. Dokumanın tanımı, dokuma hazırlık işlemleri, temel örgü türleri, tahar ve armür planları. Örme kumaşın tanımı, sınıflandırması ve temel örgüler. Tekstil terbiyesi ve temel işlemleri.

Kumaş Bilgisi (2+1)

çizme, moda figürü çalışmaları, yüz ve makyaj çalışmaları, farklı kumaş dokularının renkle verilmesi.

Kalıp Hazırlama ve Model Geliştirme (4+2)

Temel kalıp üzerine model uygulama ve örnek dikimlerini yapabilme işlemleri. Temel beden kalıbı hazırlama, örnek dikimini yapma, pens kaydırmaları, kapanma payları, çeşitli yaka çalışmaları, kol çizimleri, manto-kaban çizimleri ve çeşitli model uygulama çalışmaları.

Giysi Tasarımı-I (4+2)

Günlük olarak kullanılabilen özgün modeller tasarlama, bunları kalıba dönüştürme ve dikimini gerçekleştirme işlemleri. Hazır giyim sanayinde kullanılan değişik dikim tekniklerini örnek giysi üzerinde uygulama işlemleri.

Kalite Güvence ve Standartları (2+0)

İşletmeler ürettikleri mal veya hizmetin tüketiciler tarafından sürekli olarak talep edilmesini ve aynı alanda faaliyet gösteren diğer işletmelere karşı üstün bir seviyede olmayı ister. Bu beklentilere ulaşabilmek için işletme ürettiği mal veya hizmeti, tüketicinin gereksinimlerini karşılayan özellik veya özelliklere sahip olacak şekilde üretmeye çalışır. Öğrenciye, ürünleri müşteriler tarafından aranılır hale getirmeye ve kusurlu üretimden doğacak kayıpları önlemeye yönelik yapılacak çalışma ve yöntemleri kazandırmak. Günümüz kalite ve kalite geliştirme çabalarını destekleyici yönde bilgi alt yapısını oluşturmak.

Giysi Tasarımı-II (4+2)

Özgün modeller tasarlayarak bunları kalıba dönüştürmeyi ve dikimini gerçekleştirme işlemleri. Hazır giyim sanayinde kullanılan değişik dikim tekniklerini örnek giysi üzerinde uygulama işlemleri.

Üç Boyutlu Tasarım (2+2)

Özgün bir modelin drapaj tekniği ile örneğini hazırlayarak giysinin bütününe görebilme ve kalıp hazırlama işlemleri. Araştırma, geliştirme, karar verme ve yaratıcılığı geliştirmeye yönelik işlemler.

Moda Resmi-II (2+2)

Moda Resminin yöntem ve ilkeleri doğrultusunda öğrencinin kendine özgü dünyasını ve yaratıcılığını farklı temalarla, farklı malzeme ve tekniklerle ortaya çıkarmasını sağlama. Temel giydirmeye teknikleri verilerek, illüstrasyon, haute-coutur ve hazır giyim tanımı kavratma ve uygulama

Tekstil Yüzeyleri (1+2)

Kumaşın tanımı, tekstil yüzeylerin sınıflandırılması ve piyasada bulunan kumaş çeşitlerinin tanıtılması. Giysilik tekstil yüzeylerinin, iç mekan tekstil yüzeylerinin ve endüstriyel amaçlı tekstil yüzeylerinin tanımı ve sınıflandırılması.

Moda Resmi-III (2+2)

Moda Resminin yöntem ve ilkeleri doğrultusunda öğrencinin kendine özgü dünyasını ve yaratıcılığını farklı temalarla, farklı malzeme ve tekniklerle ortaya çıkarmasını sağlama. Modernizasyon uygulaması yapma. Farklı tema ve trendler seçilerek koleksiyon hazırlama; koleksiyonun temel özellikleri göz önüne alınarak tasarımları renklendirme ve teknik çizimlerini yapma.

Bilgisayar Destekli Kalıp Hazırlama (2+2)

CAD sistemlerini tanıma, hazır giyim üretimindeki önemini kavrama Investrinonica paket programı fonksiyonlarını kavrama. Fonksiyonlar yardımıyla bilgisayarda kalıp çizilme ve kalıplardaki gerekli değişiklikleri yapabilme. Kalıpları bir model ismi altında toplama. Kaydetme, çağırma serilendirme, paylandırma vb işlemleri gerçekleştirebilme.

Konfeksiyon Üretimi (2+4)

Hazır giyim sektöründe kullanılan üretim sürecini tanıma bu süreçle yönelik işlem basamaklarını kavrama ve süreç dahilinde işlemler gerçekleştirilerek üretim yapılabilme yeteneği kazandırma.

Proje (2+2)

Farklı temalar seçilerek özgün koleksiyonlar hazırlama. Projenin teması ile ilgili rapor, renk panosu ve hikaye panosu hazırlama. Tema ve belirlenen kumaş numuneleri doğrultusunda hazırlanan tasarımları renklendirme, teknik çizimlerini yapma. Bir adet giysinin drapaj çalışmasını yapma, kalıbını hazırlama, dikme ve proje dosyası ile birlikte bitmiş ürün olarak teslim etme çalışmaları.

Seçmeli (Giyim Aksesuarları) (2+1)

Farklı materyalleri kullanarak giysi tamamlayıcı takı. Kemer, çanta vb. aksesuar uygulama. Giysi ve çeşitli aksesuarları süsleme ve kullanıma hazır hale gelme.

Kumaşın tanımı ve sınıflandırması. Dokuma kumaşlar, örme kumaşlar, dokusuz yüzeyler. Normal dokuma kumaşların yapısı ve özellikleri. Kumaşların kullanım özellikleri. Kumaştan beklenen fiziksel özellikler. Kumaş türlerinin kullanım yerleri ve desen özellikleri.

Moda Resmi-I (2+2)

Moda resmi dersi uygulamalarında, Temel Sanat Eğitimi dersinde kavranan temel sanat öğelerini uygulama. Moda Resminin yöntem ve ilkeleri doğrultusunda; insan vücudu ve moda figürlerini istenilen oranda, adapte ederek çalışmaları.

Konfeksiyon Makineleri (2+1)

Hazır giyim sektöründe üretimin her aşamasında kullanılan, sarım, pastal serim,kesim, dikim makinelerinin fonksiyonel özelliklerini tanıma. Bakım, ayar ve kullanımları hakkında bilgilendirme.

Moda Tarihi (2+0)

Modanın tanımı ve kapsamı, modanın teknoloji içindeki yeri. Modanın kültürler içindeki yeri. Moda tarihi içindeki temel kavramları öğrenmek, moda tarihindeki sürekliliği ve bu süreklilik içindeki değişimleri kavramak. Tarih öncesi giysiler, İlk Çağ, Orta Çağ ve Yeni Çağ giysileri.

Seçmeli (Girişimcilik) (2+1)

Girişimcinin ortaya çıkışını ve girişimcinin iş hayatında başarılı olması yöntemlerini kavrayabilme, küçük işletmeleri ve ekonomideki rollerini kavrayabilme, küçük işletmelerin kuruluş şekillerini ve yöntemlerini kavrayabilme.

Seçmeli (Genel ve Teknik İletişim) (2+1)

Öğrencilerin sözlü ve yazılı iletişim yeteneklerini geliştirmesini sağlama, mesleki konularla ilgili yazışma ilkelerini uygulayabilme, iletişim tekniklerini karşılaştırıp uygun olanını seçebilme.

Seçmeli (Moda Pazarlama) (2+1)

Üretilen mal veya hizmetlerin müşteriye ulaştırılması için gerekli olan bütün çabaların yönetilmesi ve yönlendirilmesi tekniklerinin öğrenciye kazandırılması. Firma sürekliliğini sağlamak için gerekli pazarlama işlevlerinin kavranılması (markalama, reklam, promosyon, tanıtım, satış ve ikna, fırsat analizi, satış sonrası hizmet, kriz yönetimi, empati vb. ve pazarlama yöntemleri).

EK : 8**MEDİHA YENER MODELİSTLİK VE
STİLİSTLİK KURSU**

1970 dan bu yana faaliyet gösteren kursumuz isminden de anlaşılacağı gibi Sayın Mediha Yener tarafından kurulmuştur. Mediha Yener Modelistlik ve Stilistlik Kursu 1975 yılında Sayın Mediha Yener' in toplumumuzun konfeksiyon alanında beklentilerini bilerek geliştirdiği kalıp teknikleri ve bunları sektöre kazandırma savaşının sonucu kurulmuştur. Giyim , sanayinin ana çıkış noktasında başlar. Moda tasarımcısı konfeksiyon sanayinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Günümüzde gençlerin büyük bir kesiminin ilgi alanına giren stilistlik ve modelistlik mesleği ülkenin koşullarında tekstil endüstrisinde , ihracatta büyük pay olarak Türk ekonomisine sağlayacağı katkı açısından güncelliğini korumaktadır.

Modelist kalıpcılık , Stilistlik , Moda tasarımı , İç giyim , Resim alanlarında faaliyet gösteren kuruluşumuz , teknolojiyi ve uyarıları da aktararak piyasaya yön vermektedir. Konusunda yetiştirilen kursiyerler eğitimlerini ve stajlarını tamamladıktan sonra kalitesini kabul ettirmiş işyerlerine yerleştirilip istihdamları sağlanmaktadır. Branşlarında yetiştirilen kursiyerlerimiz hafta içi ve hafta sonu grupları halinde branş öğretmenlerince eğitimleri ve stajları yaptırılmaktadır. Dershanemizde 8 sınıf bulunmaktadır , teorik ve pratik dersler 18 kişilik sınıflarda gruplar halinde verilmektedir. Kursumuz aynı anda 136 kişiye eğitim verebilmektedir.

Teorik ve pratik dilim olarak kursumuzda eğitimimiz 09-17 saatleri arasında günlük program düzenlemesi yapılarak programlarımız en az 700 ila 1152 saat içerisindeki bir eğitimle teorik ve pratik dilimler tamamlanmaktadır. Yetiştirici personel olarak ilgili branşlarında özel eğitim görmüş ve profesyonel uzman öğretmenlerce dersler verilmektedir. Materyal olarak Stilistlik , modelist kalıpcılık , iç giyim ve moda tasarımı ile ilgili olarak eğri cetvel , dik aç , eşel , makas , mezür , pelur , mulaj kağıdı , yapıştırıcı ve üç renk kalem gibi malzemeler ile giyim tarihi , tekstil , mesleki resim , atölye ve sanayi makineleri gibi nazari öğretim araç ve gereçlerinden faydalandırılmaktadır. Kursiyerlere teorik olarak verilen bilgiler , pratik olarak araç ve gereç başında uygulamalı olarak

yaptırılmaktadır. Kurs bitiminde yapılan sınav sonucunda başarılı olanlara Milli Eğitim Müdürlüğü onaylı sertifikaları verilerek işe yerleştirilmektedir

MODA TASARIMI

- **Hazır giyim sektörüne (Yönetici – Tasarımcı) yetiştirir.**
- **Bu bölümden mezun olan öğrenci firmanın mevsim trendlerine müşteri profiline ve ürün yelpazesine uygun tasarım hazırlar.**
- **Bir koleksiyonu araştırma aşamasından numune üretimine model haneden vitrin düzenine kadar geniş bir perspektifle yönetip yönlendirebilir.**

VERİLEN DERSLER

- **Temel Sanat Eğitimi**
- **Moda Resmi**
- **Kalıp**
- **Dikim Teknikleri**
- **Giysi Tasarımı**
- **İşletme Bilgisi**
- **Proje Çalışması**

PROGRAMIN SÜRESİ

- **12 Ay (720 Saat)**
- **Haftalık süre 15 saat**
- **Günlük süre 5 Saat**
- **Toplam süre 48 Hafta**

**Altıyol , Vişne Sok. No:41 Kadıköy /
İstanbul
0216 338 29 95 - 338 22 67 - 348 68 04**

info@medihayener

EK:9**MODA TASARIM TEKNİSYENİ****TANIM**

Giysilerin ve giysiyi tamamlayan takı, eldiven, eşarp, çanta, kemer gibi parçaların tasarımını yapan, gerektiğinde çizdiği modeli kalıba dönüştürüp ilk denemelik ürünü gerçekleştiren kişidir.

GÖREVLER

- Hazır giyim ve ısmarlama giyim ünitelerinde, uygulanabilir nitelikte giysi tasarımı yapar,
- Bu tasarıma uygun tekstil ürününü saptar veya tekstil ürününe göre model tasarımı yapar,
- Tasarımını teknik çizim ve moda grafikleri (artistik çizim) ile ifade eder,
- Bilgisayar desteğinde veya elle çizdiği modelin kalıbını hazırlar,
- Kesim planı ve malzeme hesabı yapar,
- İlk deneme üretimini gerçekleştirir,
- Tasarımlara uygun aksesuar seçimi yapar,
- Dericilik sektöründe, ayakkabı, çanta, kemer vb. modelleri tasarlar,
- Bu modellerin kalıbını hazırlayarak üretim aşamasına gelinmesini sağlar,
- Modelin kalıbını hazırlar ve gerektiğinde üretime geçilmesini sağlar.

KULLANILAN ALET VE MALZEMELER

Bilgisayar, atölye masası, çeşitli makaslar, sanayi tipi dikiş makinesi, 5 iplikli overlok makinesi, ilik makinesi, vakumlu ütü pres, kalıp çizme masası (pazen kaplı), buharlı el ütüsü, boya malzemeleri, kumaş vb. tekstil ürünleri, dikiş malzemeleri, çeşitli kalem ve cetveller.

MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ ÖZELLİKLER

Moda tasarım teknisyeni olmak isteyenlerin;

- Modayla ilgili,
 - Hayal gücü zengin, yaratıcı, yeniliklere açık, estetik görüşe sahip,
 - Değişik modeller tasarlayabilme, Tasarımlarını teknik ve artistik çizgilerle ifade edebilme gücüne sahip,
 - Renkleri ve şekilleri ince ayrıntıları ile algılayabilen,
 - Göz ve ellerini eşgüdümle kullanabilen,
 - Düzenli, insanlarla iyi iletişim kurabilme ve ikna edebilme özelliğine sahip
- kimseler olmaları gerekir.

ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Çalışma ortamı, çalıştığı yere göre farklılık gösterir. Dericilikle uğraşan işletmelerde, çalışma ortamı kokuludur. Normalde ise aydınlık ve sessizdir. Çalışırken desinatörlerle, stilistlerle, kalıpcılarla, makinecilerle ve meslektaşlarıyla iletişimde bulunur.

ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Moda tasarım teknisyenleri; hazır giyim işletmeleri, deri hazır giyim işletmeleri, deri aksesuar işletmelerinin model hazırlama, kalıp hazırlama, üretim ve kalite kontrol birimlerinde çalışabilirler. Ayrıca, meslek elemanları kendi işyerlerini açabilirler.

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Anadolu kız meslek/Anadolu meslek liseleri, kız meslek/meslek liseleri ile çok programlı liselerin “Tekstil konfeksiyon” alanının “Çocuk Giysi Tasarım”, “Kadın Giysi Tasarım” ve “Erkek Giysi Tasarım” dallarında, Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitüleri "Moda (Giysi) Tasarım" bölümlerinde bu mesleğin eğitimi verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

- Kız meslek/meslek liseleri ile çok programlı liselerin “Tekstil Konfeksiyon” alanına girebilmek için ilköğretim okulu mezunu olmak,
- Anadolu meslek/Anadolu kız meslek liselerine girebilmek için Orta Öğretim Kurumları Öğrenci Seçme ve Yerleştirme sınavında başarılı olmak,
- Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitülerinin "Moda (Giysi) Tasarımı" bölümüne girebilmek için en az lise mezunu olmak gerekmektedir.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

- Anadolu kız meslek/Anadolu meslek liselerinde eğitim süresi bir yılı yabancı dil hazırlık olmak üzere 4 yıldır.
- Kız meslek/meslek liseleri ile çok programlı liselerde 3 yıl,
- Kız teknik öğretim olgunlaşma enstitülerinde ise 2 yıldır.
- meslek dersleri okutulmaktadır.
- Eğitim süresince genel kültür dersleri ve meslek dersleri birlikte alınmaktadır.

MESLEKTE İLERLEME

Meslek liselerinin “Tekstil konfeksiyon” alanından mezun olanlar, istedikleri taktirde, Deri Konfeksiyon, Kostüm Tasarımı ve Tekstil ön lisans programların uygulandığı meslek yüksekokullarına sınavsız olarak yerleştirileceklerdir.

Ayrıca meslek liselerinin “Tekstil Konfeksiyon” alanından mezun olanlar ÖSYM tarafından yapılan öğrenci Seçme Sınavına (ÖSS) girip başarılı olmaları ve “Giyim Öğretmenliği”, “Giyim Endüstri Öğretmenliği” ile “Hazır Giyim Öğretmenliği”, “Tekstil Öğretmenliği”, “Tekstil Dokuma ve Örgü Öğretmenliği, Moda Tasarımı Öğretmenliği, Moda Tasarımı (Endüstriyel Sanatlar Y.O) lisans programlarını tercih etmeleri durumunda ek puan almaları nedeniyle diğer bölümlerden mezun olanlara göre öncelikle yerleştirilmektedir.

BENZER MESLEKLER: Modelistlik, Desinatörlük, Grafikerlik, Stilistlik, Tekstil Tasarım Teknisyenliği.

BURS, KREDİ VE ÜCRET DURUMU

3308 Sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu gereğince 2. sınıftan itibaren İşletmelerde haftada 2 gün okulda, 3 gün işletmede beceri eğitimi yaparlar. Bu eğitim sırasında, öğrenciler, asgari ücretin % 30'undan az olmamak koşuluyla ücret alırlar. Özel bir iş yerinde işe başlayan bir kişi net asgari ücretin en az 2-3 katı civarında ücret alır. Bu kazanç işyerinin büyüklüğüne ve deneyim durumuna göre net asgari ücretin 5-6 katına çıkabilir.

DAHA AYRINTILI BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK YERLER

- İlgili Eğitim Kurumları,
- Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Meslek Danışma Merkezi,
- Bünyesinde Meslek Danışma Merkezi bulunan Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü İl ve Şube Müdürlükleri

KAYNAK: Türkiye İş Kurumu © İşgücü Piyasası Bilgi Hizmetleri Dairesi Başkanlığı 2004-İşkur

EK: 10

ANKET FORMU

Bu anket ,Gazi üniversitesi Yüksek lisans programı kapsamında yapılan araştırmaya veri toplamak için hazırlanmıştır.

Anket soruları, Moda tasarımı programlarında tasarımcıya kazandırılan yeterliliklerin hazır giyim sektörünün beklentilerini karşılama durumunu belirlemeye yöneliktir.

İşletmelerden alınacak bilgiler sadece araştırmada kullanılacaktır. Verilen bilgiler çalışmanın sonuçlarını etkileyeceğinden size uygun cevapları işaretlemeye lütfen özen gösteriniz.

Göstereceğiniz ilgi ve desteklerinizden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla
Naile ERDOĞAN

İşletme adı:

ANKET SORULARI

1.İşletmenizin kuruluş yılı hangi gruba girmektedir?

- ☐ a- 1986 – 1990
- ☐ b- 1991 – 1995
- ☐ c- 1996 – 2000
- ☐ d- 2001 ve üzeri
- ☐ e- Diğer.....

2. İşletmenizde kaç kişi çalışmaktadır?

- ☐ a- 50 ve altı
- ☐ b- 51 – 150
- ☐ c- 151 – 250
- ☐ d- 251 – 350
- ☐ e- 351 ve üzeri

3. Ürünlerinizin hitap ettiği tüketici grubu hangisidir?

- ☐ a- Çocuk
- ☐ b- Kadın
- ☐ c- Erkek
- ☐ d- Hepsi

4. İşletmenizin tasarım bölümü var mı?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır

5. İşletmenizde çalışacak tasarımcıyı nasıl belirliyorsunuz?

- ☐ a- Örgün Eğitim Kurumlarıyla işbirliği yaparak
- ☐ b- Yaygın Eğitim Kurumlarıyla işbirliği yaparak
- ☐ c- Özel Tasarım Kurumlarıyla işbirliği yaparak
- ☐ d- Referans yoluyla
- ☐ e- İnternet yoluyla
- ☐ f- Basın – yayın yoluyla
- ☐ g- Diğer (belirtiniz)

6. İşletmenizde çalışacak tasarımcıda aradığınız özelliklerin ilk beşini önem sırasına göre tabloda işaretleyiniz

İşletmenizde Çalışacak Tasarımcıda Aradığınız Özellikler	1. Özellik	2. Özellik	3. Özellik	4. Özellik	5. Özellik
Mezun olduğu okul					
Medeni durumu					
Yaşı					
Deneyimi					
Referansı					
Grup çalışmasına uyumluluğu					
Yabancı dili					
Bilgisayarda tasarım programı kullanabilmesi					
Yaratıcılığı					

7. İşletmenizin tasarım bölümünde hangi meslek gruplarından kişiler çalıştırmaktasınız?

- () a- Moda tasarımcısı
 () b- Stilist
 () c- Modelist
 () d- Makineci
 () e- Ütücü
 () f- Kesimci
 () g- Diğer (belirtiniz).....

8. İşletmenizde çalışan moda tasarımcının / tasarımcıların eğitim düzeyi nedir?

- () a- Lise – Meslek Lisesi mezunu
 () b- Meslek Yüksek okulu mezunu
 () c- Fakülte mezunu
 () d- Yaygın Eğitim mezunu
 () e- Özel Tasarım Kursu
 () f- Diğer (belirtiniz).....

9. İşletmenizde çalışan moda tasarımcısının görevi nedir?

- a. Piyasa araştırması yapma ()
 b. Renk ve hikaye panosu hazırlama ()
 c. Model tasarlama ()
 d. Teknik çizim yapma ()
 e. Kalıp hazırlama ()
 f. Modelin örnek dikimini (prototip) yapma ()
 g. Serileştirme yapma ()
 h. Pastal planı hazırlama ()
 i. Dikim planı hazırlama ()
 j. Maliyet hesaplaması yapma ()

10- İşletmenizde çalışan tasarımcının üretimde kullanılacak malzemelerle ilgili ne gibi bilgilere sahip olmasını istersiniz?

- () a- Kumaşların fiziksel ve kimyasal özelliklerini bilmeli
 () b- Kullanım alanına ve modele uygun kumaş ve malzeme belirleyebilme
 () c- Renk, doku ve özellikleri açısından kumaşları modele uygun olarak kombine edebilmeli
 () d- Diğer (belirtiniz).....

11.İşletmenizde çalışan tasarımcıdan tasarımlarına başlamadan önce yapmasını istediğiniz araştırmaların ilk üçünü önem sırasına göre tabloda işaretleyiniz.

Tasarım Öncesi Yapılması İstenen araştırmalar	1. Araştırma	2. Araştırma	3. Araştırma
Sezonun moda olan kumaşlarını araştırmasını			
Sezonun moda olan renklerini araştırmasını			
Sezonun moda olan süsleme tekniklerini araştırmasını			
Hedef kitlenin beklentilerini ve ihtiyaçlarını araştırmasını			
Sezon modasına yönelik otoritelerin fikirlerini takip etmesini			
Kendisine tasarım yapma ihtiyacı duyarak bir ilham kaynağı araştırmasını			

12. İşletmenizde çalışan tasarımcıdan kalıp hazırlama sürecine ilişkin beklentileriniz nelerdir?

(Birden çok seçenek işaretleyebilirsiniz)

- () a- Modele uygun kalıp sistemini seçmeli
 () b- Hızlı ve hatasız kalıp hazırlamalı
 () c- Modeli doğru analiz etmeli
 () d- Model analizine uygun kalıp hazırlamalı
 () e- Kalıbın işletme ve müşteri açısından uygunluğunu ön planda tutmalı
 () f- Diğer (Belirtiniz).....

13. İşletmenizde aşağıdaki tasarım aşamalarından uyguladıklarınızı uygulama sırasına göre numaralandırınız.

- () a- Piyasa araştırması yapma
 () b- Renk ve hikaye panosu hazırlama
 () c- Model tasarlama
 () d- Teknik çizim yapma
 () e- Dikilecek modele karar verme
 () f- Kalıp hazırlama
 () g- Modelin örnek dikimini yapma
 () h- Kalıpları istenilen bedenlere serileme
 () ı- Pastal planı hazırlama
 () j- Dikim planı hazırlama
 () k- Birim maliyet hesaplaması yapmalı
 () l- Diğer (belirtiniz)

14. İşletmenizde alanınızla ilgili hangi kaynakları kullanıyorsunuz?

- () a- Moda kitapları (Yerli ve yabancı)
 () b- Süreli yayınlar (Tekstil teknik, Konfeksiyon teknik)
 () c- Malzeme katalogları
 () d- Diğer firmaların ürünlerine ait kataloglar
 () 9 Diğer (belirtiniz).....

15. İşletmenizde çalışan tasarımcıya kendini geliştirebilmesi için sunduğunuz imkanlar nelerdir?

- () a- Alanlarıyla ilgili yarışmalara katılma
 () b- Alanlarıyla ilgili yarışmaları izleme
 () c- Fuarları izleme
 () d- Tasarımlarıyla fuarlara katılma
 () e- Defileleri izleme
 () f- Diğer (belirtiniz).....

16. İşletmenizde çalışan tasarımcıda insan ilişkileri yönünden aradığınız özellikler nelerdir?

(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- () a- Üstleriyle ve çalışma arkadaşlarıyla kolay iletişim kurmalı
 () b- Sadece yaptığı işe odaklanmalı
 () c- Sadece sorumlu olduğu kişi ile iletişim kurmalı
 () d- Güler yüzlü ve dürüst olmalı
 () e- Sorumluluklarının bilincinde olmalı
 () f- İşini severek ve özveriyle yapmalı
 () g- Diğer (belirtiniz).....

17. İşletmenizde çalışan tasarımcılara hangi hizmet içi eğitimleri veriyorsunuz?

- () a- Kurslar
 () b- Seminerler
 () c- İş başında eğitim
 () d- Diğer (belirtiniz).....

19. İşletmenizde çalışan tasarımcıları verilen kriterlere göre yeterlilik yönünden değerlendiriniz.
 Seçeneklerinden size uygun alanına (X) işareti koyunuz.

MODA TASARIMCISININ TAŞIMASI GEREKEN ALAN YETERLİLİKLERİ	Tasarımcı bu yeterliliği			
	Fazlasıyla taşıyor	Taşıyor	Kısmen taşıyor	Taşımıyor
Eski uygarlıkların mimarisini, düşünce akımlarını, sosyal ve kültürel yapısını tanıma				
Giyim tarihinin gelişimini tanıma				
Moda tarihini ve modacıların özelliklerini tanıma				
Sektörde kullanılan gereçlerin (kumaş ve malzeme) niteliklerini tanıma				
Özgün tasarımlar yapabilmek için piyasanın ve hedef kitlenin ihtiyaçlarını tanıma				
Renk ve hikaye panosu hazırlama ilkelerini tanıma				
Tasarımlarında çizgi, doku, renk, uyum gibi öğelerin tasarıma etkisini tanıma				
Vücut yapısına uygun tasarımlar yapabilmek için vücut oran ve orantılarını tanıma				
Tasarımda kullanmak için gerekli kalıp hazırlama tekniklerin özelliklerini tanıma				

Tasarımda kullanılabilen model uygulamada izlenecek aşamaları tanıma				
Üretim sırasında kullanılacak makine ve araçların çalışma prensiplerini tanıma				
Üretimde kullanılabilen dikim tekniklerini tanıma				
Üretilecek ürüne ve beden gruplarına uygun serileştirme aşamalarını tanıma				
Pastal planı hazırlama ilke ve yöntemlerini tanıma				
Dikim analizi hazırlama ilke ve yöntemlerini tanıma				
Maliyet tablosunu hazırlama ilke ve yöntemlerini tanıma				
Tasarım sürecindeki her işleme ilişkin işlem basamaklarını tanıma				
Eski uyarlıkların mimarisini, düşünce akımlarını, sosyal ve kültürel yapısını analiz ederek tasarımlar yapma				
Hedef kitleye pazara ve moda için uygun esin kaynağı belirleme				
Renk ve hikaye panosu için esin kaynağına uygun materyal toplama				
Renk ve hikaye panosu oluşturma ilkelerini göz önünde bulundurarak panoları hazırlama				
Piyasanın, hedef kitlenin, modanın beklentilerini ve üretim tekniklerini göz önünde bulundurarak özgün tasarımlar yapma				
Renk, çizgi, doku, uyum gibi öğeleri tasarımlarında amacına uygun olarak kullanma				
Tasarımlarını silüete doğru olarak aktarma				
Giyside kullanılacak kumaşa ve yardımcı malzemeyi tasarımlarda doğru olarak gösterme				
Tasarımlarında kullanım alanına, moda ve modele uygun olarak kumaş ve yardımcı malzeme kullanma				
Tasarımlarında hedef kitleye, moda ve modele uygun süsleme ve dikiş tekniklerini kullanma				
Maliyete, pazara ve hedef kitleye uygun model/ modelleri belirleme				
Modele ve üretim yapılacak hedef kitleye temel kalıbı hazırlama				
Modeli doğru analiz ederek kalıbını hazırlama				
Üretim için modele ve malzemeye uygun makine ve araçları kullanma				
Örnek dikilen giysi üzerinde gerekli düzeltmeleri yapma				
Örnek dikilen giysi üzerinde yapılan düzeltmeleri üretim kalıbına aktarma				
Modele ve belirlenen beden gruplarına göre serileştirme yapma				
Malzeme ve modele uygun olarak pastal planı hazırlama				
Dikim planını üretim sırasında işlenecek işlem basamaklarına ve kullanılacak araç gereçlere uygun olarak hazırlama				
Ürüne ait maliyet tablosunu hazırlama				
Yapılan işe uygun araç- gereç belirlemeye özen gösterme				
Alana yönelik bilgilerini geliştirmek için araştırmaya zaman ayırma				
Kaynakları takip etmenin önemini benimseme				
Renk ve Hikaye panosu hazırlamak için kaynak ve materyal toplamının önemine inanma				
Pazara, hedef kitleye ve moda için uygun özgün tasarımlar yapmaya çaba harcaması				
Tasarım sürecinde gerekli makine ve araçları kullanabilmenin üretim için önemine inanma				
Yapılan çalışmalarda görev almaya istekli olma				
Çalışmalarıyla ilgili eleştirilere açık olma				
Çalışmanın verimliliği için ekip içinde görev almanın önemini takdir etme				
Çalışma arkadaşlarına ve üstlerine karşı insan ilişkilerine özen gösterme				

EK:11**YETERLİLİKLERİ BELİRLEME FORMU**

Aşağıdaki tablo; “Moda Tasarımı Programlarında Tasarımcıya Kazandırılan Yeterliliklerin Hazır Giyim Sektörünün Beklentilerini Karşıla Durumu” konulu yüksek lisans tezi – anket sorularında yer alması düşünülen moda tasarımcısında bulunması gereken yeterlilikleri saptamak amacıyla düzenlenmiştir .

Moda Tasarımı programlarının ve yapılan araştırmaların incelenmesi sonucu belirlenen yeterlilikler aşağıda listelenmiştir. Bu yeterliliklerin alana uygunluk açısından uzman gurubun onayından geçirilerek değerlendirilmesine gereksinim duyulmuştur. Lütfen tabloda yeterlilik ifadelerinin uygunluğunu(gerekli gördüğünüzde cümle üzerinde düzeltme yaparak) ve moda tasarımı alanı için geçerliliğini(yeterlilik/ yeterlilik değil sütunlarında ilgili bölümlere işaretleyerek)belirtiniz.

Araştırmaya katkılarınız ve desteğinizden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla
Naile ERDOĞAN
Gazi üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Ad- soyad :
Çalıştığı kurum :
Unvan :

TASARIMCI YETERLİLİKLERİ	Yeterlilik	Yeterlilik Değil
Moda tasarımı alanında kullanılan temel terimleri tanıma.		
Moda tasarımı alanının tarihsel gelişim sürecini kavrama		
Eski uygarlıkların mimarisini ,düşünce akımlarını ,sosyal ve kültürel yapısını tanıma .		
Eski uygarlıkların giyim tarzlarını ve bunu etkileyen faktörleri kavrama.		
Eski uygarlıkların giysilerinde kullandıkları gereçlerin(kumaş, malzeme) özelliklerini tanıma		
Çağdaş moda akımlarını ,modacıların tarzlarını ve moda tasarımı alanındaki etkilerini tasarımcı gözüyle yorumlama.		
Sektörde kullanılan kumaşların fiziksel-kimyasal özelliklerini ve kullanım alanlarını tanıma		
Sektörde kullanılan gereçlerin (kumaş, malzeme) fiziksel – kimyasal özelliklerini ve kullanım alanlarını açıklama.		
Hazırlanan koleksiyonda yada giyside tasarım yapabilmek için esin kaynağının önemini açıklama.		
Özgün tasarımlar yapabilmek için piyasanın ve hedef kitlenin ihtiyaçlarını tanıma		
Renk ve hikaye panosu hazırlama ilkelerini tanıma		
Renk ve hikaye panosu oluşturma ilkelerinden yola çıkarak gerekli materyalleri bir bütün oluşturacak şekilde seçme		
Tasarımlarda çizgi, doku, renk, uyum gibi öğelerin önemini ve tasarımlara etkisini açıklama		
Tasarımda kullanılacak malzemenin kullanım alanı, rengi, dokusu, modele uygunluğu açısından önemini açıklama		

Modelin vücut oranlarına göre ve tüm detaylarıyla çizilmesinin üretim süreci için önemini açıklama		
Maliyete, pazara ve hedef kitleye uygun model belirlemenin önemini açıklama		
Üretilecek modele uygun kalıp tekniğini belirleme		
Kalıbın doğru hazırlanmasının sektör için önemini açıklama		
Kullanılacak makine yada araçların kullanım ilkelerini tanıma		
Modaya uygun dikim tekniklerinin özelliklerini tanıma		
Modelin örnek dikimini (prototipini) hazırlamanın üretimdeki işlevini tanıma		
Örnek dikimde çıkan hataların düzeltilmesinin üretim açısından gerekliliğini açıklama		
Örnek dikimde yapılan düzeltmelere göre üretim kalıbı hazırlamanın işlevini tanıma		
Üretilecek ürüne uygun serileştirme yöntemini ve bedenleri belirlemenin önemini kavrama		
Modele ve kullanılacak malzemeye en ekonomik pastel planı hazırlama ilkelerini tanıma		
Dikim planı (proses analizi)hazırlamanın işlevini tanıma		
Maliyet hesaplama tekniklerini tanıma		
Tasarım sürecindeki her bir işleme ilişkin işlem basamaklarını oluşturma		
Eski uygarlıkların mimarisini, düşünce akımlarını, sosyal ve kültürel yapısını analiz ederek tasarımlar yapma		
Hedef kitleye pazara ve modaya uygun esin kaynağı belirleme		
Renk ve hikaye panosu için esin kaynağına uygun materyal toplama		
Renk ve hikaye panosu oluşturma ilkelerini göz önünde bulundurarak panoları hazırlama		
Piyanın, hedef kitlenin, modanın beklentilerini ve üretim tekniklerini göz önünde bulundurarak özgün tasarımlar yapma		
Renk, çizgi, doku, uyum gibi öğeleri tasarımlarında amacına uygun olarak kullanma		
Tasarımlarını silüete doğru olarak aktarma		
Giyside kullanılacak kumaşa ve yardımcı malzemeyi tasarımlarda doğru olarak gösterme		
Tasarımlarında kullanım alanına, modaya ve modele uygun olarak kumaş ve yardımcı malzeme kullanma		
Tasarımlarında hedef kitleye, modaya ve modele uygun süsleme ve dikiş tekniklerini kullanma		
Maliyete, pazara ve hedef kitleye uygun model/ modelleri belirleme		
Modele ve üretim yapılacak hedef kitleye temel kalıbı hazırlama		
Modeli doğru analiz ederek kalıbını hazırlama		
Üretim için modele ve malzemeye uygun makine ve araçları kullanma		

Giysiyi tasarıma uygun olarak dikme		
Giysinin süsleme ve dikişlerini tasarıma bağlı kalarak uygulama		
Örnek dikilen giysi üzerinde gerekli düzeltmeleri yapma		
Örnek dikilen giysi üzerinde yapılan düzeltmeleri üretim kalıbına aktarma		
Modele ve belirlenen beden gruplarına göre serileştirme yapma		
Malzeme ve modele uygun olarak pastal planı hazırlama		
Dikim planını üretim sırasında işlenecek işlem basamaklarına ve kullanılacak araç gereçlere uygun olarak hazırlama		
Ürüne ait maliyet tablosunu hazırlama		
Yapılan işe uygun araç- gereç belirlemeye özen gösterme		
Giym tarihi evrelerini ve alan bilgilerini geliştirmek için araştırmaya zaman ayırma		
Kaynakları takip etmenin önemini benimseme		
Renk ve Hikaye panosu hazırlamak için kaynak ve materyal toplamanın önemine inanma		
Pazara, hedef kitleye ve moda uygun özgün tasarımlar yapmaya çaba harcama		
Tasarım sürecinde gerekli makine ve araçları kullanabilmenin üretim için önemine inanma		
Yapılan çalışmalarda görev almaya özen gösterme		
Çalışmalarıyla ilgili eleştirilere açık olma		
Çalışmanın verimliliği için ekip içinde görev almanın önemini takdir etme		
Çalışma arkadaşlarına ve üstlerine karşı insan ilişkilerine özen gösterme		